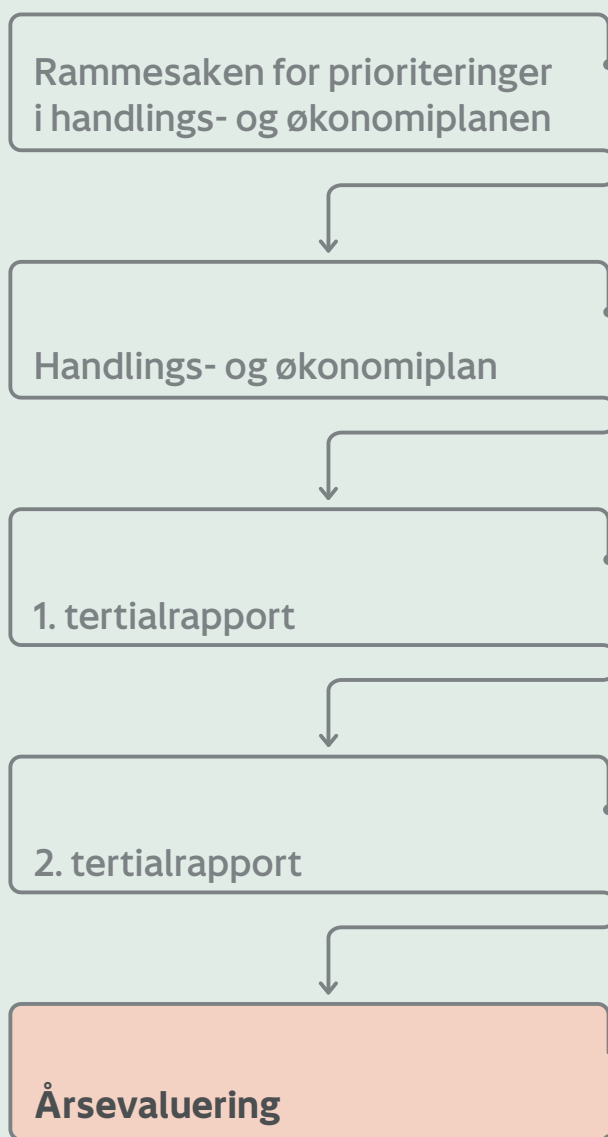

Årsevaluering 2022

– et godt sted å leve

Årshjul for Drammen kommunes styringsdokumenter

Innholdsfortegnelse

Oppsummering	5
Andre aktuelle temaer i 2022	27
Samfunnsøkonomisk utvikling	35
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	67
Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg	85
Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet	111
Hovedutvalg for tekniske tjenester	123
Formannskap.....	143
Medarbeidere	157
Eierstyring og eierskap	166
Vedlegg	176

Et godt sted å leve er et sted hvor innbyggerne er inkludert og finner sin plass i storsamfunnet og har gode opplæringstilbud, boliger tilpasset livets ulike faser, attraktive arbeidsplasser, et variert handels- og servicetilbud, stor bredde i både organiserte og uorganiserte aktivitets- og fritidstilbud, godt utbygd infrastruktur og et trygt omsorgstilbud. Drammen kommune har alle forutsetninger for å være et godt sted å leve.

– Teksten er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel

Oppsummering

Det overordnede planverket kommer på plass

De tre første driftsårene har den nye kommunen vært under etablering. Det er lagt ned et betydelig arbeid, både politisk og administrativt, for å bygge det overordnede planverket. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i desember 2021 og temaplanene ble sluttbehandlet i juni 2022.

Kommuneplanens arealdel ble førstegangsbehandlet i desember 2022, og sendt ut på høring og offentlig ettersyn. Når den er sluttbehandlet, vil hele det overordnede planverket være komplett.

Aktivt utviklingsarbeid

Samtidig som kommunen har vært under etablering har det også skjedd mye godt utviklingsarbeid. Gjennom to år med pandemi, med varierende grad av smitteverntiltak og restriksjoner, gjorde kommuneorganisasjonen viktige erfaringer. I tillegg har kommunen vært stilt overfor en storbrann på Fjell og en akutt flyktningssituasjon.

Drammen kommune har håndtert alle disse krisene på en god måte, gjennom samhandling mellom ulike tjenester og mellom kommunen og frivilligheten.

Pandemien i seg selv gjorde det nødvendig å finne alternative arbeidsformer. Ikke minst skjedde det mye innenfor bruk av digitale verktøy. For eksempel ble undervisningen i perioder gjennomført på nett, og kontakten med foresatte ble ivaretatt på digitale plattformer. Det samme gjaldt kommunikasjon med andre brukergrupper.

Utviklingsarbeidet har fortsatt også etter pandemien, ikke minst digitalt, innen flere tjenesteområder:

- Innbyggertorgene i kommunedelene har tatt i bruk ny digital plattform for henvendelser fra innbyggere.
- Rask psykisk helsehjelp (RPH) tatt i bruk digitale verktøy, som gir flere mulighet til å motta hjelp, for eksempel videokonsultasjon.
- I barnevernet gir barnet og familien digital tilbakemelding på tilbudet og relasjonen til saksbehandler.
- Barnevernet har innført en nasjonal digital løsning der alle, både privatpersoner og offentlige ansatte, enkelt kan sende bekymringsmeldinger.
- Ved helsestasjonene og i jordmortjenesten er digital innbyggerdialog tatt i bruk.
- Det er blitt implementert løsninger for mestrings- og trygghetsskapende teknologi og flere innbyggere har tatt i bruk digitale verktøy.

Det er tatt grep for å øke forbyggende innsats. Ett godt eksempel er at barnevernsansatte er fysisk til stede på skoler og i barnehager for å gi veiledning og støtte. Dette har gitt ansatte på skoler og i barnehager flere verktøy å bruke.

I november ble det igangsatt et tjenesteutviklingsprosjekt innenfor tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det er lagt til grunn en forutsetning om en sterk grad av medvirkning fra brukere, pårørende og samarbeidspartnere. Prosjektet skal evalueres i juni 2024.

Innføring av «livsfortelling» som metode har også gitt brukerne større innvirkning på eget tjenestetilbud.

Det arbeides med å utvikle knutepunkter i kommunedelene. Så langt er det etablert fire knutepunkter med innbyggertorg, i Mjøndalen, i Svelvik, på Fjell og på Strømsø. På Åskollen er det knutepunkt uten innbyggertorg. Knutepunkt Strømsø er pilot for tverrfaglig ledelse.

Gjennom 2022 ble det arbeidet med å videreutvikle den lokaldemokratiske verktøykassen, som er et digitalt verktøy som kan brukes i planlegging av medvirkningsaktiviteter. Det ble også etablert et fagnettverk for å styrke organisasjonens kompetanse innen medvirkning og innbyggerinvolvering.

Behov for omstilling i tjenestene

Demografiske endringer medfører behov for omstilling i flere av kommunens tjenester.

Økningen i behovet for omsorgstjenester fortsetter, og denne sektoren må tilføres ressurser i årene fremover. Nedgangen i barnetall medfører reduserte driftsrammer for skoler og barnehager. Gjennom hele 2022 har det vært jobbet med de overordnede konsekvensene av befolkningsendringene. Vi har ennå ikke funnet de gode løsningene. Dette vil kreve strenge prioriteringer og tøffe beslutninger, og blir en av de viktigste oppgavene for det nye kommunestyret.

Rekrutteringsutfordringer

For tjenestene innenfor oppvekst gir de demografiske endringene først og fremst kapasitets- og kvalitetsmessige konsekvenser. Omsorgstjenestene står i tillegg overfor et meget stramt arbeidsmarked. Det er sterk konkurranse om arbeidskraften, og i mangel av tilstrekkelig rekruttering må virksomhetene leie inn dyre vikarer fra byråer. Det er tilsvarende rekrutteringsutfordringer også innen andre tjenestekområder. Dette er en situasjon som gjelder hele landet, og Drammen kommune vil måtte anstrenge seg ytterligere for å rekruttere og beholde dyktige medarbeidere i årene fremover.

God skatteinngang, men store investeringsbehov

Drammen kommune hadde, i likhet med landet for øvrig en betydelig skattevekst i 2022. Regnskapet viser et netto driftsoverskudd på 466,5 millioner kroner. I handlings- og økonomiplan 2022–2025 var det lagt opp til en betydelig bruk av disposisjonsfondet. Takket være den gode skatteinngangen er disposisjonsfondet i stedet styrket med netto 26,5 millioner kroner, og er ved utgangen av 2022 på 843,7 millioner kroner.

Kommunen har imidlertid store utfordringer på investeringsområdet. Det har vært en eksplosiv kostnadsvekst knyttet til den nye bybrua, og prisutviklingen i resten av byggeperioden er usikker. De demografiske endringene gir et økt behov for plasser med heldøgns omsorg, som også utløser et betydelig investeringsbehov. Dette vil bli en krevende prioriteringsdiskusjon i den kommende planperioden.

Drammen tar en regional roll

Gjennom universitetskommuneavtalen samarbeider Drammen kommune med Universitetet i Sørøst-Norge både om tjenesteutvikling og samfunnsutvikling.

I løpet av 2022 er Drammensregionen etablert, som et politisk samarbeidsorgan for Drammen, Øvre Eiker, Lier og Holmestrand kommuner. Her utvikles samarbeid og strategier rundt næringsutvikling, samferdselstiltak, klima og miljø, samt arealbruk. Drammensregionen skal ivareta regionens interesser overfor fylkeskommunen, staten og andre organer på regionalt og nasjonalt nivå.

Buskerudbyen har i 2022 jobbet for en langsiktig byvekstavtale med staten. Et lokalt forhandlingsgrunnlag ble oversendt Samferdselsdepartementet i april. Departementet har gitt tilbakemelding om at det ikke er aktuelt å starte forhandlinger i 2023, men at det kan bli aktuelt på et senere tidspunkt. Buskerudbyen holder imidlertid fremdeles målet om nullvekst i personbiltrafikken, og det er inngått en fireårig belønningsavtale med staten for 2022–2025, med en økonomisk ramme på totalt 425,2 millioner kroner.

Handlingsdelen

Oppsummering av arbeidet med planverket

Temaplaner

Kommunestyret vedtok i 2022 fire temaplaner innenfor tjenesteområdene oppvekst og læringsløp, helse, sosial og omsorg, kultursektoren og tekniske tjenester. Temaplanene er bygd over samme mal og har fire satsinger som er felles for alle kommunens tjenester; folkehelse og livsmestring, på lag med frivilligheten, nærmiljøutvikling og levekår. Temaplanene har til sammen 17 satsinger, fordelt på de fire temaplanene.

Temaplanene har et perspektiv frem til 2030 og prioriteringer og tiltak i planene bygger på mål og strategier fra kommuneplanens samfunnsdel.

Satsinger og tiltak i temaplanene ligger til grunn for handlingsdelen i handlings- og økonomiplanen for 2023-2026. Drammen kommune har en stram økonomi, og dette har krevd tydelige prioriteringer i arbeidet med temaplanene. Tiltakene som er vedtatt innenfor de ulike tjenesteområdene er etter rådmannens vurdering det som kan realiseres innenfor dagens økonomiske rammer. Nye tiltak vil i stor grad måtte realiseres ved å dreie innsatsen fremfor å bli finansiert med friske midler.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel

I dag styres arealbruken i kommunen etter arealplaner vedtatt i de tidligere kommunene. Det er viktig å få på plass en ny felles arealdel som angir hovedtrekkene i arealdisponeringen i kommunen. Hoveddelen av arbeidet med utarbeidelse av forslag til ny arealdel har foregått i 2022. I dette arbeidet er det jobbet med harmonisering av de tre tidligere kommuneplanene slik at det blir et felles sett kommuneplanbestemmelser og et plankart med eksempelvis like hensynssoner, lik bruk av blågrønn struktur og samme fremstilling av teknisk infrastruktur.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel er det tilrettelagt for medvirkning i tre faser: i forbindelse med oppstart, i forberedelsene og i høringsperioden. I 2022 er fase 2 forberedelser til kommuneplanens arealdel gjennomført, og det har blitt lagt vekt på medvirkningsaktiviteter som bidrar til å belyse konkrete tema og problemstillinger og innhente tilstrekkelig kunnskap. Blant annet har det vært møter med Drammen næringsforening, grunneiere, innbyggere og frivillige organisasjoner.

15. mars 2022 vedtok formannskapet ny senterstruktur for kommunen. Kommunen prioriterer vekst og utvikling i bysentre, tettsteder og nærsentre og langs kollektivakser.

I samme møte i mars vurderte formannskapet hvilke arealinnspill som skulle tas med i det videre arbeidet med kommuneplanen. Det kom inn omtrent 130 innspill til arealdelen ved varsel om oppstart av planarbeid. Av disse er cirka 90 rene innspill til endret arealbruk i kommunen og rundt 40 andre generelle innspill. Formannskapet behandlet sak om boligarealreserven 18. mai 2022, hvor det ble gitt signaler om å ta ut deler av boligarealreserven til kommuneplanens arealdel. Alle grunneiere som var berørt av vedtaket 18. mai ble tilskrevet for å kunne komme med sine merknader til vedtaket.

Planen ble førstegangsbehandlet i desember 2022 og sendt på høring og offentlig ettersyn. Når den er sluttbehandlet, vil hele det overordnede planverket være komplett.

Andre strategiske planer

I 2022 er det i nært samarbeid med næringslivet og andre relevante aktører, utviklet en ny strategisk næringsplan, som legges frem til politisk behandling første halvår 2023. Planen tar høyde for det grønne skiftet, en stadig raskere digital utvikling, og ettervirkninger av pandemien som medfører store omstillingsbehov for næringslivet. Samtidig representerer omstillingsbehovet muligheter for ny næringsutvikling, og nye arbeidsplasser.

I 2022 er det laget handlingsplan for utvikling og bruk av barnehage- og skolebygg. Denne handlingsplanen skal være en langsiktig og strategisk plan for ønsket utvikling av barnehage- og skolebyggene i kommunen, og blir sluttbehandlet i første halvår 2023.

Temaplan for boligutvikling legges fram for behandling våren 2023. Temaplanen vil inneholde tiltak for å tilrettelegge for en variert og mangfoldig boligbygging, mulige tiltak for at flere innbyggere skal kunne kjøpe egen bolig og mulige tiltak for å styrke arbeidet rettet mot de som er vanskeligstilte på boligmarkedet.

Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2023–2030 behandles våren 2023. Temaplanen skal legge grunnlaget for videre utvikling av anlegg/arenaer, aktivitetstilbud, tilskudd og kommunens arbeid med harmonisering. Det ble gjennomført flere medvirkningsaktiviteter under arbeidet med temaplanen. På kommunens nettside har det vært mulig å komme med innspill under hele prosessen, det har vært møter med nærutvalgene og paraplyorganisasjonene, og dialogmøte mellom politikerne i hovedutvalget for kultur, idrett og frivillighet, representanter fra de fire rådene og paraplyorganisasjonene.

Helhetlig strategi for bygg med helse- og omsorgsformål ble lagt fram for politisk behandling i juni 2022. Samtidig ble det lagt fram sak om investeringsbeslutning for sykehjem i Krokstadelva. Kommunestyret utsatte saken og vedtok i forbindelse med 1. tertial å be rådmannen komme tilbake med en mulighetsanalyse. Krokstad sykehjem utgjorde rundt 40 prosent av planlagt kapasitetsøkning i heldøgns omsorg, dermed kunne ikke helhetlig plan for bygg med helse- og omsorgsformål vedtas i den formen den var blitt lagt fram. Kommunestyret sendte derfor strategien tilbake til administrasjonen, med et oppdrag om å se på flere muligheter for å få tilstrekkelig kapasitet innenfor heldøgns omsorg. I løpet av høsten 2022 og inn i 2023, er det arbeidet videre med planer for hvordan kommunen kan få tilstrekkelig kapasitet på heldøgns omsorg, både sykehjemsplasser og boliger. I dette arbeidet er det vurdert muligheter for å lage et nytt konsept for Krokstad sykehjem som blir billigere å bygge. Videre er det foretatt en gjennomgang av alle dagens sykehjem for å se på om noen av disse kan utvides med flere plasser eller boliger, og det jobbes med å se på tilbudet til andre målgrupper, særlig tilbudet til personer med nedsatt funksjonsevne.

Måling av viktige utviklingstrekk er satt i system

Kommuneplanens samfunnsdel har definert inntil fire delmål i tilknytning til hvert av planens seks prioriterte politikkområder. Til alle delmålene er det politisk vedtatte indikatorer som skal kunne angi graden av måloppnåelse over tid.

Basert på indikatorene ble det våren 2022 gjennomført en nullpunktsmåling av Drammens status. For 14 indikatorer som er basert på spørreundersøkelser til innbyggerne, næringslivet og frivilligheten, gjaldt statusen for 2022. For de fleste av de øvrige 25 indikatorene gjaldt statusen for 2020. Resultatet av nullpunktsmålingen ble vedtatt sammen med 1. tertialrapport i 2022.

Senere, 12. desember 2022, vedtok kommunestyret (utvalgssak 0154/22) et ambisjonsnivå for hver av indikatorene som en del av behandlingen av handlings- og økonomiplan 2023–2026.

I løpet av 2023 skal Drammen kommune forberede seg på å ta indikatorene aktivt i bruk. Administrasjonen jobber nå med å innarbeide rutiner for å gjøre datafangsten og beregningene som er nødvendige for å få frem verdier på indikatorene.

Rammene for handlingsdelen

I påvente av et fullstendig plangrunnlag, foreslo rådmannen i handlingsdelen for 2022 noen overordnede strategiske grep for å starte med å nå målene i kommuneplanens handlingsdel.

Den foreslåtte visjonen, om at Drammen kommune skal være “et godt sted å leve”, ligger til grunn for tiltakene rådmannen foreslo. Tiltakene vil også bidra til at kommunens foreslåtte verdier - nær, inkluderende og nytenkende - blir oppfylt.

De overordnede grepene som ble foreslått i handlingsdelen fulgte opp det som tidligere var politisk vedtatt gjennom den politiske plattformen for etablering av ny kommune og økonomiplanene for de to første driftsårene for Drammen kommune.

Strategiske grep

I handlings- og økonomiplan 2022–2025 var forslaget til strategiske grep tematisk sortert under 12 hovedoverskrifter. Disse var:

- Samfunnsutvikling
- Kvalifisering og arbeid
- Rett innsats til rett tid
- Folkehelse og livsmestring
- Levekår
- Utvikling av nærmiljøer
- Bruker- og innbyggermedvirkning
- Norges grønneste kommune
- Omstilling innenfor omsorgstjenesten
- Digitalisering
- Organisasjonsutvikling
- Kompetanseutvikling

I årsevalueringen for 2022 rapporterer rådmannen i forhold til vedtatt handlings- og økonomiplan 2022–2025. Det er derfor naturlig å benytte samme inndeling i temaer i årsevalueringens handlingsdel.

Samfunnsutvikling

Drammen kommune har en visjon om å være et godt sted å leve - der verdiene nær, inkluderende og nytenkende er sentrale. Dette skal prege arbeidet i alle kommunens tjenester til innbyggerne. Det er innbyggernes ve og vel som er kommuneorganisasjonens overordnede mål, og som derfor er fundamentet for de politiske satsingsområdene og for handlings- og økonomiplan 2022–2025.

Kommuneplanens arealdel ble førstegangsbehandlet i desember, og lagt ut til høring og offentlig ettersyn. Planen gir viktige rammer for både enkeltmennesker, næringsliv og samfunnsutvikling. Drammen kommune har både en stor by, flere bysamfunn og mindre tettsteder innenfor sine grenser. Arealplanen vil legge til rette for by- og stedsutvikling i hele kommunen.

God næringsutvikling - en nøkkel til vekst

Drammen kommunes sentrale plassering gir et godt grunnlag for utvikling av eksisterende næringsvirksomhet og etablering av nye bedrifter og arbeidsplasser. Kommuneplanens samfunnsdel trekker opp høye ambisjoner for arbeidet med næringsutvikling i Drammen. Målet om at Drammen skal være et næringsentrum med et nytenkende, mangfoldig og innovativt næringsliv krever tett samhandling mellom kommunen og næringslivet, og forutsigbare rammebetingelser.

En viktig del av Drammen kommunes innsats for næringsutvikling er å stimulere til nyetableringer og gründerskap. Samarbeidet med NAV, Innovasjon Norge, Viken fylkeskommune og nabokommuner er styrket gjennom den interkommunale etablererordningen Gründerboost. Her tilbys en rekke kurs og arrangementer for alle som vurderer å starte en ny virksomhet, eller som er i ulike faser av en oppstart. I 2022 ble det blant annet igangsatt et nytt tiltak som retter seg mot innvandrere som ønsker å starte egen bedrift.

I april 2022 åpnet Drammen Works, som er Drammensregionens nye knutepunkt for å skape nettverk og fellesskap for startups, entreprenørskap og innovasjon. Dette ble realisert gjennom samarbeidsprosjektet Næringsvekst 2020, der kommunen og næringslivet hver bidro med 50 prosent av finansieringen.

Regionalt samarbeid

Drammensregionen

Drammen kommune deltar i flere nettverk og regionale samarbeid. I løpet av 2022 er samarbeidet i «Drammensregionen» etablert. Dette er et politisk samarbeidsorgan for kommunene Drammen, Øvre Eiker, Lier og Holmestrand, som samarbeider om næringsutvikling, samferdselstiltak, klima/miljø og arealbruk. Det er utarbeidet et forslag til et felles strategidokument som peker på felles satsingsområder, regionale mål og tilhørende tiltak. I dokumentet understrekes betydningen av at Drammensregionen gjennom forpliktende samarbeid ivaretar regionens interesser overfor fylkeskommunen, staten og andre organer på regionalt og nasjonalt nivå. Strategien legges frem for politisk behandling i de respektive kommunene i løpet av våren 2023.

Buskerudbyen

Buskerudbyens hovedfokus gjennom 2022 har vært å jobbe for en langsiktig byvekstavtale med staten. Et lokalt forhandlingsgrunnlag ble oversendt Samferdselsdepartementet 1. april 2022. Forhandlingsgrunnlaget innebærer en nytenkende, nøktern satsing med en rekke mindre tiltak.

Statlige myndigheter har gitt tilbakemelding om at det ikke er aktuelt å starte forhandlinger om byvekstavtale i 2023, men at det kan være aktuelt på et senere tidspunkt. Buskerudbyen har imidlertid inngått en belønningsavtale med staten for 2022–2025, som kan fases inn i en framtidig byvekstavtale. Den fireårige belønningsavtalen har en økonomisk ramme på totalt 425,2 millioner kroner.

Buskerudbyen kan vise til gode resultater i 2022. Trafikkmålinger viser fortsatt nullvekst i personbiltrafikken, i tråd med det overordnede målet for belønningsavtalen. Antallet kollektivreiser er økende og er snart igjen på samme nivå som før pandemien.

Osloregionen

Som en del av Drammensregionen, deltar også Drammen kommune i Osloregionen, som siden 2004 har representert et strategisk samarbeid for 64 kommuner rundt Oslo.

Osloregionen jobber for at hele hovedstadsregionen skal være en bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region. Innsatsområdene er areal, transport, mobilitet og logistikk, klima og miljø, og konkurransekraft og attraktivitet.

Drammensregionen har gjennom 2022 deltatt aktivt i ulike arbeidsgrupper i regi av Osloregionen. Det største prosjektet for Osloregionen i 2022 har vært igangsetting av samarbeidsprosjektet «Energistasjoner for grønn næringstransport», der også Drammensregionen deltar.

Drammen som vertskommune

Drammen kommune har en sentral rolle som vertskommune og tilrettelegger for vekst og utvikling, og tar en aktiv og utadvendt rolle i samhandling med næringsliv, akademia og andre samfunnsaktører.

Samarbeidet knyttet til universitetskommuneavtalen, som ble vedtatt av kommunestyret i 2020, er et godt eksempel, særlig innenfor innsatsområdet «Videreutvikle og styrke samhandlingen mellom Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og Drammen kommune som samfunnsutvikler». Samarbeidsprosjektet Grønn Vekst i Drammen er et konkret resultat av dette, og benyttes til å videreutvikle relasjoner og nettverk mellom offentlige og private aktører, som er gjensidig avhengige av hverandre for å skape bærekraftig vekst i regionen.

Avtalens to hovedformål er å styrke samarbeidet mellom USN og Drammen kommune, både som tjenesteleverandør og som samfunnsutvikler. Det har over lengre tid vært et godt samarbeid rundt tjenesteutvikling, og med den nye avtalen har dette blitt formalisert på en måte som gir bedre samhandling rundt praksisplasser innen helse og omsorg, i tillegg til det etablerte samarbeidet rundt praksis innen oppvekst. Samarbeidet om samfunnsutvikling har hatt særlig fokus i 2022.

Drammen kommune er også vertskommune for Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT). Via USHT bidrar det til regional utvikling i Buskerud gjennom fag- og tjenesteutvikling som eksempelvis Klinisk observasjons- og vurderingskompetanse, KlinObsKommune og læringsnettverk for Demensplan 2025.

Store prosjekter for byutvikling

I Drammen pågår flere store prosjekter. Nytt sykehus og ny bybro er sammen med jernbaneutbyggingen til Bane Nor de mest synlige. Disse vil alle bidra til å utvikle Drammen, både som en by med god og nær omsorg, men også som en moderne by med god infrastruktur og godt miljø.

Kultur skaper samfunnsutvikling

Nærhet til natur og et levende kultur- og aktivitetstilbud bidrar også til Drammens attraktivitet. Drammen kommune har som utmarksforvalter fokus på tilgjengelighet for rekreasjon og friluftsliv, men også på en bærekraftig forvaltning.

Det lokale frivillige kulturlivet har under pandemien slitt med å holde aktiviteten i gang, noe som også har gitt økonomiske utfordringer. Etter gjenåpningen har aktiviteten ved Kulturskolen, Attic og G60 tatt seg opp igjen, og er nå på høyde med eller høyere enn nivået før pandemien. Biblioteket fungerer igjen som en viktig sosial og kulturell kunnskapsformidler og møteplass. Stadig flere deltar på lavterskel aktivitetstilbud der kommunen samarbeider med eksterne miljøer.

Det profesjonelle kunst- og kulturlivet i Drammen spiller også en viktig rolle. Kommunen har profesjonelle arenaer for opplevelses- og kulturnæringer med variert tilbud både til egne innbyggere og besøkende. Det arbeides også aktivt med å gjøre natur- og friluftsområder tilgjengelige for flest mulig gjennom hele året.

De årlige arrangementene Globusfestivalen og Drammen Sacred Music Festival er eksempler på arrangementer i det offentlige rom der mangfold og inkludering står i fokus.

God krisehåndtering gir trygghet

Det er i kriser samfunnets styrke ofte synliggjøres. De siste årene har vært preget av ulike kriser, internasjonalt, nasjonalt og lokalt. Tiden vi har bak oss med pandemi og nedstenging har endret oss både som samfunn og enkeltmennesker. En påfølgende krig og flyktningssituasjon har gjort oss bevisste på hvor raskt endringer kan komme og hvordan vi hver og en påvirkes av det som skjer globalt. Drammen mottok mange flyktninger i 2022.

Som en multikulturell, norsk stor by har Drammen møtt krisene profesjonelt og med ulik tilnærming i en bred kulturforståelse.

Kommunen hadde ved inngangen til 2022 utfordringer med pandemien og mye fravær. Etter pandemien er det gjennomført en ekstern evaluering som ble lagt fram for de folkevalgte. Rapporten peker på at kommunen har hatt en sterk kriseledelse og sterk helsefaglig medvirkning fra smittevernrådet underveis. Det trekkes også fram at kommunen har arbeidet målrettet med informasjon overfor innvandrerbefolkningen, for å nå frem til minoritetsspråklige grupper hvor tilliten til myndighetene kan være lav.

Det har i løpet av året vært flere branner i kommunen. Den største brannen inntraff i en boligblokk. Omfanget av denne brannen gjorde det nødvendig for kommunen å iverksette flere beredskapstiltak. I alt var om lag 320 beboere i 126 leiligheter berørt. Brannen førte til en bred mobilisering for raskt å skaffe dem som var rammet tak over hodet. Både lokale innsatsstyrker, brannvesen fra nærliggende områder og kommunens ulike tjenester stilte opp sammen med frivilligheten.

Hendelsene i Ukraina har påvirket beredskapen i Drammen kommune i forhold til atomberedskap. I hovedsak handler dette om jod-tabletter og rutiner for dette, samt å sikre nødvendig tjenesteproduksjon i kommunen i 48 timer dersom det meldes om at atomberedskap settes i verk. I tillegg jobbes det opp mot nasjonale myndigheter og Sivilforsvaret, for å se på fremtidige krav til tilfluktsrom.

Det har vært gjennomført flere kriseøvelser. Statsforvalteren har øvet kommunen i informasjonssikkerhet. Drammen kommune har også hatt en øvelse på Drammensbadet sammen med sykehuset, politi og forsvar som gikk på en situasjon med masseskade. Dette er en årlig øvelse som gir viktig trening for samvirkeaktører.

Alle er bedre forberedt

Rapporten om kommunens håndtering av pandemien vil bli fulgt opp i egen sak. Drammen kommune jobber sammen med KS storbynettverk om en overordnet evaluering, siden flere kommuner har benyttet samme mal som utgangspunkt for evalueringen.

Brannen på Fjell i 2022 har gitt nyttig erfaring. På bakgrunn av dette er det gjort en innsats for å bedre brannsikkerheten for den enkelte beboer. I tillegg er det satt i gang branntekniske tiltak ut over blokka som ble rammet.

Brannen på Fjell og økningen i antall flyktninger, i hovedsak fra Ukraina, har også utløst et større behov for boliger i vårt område. At disse to hendelsene skjer samtidig, setter et ekstra press på kommunens tjenester.

Drammen kommune har også et våkent øye med Drammenselvas variasjoner for å unngå flom og uønskede situasjoner med elvevann. Sammen med NVE er det satt opp nye målere for vannstand i Drammenselva og det blir tatt vannstands målinger på tre punkter. Disse målingene kan også følges av publikum, for eksempel gjennom nettsiden: <https://sildre.nve.no/>

Kvalifisering og arbeid for unge

Opplæringen i grunnskolen skal gjøre elevene rustet til å kunne starte på videregående opplæring, og det er et mål at flest mulig unge skal gjennomføre videregående opplæring. I 2022 startet 96,4 prosent av elevene i kommunen opp i videregående opplæring. Det er en liten økning sammenlignet med de to siste år. Resultatet ligger likevel noe lavere enn gjennomsnitt for landet, som er 97,7 prosent. Årsaken til dette kan være at noen ungdommer velger tilbudene i Ung11 eller UngInvest, eller at de flytter til utlandet og derved ikke blir registrert som elever i videregående opplæring. Generelt vil grunnskolen arbeide videre med nærvær for alle elever, og tilby særskilt tilrettelagte plasser for de som trenger dette, for å sikre at flest mulig er på opplæringsarenaer på dagtid.

Drammen kommune samarbeider med fylkeskommunen om overgangen mellom grunnskole og videregående opplæring, både om strategier og konkrete tiltak. Eksempler på tiltak er opplæringstilbudet i kombinasjonsprogrammet og Ung11/UngInvest. Det siste året har det vært få søkere til Ung11, og mange unge med behov for plass i kombinasjonsprogrammet.

I løpet av 2022 er det mange unge som ikke kan norsk som er blitt bosatt i kommunen. Behovet for plasser i velkomstklassene og i kombinasjonsprogrammet har særlig økt som følge av krigen i Ukraina. For denne elevgruppen har det vært viktig å kunne få tilbud om norskopplæring i velkomstklassetilbudet i grunnskolen, i kombinasjonsprogrammet eller ved voksenopplæringen hvor de har fått grunnleggende norskopplæring, i kombinasjon med noen grunnskolefag. Opplæringstilbudene skal styrke ungdommenes mulighet til å gjennomføre videregående skole. For å koordinere de kommunale tjenestetilbudene for nyankomne i kommunen, ble det opprettet et nytt tverrfaglig flyktningeteam. Dette har bidratt til at tjenestene har vært proaktive og koordinerte i sine tiltak, når nye unge og familier bosettes i kommunen. Arbeidet i tverrfaglig team fortsetter i 2023.

Erfaringer viser at det er positivt for den enkelte, men også samfunnsøkonomisk lønnsomt, å få ungdom ut i sommerjobb. Politiet melder at det er mindre uro og færre lovbrudd i løpet av en sommer, når flere ungdommer er i arbeid. Dette året har derfor flere tjenester gitt tilbud om sommerjobb for ungdom. Effekten av dette er at flere unge tjener egne penger og får erfaringer fra arbeidslivet, og for mange vil dette være en stimulans til å fullføre videregående opplæring og få seg jobb.

Rett innsats til rett tid

Målet med oppvekstreformen er at flere barn skal få rett hjelp til rett tid der de bor, og å styrke kommunens arbeid med forebygging og samarbeid på tvers av tjenester. Kommunen skal sørge for at rettsikkerheten til barn og familier blir godt ivaretatt, samtidig som ressursbruken og oppgaveløsningen skal bli mer effektiv. Kommunens innledende arbeid med oppvekstreformen har gitt et bredt kunnskapsgrunnlag og det er utarbeidet en handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker. Det er også utviklet rammer for et kompetanseprogram og en handlingsveileder. Foreløpig effekt av arbeidet er god forankring av målene i oppvekstreformen, mer fokus på tverrfaglig arbeid, og et godt grunnlag for det videre arbeidet gjennom tiltakene i handlingsplanen.

Et sentralt virkemiddel for å lykkes i arbeidet med forebygging, helhetlig tjenestetilbud og tverrfaglig samarbeid, er å ha gode arenaer. Arenasamarbeidet er en etablert struktur i Drammen kommune for tverrfaglig samarbeid på ulike nivåer i organisasjonen hvor tjenester som møter barn, unge og familier treffes. Arenasamarbeidet ble etablert i januar 2022 med definerte samarbeid knyttet til barnehager og til skoler i hver ungdomsskolesone. Gevinsten for innbyggerne er tjenester som kjenner hverandre og som samhandler bedre. Dette bidrar til å forenkle og forkorte veien til gode tjenester der folk bor. Arenasamarbeidet vil bli evaluert tidlig i 2023.

Innbyggertorgene i knutepunktene gjør det mulig for ansatte å komme tettere på innbyggerne og bli bedre kjent med dem. Det gir anledning til å tipse innbyggerne om aktuelle aktiviteter og tjenester, og til å komme i posisjon til å sette inn tidlig innsats ved behov.

For å gi riktig hjelp til rett tid må kommunen ha tilgjengelige lavterskeltiltak, som er relevante for innbyggerne og har kort ventetid. I 2022 fikk familier, barn og unge hjelp innen to uker fra henvendelse til familieteamene. For å øke tilgjengeligheten for innbyggerne, har Rask psykisk helsehjelp (RPH) tatt i bruk digitale verktøy, som gir flere mulighet til å motta hjelp, for eksempel videokonsultasjon. Rask psykisk helsehjelp mottok over 1 000 henvendelser i 2022. Siden oppstarten av tilbudet har antall innbyggere som får hjelp økt med 10 prosent årlig.

Tilbudet til voksne og ungdom i kognitiv terapi gir god effekt, og de som deltar gir tilbakemeldinger om at det gir økt evne til å mestre psykiske utfordringer.

Familieråd er et tilbud barneverntjenesten ofte benytter, hvor barnet, barnets familie og nettverk aktivt involveres i å finne gode løsninger. Familieråd styrker brukernes innflytelse og bidrar til å gi informasjon, mobilisere ressurser og skape åpenhet om innsats og ansvarsfordeling. Familieråd er et frivillig hjelpetiltak, og det er familien selv eller offentlige ansatte som tar initiativet.

Oppvekstreform og ny barnevernslov ligger til grunn for et toårig prosjekt som hadde oppstart 1.1.22. Gjennom prosjektet «Barnevernfaglig eksternt ressursteam» (BERT) bidrar barnevernstjenesten til det forebyggende arbeidet i kommunen på en ny måte. Målet er å styrke grunntjenestene med barnevernfaglig kompetanse for å løse oppgaver på lavest mulig nivå. Barnevernsansatte er fysisk til stede på skoler og i barnehager for å gi veiledning og støtte. Tilgangen til barnevernfaglig kompetanse har gitt ansatte på skoler og barnehager flere verktøy å bruke, og tilbakemeldingene så langt er at de opplever å være tryggere i vanskelige samtaler med foreldre. Prosjektet skal evalueres i 2023.

Samhandling med spesialisthelsetjenesten har stått i fokus i 2022. Det er innført dialogbaserte inntaksmøter mellom Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk (BUP), og barn og unge som har behov for behandling i barne- og ungdomspsykiatrien har fått raskere hjelp på riktig innsatsnivå. Barnevernet, BUP, familieteam og PP-tjenesten samhandler for å finne riktig tiltaksnivå.

For å sikre behandling av psykisk syke barn og unge har kommunen og spesialisthelsetjenesten innført Fleksibelt aktivt oppsøkende behandlingsteam (FACT UNG team) til en utsatt gruppe unge i alderen 12-24 år og deres pårørende. Teamet gir behandling ambulant i nærmiljøet eller der ungdommene selv ønsker. Tilbudet var på plass høsten 2022 og resultatene ser allerede lovende ut. Gjennom dette tiltaket leverer kommunen og BUP (spesialisthelsetjenesten) sammen et tilbud til unge med alvorlig psykisk lidelse.

Alle innbyggerne over 80 år får tilbud om hjemmebesøk fra forebyggende helseteam for seniorer. Tjenestetilbudet ble redusert i 2021 grunnet pandemien, og i løpet av 2022 ble alle i målgruppen som skulle ha fått tilbud i 2021 kontaktet. Om lag 600 nye innbyggere i Drammen kommune fikk besøk av det forebyggende helseteamet i 2022. Det forebyggende helseteamet avdekket også hjelpebehov hos innbyggere som ikke mottar tjenester fra før. I én av tre saker fikk innbyggerne hjelp fra det forebyggende helseteamet til å opprette kontakt med andre tjenester, og forebyggende tverrfaglig samarbeid ble igangsatt.

For å styrke det forebyggende arbeidet, har SLT bidratt i videreutvikling av ulike samarbeidsfora med politi og andre statlige aktører. SLT-modellen (samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) er presentert for stadig flere tjenester, noe som har bidratt til nye samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer. Handlingsveileder mot vold i nære relasjoner har blitt presentert i de kommunale tjenestene.

Behov for økt tverrfaglighet og koordinering av tjenestene

Arbeidet med oppvekstreformen i 2022 har identifisert hvor det er størst potensial for forbedringer i det forebyggende arbeidet. Det er gjennom et bredt tverrfaglig samarbeid utviklet felles kjennetegn ved en praksis der alle tjenester rundt barn og unge løser utfordringer på lavest mulig nivå, bruker en helsefremmende arbeidsmetodikk og har en god samarbeidskultur. Dette danner grunnlag for tiltak i handlingsplan for Drammen kommunes forebyggende arbeid mot omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker. Det er også retningsgivende for innholdet i kompetanseprogrammet som virkemiddel for å nå målene i oppvekstreformen. Planen har vært på høring for å gi mulighet for bred medvirkning og spissing av tiltakene. Et sentralt tiltak for å lykkes er å utvikle og etablere forpliktende strukturer for tverrfaglig samarbeid internt og eksternt, og å innføre en modell for samordning av koordineringsressurser i organisasjonen.

Folkehelse og livsmestring

Befolkningens helse og livskvalitet påvirkes av mange forhold, som for eksempel nærmiljø, oppvekst- og skoleforhold, boforhold, økonomi og tilgang på arbeid med sunne arbeidsforhold, i tillegg til helseatferd og levevaner. Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og påvirke faktorer som har betydning for hvordan man mestrer sitt eget liv og egen hverdag. Dette er ikke bare resultat av individuelle valg – det er nødvendig å skape samfunnsmessige rammer for god helse og livskvalitet gjennom ulike virkemidler.

Her omtales kun noen områder av betydning for folkehelsen: kultur-, aktivitets- og lavterskeltilbud, natur- og friluftsområder, samarbeid med, og tilrettelegging for frivilligheten, bolig og inkludering. Kommunens helhetlige innsats for å bedre folkehelsen går frem av årsevalueringen som helhet.

Kultur-, aktivitets- og lavterskeltilbud

Alle innbyggere skal ha mulighet til å delta på kultur- og aktivitetstilbud i Drammen.

Drammen kommune har i 2022 levert arrangementer og festivaler til et mangfoldig publikum. Arrangementene har vært godt besøkt.

Bibliotekene har en viktig samfunnsfunksjon som uavhengig og gratis møteplass, kunnskapsformidler og debattarena, og tilbyr et stort mangfold av kulturarrangementer. Det unike med bibliotekenes plass i lokalsamfunnet er at det er en ikke-stigmatiserende møteplass som samler på tvers av alder og sosial bakgrunn. Det er igangsatt flere prosjekter for å øke leselysten, og for å fremme bibliotekene som møteplass for barn, unge og deres familier.

Frisklivssentralen har hatt 500 deltakere på sine tilbud. Røykeslutt-kurs, med kombinert medikamentell bruk og veiledning i livsstilsendring, har vært en suksess, med over 200 deltakere som stumpet røyken i 2022. Røykesluttprosjektet følgeforskes og varer til juni 2023.

Drammen kommune fikk videreført sin status som "Utviklingssentral for friskliv, læring og mestring" av Helsedirektoratet. Statusen gjelder i fire år fra 2023, og innebærer påvirkningsmuligheter og deltakelse i nasjonale utviklingsprosjekter.

Omfanget av Folkehelseprogrammet 2019-2023 ble redusert våren 2022, etter to år med pandemi og avkortede bevilgninger som påvirket gjennomføring av de planlagte tiltakene. Ett prioritert tiltak har vært natteravner i alle kommunedeler og støtte til ungdomstilbud som sikrer sosial deltakelse. Et annet tiltak er undervisningsprogrammet #psyktnormalt, som dreier seg om livsmestring og god psykisk helse for 8. trinn. Det er også gitt kompetanseheving og opplæring i programmer for foreldrestøtte til ansatte som jobber med barn, unge og deres foreldre i kommunen og foredrag for foreldre til elever i ungdomsskole og videregående skole, om hvordan ungdom bruker ulovlige stoffer for å oppnå en slank og veltrent kropp. Satsingen er knyttet til styrking og utvikling av folkehelseiltak direkte rettet mot barn og unge og tiltak knyttet til tjenester som møter barn, unge og deres familier. Flere satsinger utformes og driftes i samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner.

Alle lekeplasser, nærmiljøanlegg og ballplasser har hatt sikkerhetskontroller og kontinuerlig tilsyn. Alvorlige feil og mangler er rettet opp fortløpende. Mindre utbedringer og oppgraderinger er utført etter behov og innenfor budsjettets rammer. Det ble prioritert innkjøp og montering av veltesikring av målbur samt rens av sandkasser og sandbasseng.

Tilbudene har bidratt til at flere, også befolkningsgrupper som ofte faller utenfor, har deltatt i kultur- og aktivitets-, og lavterskeltilbud. Tilbudene bidrar til å fremme god helse og livskvalitet. Å sikre mulighet til deltagelse for alle virker også sosialt utjevne.

Natur- og friluftsområder

Rydding av skiløypetraseer på sommerstid har gitt et godt grunnlag for gode skiløyper på vinteren. Facebooksiden med skiløype-informasjon fra alle deler av kommunen følges opp med oppdateringer og bilder nesten daglig. Siden har fått god respons og er flittig benyttet av innbyggerne. God informasjonsflyt får folk oftere ut på ski og bidrar således til bedre folkehelse.

Kommunens parker og grøntanlegg driftes og vedlikeholdes av både internt og eksternt mannskap. Plener har blitt klippet kontinuerlig gjennom hele sesongen, grasbakker har blitt slått 1-3 ganger, busker og trær har blitt beskåret og kollet og staudebed har blitt luket, gjødslet og vannet. Ugress i faste dekker har blitt fjernet på miljøvennlig vis med varmtvannspyling. Vår-, sommer-, og høstflor er plantet ut og vedlikeholdt i sentrum i Drammen, Svelvik og Mjøndalen. Totalt ble det plantet ut cirka 10 000 planter.

Toaletter i parker og grøntanlegg var åpne i skolens sommerferie. I denne perioden ble det utført vask, påfyll av rekvisita og søppeltømming tre ganger per uke.

Samarbeid med, og tilrettelegging for, frivilligheten

Frivilligheten spiller en avgjørende rolle i arbeidet med lokale folkehelseutfordringer.

Det er lagt til rette for frivilligheten gjennom samarbeid om aktiviteter, tilgang på lokaler/arenaer og tilskuddsordninger. Nye retningslinjer sikrer likebehandling og gir forutsigbarhet for frivillig sektor.

Frivilligbørs er arrangert to ganger i 2022. Dette er en arena som legger til rette for samarbeidsprosjekter både mellom kommune, frivillighet og næringsliv og for samarbeid på tvers av frivillige lag og foreninger. Det ble inngått i underkant av 100 samarbeidsavtaler, både mellom kommunen og frivilligheten og på tvers av organisasjoner, lag og foreninger.

Det er flere samarbeid med frivilligheten som fremmer deltagelse og aktivitet, for eksempel Sommerskolen, BUA og Friskus. BUA sikrer tilgang på utstyr som muliggjør aktivitet og deltagelse. Gjennom den digitale plattformen Friskus er det lagt til rette for at frivilligheten kan synliggjøre aktivitetene sine og innbyggerne får en oversikt over aktiviteter og arrangement i kommunen. Dette bidrar til å begrense opplevelsen av utenforskap og sosial ulikhet blant barn og unge.

For innbyggere vil mulighet for å delta på frivillighetens aktiviteter, eller å være frivillig selv, kunne være helsefremmende. Mangfold er frivillighetens styrke, noe som gir en stor bredde i aktiviteter og møteplasser i drammenssamfunnet.

Inkludering

Drammen er pilotkommune for implementering av FN-konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Det betyr at kommunen har et særskilt fokus på å gjøre konvensjonen kjent, slik at alle personer med nedsatt funksjonsevne skal få oppfylt sine rettigheter. Bufdir har utarbeidet materiell for opplæring av ansatte og ledere. I Drammen har det vært et ekstra fokus på involvering av brukeren gjennom, blant annet, en egen konferanse om CRPD der brukere og ansatte jobbet sammen om å få en felles forståelse av rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse.

CRPD ligger til grunn for arbeidet med utvikling av tjenester til denne målgruppen. Det er i temaplanene vedtatt at grunnleggende rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse skal ivaretas gjennom helhetlig tjenesteutvikling.

Interkultur formidler internasjonale kulturopplevelser for store og små i Drammen og Viken, og er et nasjonalt kompetansesenter for flerkulturell formidling. Kulturarrangører i hele Norge tar kontakt med Interkultur for å lære mer om å jobbe med internasjonal kunst, kultur og publikumsutvikling.

Levekår

Det ble i 2022 utarbeidet en statistikkrapport som framstiller levekårsdata fra årene 2016, 2018 og 2020, for 27 levekårsindikatorer og 52 geografiske levekårssoner i kommunen. Statistikkrapporten utgjør en «nullpunktsanalyse» av geografiske mønstre i levekårsforskjeller internt i kommunen, og er et faktagrunnlag for videre arbeid med å motvirke levekårsforskjeller og sosial ulikhet.

Moderasjonsordninger og lavterskel tilbud

Drammen kommune har en rekke moderasjonsordninger som skal gjøre det enklere for familier med lav inntekt å bruke tjenester rettet inn mot barn.

Drammen kommune følger statens moderasjonsordninger for barnehage og tilbyr gratis barnehage 20 timer i uka og redusert oppholdsbetaling for familier med lav inntekt. Kommunen har i tillegg gratis heltidsplass for alle med samlet inntekt under 462 000 kroner. Det er en markant nedgang i antall barn som har gratis plass i forhold til tidligere år. Antallet barn som får redusert oppholdsbetaling fortsetter å øke. Endringene kan henge sammen med at innslagspunktet for gratis barnehage er uendret siden kommunesammenslåingen, og at de statlige ordningene stadig blir bedre.

Fra august ble det innført en nasjonal ordning på SFO om at alle barn på 1. trinn skal få 12 timer gratis plass på SFO hver uke. Nasjonalt har dette ført til at flere barn benytter SFO på 1. trinn, men det har ikke gitt noen merkbar effekt for Drammen. Dette kan henge sammen med at Drammen kommune fra før har gratis plass for familier med samlet inntekt under 300 000 kroner.

I tillegg til tilbud om gratis 12 timer på SFO for barn på 1. trinn, har kommunen supplerende moderasjonsordninger for alle barn på SFO. Dette har til hensikt å senke foreldrebetalingen for plass slik at alle har mulighet til å benytte SFO. Andelen barn som benytter plass på SFO er høyest for de yngste elevene. Erfaringer tilsier at eldre elever slutter på SFO på grunn av alder, og ikke nødvendigvis av økonomiske grunner.

Kulturskolen har gratisplasser for lavinntektsfamilier og i tillegg inntektsgradert betaling for familier med inntekt under 6G. Ut over dette er det søskenmoderasjon i Kulturskolen. Den nye ordningen med inntektsgraderte skolepenger når flere familier enn den gamle friplassordningen. Skoleåret 22/23 er det tildelt rabatter og friplasser til 208 elever. Dette er en økning fra forrige skoleår med ren friplassordning, da det ble tildelt 149 elevplasser. Det er også behandlet søknader med tilbakevirkende kraft som ikke framkommer av ovennevnte statistikk, da ordningen er ny og elevmassen trenger tid for å gjøre seg kjent med den. Det trengs fortsatt høy grad av bistand til å søke om rabatter/friplasser.

Det er også tilgjengelig åpne fritidstilbud til barn og unge, både i Svelvik, i Mjøndalen, på Fjell, på Strømsø, samt utstyrsbaser i Mjøndalen, Strømsø og Svelvik. Ung kultur har et åpent tilbud som er gratis for barn og unge under 18 år.

Kommunen har lavterskeltilbud til barn og unge på alle bibliotekene. På Fjell og i Svelvik er det en betydelig økning i brukere blant barn i SFO-alder, noe som byr på plassutfordringer.

Bibliotekene er en møteplass for alle der tjenestene er gratis med unntak av noen arrangement for voksne. På Fjell og i Svelvik har det vært en markant økning i bruk av biblioteket etter skoletid og bibliotekene har tilpasset tjenestetilbudet etter dette.

Drammen var pilotkommune for fritidskortet. Fritidskortet ble innført for å sikre at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta på en fritidsaktivitet. Ordningen ble avvirket nasjonalt i 2022. Det er nå søkt tilskudd fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet til Fritidskasse, en mer behovsprøvd ordning, som erstatning for Fritidskortet. På bakgrunn av erfaringer med fritidskortet, ønskes det å gå videre med en ordning som er mer treffsikker overfor de gruppene som trenger det mest.

Startlån

Husbanken gir startlån til kommuner for videre utlån til enkeltpersoner. Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den.

Drammen kommune har i løpet av året formidlet 955,9 millioner kroner i startlån til i alt 358 innbyggere som er vanskeligstilt på boligmarkedet. 65,6 prosent av husstandene var barnefamilier. Det betyr at mange familier som ikke har mulighet til å få lån gjennom privatbank, ved hjelp av startlån har fått en forutsigbar og trygg bosituasjon.

Gjennomsnittlig utbetaling per husstand økte fra 2,3 til 2,7 millioner kroner. I 2022 søkte 93 husstander som bodde i kommunal bolig om startlån. Av disse var 48,4 prosent barnefamilier. 40 husstander som bodde i kommunal bolig, fikk utbetalt startlån og har kjøpt bolig i 2022.

Områdesatsing Strømsø 2030

Områdesatsingen Strømsø 2030 har som mål at «flere beboere skal få styrket sine levekår gjennom en varig forbedring av tjenester og nærmiljøkvaliteter». I 2022 ble prosjekter rettet mot barn og unge, fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter, kunnskapsutvikling og innbyggerinvolvering prioritert. Det arbeides med videreutvikling og forbedring av tverrfaglig samarbeid med vekt på levekår og forebygging. 72 ungdommer har fått sommerjobb, det jobbes med møteplass på Marienlyst ungdomsskole og det er ansatt en erfaringskonsulent som jobber som bindeledd mellom unge, familier og ulike tiltak. Elevene på Brandengen skole har fått gratis skolemat en dag i uken, som er laget av elever på Åssiden videregående skole, og kjørt ut av frivillige. De fleste elevene har gitt tilbakemeldinger om at de har likt maten og vært fornøyde med tilbudet. Å mobilisere frivillige viste seg å være mer krevende enn forutsatt, spesielt med tanke på omfang og mattilsynets kriterier. Prosjektet skal evalueres nærmere våren 2023.

Områdesatsingen samarbeider med unge om midlertidige aktiviteter på det som skal bli Strømsø aktivitetspark. Gymsalen på Knutepunkt Strømsø er pusset opp, og lånes gratis ut til privatpersoner. Det jobbes med styrking av nærmiljøkvaliteter koordinert med pågående byutviklingsprosjekter og midlertidig ombrukshus er under planlegging. Arbeidsinkluderings tiltaket jobbsjansen har ført til at 14 kvinner som har stått langt unna arbeidslivet har kommet ut i arbeid eller annen aktivitet.

Østfold internasjonale teaters profesjonelle illustratører har gjennom prosjektet "In search of democracy 3.0" hatt samtaler med innbyggere om deres drømmer og laget 140 illustrasjoner som ble utstilt i gymsalen på knutepunktet oktober 2022. Det er videre gjennomført medvirkningsaktiviteter med barnehagebarn og en sosiokulturell stedsanalyse som har gitt viktig innsikt i hva som skal til for å lykkes med satsingen. Stedsanalysen er bredt benyttet og godt lagt merke til av ansatte i kommunen, innbyggere og organisasjoner i kommunedelen.

Utvikling av nærmiljøer

Drammensmodellen

Drammen kommune skal være nær innbyggerne. Kommunens tjenester og steder utvikles i samarbeid med innbyggerne, og gjennom gode lokaldemokratiske løsninger sikres en god dialog med innbyggerne i kommunedelene. Dette er Drammensmodellen, som er retningsgivende for all utvikling av lokalsamfunnene;

- Tjenesteutvikling - vi utvikler gode tjenester sammen
- Medvirkning - vi finner gode løsninger sammen
- Stedsutvikling - vi utvikler lokalmiljøene sammen

I dialogmøter våren 2022 etterspurte innbyggere blant annet møteplasser i kommunedelene, tilgang til lokaler, veiledning inn i kommunen, og informasjon om hva som foregår i den enkelte kommunedel. Tiltak for å møte innspillene er innarbeidet i kommunens handlings- og økonomiplan for 2023-2026.

Aktive lokalsamfunn

Aktive lokalsamfunn er et samarbeid mellom Drammen Idrettsråd og Drammen kommune, og hensikten er å styrke tilhørighet, fellesskap og aktivitetsnivå i nærmiljøene. Aktive lokalsamfunn skaper et mangfold av aktiviteter rettet mot barn, unge og pensjonister i alle 10 kommunedeler. Aktivitetene gjennomføres av idrettslagene, i samarbeid med stadig flere barnehager og skoler og andre aktører.

Eksempler på aktiviteter: Hverdagsaktiviteter i gymsal, åpen hall, sterk og stødig, teater, levende lesning, e-sport, sportsdykker- og livredningskurs, fargeløp med fokus på mobbing, rus og utenforskap.

Nærhet til tjenester er sentralt i Drammensmodellen

Det er etablert to nye kulturskolesatellitter i 2022, som har gitt et enda bedre kunst- og kulturtilbud til barn og unge i kommunedelene.

Bibliotekene er en viktig møteplass i nærmiljøene og tiltrekker seg besøkende i alle aldre. Besøket var økende i 2022, spesielt blant barn og unge.

Frivilligsentralene er bedre kjent enn tidligere og benyttes mer i nærmiljøene.

Drammensmodellen er under utvikling, men det er fortsatt et potensial for bedre forankring, mer samarbeid og felles fokus i kommunedelene. Lokalmiljøene har en forventning om utvikling i tråd med Drammensmodellen, og det er et godt utgangspunkt for videre arbeid.

Knutepunkt

Knutepunkt er ett av flere virkemidler for å realisere Drammensmodellen. Det er vedtatt følgende målsettinger for knutepunktene:

- Skape dialog mellom kommunen, innbyggere, frivilligheten og andre aktører i kommunedelen. Gjøre det enkelt å medvirke og interessant å delta.
- Bygge aktuelle og attraktive møteplasser hvor det er naturlig for innbyggerne å møtes, og hvor det finnes tjenestetilbud som mange etterspør.
- Bygge et koordinert og tverrfaglig tjenestetilbud, hvor både innbyggere, foreningsliv og næringsliv opplever at Drammen kommune har én dør inn.
- Bidra til at lokalsamfunnene oppleves som attraktive gjennom utvikling av det enkelte steds kvaliteter.
- Stimulere til kontinuerlig utprøving og innovasjon.

Det er knutepunkt på Strømsø, på Fjell, i Mjøndalen og i Svelvik, samt ett uten innbyggertorg på Åskollen. Utvikling av møteplassene i disse kommunedelene er godt i gang. Det har vært jobbet målrettet både med å utvikle lokalene og hvilke tjenester som skal være til stede på knutepunktene. Det har vokst frem aktiviteter og en rekke arrangementer, basert på lokale ønsker og behov:

Knutepunkt Fjell

- Samarbeid med Fjell skole om leseklubben "Gutta leser", for gutter med lav lesekondis.
- Oppstart av veiledningstjenester, tilrettelegging og kobling for å sette folk i kontakt med hverandre og for realisering av lokale initiativ.
- Familielørdager med 70-120 deltakere, faste familiemiddager med nærmere 80 deltakere, nettverk for flyktningekvinner og menn i knutepunkt (dugnadsgrupper).
- Omfattende aktiviteter i skoleferien, som bidrar til økt livsmestring og utjevning av sosiale forskjeller.

Knutepunkt Svelvik

- Ulike «PopUp-aktiviteter» hvor kommunen er tilgjengelig og oppsøker folk der de er.
- Faste drop-in-dager med byggesaksveiledning og kommuneombudet.
- Klargjøring og åpning av utstyrbase (BUA) i et tett samarbeid med lokale foreninger og ungdomsskolen.
- Utbredt samarbeid med foreninger og lag om ulike aktivitetsdager og arrangement som romjulsarrangement, ferieaktiviteter og «Levende Svelvik» der innbyggere møter hverandre for deling av kunnskap og en god samtale.

Knutepunkt Mjøndalen

- Arbeid med en nabolagshage er igangsatt, i samarbeid med lokale aktører.
- Drop-in-dager med arealplan, byggesaksveiledning og kommuneombudet.
- Knutepunktet er tilrettelagt for mer bruk/utlån.
- Markeringer og samarbeid rundt merkedager som Verdensdagen for psykisk helse, Internasjonal dag for frivillig arbeid, Elverusken (ryddeaksjon) og TV-aksjonen.

Knutepunkt (uten innbyggertorg) på Åskollen

- Samarbeid om drift av Cafe Helleristningen ved å tilby arbeidsutprøving, språkpraksis, bedriftsopplæring, praksis i restaurant- og matfag og innsats for andre.
- Samarbeid med aktører i lokalmiljøet om ulike aktiviteter og arrangement som barneforestillinger, lørdagstreff i regi av Åskollen pårørende- og venneforening, temakvelder i samarbeid med lokalt næringsliv, turgrupper, korøvelser, bruktmarked og julemarked.
- Arrangementet «Middag til 50 lappen», spesielt rettet mot barnefamilier, men også for å bygge nettverk og forbygge ensomhet.

Knutepunkt Strømsø

- Hele 5 700 innbyggere har deltatt i ulike nærmiljøarrangementer på Knutepunkt Strømsø i 2022
- Arrangementer og aktiviteter settes i gang etter innspill fra innbyggere og tjenestene som møter innbyggere, for eksempel småbarnstreff, 5-årsklubb, førstehjelpskurs, forfatterbesøk, barnas dag og vaffeltreff for seniorer.
- Det er laget oversikter over lokale tilbud, som kulturtilbud, lag og foreninger og tilbud til eldre.
- Aktiv markedsføring på flere språk gjennom sosiale medier, samt utsendelse av månedlig nyhetsbrev.

Det er igangsatt arbeid med tanke på at flere kommunale tjenester skal være til stede lokalt, blant annet i Konnerud og Bragernes kommunedeler.

Knutepunkt Strømsø - pilot for tverrfaglig ledelse

Knutepunkt Strømsø skiller seg fra de andre knutepunktene ved at tjenestene i knutepunktet har felles leder. Det prøves ut om felles ledelse vil gjøre en forskjell for innbyggers opplevelse av én dør inn til kommunen. Piloten følgeevalueres, og rapport vil foreligge i slutten av 2023. Det betyr at Knutepunkt Strømsø har en felles leder for helsestasjon på Strømsø og Fjell, MIGRA helsestasjon (dekker hele Drammen), skolehelsetjenesten, familieteam, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), kultur og innbyggertorg og lokal koordinator som bistår to nærutvalg. Det er laget gode arenaer og tiltak for helhetlig tilnærming og samarbeid på tvers av faggruppene i virksomheten, med andre kommunale tjenester og med eksterne samarbeidspartnere. Det er tydelige positive ringvirkninger av organiseringen og samlokaliseringen. Det er kort vei fra behov fanges opp i en tjeneste, til iverksetting av tiltak.

Innbygger- og brukarmedvirkning

«I Drammen skaper vi framtida sammen» er ett av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel. Det skal være enkelt å påvirke og innbyggerne skal engasjeres aktivt i arbeidet med tjeneste- og stedsutvikling. Involvering og medvirkning foregår på system- og individnivå, både gjennom lovpålagt medvirkning og gjennom etablerte strukturer og metoder. Innbygger- og brukarmedvirkning er også en måte å jobbe på der kommunen i større grad har dialog med innbyggere for sammen å kunne definere, utvikle og/eller gjennomføre tiltak.

Jobbe systematisk

Enkelte strukturer er kommet på plass i 2022. Disse skal bidra til bedre samspill mellom kommunen og lokalbefolkningen, samt innbygger- og brukarmedvirkning. Brukarmedvirkning er også prioritert gjennom handlings- og økonomiplanen i 2023-2026.

Eksterne råd

Samarbeidet med de eksterne rådene Drammen Idrettsråd, Drammen Kulturråd og Drammen Friluftforum er godt og under stadig utvikling. Rådene er gode og viktige samarbeidspartnere for kommunen og har gitt viktige bidrag i arbeidet med temaplaner, politiske saker og faglige spørsmål.

Undersøkelser

Som et ledd i arbeidet med innbygger- og brukarmedvirkning ble det i 2022 gjennomført ulike undersøkelser. Undersøkelsene gir kunnskap om hvor kommunen står per i dag i forhold til kommunens visjon og de målene som er satt i kommuneplanens samfunnsdel.

En av disse undersøkelsene var KS sin lokaldemokratiundersøkelse. Her ble både innbyggere og folkevalgte i kommunestyret stilt spørsmål om hvordan de vurderer lokaldemokratiet i egen kommune. Resultater fra undersøkelsen viser at de folkevalgte generelt vurderer ulike sider ved lokaldemokratiet høyere enn det innbyggerne gjør. Undersøkelsen gir et godt bilde av tilstanden i kommunen og får frem hvor det er behov for endring og utvikling. Resultatene fra undersøkelsen finnes på bedrekommune.no.

I et velfungerende lokalsamfunn har frivilligheten en sentral rolle. Det ble gjennomført en frivilligundersøkelse, hvor 633 organisasjoner ble invitert til å delta. (24 prosent av de inviterte svarte på undersøkelsen). Her ble det stilt spørsmål rundt kvaliteten i samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten. Spørsmålene dreide seg hvor enkelt det oppleves å få til samarbeid, tilgang til nyttig informasjon, kontakt mellom kommunen og frivilligheten, tilgang til hensiktsmessige lokaler og hvordan tilskuddsordningene vurderes. Resultatene fra undersøkelsen finnes på Drammen kommunes hjemmesider.

Det ble også gjennomført en næringslivsundersøkelse hvor 897 næringslivsaktører ble invitert til å delta. (8,5 prosent av de inviterte svarte på undersøkelsen). Her ble det stilt spørsmål rundt kommunens tilbud av næringsarealer og infrastruktur knyttet til disse, og om politisk ledelse og kommuneadministrasjonen har kunnskap om lokalt næringsliv. Andre spørsmål dreide seg om i hvilken grad kommunen involverer næringslivet i planarbeid og om det legges til rette for god dialog mellom næringslivet og kommunen. Resultatene fra undersøkelsen finnes på Drammen kommune hjemmesider.

Den største undersøkelsen som ble gjennomført i 2022 var innbygger- og brukerundersøkelsen, som pågikk i perioden 18. februar til 6. mars. Undersøkelsen ble sendt til i alt 29 876 innbyggere og 30,6 prosent av disse besvarte undersøkelsen. Resultatene av innbygger- og brukerundersøkelsen ligger som et eget vedlegg til årsevalueringen.

Kulturbygging for medvirkning

Hvert år velges tre-fire organisatoriske temaer som får ledelsens oppmerksomhet i året som kommer. Dette er temaer som skal gjenspeiles i alle lederavtaler. For 2022 var ett av temaene brukarmedvirkning. Det har også vært et hovedtema på lederskolen i 2022.

Gjennom høsten 2022 ble det arbeidet med å etablere et fagnettverk for innbyggerinvolvering, medvirkning og en intern mentorordning i kommunen. Hensikten er å styrke organisasjonens kompetanse innen medvirkning og innbyggerinvolvering, for å legge til rette for målet om deltakende innbyggere. Nettverket hadde sin første samling i januar 2023.

Lokaldemokratisk verktøykasse - fornyer, forenkler og forbedrer

Lokaldemokratisk verktøykasse er et virkemiddel for å nå målene om styrket lokaldemokrati, et digitalt prosessverktøy som ansatte kan bruke i planlegging av medvirkningsaktiviteter. Verktøykassen samler

ulik metodikk for medvirkning og bidrar til refleksjon og bevisstgjøring. Hovedaktivitetene i 2022 har vært å teste om en systematisk tilnærming og metodikk for planlegging av medvirkningsaktiviteter kan bidra til å effektivisere arbeidet og øke kvaliteten i prosessene. Erfaringene er gode, og det vil i 2023 jobbes med videreutvikling og valg av teknisk løsning.

Lokaldemokrati og medborgerskap i læreplanen

Skolene arbeider med temaet lokaldemokrati og medborgerskap, siden dette er særlig vektlagt i læreplanen LK20. Mange skoler organiserer undervisningen i felles tverrfaglige temaer, der demokrati og medborgerskap naturlig inngår.

Sammen om Drammensskolen – elever

«Sammen om Drammensskolen – elever» er et nytt forum opprettet i 2022. Hensikten er å høre barn og unge i spørsmål som omhandler kommunen, slik at deres stemme blir hørt og tatt hensyn til. Det ble i 2022 avholdt to samlinger for barnetrinnet og to samlinger for ungdomstrinnet, der to elever fra hver skole deltok. Temaer for samlingene var:

- å gi innspill til hvordan få til medvirkning i skolen.
- å komme med en høringsuttalelse om klimastrategien for Drammen kommune.

Elevene har arbeidet med temaer som de ønsker å gi innspill på for skoleåret 2023, i tillegg til temaer som det er nødvendig for kommunen å få innspill på.

Ungt Entreprenørskap

Drammen kommune har en partnerskapsavtale med Ungt Entreprenørskap, som omfatter ulike former for samarbeid. Ett eksempelvis er «innovasjonscamp», som gjennomføres på 9. trinn. Her får elevene reelle oppdrag med en definert problemstilling, som de skal presentere en løsning på. Det er et stort potensial med tanke på å utvikle dette, for å få frem flere reelle oppdrag knyttet til Drammen.

Digitale verktøy for brukervedvirkning

For å sikre reell brukervedvirkning og tilbakemelding fra brukerne, benyttes ulike digitale verktøy. I barnevernet gir barnet og familien direkte tilbakemelding på tilbudet og relasjonen til saksbehandler. Verktøyet er også tatt i bruk av to familieteam og ved gruppekurs i depresjonsmestring for seniorer. Rask psykisk helsehjelp benytter et tilsvarende digitalt selvrapporteringsverktøy.

På helsestasjonene gir brukere systematisk digital tilbakemelding etter gruppekonsultasjoner. Alle verktøy setter brukernes perspektiv i fokus og kommunens tjenester kan raskt evaluere effekten av eget arbeid og eventuelt justere hjelp og tiltak.

Arena for dialog

Sommeren 2022 ble det etablert byggesaksforum for innbyggere i Mjøndalen, for å veilede om enklere byggesøknader.

Brukerråd

Programområde 05 Tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne, etablerte brukerråd i 1. halvår 2022. Rådet består av brukere og pårørende, som gir innspill til tjenestene i programområdet. Det har kommet mange gode forbedringsforslag. Brukerrådet har en viktig rolle i videre utvikling av kommunens tilbud til denne brukergruppen. I forbindelse med behandling av handlings- og økonomiplan 2023 – 2026, vedtok kommunestyret: «Rådmannen prioriterer rask iverksettelse av brukerråd i alle virksomheter hvor dette er påbegynt eller planlagt. Samtidig utreder rådmannen hvilke virksomheter som skal ha brukerråd. Rådmannen legger fram en sak om dette i juni 2023.

Medvirkningsaktiviteter

Det er gjennomført en rekke medvirkningsaktiviteter i 2022. Her er noen eksempler:

- I arbeidet med handlingsplanen for utvikling og bruk av barnehage- og skolebygg la rådmannen opp til bred informasjon og tidlig innspillsrunde med ledere i FAU i barnehage og skole, og alle nærutvalg. Disse prosessene ble gjennomført digitalt.
- Elever har bidratt inn i høringsrunder i ulike saker, for eksempel med skolebehovsplanen. Da er det gjerne elevrådet ved skolen som bidrar. Erfaringsmessig er disse prosessene noe krevende, og det kan være vanskelig for elevene å se den reelle medvirkningen. Likevel er det viktig at elevenes stemme høres i ulike saker som berører dem, og det vil bli arbeidet videre med å utvikle metodikk som involverer elevene på best mulig måte.
- Det ble gjennomført medvirkningsaktiviteter knyttet til flere planprosesser, som for eksempel dialogmøter i samarbeid med nærutvalgene i forbindelse med temaplan for de fire hovedutvalgene og i forbindelse med temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Drammen kommune eiendomsutvikling AS og Bane NOR Eiendom skal gjennom det felleseide selskapet Tangenkaia Eiendom AS utvikle en helt ny bydel på Tangen. Utviklingsprosessen vil foregå over mange år, og det er lagt opp til en bred medvirkningsprosess. Garasjen er Tangenkaias eget medvirkningskontor, en lavterskel mulighet til å medvirke. Der vil det også bli gitt løpende informasjon om planprosessen, innenfor fastlagte åpningstider. I oktober ble det invitert til byutviklingsdiskusjoner, nabolagsfest og muligheter for å bli kjent med planene for Tangenkaia.
- Det er etablert og gjennomført tre planforum med cirka 100 deltakere per forum der målet var bedre dialog med utbyggere og tiltakshavere om en mer bærekraftig byutvikling i Drammen.
- Hovedbiblioteket startet arbeidet med ny ungdomsavdeling i 2022. I den forbindelse ble det gjennomført medvirkningsprosesser med ungdommene. Dette bidrar til et bedre og mer treffsikkert tilbud.
- Ungdom har ellers hatt en tydelig stemme rundt aktiviteter i kommunens ungdomsarbeid. På Neon er det etablert «ungdomscrew» som har faste møter med de ansatte om aktiviteter de ønsker igangsatt. De har også ansvar for praktisk gjennomføring av for eksempel Blåkkfestivalen på Fjell. Det er igangsatt gaming, trening, huskonsserter, ulike konkurranser og ikke minst UKM (ung kultur møtes), som et resultat av innspill fra ungdommene.
- NAV Drammen konstituerte lokalt brukerutvalg i desember 2022. NAV er avhengig av gode lokale brukerutvalg for å kunne gi enda bedre tjenester til innbyggere. Det er også ønskelig med mer medbestemmelse. Deltakere i brukerutvalget er fra Fontenehuset, Kreftforeningen, Jasmin kvinnenettverk, Frelsesarmeen, FFO, Meny (arbeidsgiver) og Veien tilbake. Brukerutvalget har som mål å avholde to møter i året, og å delta på det årlige møtet med øvrige brukerutvalg i Vest-Viken.

To år med nærutvalg

Drammen har ti nærutvalg, ett i hver kommunedel. Nærutvalgene skal være en gjensidig informasjons- og kontaktarena mellom folkevalgte og lokalmiljøet. Av nærutvalgenes årsrapport fremgår det at det har vært stor aktivitet i 2022. Det har vært avholdt samlinger i forbindelse med kommunens temaplanarbeid. Det er gjennomført dialogmøter, dels i samarbeid med lokale aktører, der viktige saker i lokalmiljøet diskuteres. Det har også vært medvirkning knyttet til fordeling av tilskudd til lokale aktiviteter og tiltak, samt nominering av kandidater til Frivillighetsprisen. Nærutvalgene har også deltatt på en rekke informasjonsmøter i regi av kommunen for å få informasjon om saker av betydning for lokalmiljøene, og flere nærutvalg har sendt inn høringsinnspill i ulike saker. Flere nærutvalg har benyttet seg av muligheten til å løfte lokale saker gjennom å ta ordet i hovedutvalg, formannskapet og kommunestyret. Nærutvalgene erfarer at det nå blir meldt inn flere saker fra innbyggerne enn tidligere, og flere aktører i kommunedelene tar kontakt med sitt nærutvalg.

Basert på kommunens egne evalueringer samt gjennomført forvaltningsrevisjon av nærutvalgsordningen høsten 2022, har kommunestyret vedtatt grep for videre utvikling. Det er utarbeidet oppfølgingsplan med konkrete tiltak for å følge opp anbefalingene. Ordningen med nærutvalg evalueres igjen i juni 2023.

Norges grønneste kommune

Drammens ambisjon er å bli Norges grønneste kommune, der det miljøvennlige blir det naturlige valg. I 2022 er det gjennomført en rekke arrangementer, der målet har vært økt samhandling og dialog mellom kommunen og innbyggerne i arbeidet med å nå dette målet. Et godt eksempel på arbeid med å stimulere til bærekraft, gjennom deling og formidling av kunnskap, er Upscale. Ideen er å redusere privat forbruk gjennom å dele fremfor å eie. Dette er et flerårig prosjekt hvor biblioteket står sentralt og hvor blant annet UiT, Cicero og Insam deltar, i tillegg til andre bibliotek og private virksomheter. Kommunen har også samarbeidet med frivillige og lokalt næringsliv og gjennomført tre «Fikseri-verksted/cafe» på Strømsø i 2022. Her kan innbyggere gratis få gjennomført enkle reparasjoner på klær, sko, sykkel o.l.

Forslag til klimastrategi for drammensamfunnet er utarbeidet i 2022 med utstrakt medvirkning fra næringsliv, innbyggere og frivillighet. I arbeidet med å utvikle et sirkulært og klimarobust lavutslippssamfunn, er alle kommunale virksomhetsområder bidragsyttere. Innsatsen rettes først mot områder som transport, bygg, arealbruk, ressursbruk og hvordan kommunen kan være et forbilde.

Drammen kommune mottok i september 2022 Miljømerking Norges pris for årets innkjøper 2021 for sitt grundige miljøarbeid. I begrunnelsen står det at Drammen kommune jobber helhetlig med klima- og miljøhensyn, for å minimere den negative belastningen forbundet med innkjøp til drift av tjenestetilbudet.

I arbeidet med å bedre luftkvaliteten og redusere utslipp, ble den svært vellykkede 3-årige kampanjen for utskifting av gamle vedovner/oljebrennere med rentbrennende ovner avsluttet i 2022. Miljøskulpturen Skynja fortsetter å rette oppmerksomheten mot daglig luftkvalitet og bidrar med viktig informasjon til kommunens innbyggere.

En viktig anerkjennelse av Drammen kommunes klima- og miljøarbeid var nominasjonen av Drammens klimaverktøy i kommunal arealplanlegging til årets lokale klimatiltak 2022 ved Zerokonferansen, som ble arrangert av KS, Miljøstiftelsen ZERO og Kommunalbanken. Drammen og Tønsberg kommuner delte andreplassen i kåringen. Om prosjektet ble det sagt at «Drammen og Tønsberg har utmerket seg på et tiltaksområde som nå blir viktigere og viktigere».

I 2022 har det blitt vedtatt en handlingsplan for plast. Tråling av indre havn for plastsøppel ble gjennomført sommeren 2022. I tillegg har grunnforurensningsdatabasen i løpet av 2022 blitt oppdatert, og dermed er etterslepet fra 2012 blitt kraftig redusert. I 2022 er det gjennomført miljøtiltak på kommunale kunstgressbaner og det er gitt tilskudd til private lagseide baner for å redusere spredningen av gummigranulat.

Det er etablert en politisk styringsgruppe med åtte ordførere for å sikre god vannkvalitet i Vannområde Drammenselva. De har også overvåket sedimenter i Ren Drammensfjord-prosjektet sammen med Lier kommune, og resultatene viser at mengden miljøgifter er redusert.

Drammen kommune har som mål å halvere matsvinnet ved kommunens 13 bo- og servicesentre. Det er påbegynt et toårig prosjekt der kartlegging og implementering av nye rutiner samt kompetanseheving er viktig. Mer klimavennlig mat, matglede og mat med riktig ernæring vil være en del av prosjektet.

Som et ledd i kommunens sykkelstrategi skal 300 meter vei i Hermanstorffsgate på Strømsø bygges om til sykkelvei med fortau. Miljødirektoratet støtter prosjektet med 648 000 kroner, til å dekke merkostnadene ved å bruke elektriske gravemaskiner i anleggsfasen.

Omstilling innenfor omsorgstjenesten

Arbeidet med å sikre en økonomisk bærekraftig tjeneste pågår i alle helse- og omsorgstjenestene, men har hatt et særlig fokus i hjemmetjenester og institusjon, som følge av den utfordrende økonomiske situasjonen i disse tjenestene de siste årene. Det er gjort et omfattende og systematisk arbeid med å vurdere alle deler av disse tjenestene.

Gjennom 2022 er det foretatt en gjennomgang av hvordan hjemmetjenestene gis i de ulike kommunedelene, og man har funnet flere forskjeller, blant annet i hvor stor andel av dagen hjemmetjenesten bruker sammen med brukerne. Hjemmetjenesten har gjennomgått rutiner slik at alle områdene nå jobber på samme måte. Det innebærer at alle ansatte skal være ute hos pasientene i 24 timer i uka. Antall brukere og tiden hver bruker skal ha, styrer hvor mange årsverk hvert område skal ha. Denne endringen har ført til likere arbeidsbelastning mellom avdelingene, uten at tilbudet til den enkelte bruker har blitt svekket.

Rekruttering av helsepersonell er en utfordring for alle helse- og omsorgstjenestene i Drammen kommune.

Det må arbeides videre både med hvordan kommunen kan tiltrekke seg faglært helsepersonell og hvordan skape arbeidsplasser som gjør at ansatte ønsker å bli i Drammen kommune. Arbeidet med å rekruttere og beholde helsepersonell kan ikke løses med et enkelt tiltak eller i en enkelt virksomhet, men det må arbeides helhetlig og langsiktig. Tydeligere oppgavedeling, roller og ansvar er en del av dette arbeidet og kan gi både bedre arbeidsplasser og bedre tjenester til den enkelte innbygger. Rett bruk av kompetanse er en satsing for kommunen i den kommende perioden. Hjemmetjenester og institusjon har i 2022 etablert ressursteam for å utnytte ressursene bedre. Ressursteam er en enhet som kan dekke opp vakanser, sykemeldinger med mer, og ligner på vikarpool som er etablert i enkelte andre kommuner. Planlegging av ressursteam har pågått gjennom 2022 og er startet opp ved årsskiftet 2022- 2023.

I 2022 er det blitt implementert løsninger for mestrings- og trygghetsskapende teknologi og flere innbyggere har tatt i bruk teknologiske løsninger. Særlig medisineringsstøtte har fått mange flere brukere. I tillegg er teknisk infrastruktur oppgradert, og det er lagt til rette for oppstart av digitalt tilsyn på natt ved hjelp av kamera ved noen av kommunens sykehjem.

Innholdet i hverdagen for de som bor på sykehjem har vært prioritert også etter at ordningen med livsgledesykehjem ble avsluttet i 2021. Mange av sykehjemmene har videreført arbeidet på samme måte som når sykehjemmene var livsgledesykehjem. Det er behov for å utvikle innholdet i sykehjemmene videre med utgangspunkt i beboernes helse, interesser og behov.

I desember 2022, ble det lagt fram en sak om videre utvikling av tjenestene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, med bakgrunn i funn fra en ekstern gjennomgang av tjenestene fra 2021. Det igangsettes et utviklingsprosjekt, for å oppnå et mer differensiert og fremtidsrettet bolig- og tjenestetilbud til denne brukergruppen. Behovet for omstilling er ytterligere aktualisert ved at disse tjenestene i 2022 har hatt et betydelig merforbruk.

Digitalisering

Digitalisering blir en stadig større og integrert del av hverdagen. Økt digitalisering av kommunens tjenester bidrar til å forbedre, forenkle og tilby nye tjenester for Drammenssamfunnet og innbyggere.

Arbeidet med å realisere målsettinger i digitaliseringsstrategien er godt i gang, og vi ser at tverrfaglig samarbeid gir best resultat.

Det er gjennomført flere digitale omstillinger i 2022:

Innbyggertorg har tatt i bruk ny digital plattform for henvendelser fra innbyggere. Plattformen legger til rette for videre tjenesteutvikling og integrasjon med kommunens basissystemer.

Høsten 2022 ble alle som tok kontakt med Rask psykisk helsehjelp tilbudt digital kartlegging og screening av symptomer, som gjøres hjemmefra av den enkelte før 1. behandlingstime. Resultatet er at tid er spart både for innbyggerne og medarbeiderne i tjenesten. Slik har digitalisering frigjort tid til behandling og økt tilgjengelighet.

Ved helsestasjonene og i jordmortjenesten er digital innbyggerdialog tatt i bruk. Over 44 000 timeavtaler ble kommunisert digitalt og det er utvekslet mer enn 15 000 meldinger mellom innbyggere og ansatte. Digital innbyggerdialog er med på å sikre trygg og sikker samhandling mellom brukere av tjenestene, helsestasjonen og jordmødrene. Det er viktig også å ivareta opplæringsbehovet hos innbyggere og medarbeidere.

Ved forebyggende hjemmebesøk, et tilbud til alle friske 80-åring, kartlegges denne gruppens digitale kompetanse, og det gis bistand slik at eldre kan mestre tilgangen til egen journal og Helsenor. Kommunen har et samarbeid med Sanitetsforeningen om utlån av "komp", et digitalt hjelpemiddel som knytter analoge seniorer sammen med familie/nettverk digitalt.

Barnevernet innførte i 2022 en nasjonal løsning der alle meldere, både privatpersoner og offentlige ansatte, enkelt kan sende bekymringsmeldinger digitalt til barnevernet på en sikker måte. Den digitale løsningen skal sikre raskere og tryggere innsending av bekymringsmeldinger og bedre kvalitet på innholdet.

Prosjektet «digitale fjernavleste vannmålere» har fra oppstarten høsten 2021 og gjennom 2022, jobbet med utvikling av en skybasert plattform for innsamling av vannmålerdata. I 2022 ble det etablert 36 antenner og cirka 3 000 vannmålere som plattformen mottar avlesninger fra. Planlegging og kontrakt for utskiftning av ytterligere 35 000 vannmålere er i sluttfasen og gjennomføring vil starte i første kvartal 2023. Prosjektet vil gi bedre oversikt over vannforbruk i kommunen og kan brukes til å oppdage og lokalisere lekkasjer.

Innføring av mobilbetaling av avgiftsparkering er godt mottatt av publikum og bruken er økende. Gjennom året

var det hele 74 prosent som benyttet mobil som foretrukket betalingsmetode.

Det er økende bruk av kommunens feilmeldingstjeneste, Driftweb (appen "Meld inn feil – Drammen"). I 2022 mottok Driftweb 7 909 meldinger mot 7 612 meldinger i 2021.

Virksomhet Geodata har utviklet flere digitale kartsystemer som er tatt i bruk og har effektivisert driften. Innholdet i Webkartet er utviklet og får gode tilbakemeldinger for å ha gitt bedre brukervennlighet i saksbehandlingen.

Arbeidet med omstilling av driftsmodell for IKT og prosjektet «Drammen til sky», som innebærer å utvikle et virtuelt datarom i skyen og avvikle drift av egne servere, vil gi kommunen helt nye muligheter i utviklingen av digitale tjenester, et høyere sikkerhetsnivå og bedre kontroll på kostnader. I 2022 har prosjektet jobbet med å bygge opp det virtuelle datarommet i skyen, og det er nå klart for flytting og testing av de første fagsystemene til skyen.

Fra 1. oktober tok innbyggertorget i bruk nytt system for førstelinje mottak, behandling og fordeling av innkommende henvendelser fra innbyggerne.

Organisasjonsutvikling

Da restriksjonene knyttet til pandemien ble avviklet våren 2022, ble det mulig å gjenopprette normal drift. Selv om det fortsatt var et høyt sykefravær, var det rom for å igangsette begynnende utviklingsaktiviteter. Det ble gjennomført prøveordninger relatert til videre bruk av hjemmekontor og digitale løsninger for samhandling. For å bygge felles arbeidskultur ble det lagt vekt på at ansatte primært skal være fysisk til stede på arbeidsplassen, men at det likevel måtte være rom for å utnytte potensialet i de digitale løsningene og effektiviteten mange opplever ved bruken av hjemmekontor. Dette har gitt mulighet til fleksible løsninger, der den enkelte virksomhet har identifisert hva som fungerer best.

Dette har også gitt inspirasjon til å se nærmere på effektiv bruk av lokaler, herunder samlokalisering. Kommunestyrets vedtak om at det ikke lenger er et krav å opprettholde samme antall arbeidsplasser i de ulike deler av kommunen som var tilfellet ved inngangen til ny kommune, har åpnet for en bredere dialog om felles bruk av lokaler.

Kompetanseutvikling for kommunens ledere er en viktig del av organisasjonsutviklingen. Tillitsbasert ledelse var gjennom 2021 og 2022 et sentralt tema i lederskolen.

Lederskolen har i løpet av 2022 gjennomført fire heldagssamlinger for alle ledere. Samlingen i juni ble arrangert for alle ledere på Union Scene, som en inspirasjonsdag rundt kommunens tre verdier, nær, inkluderende og nytenkende.

Tematikk på de andre samlingene har vært:

- Teamkultur, bygge gode relasjoner
- Implementering og endringsledelse
- Brukermedvirkning

Heltidskultur

Etter to år med pandemi og et halvt år uten leder for satsingen, har arbeidet med heltidskultur kommet i gang igjen.

Det har vært en økning både i andelen heltidsansatte og i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i løpet av 2022.

Heltidsandel	August 20	April 21	April 22	Desember 22
P04 Helse	53,9 %	58,4 %	64,1 %	64,5 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	32,2 %	35,5 %	37,2 %	41,7 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	38,9 %	44,0 %	44,0 %	48,9 %

Heltidsandel	August 20	April 21	April 22	Desember 22
P07 Rus og psykisk helse	58 %	59,6 %	66,5 %	71,8 %
Hele kommunen	59 %	63,1 %	64,7 %	70,9 %

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	August 20	April 21	April 22	Desember 22
P04 Helse	79,5 %	79,9 %	83,2 %	89,1 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	66,2 %	65,6 %	66,3 %	72,7 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	67,4 %	71,1 %	72,8 %	79,4 %
P07 Rus og psykisk helse	80,3 %	80,9 %	83,9 %	88,9 %
Hele kommunen	77,7 %	77,6 %	79,8 %	88,5 %

Viktige faktorer for å lykkes med heltidskultur:

- involvering av alle medarbeidere.
- gjennomgang av oppgaver og oppgavefordeling.
- ha fokus på arbeidstid i helgene og finne løsninger for hvordan man kan dekke tjenestebehovet innenfor de årsverk man har til rådighet. Det er viktig å ivareta både kompetansebehov og brukeres behov for kontinuitet, samtidig som målet om at flere skal kunne arbeide i hele stillinger opprettholdes.
- forankring hos leder i hele linja.
- langvakter hver 4. helg bidrar til økt heltidsandel.

Læringer

Drammen kommune har per 31.12.22 156 læringer. Disse fordeler seg på følgende lærefag:

Lærefag	Antall læringer
Helsefagarbeider	84
Barne- og ungdomsarbeider	35
Mediedesignfaget	1
4-årig løp Service og administrasjon	3
4-årig løp Helsefag	20
Service- og administrasjon	3
Menn i helse	10

Kommunen fikk 134 søkere til læreplasser, og det ble ansatt 80 lærlinger, fordelt på fagene helsefagarbeider, barne- og ungdomsarbeider, service- og administrasjon, mediedesign og menn i helse. 5 av de 80 falt fra ganske raskt på grunn av feilvalg og personlige årsaker, så kommunen fikk 75 nye lærlinger i 2022.

Lærefag	Inngåtte kontrakter
Helsefag	39
Barne- og ungdomsarbeider	18
Mediedesign	1
4-årig løp Salg og service	1
4-årig løp Helsefag	4
Menn i helse	10
Service- og administrasjon	2
Totalt	75

54 lærlinger tok fagprøve sommeren 2022, alle har bestått. 37 prosent fikk bestått meget godt.

Det har vært gjennomført 23 fagdager for lærlinger.

Drammen kommune har gjennom året fått økende henvendelser fra ansatte som ønsker å ta fagbrev. Per 31.12.22 har kommunen fire ansatte i fagbrev på jobbkontrakt. Disse følges opp med lovpålagte evalueringer og veiledninger til fagprøve.

Avdeling for yrkesfagopplæring har ansvar for koordinering av praksis for studenter og elever i helsefaglig utdanning. I 2022 har det vært vanskelig å skaffe nok praksisplasser og det ble nødvendig å avlyse praksis for elever på vg1 i videregående skole. Sykepleierstudentene har vært prioritert og praksis har også der vært til dels vanskelig å gjennomføre, spesielt i vårsemesteret. Utfordringene er evaluert og det er gjennomført avklaringer med berørte tjenesteområder slik at dette blir forutsigbart og godt koordinert.

Fordelt på høst og vår har det vært 141 praksisplasser til videregående skoler, 15 plasser til Lier vgs og 126 til Åssiden vgs.

Drammen kommune har hatt 248 sykepleierstudenter fra USN i tjenestene, hvorav 59 var for 1. års sykepleierstudenter og 189 var for 3. års sykepleierstudenter, fordelt over fire praksisperioder. Det er tett samhandling med områdets videregående skoler og med USN om praksisplasser. Ikke minst er det viktig å sikre tidlig forventningavklaring fra alle parter, slik at man kan bistå hverandre best mulig.

Kompetanseutvikling

Kommunen har over 7 000 ansatte, hvorav de langt fleste jobber i tett kontakt med innbyggere og brukere. Den kontinuerlige kompetansebyggingen er krevende, både fordi det er svært mange fagfelt, men også fordi det er en utskifting på om lag 10 prosent hvert år i tillegg til at det fortsatt er deltidsstillinger som gjør at mange må ha kunnskap om samme område.

I 2022 startet arbeidet med operasjonalisering av kommunens kompetansestrategi. Det er utarbeidet et prosessverktøy som ledere i kommunen kan benytte seg av i sitt strategiske arbeid med kompetanse i egen virksomhet. Verktøyet gir hjelp til å utøve strategisk kompetanseledelse i praksis. For hvert steg er det utviklet et materiell med refleksjonsspørsmål som skal besvares. Prosessverktøyet rulles ut til lederne i forbindelse med utarbeidelse av virksomhetsplaner for 2023.

I 2022 har vi lært mer om spill og simuleringsbasert læring. Etter en svært god pilot innen spill, tilrettelagt i det kommunale sak- og arkivsystemet P360, har det vært en øking i målt kunnskap fra første gjennomkjøring av spillet til siste på 44 prosent. P360 er svært sentralt for kommunens saksbehandling og arkivering, og det er mange brukere som har behov for opplæring. Det utvikles nå en versjon 2, med flere funksjonaliteter innen P360. Det ble utarbeidet og testet etikkspill for ansatte innen tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne, som også ga gode erfaringer. Utover i 2023 vil det bli arbeidet med nye områder.

Det er gjennomført en rekke konkrete kompetansehevende tiltak i 2022:

- Kompetanseheving for alle SFO-ansatte innen temaet «den autoritative voksenrollen og leikbasert læring».
- Kompetanseheving hos ansatte innen Helsefremmende tjenester 0-100 på tema kost og ernæring.
- Kompetanseløft i alle tjenesteområder rundt tema vold og trusler om vold.
- Kurs innen informasjonssikkerhet og personvern for alle systemeiere og -ansvarlige, samt ledere i Drammen kommune.

Innenfor helse, sosial og omsorg er det kompetansehevende tiltak som bør fremheves:

Livsfortellingsarbeidet

Prosjektet har ført til kompetanseheving blant de ansatte som yter tjenester til personer med utviklingshemming og hos brukerne av tjenestene. Et innovativt og viktig aspekt er at ansatte deltar på opplæring sammen med tjenestemottakere. De hører og lærer det samme og kan bli interesserte og nysgjerrige sammen. Tilnærmingen fører til at samarbeidet mellom fortellerne og samtalevennene blir mer likeverdig. Det gjør det også enklere for fortelleren og lede arbeidet med egne fortellinger, når de vet hva det handler om og hvilken hjelp de kan forvente fra samtalevennen. Lik kunnskap er et godt grunnlag for at brukerne skal kunne bestemme forløpet av samtale.

Kompetanseløpet i psykisk helse og rusarbeid (PHR)

Kompetanseløpet startet i august 2020 og går fram til og med april 2024. Krisesenteret i Drammen og Nok deltar i løpet. Løpet består av en grunnidel i feedback informerte tjenester og kognitiv atferdsterapi, samt en årlig inspirasjonsdag om recovery som metodikk. Innenfor kognitiv atferdsterapi er det også en videregående del, som tar for seg komplekse problemer og problemløsning. Fra november 2022 er det igangsatt veiledning av medarbeidere i psykisk helse og rus, og ved Krisesenteret og Nok. Fra mars 2023 starter noen medarbeidere på veilederutdanning i regi av Norsk Forening for Kognitiv Terapi. Kompetanseløpet i Drammen følgeforskes, finansiert av Norges forskningsråd.

I tillegg til interne aktiviteter og prosjekter, gjennomføres det formell videreutdanning. For enkelte områder er det nye krav til masterutdanning, eksempelvis innen barnevern. Kommunen søker hvert år midler til kompetanse- og tjenesteutvikling fra Statsforvalteren. Det søkes midler til grunn-, videre- og etterutdanning, fagskoleutdanning og bachelorutdanning innen helse- og sosialfag. Det søkes også Helsedirektoratet om midler til videreutdanning innenfor avansert klinisk sykepleie.

Andre aktuelle temaer i 2022

Flyktningkrisen

Siden flyktningkrisen i 2015, hvor over en million mennesker flyktet til Europa, har flyktningstrømmen avtatt de siste årene. Den gang ankom cirka 31 000 flyktninger til Norge, i hovedsak fra Syria og Afghanistan. Norge var ikke forberedt på så stor tilstrømning, og mange ble boende på mottak i flere år før de ble bosatt. Antallet som kom over grensen på egenhånd har de siste årene vært redusert til et minimum, og asylmottakene ble i stor grad nedlagt.

Ved inngangen av 2022 forventet IMDi en bosetting på 5 000 flyktninger, hvorav 3 000 skulle være overføringsflyktninger /kvoteflyktninger.

Kort tid etter krigens oppstart i Ukraina 24. februar så man raskt tegn på at Norge måtte forberede seg på et langt høyere antall flyktninger enn forventet. Flyktningstrømmen artet seg annerledes enn tidligere, blant annet fordi Ukraina har en avtale om visumfrihet til Schengenområdet, og ukrainere kan derfor bevege seg i Europa på en helt annen måte.

UDI forventet et scenario med 35 000 ankomster i løpet av 2022. I etterkant ser vi at det kom 40 014 søknader om asyl, hvorav 35 095 var søknader om kollektiv beskyttelse fra ukrainere. Ved årets slutt har Norge samlet sett bosatt 31 258 flyktninger, stort sett over en periode på 9 måneder. Kommunene har dermed hatt en bosettingstakt som er helt ulik noe annet enn vi tidligere har sett.

Situasjonen i Drammen etter 24. februar

Drammen kommune vedtok desember 2021 å bosette 58 flyktninger i 2022, hvorav 4 enslige mindreårige. Dette var i tråd med IMDi sin anmodning. Etter krigsutbruddet vedtok kommunestyret i mars et bosettingstall på 310, iberegnet et økt antall enslige mindreårige til totalt 8.

Arbeidet med å sette kommunen i stand til å bosette et så høyt antall ble iverksatt umiddelbart. Rådmannen satte krisestab for å sikre nødvendig koordinering mellom berørte tjenester. Regjeringen vedtok i tillegg midlertidige endringer i ulike lovverk. For å kunne gi oppholdstillatelse raskt, ble det gitt rom for å innvilge kollektiv beskyttelse. Andre midlertidige endringer ble gjort for å lette arbeidet for kommunene med å sørge for fleksibilitet i mye av tjenestetilbudet.

Privatboende

Vanligvis bor flyktninger på et asylmottak i påvente av å få en bosettingskommune. Flyktningstrømmen kom imidlertid raskt, og de fleste kom til familie, venner og bekjente i de enkelte kommunene. Siden UDI ikke hadde rukket å etablere flere asylmottak, ble kommunene oppfordret til å la flyktningene bli boende, og det ble tilrettelagt for tilskuddsordninger. I Drammen oppholdt det seg i perioder opp mot 170 privatboende.

For Drammen var dette utfordrende, og krevde nye strukturer og rutiner i arbeidet. Fra å kun arbeide systematisk med de flyktningene IMDi tildeler kommunen, ble det nødvendig med et massivt informasjonsarbeid for en gruppe som enda ikke hadde fått opphold, og som heller ikke hadde avtale med noen kommune. Denne gruppen hadde i tillegg rett på helsetjenester og grunnskoletilbud for barn. De kunne også søke UDI om å få bo i kommunen på en såkalt alternativ mottaksplass, og ville da i tillegg kunne få livsopphold fra NAV. Kommunen fikk et persontilskudd fra UDI i hver enkelt sak som ble akseptert.

For å følge opp det store antallet privatboende, ble både helsetjenestene og grunnskoletilbudet raskt dimensjonert etter den økte forespørselen, og tjenestene klarte å gi et godt tilbud til alle som oppholdt seg i kommunen. Samtidig ble det laget informasjonssider, drop-in tilbud og vakttelefon for å veilede og bistå flyktningene. Det ble også avholdt et stort informasjonsmøte på Drammens bibliotek, hvor også frivilligheten var samlet for å kunne presentere seg og sine tilbud.

Blå Kors

UDI sitt behov for å øke mottakskapasiteten førte til etablering av Blå Kors i Drammen som et akuttmottak fra 1.5.22 med 110 plasser. UDI har ansvaret for tilbudet, mens kommunen har ansvar for å levere helsetjenester til beboere, tilsvarende andre innbyggers rettigheter. Det er kun barn under 18 år som har rett til omsorgstjenester, mens barn i grunnskolealder har rett til skoletilbud. Fra 9.9.22 ble mottaket endret. Det ble etablert 20 tilrettelagte plasser for de med ekstra helseutfordringer, samt 60 plasser til familie og ordinære beboere. Denne endringen førte til økt press på blant annet hjemmetjenestene, i tillegg til at grunnskolene måtte tilrettelegge for flere barn med utfordringer. Beboerne skal i utgangspunktet ikke bo der over tid, men vente på bosetting i en kommune i landet. Det har vært tett samarbeid mellom kommunens tjenesteapparat og Blå Kors, og kommunen har ivaretatt disse ekstraordinære oppgavene på en god måte.

Bosettingsarbeidet

Den største usikkerheten for å kunne nå målet om 310 bosettinger, var fremskaffelse av boliger. Det ble imidlertid et stort engasjement i Drammens befolkning i krigens tidlige fase, og et skjema for innmeldinger av aktuelle boliger til leie ble lagt ut. Drammen Eiendom var på befaringsplass på godt over 160 boliger, og valgte å leie inn 66 av disse. I tillegg var det flere ledige kommunale boliger i Drammen som kunne benyttes.

Innen årets slutt var det bosatt 326 flyktninger hvorav 15 enslige mindreårige. IMDi hadde oppfordret kommunene til å være fleksible i forhold til bosetting av enslige mindreårige, da man så at flere oppholdt seg i kommunene hos venner og bekjente. I tillegg kom det på slutten av året flere ektefeller, samt eldre foreldre, hvor det var naturlig med bosetting i Drammen selv om vi hadde nådd bosettingstallet. I tillegg har det kommet 20 familiegjenforente som er i målgruppen for integreringstilskudd.

Bosatte per måned, inklusive enslige mindreårige, eksklusive familiegjenforente.

Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
4	6	2	27	94	93	19	35	24	16	4	2

Aldersfordeling

Barnehagealder	Grunnskolealder	Videregående skolealder	Rett til introduksjonsstønad: 18-55 år	Eldre, uten rett til introduksjonsstønad
39	55	18	156	58

I løpet av året som gikk, viste de kommunale tjenestene stor endringsvilje, samtidig som det ble lagt vekt på å opprettholde så god kvalitet på tjenestene som mulig. Det ble blant annet etablert en midlertidig barnehage på Fjellheim skole for bosatte flyktningbarn på våren. Fra august overtok Marienlyst barnehage som flyktningbarnehage.

Voksenopplæringen har vanligvis inntak på norskundervisning i terminer, og mars er siste opptak før høstsemesteret. Siden de fleste flyktninger ble bosatt veldig tett opp mot sommerferien, ble det i tillegg gitt et sommerkurs i norsk i påvente av terminoppstart. Flyktningtjenesten foretok raske kartlegginger av de nybosatte flyktningene, og det ble sørget for at flest mulig kom i gang med relevante tilbud så fort som mulig.

Imidlertid har det vært en utfordring med tilbud til ungdom i videregående skole. Fylkeskommunen har ikke økt sin kapasitet i kombinasjonsklassene. Faste søknadsfrister og inntakstidspunkt gir liten fleksibilitet. Dette har ført til at kommunens voksenopplæring har gitt mange av 16-17 åringene tilbud om norskopplæring i påvente av tilbud fra fylket.

Flyktningtjenesten er i gang med introduksjonsprogrammet og har ved årets slutt 189 deltagere. Totalt har 264 deltatt i program i 2022. Flyktningtjenesten holder mange ulike kurs som kombineres med norskundervisningen, i tillegg til at det drives et meget aktivt markedsarbeid for å skaffe arbeidspraksis som en del av programmet for de som er klare for det.

Det var forventninger om at krigen skulle bli kortvarig, og at flere ville velge å returnere til hjemlandet. Det har vist seg å ikke stemme. I 2023 fortsetter derfor arbeidet med å opprettholde økt drift i de ulike involverte tjenestene, samtidig som vi ser utfordringer der antallet akkumuleres. Barnehager og skoler etablerte gode løsninger for å møte det høye bosettingstallet for 2022, men det må sees på ytterligere muligheter for utvidelser i 2023. Det samme gjelder antall deltagere i introduksjonsprogram, samt antallet over 55 som får bistand fra NAV. Den største utfordringen er likevel anskaffelse av boliger for et nytt år med stort behov for innleie. Det er derfor forventet at bosettingsarbeidet vil gå noe saktere i inneværende år enn i 2022.

Klima

Drammen kommune har høye ambisjoner innen klima. Drammen skal redusere klimagassutslippene innenfor kommunens grenser med 55 prosent innen 2030, sammenliknet med 2009-nivå og skal bli en foregangskommune på sirkulær økonomi. Ett av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel er: «Drammen skal bli Norges grønneste kommune - et sirkulært og klimarobust lavutslippssamfunn der det er naturlig å velge miljøvennlig».

Kommunestyret har i 2022 vedtatt å sende klimastrategi for drammensamfunnet 2030 med tilhørende kunnskapsgrunnlag på høring og offentlig ettersyn. Klimabudsjett for 2023 er en integrert del av kommunens handlings- og økonomiplan. Kommunen har også søkt og mottatt klimasatsmidler til klimatiltak og er i gjennomføringsfasen for en rekke klimaprojekter.

Klimastrategi

Forslag til klimastrategi for drammenssamfunnet er utarbeidet med utstrakt medvirkning fra næringsliv, innbyggere og frivillighet. Klimastrategi for Drammen 2030 er Drammen kommunes strategi for oppfølging av Parisavtalen og omstilling til et lavutslippssamfunn. Klimastrategien handler både om utslippene som slippes ut lokalt innenfor kommunens grenser og de utslippene som skjer utenfor kommunens grenser, som en følge av forbruket til kommunens innbyggere og næringsliv, og kommunens eget forbruk. Strategien består av satsingene; mobilitet, bygg og arealbruk, ressursbruk og kommunen som forbilde.

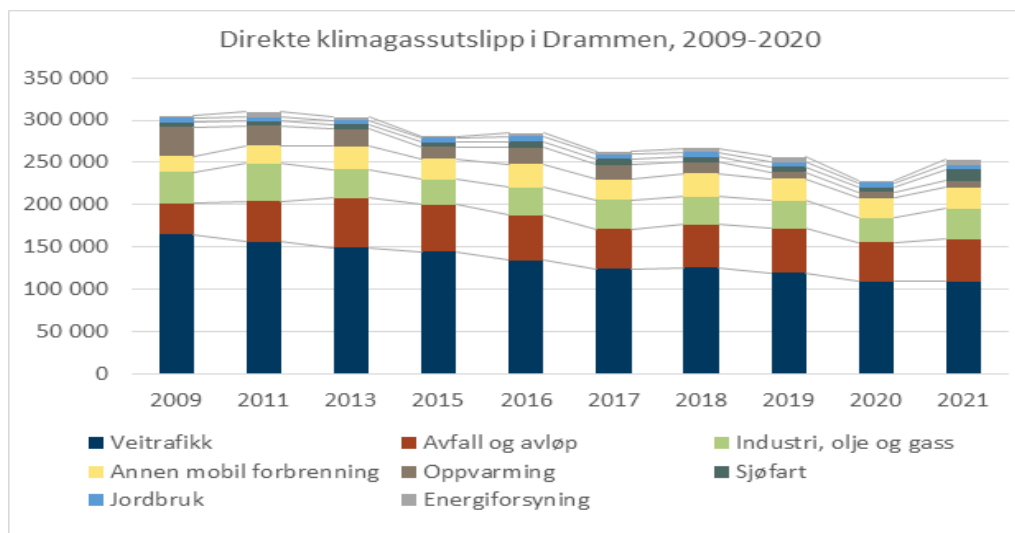
Klimabudsjett

Kommunens tredje klimabudsjett er utarbeidet for økonomiplanperioden 2023–2026. I påvente av at klimastrategien for drammenssamfunnet vedtas, angir klimabudsjettet hvilke tiltak kommunen gjennomfører som bidrar til måloppnåelsen innenfor ulike tiltaksområder.

Klimaregnskap

Klimaregnskap for direkte klimagassutslipp innenfor kommunens geografiske grense utarbeides årlig av Miljødirektoratet og er et viktig kunnskapsgrunnlag til klimastrategien og viktig styringsverktøy for oppfølging av kommunens klimamål.

Figuren under viser klimagassutslipp fordelt per sektor innenfor Drammen kommunes grense i perioden 2009–2021, nyeste tall fra Miljødirektoratet. Utslippene innenfor Drammen kommunes grense er redusert med 19 prosent i perioden 2009–2021. Reduksjonen skriver seg først og fremst fra utslipp fra oppvarming og veitrafikk. Nedgangen i utslipp fra veitrafikk skyldes særlig reduksjon i utslipp fra personbiler, grunnet innfasing av el-biler og økt bruk av ikke-fossilt drivstoff.

Kilde: Miljødirektoratet

I prosjektet «Ny bybru» er det kontraktfestet at entreprenør skal utarbeide, dokumentere og rapportere klimagassutslipp ved gjennomføringen av kontrakten. Entreprenøren dokumenterer hvilke alternative løsningsvalg som kan bidra til reduksjon av klimagassutslipp, som maskiner, utstyr, materialer, metoder og løsninger som gir lavest mulig klimagassutslipp. Klimavurderinger underveis utføres av og i samarbeid med prosjektgruppen for å optimalisere klimagassreduksjoner. Det gjennomføres månedlige statusoppdateringer på klimaregnskapet for å kunne gjøre endringer underveis. Ved prosjektslutt utarbeides endelig klimaregnskap for prosjektet, samt evaluering av klimaregnskapprosessen, for å sikre læring, erfaringsoverføring og forbedring.

Gjennom konseptvalgutredning (KVU) for avløpsløsninger for Drammensregionen er det utført klimagassberegninger for de ulike konseptene. Beregningene viser at konseptene med lokale anlegg generelt har høyere klimagassutslipp enn de regionale konseptene. Klimagassberegningene har vært ett av flere vurderingskriterier for valg av konsept. Konklusjonene fra KVU-arbeidet er at det er betydelige kostnader å spare på å samarbeide om et felles regionalt renseanlegg. Et regionalt renseanlegg har de laveste klimagassutslippene samlet for anleggsfasen, og driftsfasen og vil miljømessig være den beste løsningen for resipienten (Drammenselva/Drammensfjorden).

Ekstern finansiering av tiltak

Rådmannen har aktivt arbeidet med å identifisere relevante klimatiltak og prosjekter som vil kunne kvalifisere for ekstern finansiering, både internt i kommunen og i samarbeid med eksterne aktører. Drammen kommune fikk i 2022 tilsagn om 4,1 millioner kroner fra Miljødirektoratets klimasatsordning til klimatiltak innen sirkulær økonomi, matsvinn, utslippsfri anleggs plass og arealplanlegging. Miljødirektoratet har en tilsvarende støtteordning for klimatilpasningstiltak og Drammen kommune fikk i 2022 tilsagn om 0,9 millioner kroner til tre prosjekter innen overvannshåndtering, klimasårbarhetsanalyse og styrking av kartverktøy innen klimatilpasning.

Klimakart over egne arealressurser

Drammen og Tønsberg kommuner har i samarbeid med NIBIO kartlagt hvilke egenskaper og verdier som ligger i kommunenes blå og grønne arealer. Hensikten med prosjektet er å tydeliggjøre grøntarealenes verdi i kommunal planlegging, og kommunene mottok 1 million kroner i prosjektstøtte fra klimasats i 2021. Prosjektet ble ferdigstilt våren 2022, og resulterte i en serie med temakart for klimagassutslipp og klimatilpasning som kommunene skal bruke i arealforvaltning. Dette følger også opp nasjonale føringer om å kartlegge økosystemer og arealbruk med betydning for klimatilpasning, samt å se utslippskutt og klimatilpasning i sammenheng og finne de positive samspillseffektene.

Prosjektet fikk andreplass i Årets lokale klimatiltak 2022, en konkurranse som arrangeres av KS, Miljøstiftelsen ZERO og Kommunalbanken, for å skape oppmerksomhet om gode klimatiltak i kommunene og inspirere til videre innsats. Om prosjektet ble det sagt at «Drammen og Tønsberg har utmerket seg på et tiltaksområde som nå blir viktigere og viktigere. Ved å lage et «klimakart» over egne arealressurser har de fått på plass et helt nytt verktøy for kommunal arealplanlegging».

Virksomhet klima samarbeider nå med arealplan for å gjennomføre opplæring og tilgjengeliggjøre veiledningsmateriell for å sikre god bruk av temakartene.

Drammen og Tønsberg mottok 0,5 millioner kroner i støtte fra Miljødirektoratets tilskuddsordning for klimatilpasning i 2022 til videreutvikling av klimatilpasningsegenskapene ved kartlagene. Prosjektet startet opp høsten 2022 og pågår i samarbeid med NIBIO. Ferdigstilles innen utgangen av 2023.

Fikseriet

Drammen kommune gjennomførte i 2022 forprosjektet «Drammen Miljøverksted» med økonomisk bistand fra Miljødirektoratet. Prosjektets formål er å bidra til å redusere innbyggernes forbruksbaserte klimagassutslipp og inspirere til bedre ressursutnyttelse. Forprosjektet har utredet ulike konsept innen ombruk, reparasjon og redesign rettet mot kommunens innbyggere, og anbefalte å gå videre med et ettårig pilotprosjekt kalt «Fikseriet». Fikseriet fokuserer på reparasjon, og ambisjonen for prosjektet er å skape en fysisk møteplass med et flerfunksjonelt fikseverksted som involverer, engasjerer, knytter sammen og løfter frem innbyggere, sirkulæraktører og reparatører i Drammen». Drammen kommune fikk i 2022 nye midler fra Miljødirektoratet, og har ansatt en prosjektleder som skal gjennomføre pilotprosjektet. Kommunen har i 2022 samarbeidet med frivillige og lokalt næringsliv og gjennomført tre «Fikseri-verksted/cafe» på Strømsø for innbyggere. Hensikten er å bidra til at vi reparerer det vi allerede har, framfor å måtte kjøpe nytt.

Utviklingsprosjekter

For å oppnå størst mulig effekt av disponible ressurser og bidra til at kommunen lykkes med sine prosjekter, koordineres og styres utviklingsprosjekter gjennom en felles prosess. Forbedringsforslag fra ansatte i kommunen, som treffer gitte kriterier, skal meldes inn til porteføljeprosessen. Det ble meldt inn 65 saker i 2022, like mange som i 2021. Målet om bedre og mer effektive tjenester for innbyggerne og enda høyere administrativ effektivitet, skal blant annet nås med midler som digitalisering, bruk av ny teknologi og kompetanseheving. Av 18 aktive saker, er 12 primært rettet mot å forbedre tjenester til innbyggerne.

Den siste tiden har prosjekter med tydelig innretning mot innbyggernes behov vært særlig prioritert. En effektiv og godt drevet organisasjon må imidlertid også håndtere målrettet utviklingsarbeid av mer administrativ karakter. Slike prosjekter vil samlet sett gi bedre ressursutnyttelse. Oppmerksomheten på prosjekter med innbyggerfokus, gjenspeiles i balansen i prosjektporteføljen. Her finnes blant annet et prosjekt for videre utvikling av tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Et annet eksempel er DigiHjelpen. DigiHjelpen skal hjelpe innbyggerne med å forstå og benytte digitale verktøy i dialog med offentlige tjenester. Et program som skal tilrettelegge for at flere innbyggere skal kunne bo godt hjemme, samler flere prosjekter i helse, sosial og omsorg. I løpet av 2022 tok kommunen også i bruk DigiHelsestasjon, som gjør det mulig for innbyggere å kommunisere med helsestasjonen, skolehelsetjenesten, helsestasjonen for ungdom, og jordmortjenesten via HelseNorge. I løpet av 2022 har det blitt sendt ut 44 200 timeavtaler og blitt utvekslet mer enn 15 000 meldinger mellom brukere og ansatte via denne løsningen.

Drammen kommune legger stor vekt på å jobbe godt på tvers av tjenester, med en linjeorganisasjon der fagfolk er aktive i utviklingen og der linjeledere eier initiativene. På den måten sikres forpliktelse og forankring av politiske føringer og organisatoriske prioriteringer. Kommunesektorens utfordringer er betydelige, og organisasjonens utviklingsbehov er stort. Det er også viljen til utvikling. Med knappe ressurser, som heller ikke kan forventes å øke framover, er det en viktig erkjennelse og læring at kommunen i et enda større omfang må tenke nytt, og at det er avgjørende med gode prioriteringer.

Kommunens planverk blir mer og mer komplett, med kommuneplanens samfunnsdel og en egen handlingsdel i handlings- og økonomiplanen fra og med 2023. Dette gir enda tydeligere politiske styringssignaler, og gjennom styringssignalene får kommunen enda bedre virkemidler for å prioritere de rette utviklingsprosjektene. I tillegg er arbeidet med en innovasjonsstrategi godt i gang, og vil bli lagt fram for politisk behandling i neste periode.

Internkontroll

I Drammen kommune er internkontroll en del av kommunens styring, drift og utvikling og internkontrollaktiviteter er en del av kommunens årshjul. Ansvar for oppfølging av internkontrollen er delegert til ledere og innebærer at ledere skal ha oversikt og kontroll innen områdene fag, personal og økonomi.

Det legges stor vekt på å arbeide systematisk og tilpasset med kommunens internkontroll. For 2022 er det særlig to områder rådmannen vil løfte frem:

- Nettverk for internkontroll – arbeid med å skape et sterkt fagmiljø for internkontroll
- Systematisk arbeid i valg av satsingsområder for internkontroll

Nettverk for internkontroll

I 2022 ble det opprettet et nettverk for internkontroll. Nettverket består av utpekte ressurspersoner fra de ulike kommunalsjef- og stabslederområdene. Det gjennomføres månedlige møter hvor fag- og internkontrollarbeid er tema.

Opprettelsen av nettverket sørger for fagmiljø for internkontroll, på tvers av sektorene og virksomhetene i kommunen. Nettverket har lagt grunnlag for et sterkt fagmiljø, kompetanseutvikling og setter organisasjonen i stand til å sikre overføring av læring innen internkontroll. Nettverket bidrar også, i samarbeid med ledere, til en kultur i virksomhetene som er preget av læring og utvikling innen kvalitet og internkontroll.

Valg av satsingsområder innen internkontroll

Det er etablert en god struktur og prosess for å beslutte hvilke områder som skal løftes frem som satsingsområder for internkontroll. Prosessen gjør det mulig å bygge videre, «stein for stein», og sikrer at internkontrollen ikke blir en tilfeldig og personavhengig aktivitet.

For å komme frem til satsingsområder, innhentes informasjon, informasjonen analyseres og ambisjonsnivå fastsettes. Det innhentes informasjon fra mange kilder, både interne og eksterne. Det er bred involvering av medarbeidere, ledere og fag- og støttefunksjoner ved valg av satsingsområder. Satsingsområdene retter seg mot områder med størst risiko, og hvor det er størst mulighet for utvikling innen internkontroll.

Læringspunkter

EQS har vært kommunens verktøy for kvalitet og internkontroll siden 2020. EQS inneholder blant annet organisasjonens rutiner og retningslinjer, en modul for å melde avvik og modul for gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS).

Rådmannen ser at EQS stadig tas mer i bruk av kommunens medarbeidere og ledere. Rutiner og retningslinjer utarbeides og oppdateres. Det er et økende antall ROS-analyser fra år til år og antall meldte avvik er fortsatt økende.

På tross av at bruken av EQS øker fra år til år, opplever rådmannen at det fortsatt er en underrapportering av avvik og uønskede hendelser i kommunen. Det er også mulig å utnytte kunnskapen fra ROS-analyser bedre i organisasjonen. Rådmannen ser viktigheten av å opprettholde fokus på opplæring og å formidle nytten og viktigheten av EQS som verktøy for internkontroll fremover.

Etikk

Kommunen ivaretar en rekke roller i lokalsamfunnet, og dette stiller store krav til rolleforståelse og etisk bevissthet. Etikk er derfor et område kommunen har hatt fokus på i løpet av året.

Det er utarbeidet etiske regler i Drammen kommune. De etiske reglene har som formål å sikre en god praksis og definere felles standarder for medarbeidere. Alle nyansatte i Drammen kommune får retningslinjene og signerer på at de er lest og forstått. I 2022 ble det også utarbeidet en etikkplakat. Etikkplakaten er en forenklet utgave av de etiske reglene. Etikkplakaten er utarbeidet for å henges opp i virksomhetene og avdelingene og synliggjøre viktigheten av etisk bevissthet i det daglige.

I 2022 ble kommunens system for å melde inn bierverv videreutviklet. Det ble innført en digital løsning som forenkler registreringen og oppfølgingen av medarbeideres bierverv. Innføringen av den digitale løsningen tilrettela for prinsipielle diskusjoner i organisasjonen, større grad av gjennomsiktighet, samt økt fokus på tema og viktigheten av registreringene.

Det ble i løpet av året utarbeidet en handlingsplan mot korrupsjon. Implementeringen av planen vil starte i 2023. Handlingsplanen og implementeringsarbeidet vil være med på å sette etikk og etisk refleksjon på agendaen også i 2023.

Tilsyn og revisjoner i 2022

I løpet av 2022 ble det gjennomført flere tilsyn og revisjoner fra eksterne myndigheter. Vedlagt følger en oversikt over instans som gjennomførte tilsynet/revisjonen, tema, gjennomføring, resultat, oppfølging og status per i dag.

Instans	Tema/ tittel	Sted/dato	Resultat	Oppfølging	Status
Statsforvalteren	Tilsyn 1 - tvang og makt-psykisk utviklingshemmede -HOL- kapittel 9	Flisa omsorgsbolig 25.05.22	Ingen avvik		Tilsyn avsluttet
Statsforvalteren	Tilsyn 2 - tvang og makt-psykisk utviklingshemmede -HOL- kapittel 9	Flisa omsorgsbolig 25.05.22	Ingen avvik		Tilsyn avsluttet
Statsforvalteren	Tilsynsaksjon på kunstgressbaner med gummigranulat	Åskollen idrettspark og Marienlyst stadion 08.06.22.	Pålagt oppfølging	Avvik rettet	Tilsyn avsluttet
Arbeidstilsynet	Forebygge muskel- og skjelettplager og psykiske plager - digitalt tilsyn	Flisa omsorgsbolig 09.02.22-10.02.22	Ingen avvik		Tilsyn avsluttet
Arbeidstilsynet	Forebygge muskel- og skjelettplager og psykiske plager - digitalt tilsyn	Drammen kommune B07 31.03.22-01.04.22	Pålegg om oppfølging	Avvik rettet	Tilsyn avsluttet
Arbeidstilsynet	Forebygge muskel- og skjelettplager og psykiske plager - digitalt tilsyn	Brinchsgate bofellesskap 02.02.22-03.02.22	Pålagt oppfølging	Oversendt dokumentasjon	
Arbeidstilsynet	Forebygge muskel- og skjelettplager og psykiske plager - digitalt tilsyn	Bolig Fridtjof Nansen gate 26.01.22-27.01.22	Pålagt oppfølging	Oversendt dokumentasjon	
Arbeidstilsynet	Forebygge ulykker – anleggsplass – stedlig tilsyn	Drammensregionens interkommunale havnevesen 01.12.22-02.12.22	Ingen avvik		Tilsyn avsluttet
Arbeidstilsynet	Forebygge ulykker – byggherre – stedlig tilsyn	Helsegata 06.12.22-07.12.22	Pålegg om oppfølging	SHA- plan justert	Tilsyn avsluttet
Arbeidstilsynet	Forebygge ulykker – byggherre – stedlig tilsyn	Bybrua 23.11.22 – 24.11.22	Pålegg om oppfølging	SHA- plan justert	Tilsyn avsluttet

Instans	Tema/ tittel	Sted/dato	Resultat	Oppfølging	Status
Arbeidstilsynet	Forebygge ulykker – byggherre – stedlig tilsyn	Midlertidig gang- og sykkelbru 14.03.22-15.03.22	Pålegg om oppfølging	Oversendt dokumentasjon	Tilsyn avsluttet
Mattilsynet	Revisjon vann-forsyning	Glitrevannverket IKS 25.04.22	Ingen avvik		Tilsyn avsluttet
Viken kommune-revisjon IKS	Hjemmeboende med demens	Hjemmetjenester 01.10.22-30.06.23			Påbegynt
Viken kommune-revisjon IKS	Forebygging, avdekking og saksbehandling av ulovlige byggesaker	Byggesak 01.03.22-31.12.22	Gitt forbedringsforslag	Utarbeidet oppfølgingsplan	Iverksatt
Viken kommune-revisjon IKS	Etiske retningslinjer i byggesaksbehandling	Byggesak 15.11.22-15.11.22	Gitt forbedringsforslag	Utarbeidet oppfølgingsplan	Iverksatt
Viken kommune-revisjon IKS	Dispensasjonspraksis i byggesaker	Byggesak 18.10.22-18.10.22	Gitt forbedringsforslag	Utarbeidet oppfølgingsplan	Iverksatt
Viken kommune-revisjon IKS	Nærutvalg	Nærutvalg 03.02.22-06.09.22	Gitt forbedringsforslag	Utarbeidet oppfølgingsplan	Iverksatt

Personvern

Personvern handler om retten til å ha kontroll over informasjon som gjelder en selv. Det innebærer at den enkelte i stor grad skal kunne bestemme hva slags informasjon om seg selv som skal samles inn, hvordan den skal brukes og hvem som skal ha tilgang til den. Personvern er viktig for å beskytte en persons integritet, identitet og frihet. Det kan handle om alt fra vanlige opplysninger som navn, adresse og fødselsnummer, til helseopplysninger, økonomisk informasjon og annen sensitiv informasjon.

Kontinuerlig arbeid med informasjonssikkerhet og personvern er svært viktig i dagens digitale samfunn. Med stadig økende digitalisering og avhengighet av teknologi, er det også en økende risiko for at personopplysninger og annen sensitiv informasjon blir utsatt for uautorisert tilgang eller misbruk.

Det er derfor viktig å ha gode rutiner og tiltak på plass for å sikre at informasjon og data blir håndtert på en trygg og sikker måte. Dette inkluderer blant annet å ha klare retningslinjer for informasjonssikkerhet og personvern, sørge for at ansatte får opplæring og trening i informasjonssikkerhet, og å gjennomføre jevnlig risikovurderinger og revisjoner av systemene og prosedyrene som brukes til å håndtere informasjonen. I 2022 har det vært et spesielt fokus på kompetanseheving og kulturendring. Alle ansatte har fått utsendt kompetanseheving kurs i form av e-læring. Videre har det blitt gjennomført en del informasjonsmøter hos utvalgte mellomledere. I tillegg har det blitt arbeidet godt med risiko- og sårbarhetsanalyser. Derimot er det fortsatt mangler knyttet til overordnende policyer, retningslinjer og veiledningsmateriell.

I tillegg til å være viktig for å beskytte personvernet til enkeltpersoner, er kontinuerlig arbeid med informasjonssikkerhet og personvern også avgjørende for å opprettholde tilliten til virksomheter og institusjoner som håndterer sensitiv informasjon. Dersom det skulle skje et sikkerhetsbrudd eller datalekkasje, kan dette ha store konsekvenser for både enkeltpersoner og virksomheter, både økonomisk og omdømmemessig. Det er fortsatt slik at de fleste sikkerhetsbrudd skyldes menneskelig svikt.

Drammen kommunes modenhet på området har blitt betydelig forbedret de siste årene, og prosjektet Drammen til Sky vil gi et ytterligere løft. I denne sammenheng vil særlig sårbarheter knyttet til informasjonssikkerheten minke, men det er grunn til å påpeke at det finnes juridiske utfordringer relatert til personvernet. Schrems II-dommen fra 2020 endret rettstilstand over natten. Tidligere avtaler knyttet til behandling av data utenfor EU/EØS, og særlig hvor behandlingen kunne knyttes til USA, ble ulovlig. Dommen skapte derfor betydelig usikkerhet i hele Europa. Imidlertid kom det på plass nye retningslinjer fra EU mot

slutten av 2021, som angir hvorledes et gyldig overføringsgrunnlag kan etableres. Det må erkjennes at fremgangsmåten er svært ressurskrevende, men gjennom Drammen til Sky-prosjektet gjøres det konkrete vurderinger for de ulike fagsystemene. På sikt vil derfor Drammen til Sky bidra til en viss grad av økt personvern, og de underliggende kravene til dokumentasjon blir betydelig styrket. USA er satt under press for å fremforhandle en ny avtale med EU, og et forslag ligger nå til behandling i EU. Dersom avtalen kommer på plass, vil det i betydelig grad lette arbeidet og prosesser knyttet til etterlevelsen av personvernforordningen. Det er forventet at en ny avtale vil være på plass ved utgangen av 2023.

Å oppnå kulturendring innenfor personvern og informasjonssikkerhet krever en grundig tilnærming, som involverer både ledelsen og de ansatte på alle nivåer i organisasjonen. Det er viktig å ha gode strategier og prosesser på plass for å sikre at disse utfordringene blir håndtert på en effektiv og helhetlig måte. Drammen kommune har fortsatt en del å gå på her før vi er på et tilfredsstillende nivå.

Samfunnsøkonomisk utvikling

Befolkningsutvikling og flytteaktivitet

Folketallet i Drammen har i løpet av 2022 økt fra 102 273 innbyggere 1.1.2022 til 103 291 innbyggere 1.1.2023.

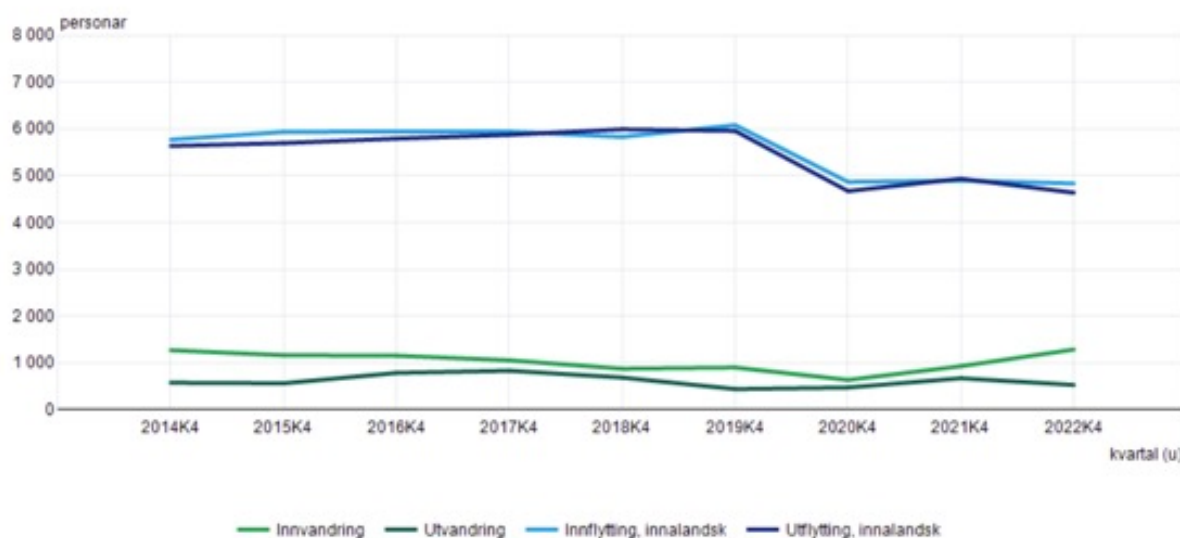
I løpet av 2022 ble det født 903 nye innbyggere i Drammen, og 824 innbyggere døde. Det har vært en svingning i fødselstall gjennom pandemi-årene. En brå nedgang til 921 levendefødte i 2020 ble tatt igjen med 1025 levendefødte i 2021, og fødselstallet for Drammen i 2022 er nå igjen tilbake på den mer jevnt nedadgående kurven. (kilde SSB, tabell 06913).

06913: Befolkning og endringer, etter statistikkvariabel og år. Drammen.

I løpet av 2022 flyttet 6 117 personer inn til Drammen, mens 5 163 flyttet ut. (kilde SSB, tabell 06913). Det var i 2022, som i årene før, flere som flyttet mellom Drammen og andre norske kommuner og færre som flyttet mellom Drammen og utlandet. Som tidligere år var det også omtrent like mange innenlands inn- og utflyttinger, og flere som innvandret enn som utvandret (kilde: SSB tabell 01223).

01223: Befolkning og endringer hittil i år, etter statistikkvariabel og kvartal (u). Drammen.

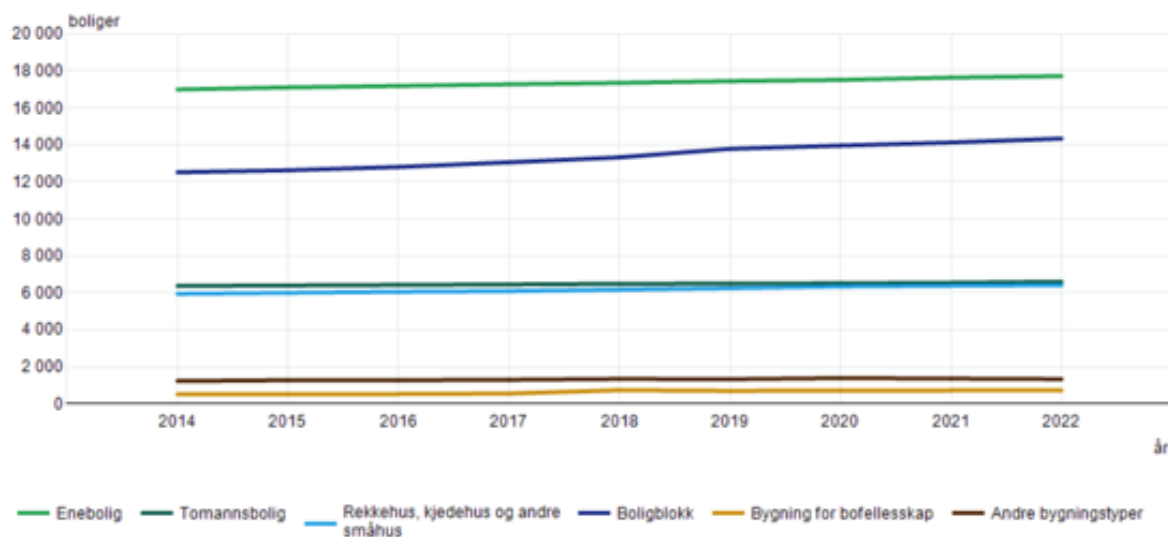
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Den totale folketilveksten i løpet av 2022 var på 1 018 nye innbyggere, fordelt på 79 i fødselsoverskudd og 954 i netto flytteoverskudd (kilde: SSB, tabell 06913).

Boligutvikling

Per 1.1.2022 var det totalt registrert 47 136 boliger i Drammen. Diagrammet under viser utviklingen i boligsammensetning de senere år. SSB oppdaterer boligregisterdata hvert år i slutten av april. Det innebærer at antall boliger per 1.1.2023 ikke er tilgjengelig ennå.

06265: Boliger, etter bygningstype og år. Drammen, Boliger (beboede og ubebodde).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

«Andre bygningstyper» inkluderer i hovedsak boliger i garasjer, næringsbygninger og andre bygningstyper som ikke er boligbygninger.

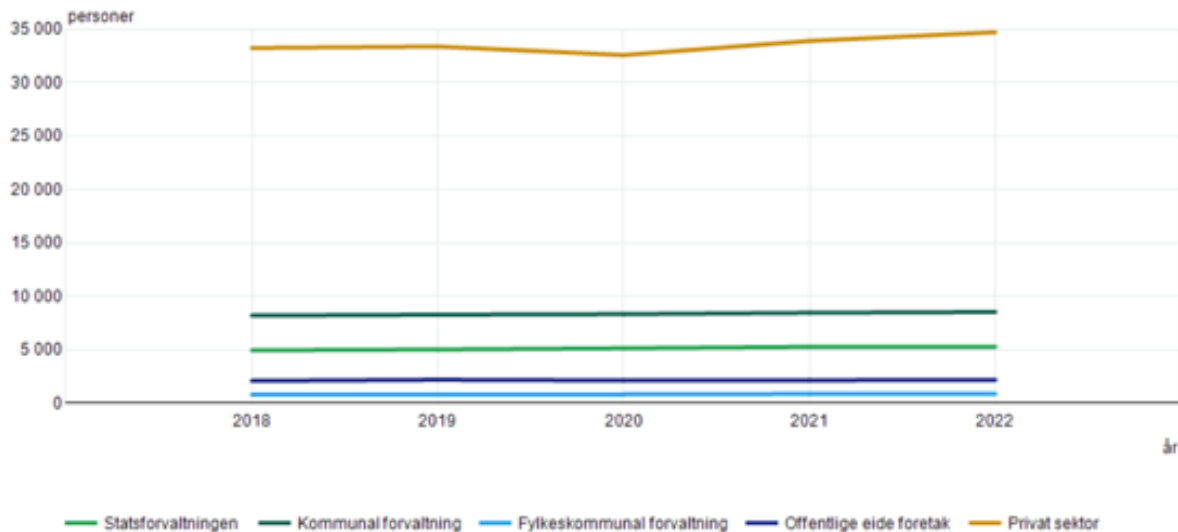
Arbeidsledighet og sysselsetting

Antallet sysselsatte, bosatt i Drammen 4. kvartal i 2021, er høyere enn foregående år. Andelen, antallet og økningen har vært størst i privat sektor også i år. Totalt var det 51 573 sysselsatte bosatt i Drammen 4. kvartal i 2022, mot 50 639 i 2021 (kilde SSB, tabell 13472).

Sysselsatte per 4. kvartal, bosatt i Drammen, etter sektor og år

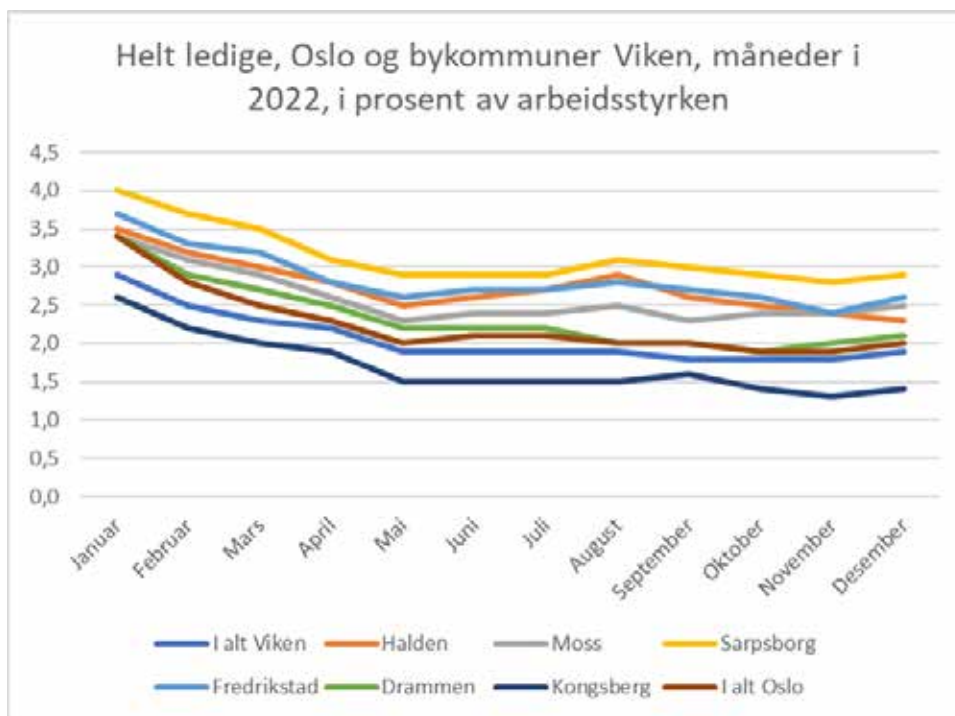
	2018	2019	2020	2021	2022
Statsforvaltningen	4945	5013	5133	5268	5283
Kommunal forvaltning	8194	8275	8331	8460	8526
Fylkeskommunal forvaltning	794	810	819	864	873
Offentlige eide foretak	2090	2195	2128	2142	2177
Privat sektor	33247	33379	32584	33905	34714
Totalt	49270	49672	48995	50639	51573

13472: Sysselsatte per 4. kvartal, etter sektor og år. Drammen, Sysselsatte personer etter bosted.

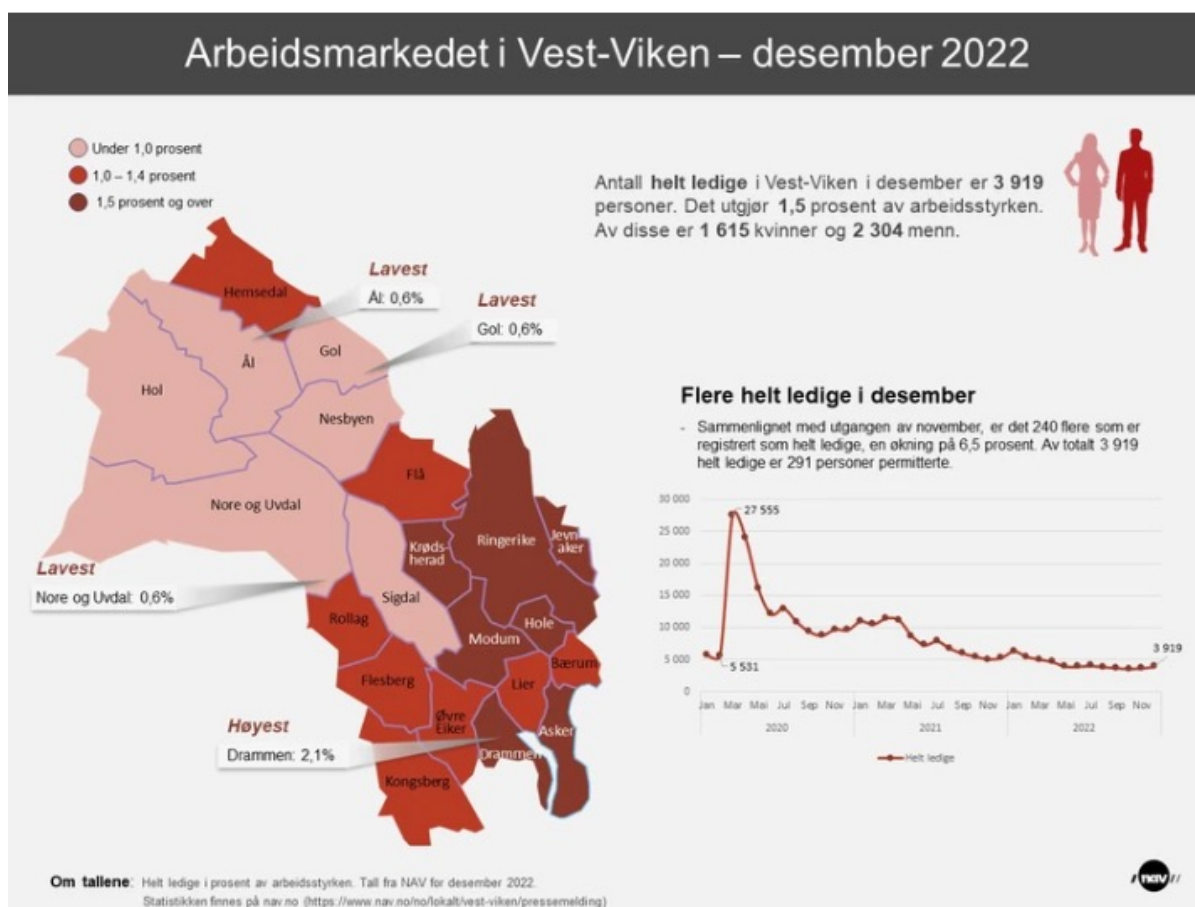

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Andelen helt arbeidsledige i Drammen kommune (målt i prosent av arbeidsstyrken) har gått ned fra 2,7 prosent (1 426 personer) i desember 2021 til 2,1 prosent (1 078 personer) i desember 2022. Utviklingen gjennom året i Drammen har fulgt samme utviklingsmønster som Oslo og andre bykommuner i Viken.

Drammen er likevel kommunen med høyest ledighet i Vest-Viken i desember 2022. (Vest-Viken utgjør tidligere Buskerud, samt Asker og Bærum). Totalt i Vest-Viken var 1,5 prosent av arbeidsstyrken registrert som helt ledige (og 2,6 prosent som delvis ledige). Kilde: NAV Viken.

Infografikk som viser arbeidsmarkedet i Vest-Viken i desember 2022.

Økonomisk utvikling

Finansielle handlingsregler

Kommunelovens § 14-2 stiller krav om at det skal utarbeides finansielle måltall for kommunens økonomiske utvikling. Finansielle handlingsregler for Drammen kommune er innarbeidet i pkt. 6 i vedtatt økonomireglementet:

1. Bærekraftig utvikling.

- a. Fondsreserve (disposisjonsfond) på minimum 3 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter.
- b. Rentesikringsfond som inngår i disposisjonsfondet som til enhver tid utgjør minimum 1 prosent av kommunens samlede lånegjeld, eksklusiv gjeld til Husbanken knyttet til ordningen med startlån.

2. Drammen kommune skal ha en egenfinansiering av investeringer i Drammen Eiendom KF og Drammen kommunekasse på minimum 15 prosent av ikke-rentable investeringer korrigert for tilskudd og merverdiavgift. Det forventes at dette måltallet justeres til minimum 20 prosent innen en 10 årsperiode.

3. Drammen kommune skal ha et eier-risikofond på minst 20 millioner kroner.

4. Det er også et uttalt mål at netto driftsresultat bør utgjøre minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

Det framkommer av regnskapet for 2022 at Drammen kommune oppfyller samtlige av de vedtatte handlingsmålene.

Som nærmere omtalt i det etterfølgende er kommunekassens netto driftsresultat på 466,6 millioner kroner, tilsvarende 5,2 prosent av brutto driftsinntekter. Konsolidert driftsregnskap for Drammen kommune, som i tillegg til kommunekassen omfatter kommunale foretak, Drammen kommunes lånefond og Drammen Havn, viser dette et netto driftsresultat på 3,7 prosent etter at blant annet eieruttak fra Drammen Eiendom KF er eliminert. Det innebærer at resultatene både for kommunekassen og konsolidert regnskap ligger godt over handlingsregelens uttalte mål.

Som nærmere omtalt under årsoppgjørdisposisjoner og i omtalen av balanseregnskapet er kravene i pkt. 1-3 vedr. kommunekassens reserver (disposisjonsfond, rentesikringsfond og eier-risikofond) oppfylt med god margin. I sum er disposisjonsfondet per utgangen av 2022 på 843,7 millioner kroner. Dette er nesten 463 millioner kroner mer enn de aktuelle handlingsmålenes reservekrav.

I omtalen av investeringsregnskapet framkommer at det er overført 483,5 millioner kroner fra kommunekassens driftsregnskap til egenfinansiering av investeringene. I tillegg har Drammen Eiendom KF solgt finansielle anleggsmidler for 32,8 millioner kroner – det vil si en samlet egenfinansiering på om lag 516 millioner kroner. I vedtatt handlings- og økonomiplan 2022-2025 var minimumskravet på 15 prosent egenfinansiering av ikke-rentable investeringer beregnet til om lag 100 millioner kroner. Det innebærer at handlingsregelens krav til egenfinansiering er oppfylt med svært god margin i 2022.

Driftsregnskapet

Økonomisk resultat for kommunekassen

I handlings- og økonomiplanen for perioden 2022-2025 ga rådmannen uttrykk for at Drammen kommune har en krevende økonomisk situasjon som vil kreve evne til omstilling, innsparinger og tøffe prioriteringer for å sikre en bærekraftig driftsøkonomi. Til tross for at innarbeidede innsparingstiltak på 88,5 millioner kroner i årsbudsjett 2021 ble trappet ytterligere opp med drøyt 20 millioner kroner i 2022 viste vedtatt budsjett for kommunekassen et netto driftsresultat på kun 7,7 millioner kroner, tilsvarende 0,1 prosent av brutto driftsinntekter. Forutsatt egenfinansiering av investeringene ble derfor i hovedsak finansiert med bruk av disposisjonsfondet.

Regnskapsåret 2022 har vært et år preget av ulike økonomiske utfordringer. Spesielt i første del av året satte korona-pandemien fortsatt sitt preg på samfunnet, og kommunen har også i 2022 hatt betydelige ekstraavgifter til beredskap og vaksinasjon. Det var lenge usikkert hvor mye av merutgiftene på 127 millioner kroner staten ville dekke, men like før jul ble det klart at kommunen ble kompensert for alle merutgiftene i 2022.

Det makroøkonomiske bildet har gjennom 2022 vært preget av stor internasjonal usikkerhet. Krigen i Ukraina sammen med ettervirkninger av pandemien har blant annet bidratt til forsyningsproblemer og kraftig økning

i prisene på energi, matvarer og byggevarer. Dette har bidratt til betydelig høyere inflasjon og dermed også behov for flere og raskere rentehevinger enn forutsatt både i Norge og internasjonalt.

Samtidig har det høye aktivitetsnivået i norsk økonomi holdt seg gjennom fjoråret til tross for høy prisstigning og stigende rente. Til tross for betydelig reduksjon i den kommunale skattøren har kommunens skatteinntekter utviklet seg svært positivt i 2022, og har i stor grad motvirket virkningene av høyere lønns- og prisstigning og høyere rentenivå.

Kommunekassens regnskap for 2022 viser et netto driftsresultat på 466,6 millioner kroner. I forhold til revidert budsjett er dette en forbedring på 291,5 millioner kroner. Resultatforbedringen kan i hovedsak forklares av 248,5 millioner kroner i merinntekter fra skatt og rammetilskudd i november/desember enn forutsatt i revidert budsjett. Merinntektene fra rammetilskudd gjelder i stor grad kompensasjon for kommunens utgifter til pandemien samt høyere inntektsutjevning.

I tillegg er kommunekassens netto driftsresultat «blåst opp» med 200 millioner kroner i ekstraordinært eieruttak fra Drammen Eiendom KF til økt egenfinansiering av investeringene. Disse pengene må føres som inntekt i kommunens regnskap og påvirker dermed også resultatet, men de er allerede disponert til egenfinansiering av investeringer.

Det understrekes at fjorårets gode resultat ikke øker kommunens handlingsrom, men skyldes noen helt spesielle forhold som ikke er av varig karakter. De økte skatteinntektene skyldes i all hovedsak forhold fra ligningsoppgjøret for 2021. Det høye inntektsnivået fra skatt kan ikke forventes fremover.

Rammetilskuddet ligger høyere enn budsjettet, men dette skyldes korona-kompensasjon som kom på slutten av året. Disse pengene hadde kommunen allerede disponert ved bruk av disposisjonsfondet, så kompensasjonen kommunen nå har fått, tilbakeføres til fondet.

Selv om fjorårets resultat ikke gir kommunen økt handlingsrom på driften, har det en positiv effekt på disposisjonsfondet. Dette bidrar til at kommunen har en økonomisk buffer til egenfinansiering av investeringer og håndtering av spesielle situasjoner.

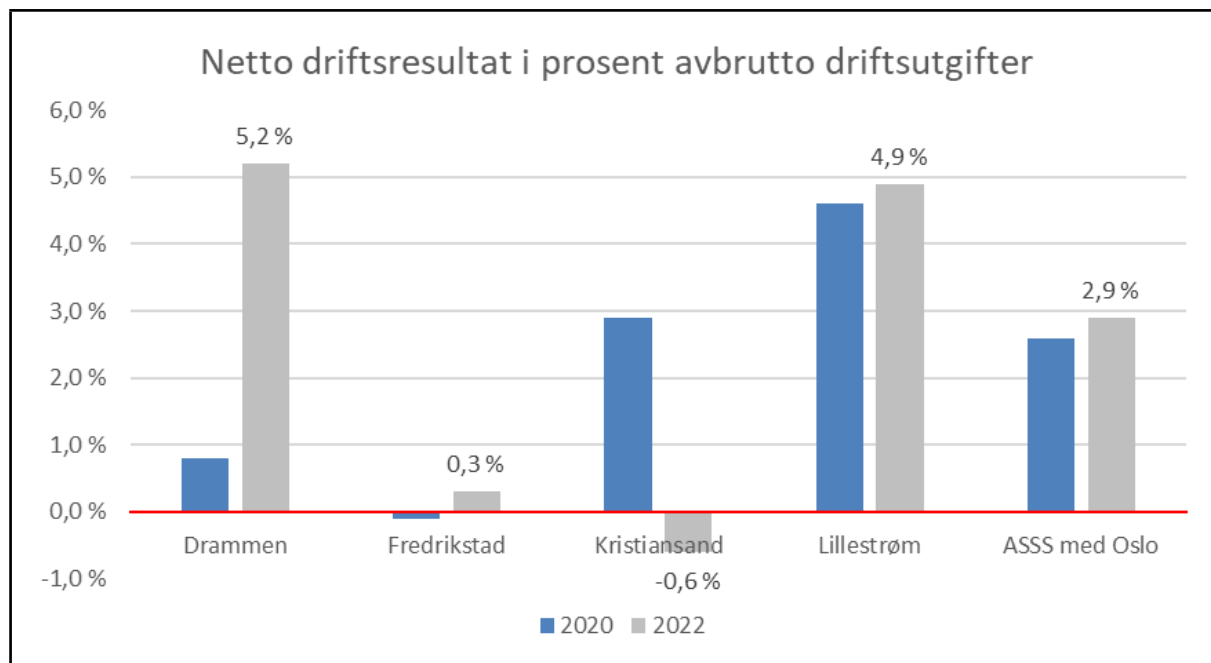
Andre forhold som påvirker driftsresultatet er:

- Høyere inntekter fra integreringstilskudd og tilskudd til enslige mindreårige flyktninger som følge av høyere bosetting enn budsjettet.
- Sentrale utgifter eksklusiv avskrivninger viser et merforbruk på 17,4 millioner kroner. Dette skyldes i stor grad at sentrale pensjonsposter viser et merforbruk på 35 millioner kroner. Reguleringspremie ble noe høyere enn budsjettet, mens premieavviket (inntekt) ble lavere.
- På den annen side står lønnsreserven til rest med 14,3 millioner kroner. Av dette kan 6,1 millioner kroner tilskrives at lønnsoppgjøret for organisasjoner som var i streik fikk utsatt virkningstidspunkt til 27. september.
- Finansposter ekskl. utbytte viser et netto mindreforbruk på 23 millioner kroner. Dette skyldes først og fremst høyere renteinntekter enn budsjettet som følge av høyere innskuddsrenter. På den annen side viser utbytte fra aksjeselskap en mindreinntekt på nesten 50 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak at forventet utbytte fra Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS i forbindelse med salg av Miletomta er forsinket. Prosessen har tatt noe lengre tid enn antatt, og dette utbyttet vil først komme i 2023. Inklusiv utbytte viser finansposter et netto merforbruk på 27 millioner kroner.

I samsvar med § 4-1 i forskrift om årsregnskap mv. for kommuner og fylkeskommuner skal avsetning til og bruk av disposisjonsfond samt overføring fra drifts- til investeringsregnskapet regnskapsføres i samsvar med budsjetterte forutsetninger. I tillegg skal det føres avsetning til og bruk av bundne driftsfond knyttet til øremerkede bevilgninger mv. Som følge av forbedret resultat er bruk av disposisjonsfond redusert med 233,9 millioner kroner i forhold til budsjett. Etter dette viser regnskapet en netto avsetning til disposisjonsfond på 26,5 millioner kroner.

Figuren nedenfor viser netto driftsresultat i 2022 for utvalgte ASSS-kommuner samt gjennomsnitt for ASSS-kommunene. Drammen kommune har det beste driftsresultatet av sammenlikningskommunene. Dersom det korrigeres for det ekstraordinære eieruttaket fra Drammen Eiendom KF ville Drammen kommunekasse hatt en netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter på 3,0 prosent. Det er et resultat på nivå med ASSS-snittet, men klart svakere enn Lillestrøm kommune.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter i 2022

Økonomisk resultat i programområdene

Det har vært en gjennomgående stram økonomistyring i programområdene i 2022. Regnskapet viser et samlet mindreforbruk for programområdene på 0,4 millioner kroner inkludert avsetning til og bruk av fond og overføringer til investeringsregnskapet. Før avsetninger mv. viser programområdene et mindreforbruk på 54,6 millioner kroner. I forhold til vurdering av programområdenes resultatoppnåelse legges imidlertid avvik etter avsetninger mv. til grunn, og det fokuseres derfor i det etterfølgende på disse beløpene.

Programområdenes utgifter i til koronaberedskap og vaksinasjon i 2021 utgjør til sammen 126,9 millioner kroner. Programområdene har blitt kompensert med totalt 124,9 millioner kroner i forbindelse med 1. og 2. tertialrapport og i forbindelse med årsavslutningen (3. tertial).

Kommunens tjenesteområder holder seg samlet sett innenfor de økonomiske rammene og er i balanse ved utgangen av 2022. Samtidig er det par av tjenesteområdene innenfor helse-, sosial- og omsorgsfeltet som har økonomiske utfordringer. Både P04 Helse og P05 Tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne hadde store merforbruk i fjor. Til sammen beløper dette merforbruket seg til rundt 60 millioner kroner. Merforbruket innen tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne har vært varslet tidligere. Dette er det også tatt konsekvensen av, og tjenesteområdets budsjettammer er oppjustert for 2023. Når det gjelder helsetjenester, vil rådmannen se på mulige tiltak og legge fram disse for politisk behandling med tanke på å sikre en forsvarlig drift innenfor de økonomiske rammene tjenestene har.

Tjenesteområdet P06 Hjemmetjenester og institusjon har de siste årene slitt med store merforbruk. Det er gjennomført omfattende omstillingstiltak innenfor disse tjenestene, blant annet gjennom «Balanse 2022». Disse tiltakene har gitt resultater, og tjenesteområdet hadde i fjor et mindreforbruk på noen få millioner kroner.

Økonomiske konsekvenser av pandemien

Drammenssamfunnet ble i betydelig grad påvirket av pandemien i 1. halvår 2022, med ulik grad av nedstengning og andre restriksjoner. Fra og med lørdag 12. februar 2022 fjernet regjeringen alle forskriftsfestede koronatiltak. Samfunnet ble gjenåpnet og var i stor grad og tilbake i en normalsituasjon. Selv om mange av tiltakene ble tatt ned, ble kommunene pålagt av regjeringen å opprettholde beredskap og kapasitet til håndteringen også i 2022.

Situasjonen rundt pandemien, som kommunen har stått i overfor en lengre periode, har også utløst høyt sykefravær i tjenestene. For å opprettholde vanlig driftsnivå har virksomheter måttet leie inn vikarer. KS inngikk en sentral avtale med arbeidstakerorganisasjonene som minst fordoblet betalingen for ekstraarbeid under pandemien. Avtalen åpnet for å bruke overtid i større grad, slik at kommunene kunne mobilisere arbeidskraft. Avtalen varte ut april 2022. KS-avtalen har kostet kommunen 37,1 millioner kroner.

Kommunen begynte å få en mer normal hverdag etter 2. tertial der smitte i forbindelse med pandemien ble ansett mer som en normal sykdom.

Drammen kommunes merutgifter knyttet til pandemiberedskap og vaksinasjon i 2022 utgjorde 126,9 millioner kroner, hvorav 109 millioner kroner knyttet til pandemiberedskap og 17,8 millioner kroner til vaksinasjon.

Kommunen har mottatt ekstra rammetilskudd fra staten på til sammen 127,4 millioner kroner, hvorav 109,1 millioner kroner knyttet til pandemiberedskap og 18,2 millioner kroner til vaksinasjon. Det innebærer full dekning av kommunens merkostnader for 1. halvår.

Rådmannen forutsatte i 1. tertialrapport at tidligere tiltak og aktivitetsnivå skal opphøre i samtlige programområder med unntak for regjeringens krav om å opprettholde nødvendige beredskap. Merutgifter utover nødvendig beredskap er derfor ikke kompensert. Vaksinasjon er fullt ut kompensert i 2022.

Programområdene er etter dette tilført 124,9 millioner kroner av totale merutgifter på 126,9 millioner kroner. Av den totale kompensasjon på 124,9 millioner kroner knyttet 107,1 millioner kroner til pandemiberedskap og 17,8 millioner til vaksinasjon.

Dette betyr en underfinansiering av programområdene på 2 millioner kroner med bakgrunn i at kommunen kun skulle kompenseres for nødvendig pandemiberedskap. I tillegg gjenstår 0,5 millioner kroner ubrukt av statlig kompensasjon. Til sammen overføres 2,5 millioner kroner av den totale statlige kompensasjonen til disposisjonsfondet.

Tabellen under viser samlet merbelastning i programområdene i 2022, samt den kompensasjon som er tilført budsjettetrammen for det enkelte programområde.

Økonomiske effekter av korona-pandemien i 2022

Beløp i 1000	Korona beredskap 2022	Utgifter som IKKE ble kompensert i 2022	Vaksinasjon 2022	Totale pandemi- kostnader 2022	Kompenserte pandemi- kostnader 2022
P01 Skole	19 283 093	236 455	112 157	19 631 705	19 395 250
P02 Barnehager	9 678 161	92 513	-	9 770 674	9 678 161
P03 Forebyggende tjenester	492 549	-	1 118 360	1 610 909	1 610 909
P04 Helse	21 472 719	-65 623	12 295 638	33 702 734	33 768 357
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	4 415 449	297 475	171 017	4 883 941	4 586 466
P06 Institusjoner og hjemmetjenester	38 986 370	1 697 317	363 936	41 047 624	39 350 307
P07 Rus og psykisk helse	1 391 013	-	168 722	1 559 735	1 559 735
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	187 776	-	418 768	606 544	606 544

Beløp i 1000	Korona beredskap 2022	Utgifter som IKKE ble kompensert i 2022	Vaksinasjon 2022	Totale pandemi- kostnader 2022	Kompenserte pandemi- kostnader 2022
P09 Kultur, fritid og idrett	3 564 077	-581 467	1 541 781	4 524 391	5 105 858
P11 Utbygging og samferdsel	1 000 000	83 042	34 500	1 117 542	1 034 500
P13 Arealplan og miljø	-	85 688	-	85 688	-
P14 Ledelse, styring og administrasjon	1 224 540	-	4 057	1 228 597	1 228 597
P15 Samfunnssikkerhet	-	-	-	-	-
P16 Næringsutvikling	-	-	-	-	-
P18 Politisk styring (Teknisk infrastruktur i lokaler Mjøndalen)	-	-	-	-	-
P19 - sentrale poster (renholdutgifter)	1 277 000	168 732	1 582 116	3 027 848	2 859 116
Sum tjenesteområder	102 972 749	2 014 132	17 811 052	122 797 933	120 783 801
Drammensbadet KF - Tilskudd fra P09	4 100 000			4 100 000	4 100 000
Sum eierskap	4 100 000	-	-	4 100 000	4 100 000
Sum tjenesteområder og eierskap	107 072 749	2 014 132	17 811 052	126 897 933	124 883 801
Rammetilskudd - økt innbyggertilskudd	109 141 000			109 141 000	109 141 000
Rammetilskudd - økt innbyggertilskudd			18 255 000	18 255 000	18 255 000
Sum sentrale poster og finansiering	109 141 000	0	18 255 000	127 396 000	127 396 000
Resultat 2022	2 068 251	-2 014 132	443 948	498 067	2 512 199

Hovedoversikt drift 1A

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sentrale inntekter					
Integreringstilskudd	-87 207	-106 674	-133 784	27 111	25,4 %
Rente og inv. kompensasjon fra staten	-18 918	-21 488	-20 253	-1 235	-5,7 %
Skatt på inntekt og formue	-3 432 397	-3 681 604	-3 797 187	115 583	3,1 %
Rammetilskudd	-2 996 073	-2 743 247	-2 876 222	132 975	4,8 %
Tilskudd enslige mindreadrige flyktninger	-27 106	-23 098	-29 071	5 973	25,9 %
Tilskudd lokalt næringsliv	-51 160	-16 692	-16 692	0	
Overføring fra kommunale foretak	-94 742	-302 411	-302 435	24	0,0 %
Vertskommunetilskudd	0	-1 289	-2 167	878	68,1 %
Sum Sentrale inntekter	-6 707 602	-6 896 502	-7 177 811	281 309	4,1 %
Sentrale utgifter					
Lønnsreserve	0	14 349	0	14 349	100,0 %
Husleie og renhold	606 027	645 819	641 821	3 998	0,6 %
Gjeldsbrevkraft	-5 139	-4 000	-5 554	1 554	38,8 %
Diverse fellesutgifter (netto)	0	0	1 176	-1 176	0,0 %
Bygningsrelaterte utgifter	1 455	483	1 930	-1 447	0,0 %
Ufordelt innsparingskrav	0	0	0	0	
Rammebevilgning Covid-19 tiltak	0	2 393	0	2 393	100,0 %
Avskrivninger	319 004	330 000	306 070	23 930	7,3 %
Avsetninger flyktninger	0	3 092	0	3 092	100,0 %
Avsetning priskompensasjon strøm/ fjernvarme	0	-5 193	0	-5 193	-100,0 %
Pensjon	112 330	107 180	142 163	-34 982	-32,6 %
Sum Sentrale utgifter	1 033 677	1 094 124	1 087 607	6 517	0,6 %
Driftsutgifter per tjenesteområde	5 550 227	5 828 584	5 773 981	54 603	0,9 %
Avskrivninger	0	80	0	80	0,0 %
Brutto resultat (KOSTRA)	-123 698	26 286	-316 222	342 508	1303,0 %
Netto finansutgifter og inntekter					
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	32 692	30 266	46 491	-16 225	-53,6 %
Konserninterne renteutgifter	76 075	126 164	126 930	-766	-0,6 %
Konserninterne avdrag	241 782	240 405	235 339	5 066	2,1 %
Renteinntekter	-67 340	-51 628	-102 991	51 363	99,5 %
Overføring til/fra lånefondet	-28 146	-18 365	0	-18 365	-100,0 %
Utbytte	-119 346	-197 600	-147 614	-49 986	-25,3 %
Finansutgifter i tjenesteområdene	-409	-556	-2 446	1 890	340,0 %
Sum Netto finansutgifter og inntekter	135 308	128 686	155 709	-27 024	-21,0 %

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Motpost avskrivninger	-319 004	-330 000	-306 070	-23 930	-7,3 %
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	0	-80	0	-80	0,0 %
Netto resultat	-307 394	-175 109	-466 583	291 474	166,5 %
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner					
Avsetning til disposisjonsfond	279 195	151 844	154 067	-2 223	-1,5 %
Overføringer til investeringsregnskapet	68 800	450 298	450 298	0	
Bruk av bundene fond	-7 941	-439	-2 192	1 753	0,0 %
Avsetning bundne fond	4 046	0	1 042	-1 042	0,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-70 778	-361 449	-127 530	-233 919	-64,7 %
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	34 071	-65 146	-9 101	-56 045	-86,0 %
Sum Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	307 394	175 109	466 583	-291 474	-166,5 %
Årsoverskudd / underskudd	0	0	0	0	

Sentrale inntekter

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Frie disponible inntekter					
Skatt på inntekt og formue	-3 432 397	-3 681 604	-3 797 187	115 583	3,1 %
Rammetilskudd	-2 996 073	-2 743 247	-2 876 222	132 975	4,8 %
Tilskudd enslige mindreårige flyktninger	-27 106	-23 098	-29 071	5 973	25,9 %
Tilskudd lokalt næringsliv	-51 160	-16 692	-16 692	0	0,0 %
Integreringstilskudd	-87 207	-106 674	-133 784	27 111	25,4 %
Rente og inv. kompensasjon fra staten	-18 918	-21 488	-20 253	-1 235	-5,7 %
Overføring fra kommunale foretak	-94 742	-302 411	-302 435	24	0,0 %
Vertskommunetilskudd	0	-1 289	-2 167	878	68,1 %
Sum Frie disponible inntekter	-6 707 602	-6 896 502	-7 177 811	281 309	-4,1 %

Skatt fra inntekt og formue

Det var svært god skatteinngang mot slutten av 2021. I vedtatt statsbudsjett for 2022 lå det inne et anslag for kommunenes skatteinntekter på landsbasis som forutsatte en nedgang på 2,1 prosent målt mot faktisk skatteinngang året før. Dette må ses i sammenheng med uforutsett god skatteinngang mot slutten av 2021. For Drammen kommune innebar dette at vedtatt skatteanslag for 2022 var 1,5 prosent lavere enn skatteinngangen i 2021.

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett la Stortinget til grunn at kommunenes skatteinntekter i 2022 vil bli hele 17,4 milliarder kroner høyere enn tidligere forutsatt. Dermed ble anslått skatteutvikling oppjustert fra -2,5 prosent til +6,8 prosent. I tillegg til høyere lønnsvekst og sysselsettingsvekst enn lagt til grunn i vedtatt statsbudsjett, skyldes en betydelig del av oppjusteringen ekstra skatteinntekter i år som følge av at personlige skattytere har tatt ut vesentlig mer utbytte enn vanlig i 2021. Dette må ses i sammenheng med endringer i utbytteskatt fra 1. januar i år. Siden dette var å anse som ekstraordinære skatteinntekter vedtok Stortinget å trekke inn 9,7 milliarder kroner av merinntekten gjennom redusert rammetilskudd. Ved behandlingen av 1. tertialrapport vedtok kommunestyret å oppjustere Drammens skatteanslag med hele 287 millioner kroner, tilsvarende det nasjonale vekstanslaget på 6,8 prosent.

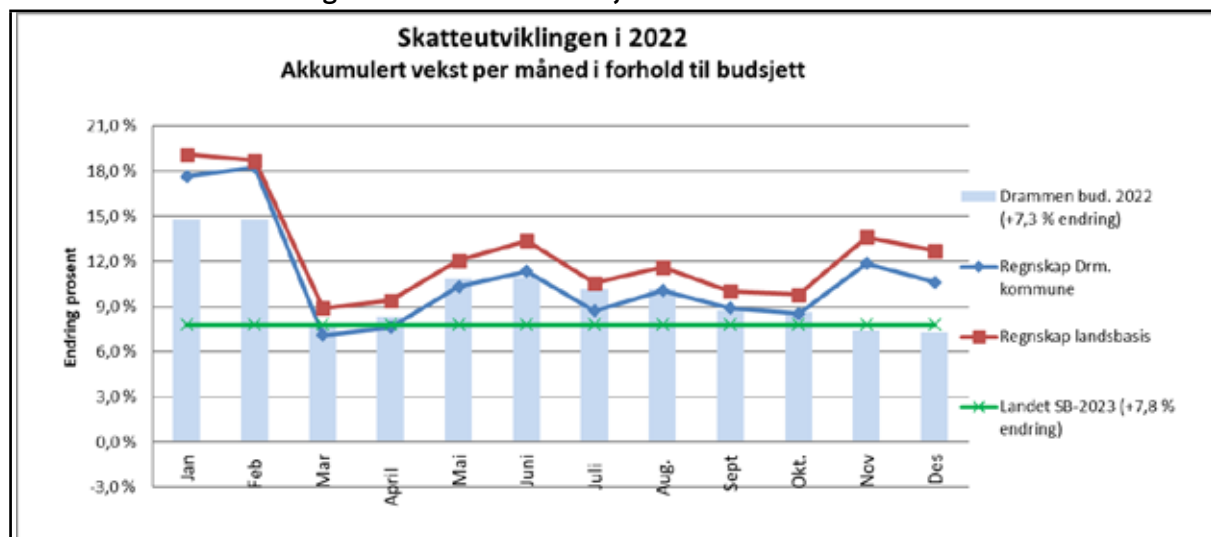
Ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2023 la regjeringen til grunn en ytterligere økning i kommunenes skatteinngang i 2022 på nesten 2 milliarder kroner, tilsvarende en oppjustering av vekstanslaget fra 6,8 prosent 7,8 prosent. Drammen kommunes skatteinngang ble ved behandlingen av 2. tertialrapport oppjustert med 14,1 millioner kroner, tilsvarende en forutsetning om 7,3 prosent vekst.

Skatteinngangen mot slutten av 2022 ble imidlertid vesentlig høyere enn regjeringen la til grunn ved fremleggelsen av statsbudsjett 2023. På landsbasis ble skatteinntektene nesten 9,7 milliarder kroner høyere enn anslått, og skatteveksten endte på 12,7 prosent.

Drammen kommune fikk også svært høy skatteinngang i fjorårets siste måneder. Skatteinngangen i november ble på hele 844 millioner kroner, tilsvarende en vekst på 25,1 prosent (169 millioner kroner) i forhold til samme måned i 2021. Dette er det klart høyeste beløpet som er registrert i en enkelt måned for Drammen. Betydelige merinntekter både fra korrigert fordelingstall for skatteåret 2021 (opp fra 32,94 til 34,46 prosent) og marginoppgjøret for 2021 bidro til de høye inntektene.

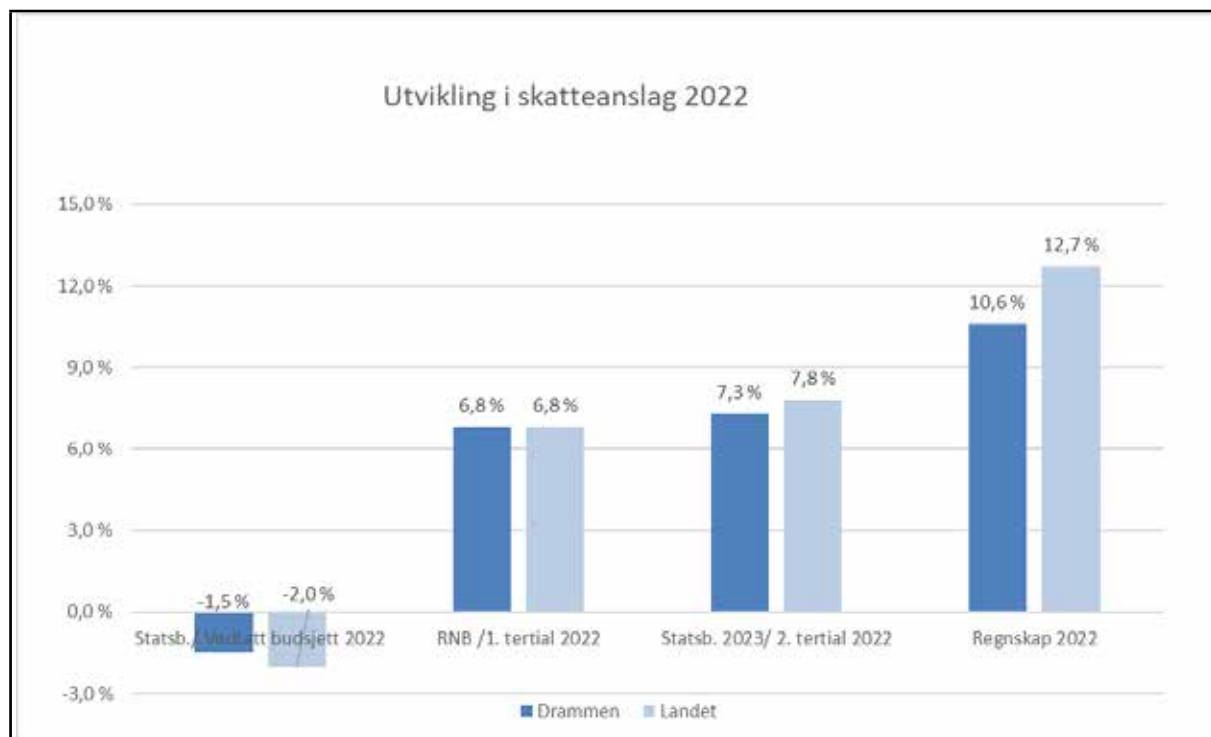
På årsbasis endte Drammen kommune med en skattevekst i 2022 på 10,6 prosent og en merinntekt i forhold til revidert budsjett på 115,6 millioner kroner.

Akkumulert skatteutvikling målt mot revidert budsjett i 2022

Det er krevende å lage gode prognoser for skatteinngangen når endringene gjennom året blir så store som man har sett i de seneste årene. Dette illustreres i figuren nedenfor som viser utviklingen i skatteanslagene sammenholdt med endelig resultat for 2022.

Anslått vekst skatteinntektene i 2022 på landsbasis og Drammen

Rammetilskuddet

Drammen kommune har i 2022 mottatt 2 876,2 millioner kroner i rammetilskudd. Dette er 133 millioner kroner mer enn revidert budsjett, og skyldes i hovedsak at det i desember ble mottatt 110,4 millioner kroner i kompensasjon for utgifter til pandemien i 2022. Det var helt fram til nysalderingen av statsbudsjett 2022 usikkert hvor mye kommunene ville bli kompensert. I tillegg har Drammen kommune mottatt 27,4 millioner kroner mer i inntektsutjevning enn lagt til grunn i revidert budsjett. Dette skyldes at skatteveksten på landsbasis ble 2,1 prosentpoeng høyere enn for Drammen. Som følge av dette endte Drammen på skatteinntekt per innbygger så lavt som 91,2 prosent av landsgjennomsnittet, og mottok 159,5 millioner kroner i netto inntektsutjevning. I revidert budsjett var det lagt til grunn skatteinntekt per innbygger på 92,5 prosent av landsgjennomsnittet.

Det har vært flere større endringer i rammetilskuddet i løpet av 2022. De største endringene er :

- Drammen kommune har mottatt totalt 127,4 millioner kroner i kompensasjon for utgifter til koronaberedskap og vaksinasjon.
- Drammens rammetilskudd ble trukket ned med til sammen 172,5 millioner kroner som følge av ekstra skatteinntekter knyttet til ekstra store uttak av utbytte i 2021.
- Drammen har mottatt til sammen 13,8 millioner kroner i ekstra rammetilskudd for ulike forhold knyttet til sosial stønad (høye strømpriser, økte staser på grunn av prisstigning og ekstra sosialhjelp i desember).

Øvrige sentrale inntekter

Integreringstilskudd

Som følge av krigen Ukraina vedtok kommunestyret å øke kvoten for bosetting av flyktninger fra 58 til 310 personer i 2022. Ved behandlingen av 1. tertialrapport ble inntekter fra integreringstilskudd mv. oppjustert med 51,3 millioner kroner. Inntektene fra integreringstilskudd ble på totalt 133,8 millioner kroner i 2022. Dette er 27,1 millioner kroner mer enn budsjettet. Merinntektene fordeler seg på flere kategorier:

Tilskudd år 1 viser en merinntekt på 2,4 millioner kroner, og må ses i sammenheng med flere bosatte personer enn lagt til grunn i kommunestyrets vedtak. Det ble bosatt totalt 345 personer i 2022.

Tilskudd for år 2-5 viser merinntekt på 9,4 millioner kroner, som skyldes flere tilskuddsberettigede personer i løpet av året enn lagt til grunn i budsjettet.

Det er bosatt en god del personer som er eldre enn 60 år, og det er mottatt nesten 9 millioner kroner i engangstilskudd for disse. Disse inntektene var ikke budsjettet.

Det er mottatt 6,6 millioner kroner i tilskudd for personer med alternativ mottaksplassering. Dette er 5,5 millioner kroner mer enn budsjettet.

Tilskudd til enslige mindreårige flyktninger

Tilskuddet til enslige mindreårige flyktninger ble på 29,1 millioner kroner, og viser en merinntekt på 6 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Merinntekten skyldes i stor grad at det er bosatt 14 enslige mindreårige flyktninger, mens budsjettet var basert på kommunestyrets vedtak om å bosette inntil åtte enslige mindreårige.

Vertskommunetilskudd

I forbindelse med den økte flyktningstrømmen etter utbruddet av krigen i Ukraina ble det etablert asylmottak i Blå Kors sine lokaler i Drammen. Kommunen vil motta vertskommunetilskudd til dekning av merutgifter i forbindelse med asylmottaket, og det ble budsjettet med 1,3 millioner kroner i tilskudd for 2022. I løpet av høsten fikk akuttmottaket en noe endret rolle med færre beboere, men med 20 tilrettelagte plasser for beboere som vil ha større helseutfordringer. Det gis høyere tilskudd for denne gruppen, og regnskapet viser derfor en merinntekt på 0,9 millioner kroner.

Rentekompensasjon fra Husbanken

Kompensasjonstilskudd fra Husbanken er inntektsført med 20,3 millioner kroner, som er 1,2 millioner kroner lavere enn budsjettet. Mindreinntekten skyldes at Husbankens renter økte mindre enn forutsatt.

Kompensasjon til lokalt næringsliv (covid-19)

Drammen kommune har mottatt 16,7 millioner kroner i ekstraordinære tilskudd fra staten til å kompensere lokalt næringsliv som har vært rammet av pandemien. Inntektene ble mottatt i desember 2021, men ble utbetalt til lokale næringsaktører i 1. kvartal 2022.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sentrale utgifter					
Lønnsreserve	0	14 349	0	14 349	100,0 %
Husleie og renhold	606 027	645 819	641 821	3 998	0,6 %
Diverse fellesutgifter (netto)	0	0	1 176	-1 176	0,0 %
Gjeldsbrevkraft	-5 139	-4 000	-5 554	1 554	38,8 %
Bygningsrelaterte utgifter	1 455	483	1 930	-1 447	-299,7 %
Ufordelt innsparingskrav	0	0	0	0	0,0 %
Rammebevilgning Covid-19 tiltak	0	2 393	0	2 393	100,0 %
Avskrivninger	319 004	330 000	306 070	23 930	7,3 %
Avsetninger flyktninger	0	3 092	0	3 092	100,0 %
Avsetning priskompensasjon strøm/ fjernvarme	0	-5 193	0	-5 193	-100,0 %
Pensjon	112 330	107 180	142 163	-34 982	-32,6 %
Sum Sentrale utgifter	1 033 677	1 094 124	1 087 607	6 517	0,6 %

Sentrale utgifter viser et mindreforbruk på 6,5 millioner kroner i 2022. Korrigert for avskrivninger (som nøytraliseres i driftsresultatet) som er 23,9 millioner lavere enn budsjettet, viser sentrale utgifter en merutgift på 17,4 millioner kroner. Merforbruket kan først og fremst henføres til at sentrale pensjonsutgifter er 35 millioner kroner høyere enn budsjett. På den annen side viser lønnsreserven og utgifter til husleie og renhold mindreforbruk. Netto resultat fra kjøp og salg av gjeldsbrevkraft viser også et positivt resultat på 1,6 millioner kroner etter avsatt skattekostnad.

Lønnsreserve

Årets lønnsreserve ble ved behandlingen av 1. tertialrapport oppjustert med 28,7 millioner kroner basert på antatt økning av lønnsveksten fra 3,2 til 3,8 prosent. Ved årsslutt står lønnsreserven til rest med 14,3 millioner kroner. Av dette kan 6,1 millioner kroner henføres til besparelse som følge av at rikslønnsnemnda fastsatte virkningstidspunktet for ansatte i organisasjoner som deltok i skolestreiken i fjor til 27. september. Mindreforbruk ut over dette skyldes at avsatt beløp var for høyt.

Husleie, renhold og bygningsrelaterte utgifter

Sentrale poster for husleie og kjøp av renholdstjenester fra Drammen Eiendom KF samt øvrige bygningsrelaterte utgifter for de tidligere rådhusene i Nedre Eiker og Svelvik viser en samlet mindreutgift på 2,8 millioner kroner.

Sentrale pensjonsposter

Sentrale pensjonsposter viser en samlet merutgift på 35 millioner kroner. Til tross for betydelige budsjettjusteringer i løpet av året er det forholdsvis store avvik på enkelte av postene. Høyere lønnsvekst enn opprinnelig lagt til grunn samt betydelig regulering av alderspensjoner mv. er mye av forklaringen på dette.

Status sentrale pensjonsposter i 2022

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Amortisering av tidligere års premieavvik	195 278	194 859	- 419
Tilskudd/kontingent	2 375	1 600	- 775
Premiefond	- 127 534	- 132 570	- 5 036
Reguleringspremie	312 750	301 945	- 10 805
Årets premieavvik	- 240 706	- 258 654	- 17 948
Sum	142 163	107 180	- 34 982

Kommentarer til budsjettavvikene:

- Som følge av høyere lønnsvekst og G-regulering enn forutsatt ble anslaget for reguleringspremie økt med hele 118,9 millioner kroner i 1. og 2. tertialrapport. Regnskapet viser likevel en merutgift på 10,8 millioner kroner.
- Årets premieavvik (inntekt) ble oppjustert med 97,1 millioner kroner i 1. tertialrapport og nedjustert med 18,6 millioner kroner i 2. tertialrapport, sistnevnte som følge av økt bruk av premiefond. Oppjusteringen i 1. tertialrapport har imidlertid vist seg å være for høy, og årets premieavvik ble derfor 17,9 millioner kroner lavere enn budsjettet.
- Bruk av premiefond (inntekt) fra KLP ble i 1. tertialrapport oppjustert med 24,1 millioner kroner mens bruk av premiefond i DKP ble oppjustert med 40 millioner kroner i 2. tertialrapport. Regnskapsført bruk av premiefond spesielt fra KLP ble noe lavere enn forutsatt, og gir et negativt avvik på 5 millioner kroner.
- Amortisering av tidligere års premieavvik ble oppjustert med 3,1 millioner kroner som følge av høyere premieavvik enn lagt til grunn i budsjettforutsetningen i 2021. Regnskapet viser en mindreutgift på 0,4 millioner kroner.
- Tilskudd og kontingenter knyttet til sikringsordningen og overføringsavtalen var noe underbudsjettet, og viser en merutgift på 0,8 millioner kroner.

Gjeldsbrevkraft

En gammel avtale fra tidligere Nedre Eiker kommune gir rett til gjeldsbrevkraft fra Ramfoss og Mykstufoss kraftstasjoner. Kraften kjøpes til produksjonspris og selges tilbake til Glitre Energi Strøm AS til markedspris. Det ble i opprinnelig budsjett for 2022 lagt til grunn et overskudd på ordningen på 4 millioner kroner. Gjennomgående høye strømpriser har gitt høyere inntekter enn forutsatt, og regnskapet for 2022 viser en netto inntekt på 5,6 millioner kroner etter avsatt skattekostnad på 1,2 millioner kroner. Årsresultatet er likevel noe redusert da det er korrigert for feil mva-behandling for denne ordningen i regnskapene for 2020 og 2021.

Diverse rammebevilgninger

Det har i løpet av 2022 blitt budsjettert med diverse rammebevilgninger til dekning av utgifter knyttet til uforutsette forhold. Disse bevilgningene er i hovedsak disponert og tilført programområdenes rammer gjennom året. Ved årsslutt viser de aktuelle rammebevilgningene en netto besparelse på 0,3 millioner kroner:

Utgifter i forbindelse med pandemien står til rest med 2,4 millioner kroner. Det vises til nærmere omtale under Økonomiske konsekvenser av koronapandemien.

Rammebevilgning til dekning av utgifter ved økt bosetting av flyktninger. Ved behandlingen av 1. tertialrapport ble anslåtte inntekter fra integreringstilskudd mv. oppjustert med 51,3 millioner kroner som følge av kommunestyrets vedtak om å øke bosettingen av flyktninger fra 58 til 310 personer som følge av krigen i Ukraina. Tilsvarende beløp ble avsatt på sentral rammebevilgning som senere ble fordelt til berørte programområder. Ved årets utgang står bevilgningen til rest med 3,1 millioner kroner.

Ved behandlingen av 1. tertialrapport ble det avsatt 9 millioner kroner på sentral bevilgning til dekning av programområdenes merutgifter som følge av kraftig økning i prisene på strøm og fjernvarme. Prisøkningen på strøm har i stor grad vært dempet av kommunens sikringsstrategi på dette området, men merutgiftene ble likevel beregnet å være på 14,2 millioner kroner. Rådmannen valgte derfor å kompensere programområdene med 5,2 millioner kroner mer enn det avsatte beløpet.

Diverse fellesutgifter (netto)

Under sentrale utgifter føres også utgifter og inntekter som det er vanskelig å plassere innenfor de ordinære programområdene. Dette er utgifter og inntekter som ikke er budsjettert. I forbindelse med årsoppgjøret for 2022 er det ryddet i gamle balanseposter. Dette ga en netto belastning på om lag 1,2 millioner kroner.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Finansinntekter/-utgifter					
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	32 692	30 266	46 491	-16 225	-53,6 %
Konserninterne renteutgifter	76 075	126 164	126 930	-766	-0,6 %
Konserninterne avdrag	241 782	240 405	235 339	5 066	2,1 %
Renteinntekter	-67 340	-51 628	-102 991	51 363	99,5 %
Overføring til/fra lånefondet	-28 146	-18 365	0	-18 365	-100,0 %
Utbytte	-119 346	-197 600	-147 614	-49 986	-25,3 %
Sum Finansinntekter/-utgifter	135 717	129 242	158 156	-28 914	-22,4 %

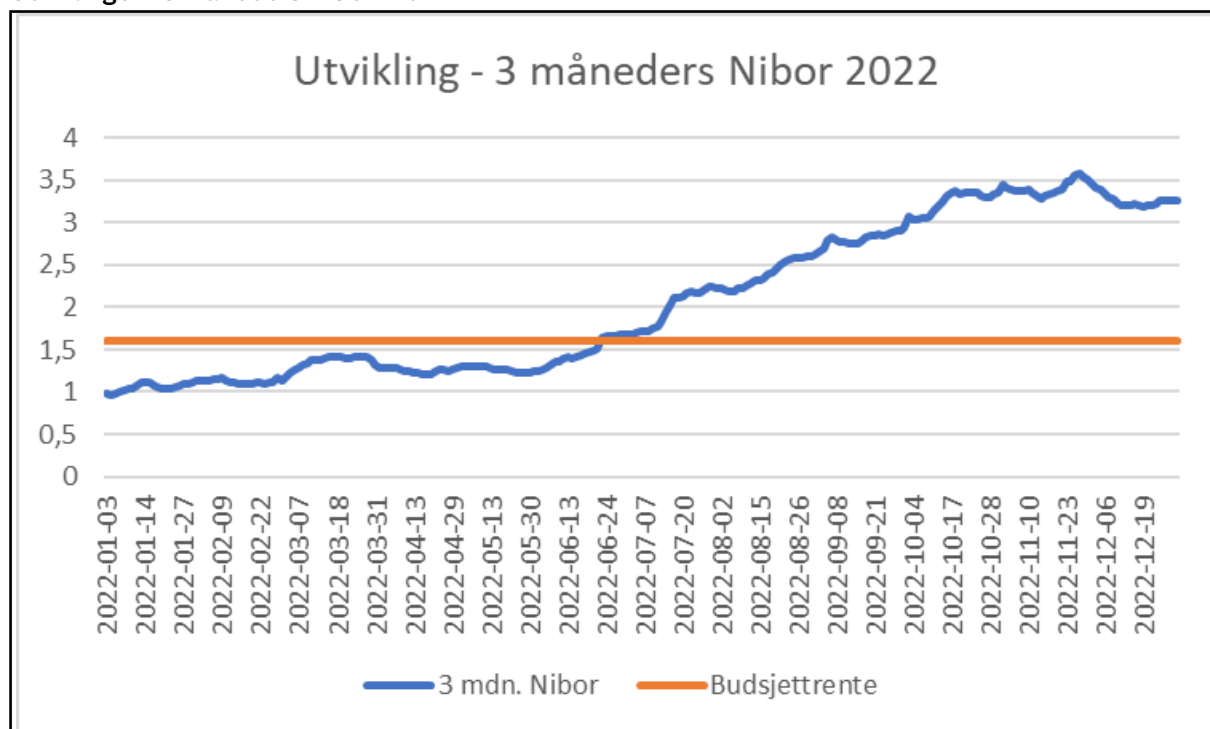
Renteutviklingen i 2022

I lånefondets budsjett ble det for 2022 lagt til grunn en gjennomsnittsrente på den usikrede delen av låneporteføljen, basert på en gjennomsnittsprognose for hele året. Renteforutsetningen i budsjett for 2022 er satt med utgangspunkt i Kommunalbankens renteprognose. For 2022 er det forutsatt et gjennomsnitt for tre måneders NIBOR på 1,10 prosent og et gjennomsnittlig marginpåslag på kommunens innlån på 0,50 prosentpoeng. Samlet utgjorde dette en forventet innlånsrente for 2022 på 1,60 prosent for de lånene med rente som er knyttet opp mot Nibor.

Som følge av lave markedsrenter ble lånefondets interne utlånsrente fra og med budsjettåret 2021 satt ned til fra 3,5 til 2,0 prosent. Lånefondets internrente ble videreført med 2 prosent i 2022 selv om dette i budsjettet ble omtalt som noe lavt, og ble anslått å gi en underdekning i lånefondet på om lag 8 millioner kroner. Dette ble finansiert med tilsvarende overføring fra kommune-kassens finansbudsjett.

Renten økte noe mer enn forventet gjennom sommeren og høsten 2022. Norges Bank økte styringsrenten 6 ganger i fjor, fra 0,5 prosent ved inngangen av året til 2,75 prosent ved utgangen av året. I slutten av juni var styringsrenten 1,25 prosent. Gjennomsnitt for 3 mnd. NIBOR ble på 2,07 prosent i 2022. Laveste nivå var i januar med 0,97 prosent, mens høyeste notering var i november på 3,58 prosent.

Utviklingen i 3 måneders Nibor i 2022

Til tross for mye usikkerhet har finansmarkedene fungert bra. Administrasjonen har i 2022 hatt søkelys på å spre låneforfallene med tanke på å minimere kapitalrisikoen i porteføljen, samt å time låneopptak og utnytte de gunstige vinduene som har bydd seg.

Lånefondets resultat for 2022

Lånefondets driftsregnskap viser et overskudd på 2,7 millioner kroner, som føres på konto disposisjonsfond. Resultatet inkluderer også inndekning av merforbruk i lånefondet for 2021, med 19,8 millioner kroner.

Merforbruket i fjor skyldes at lånefondet utilsiktet hadde nedbetalt 22,7 millioner kroner mer i avdrag på lån til eksterne långivere enn det som ble belastet de interne låntakerne. I 2021 var lånefondets avdragsutgifter 429 millioner kroner mens avdragsinntektene var på 406 millioner kroner.

I 2022 var lånefondets avdragsutgifter 375 millioner kroner mens avdragsinntektene var på 398 millioner kroner, det vil si en differanse motsatt vei på 22,9 millioner kroner. Merforbruket i 2021 er utlignet i 2022. Dette innfrir krav etter Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett mv. § 9-5 «Et merforbruk i driftsregnskapet til lånefondet skal dekkes inn året etter at merforbruket oppsto».

Årets resultat inkluderer også følgende forhold:

- overføring til lånefondets investeringsregnskap med 15,8 millioner kroner
- overføring fra kommune-kassen på 46,4 millioner kroner for å utlikne forskjell i rentenivå på eksterne lån og lånefondets utlånsrente (internrente)

Lånefondets renteutgifter var i opprinnelig budsjett anslått til 186,4 millioner kroner, noe som forutsatte en overføring fra kommune-kassen på 8,4 millioner kroner. Ved behandlingen av 1. tertialrapport ble budsjettet overføring til lånefondet økt med 24 millioner kroner og i 2. tertialrapport med ytterligere 14 millioner kroner,

til en samlet overføring på 46,4 millioner kroner. Regnskapet viser at lånefondets faktiske renteutgifter ble på 215,2 millioner kroner ved årets slutt.

Lånefondets renteinntekter fra utlån ble 227,4 millioner kroner i 2022. Opprinnelig budsjett var på 178,0 millioner kroner. Økningen på lånefondets renteinntekter knytter seg i stor grad til tilsvarende økning i renteutgifter.

Lånefondets internrente for utlån til kommunekassen og de kommunale foretakene er for 2022 fastsatt til 2,0 prosent. Med en stigende innlånsrente har det vært behov for å øke de budsjetterte overføringene til lånefondet i tertialrapporteringen.

Lånefondet har i tillegg hatt innestående beløp på konto som har gitt andre renteinntekter på 3,8 millioner kroner.

Lånefondets avdragsinntekter var i 2022 budsjettert med 406,0 millioner kroner. Samme beløp er budsjettert i avdragsutgifter. Avdragsinntektene endte på 398,4 millioner kroner.

Avdragsutgifter/minimumsavdrag

Lånefondets budsjetterte avdragsutgifter var i 2022 på 406,0 millioner kroner. Det ble nedbetalt avdrag med samlet 398,4 millioner kroner, noe som er viderebelastet de interne låntakerne. I henhold til kommuneloven skal kommunen betale årlige avdrag på lån til investeringsformål som samlet skal være minst lik størrelsen på avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler.

Minste tillatte avdrag er beregnet med utgangspunkt i den enkelte enhetens lånegjeld, totale avskrivninger og avskrivbare anleggsmidler for den juridiske enheten (kommunekassen og kommunale foretak). Basert på summen av de enkelte enhetene er det for 2022 beregnet at minimumsavdraget skal være på 401,1 millioner kroner. Størrelsen på minimumsavdraget gir en beregnet nedbetaling av lånefondets gjeld over cirka 22 år. Dette innebærer at lånefondet har betalt 2,7 millioner kroner for lite i avdrag i 2022. Når man ser på konsoliderte tall og inkluderer Drammen Havn, er det betalt 1,1 millioner kroner for lite i avdrag for Drammen kommune samlet. Det vises for øvrig til konkrete beregninger av minsteavdraget i note 10 til kommunekassens årsregnskap.

Hovedstørrelsene i lånefondets resultatregnskap framgår av tabellen nedenfor.

Lånefondets driftsregnskap for 2022

Beløp i 1000	Regns. 2022	Oppr. Bud. 2022	Rev. Bud. 2022	Avvik rev. Bud.
Lånefond renteinntekter	-227 403 326	-178 000 000	-178 000 000	
Lånefondets renteinntekter (øvrige)	-3 778 808			
Lånefond avdragsinntekter	-398 424 458	-406 000 000	-406 000 000	
Overføring til/fra Lånefondet		-8 365 000	-46 365 000	
Sum inntekter	-629 606 592	-592 365 000	-630 365 000	758 408
Lånefond renteutgifter	215 247 870	186 400 000	216 400 000	
Lånefond provisjoner og andre utgifter	568 902			
Lånefond avdragsutgifter	375 504 055	406 000 000	414 000 000	
Lånefond dekning av tidligere års merforbruk	19 797 326			
Lånefond overføring fra drift til investering	15 773 381			
Sum utgifter	626 891 534	592 400 000	630 400 000	-3 508 466
Resultat (- er mindreforbruk/+ er merforbruk)	-2 715 058	35 000	35 000	-2 750 058
Avsetning til disposisjonsfond (årsoppgjørdisposisjon)	2 715 058			
Kontrollsum etter årsoppgjørdisposjoner	0			

Lånefondets regnskap for 2022 blir også nærmere omtalt i egen årsberetning.

Kommunekassens finansregnskap i 2022

Kommunekassens netto finansutgifter er i 2022 samlet sett 27 millioner kroner høyere enn revidert budsjett. Renteinntektene er høyere enn budsjett, noe som skyldes både god likviditet og høyere rentesats på innskudd samt på startlån og andre utlån. På den annen side er utgiftene også økt. Kommunekassens har betalt 235,3 millioner kroner i avdrag til lånefondet i 2022. Dette er nesten 5,1 millioner kroner mindre enn budsjettet. På den annen side er, som det fremgår av note 10, minsteavdrag for kommunekassen beregnet til 238,4 millioner kroner. Dette er om lag 3 millioner kroner høyere enn betalt avdrag til lånefondet, og har isolert sett bidratt til tilsvarende for høyt driftsresultat for kommunekassen.

Utbytte fra aksjeselskap viser en mindreinntekt på cirka 50 millioner kroner og skyldes i hovedsak forsinket utbytte fra Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS i forbindelse med salg av Miletomta. Prosessen har tatt noe lenger tid enn antatt, og dette utbyttet vil først komme i 2023. I tillegg ble fastsatt utbytte fra Dpark AS på 2 millioner kroner ført utbetalt og inntektsført i regnskap 2023.

Finansposter ekskl. utbytter vil da vise netto mindreforbruk på 23 millioner kroner.

Drammen kommunekasse – finansielle poster 2022

Beløp i 1000	Regnskap 2022	Oppr. bud-sjett 2022	Rev. bud-sjett 2022	Avvik rev. Bud.
Netto finansutgifter og inntekter				
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	46 490 975	26 966 050	30 266 050	16 224 925
Konserninterne renteutgifter	126 929 584	79 798 515	126 163 880	765 704
Konserninterne avdrag	235 339 499	240 405 247	240 405 247	-5 065 748
Renteinntekter	-102 990 870	-50 628 185	-51 628 185	-51 362 685
Overføring til/fra lånefondet	0	0	-18 365 365	18 365 365
Utbytte	-147 613 632	-120 000 000	-197 600 000	49 986 368
Finansutgifter i tjenesteområdene	-2 446 099	-555 991	-555 959	-1 890 140
Sum Netto finansutgifter og inntekter	155 709 457	175 985 636	128 685 668	27 023 789

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Bruk av disposisjonsfond	-70 778	-361 449	-127 530	-233 919	-64,7 %
Avsetning til disposisjonsfond	279 195	151 844	154 067	-2 223	-1,5 %
Overføringer til investeringsregnskapet	68 800	450 298	450 298	0	0,0 %
Avsetning bundne fond	4 046	0	1 042	-1 042	0,0 %
Bruk av bundene fond	-7 941	-439	-2 192	1 753	399,5 %
Netto avsetninger	273 323	240 254	475 684	-235 429	-98,0 %

Som nevnt tidligere har Drammen kommunekasse et netto driftsoverskudd på 307,4 millioner kroner i 2021. Tabellen nedenfor viser disponering av netto driftsresultat.

Disposisjonsfond - bruk og avsetninger

Kommunekassen hadde per inngangen til 2022 disposisjonsfond på 817,2 millioner kroner. I samsvar med vedtatt budsjett og senere vedtatte justeringer er det budsjettert med netto bruk av disposisjonsfond på 209,6 millioner kroner i 2022. Som følge av den kraftige resultatforbedringen ble netto bruk av disposisjonsfond korrigert med 233,9 millioner kroner ved regnskapsavslutningen, for å balansere årsregnskapet. Når det tas hensyn til enkelte tekniske justeringer i disposisjonsfondet gjennom året på 2,2 millioner kroner, har saldo per utgangen av 2022 økt med 26,5 millioner kroner til 843,7 millioner kroner. Dette tilsvarer 9,5 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter og er 462,9 millioner kroner mer enn de vedtatte handlingsreglenes krav til reserveavsetning.

Disposisjonsfondet – avsetning og bruk i 2022

Beløp i 1000 kroner	Bruk	Avsetning
Saldo disposisjonsfond per 1.1.2022		817 193
Vedtatt budsjett 2022	-152 278	
Oppdatert HØP 2022-2025 (K-styret februar - sak 10/22)		52 209
1. tertialrapport 2022	-142 468	51 635
2. tertialrapport 2022	-64 203	48 000
HØP 2023-2026 - tilleggsvedtak for 2022	-2 500	
Diverse avsetninger - overf. fra bundne fond + avdrag depositumfond		2 223
Årsavslutning 2022 - resultatforbedring (balansering av driftsregnskap)	233 919	
Saldo disposisjonsfond per 31.12.2022		843 729
Handlingsreglenes reservekrav:		
Generell reserve (tilsv. 3% av bto. driftsinntekter)		267 836
"Rentesikringsfond" (1% av brutto lånegjeld)		92 974
"Eier-risikofond"		20 000
Handlingsreglenes reservekrav pr. 31.12		380 810
Avsetning ut over handlingsreglenes krav		462 919
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter		9,5 %

Bundne driftsfond – bruk og avsetninger

Regnskapet viser netto bruk av bundne driftsfond med 27,8 millioner kroner, mens budsjettet viser netto bruk med 83,1 millioner kroner.

Det er ført avsetninger til bundne fond med 72,1 millioner kroner, mens det kun er budsjettert med 9,4 millioner kroner. Avsetningene gjelder ubrukte øremerkede prosjektmidler mv. innenfor programområdene, og beløp som skal avsettes blir først kjent i forbindelse med årsavslutningen.

Disponering av avsatte midler i regnskap 2021 er inntektsført med 99,9 millioner kroner, mens det var budsjettert med 92,5 millioner kroner.

Overføring fra drifts- til investeringsregnskapet

I samsvar med budsjett er det overført 467,8 millioner kroner fra drifts- til investeringsregnskapet. Av dette er 450,3 millioner kroner generell finansiering som ble vedtatt av kommunestyret ved behandlingen av handlings- og økonomiplan 2022-2025 og senere justeringer, mens resterende 17,5 millioner kroner er overført fra programområdenes rammer.

Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder

Beløp i 1000		Justert årsbudsjett 2022			Regnskap 2022				
Tjeneste- områder	Regskap 2021	Utgift	Inntekt	Budsjett 2022	Utgift	Inntekt	Regskap	Avvik i kr	Avvik i %
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	2 274 781	2 842 494	-411 647	2 430 847	2 877 993	-462 476	2 415 518	15 329	0,6
Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg	2 476 128	3 096 365	-632 294	2 464 072	3 192 343	-678 679	2 513 664	-49 592	-2,0
Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillig- het	300 712	371 895	-69 157	302 738	383 430	-82 690	300 740	1 998	0,7
Hovedutvalg for tekniske tjenester	4 617	539 709	-539 181	528	527 319	-535 200	-7 881	8 409	1592,5
Formannskap	527 651	630 357	-65 659	564 698	614 631	-74 237	540 393	24 304	4,3
	5 583 889	7 480 820	-1 717 938	5 762 882	7 595 716	-1 833 282	5 762 434	448	0,0

Hovedoversikt drift 1B

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
P01 Skole	1 084 077	1 160 429	1 142 834	17 595	1,5 %
P02 Barnehager	831 757	848 242	855 367	-7 125	-0,8 %
P03 Forebyggende tjenester	358 947	422 176	417 316	4 860	1,2 %
P04 Helse	399 630	354 682	380 525	-25 843	-7,3 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	338 641	347 232	382 254	-35 022	-10,1 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1 196 659	1 156 933	1 153 442	3 490	0,3 %
P07 Rus og psykisk helse	150 223	162 718	162 077	642	0,4 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	390 975	442 506	435 367	7 140	1,6 %
P09 Kultur, idrett og frivillighet	298 039	298 917	297 487	1 430	0,5 %
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	2 673	3 820	3 253	568	14,9 %
P11 Utbygging og samferdsel	123 314	120 782	119 542	1 240	1,0 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	-165 353	-172 593	-171 085	-1 508	-0,9 %
P13 Arealplan, klima og miljø	46 655	52 338	43 661	8 677	16,6 %
P14 Ledelse, styring og administrasjon	342 808	398 526	381 241	17 284	4,3 %
P15 Samfunnssikkerhet	86 760	92 119	91 808	311	0,3 %
P16 Næringsutvikling	61 128	30 225	28 575	1 650	5,5 %
P18 Politisk styring	46 930	43 338	39 008	4 329	10,0 %
P19 Sentrale poster	-9 975	490	-240	730	0,0 %
Sum netto rammer	5 583 889	5 762 882	5 762 434	448	0,0 %
Herav:					
Avskrivninger	0	80	0	80	0,0 %
Renteinntekter	-300	-1	-1 951	1 951	0,0 %
Utbytter	-633	-560	-575	15	2,7 %
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	405	0	18	-18	0,0 %
Renteutgifter	120	5	62	-58	0,0 %
Motpost avskrivninger	0	-80	0	-80	0,0 %
Overføring til investering	10 391	17 472	17 472	0	
Avsetninger til bundne driftsfond	89 721	9 354	71 075	-61 721	-659,8 %
Bruk av bundne driftsfond	-66 041	-92 024	-97 698	5 674	6,2 %
Dekning av tidligere års merforbruk	0	52	50	2	0,0 %
Sum rammer uten 1A-poster	5 550 227	5 828 584	5 773 981	54 603	0,9 %

Totaloversikt drift - fordelt på tjenesteområder

Beløp i 1000	Justert årsbudsjett 2022					Regnskap 2022			
	Regnskap 2021	Rev. bud. utgifter	Rev. bud. inntekter	Rev. bud. 2022	Regn hiå. ut-gifter	Regn hiå. inntekter	Regn-skap	Avvik i kr	Avvik i %
P01 Skole	1 084 077	1 414 565	-254 137	1 160 429	1 414 411	-271 577	1 142 834	17 595	1,5
P02 Barnehager	831 757	972 191	-123 949	848 242	1 006 126	-150 759	855 367	-7 125	-0,8
P03 Forebyggende tjenester	358 947	455 738	-33 561	422 176	457 456	-40 139	417 316	4 860	1,2
P04 Helse	399 630	440 902	-86 220	354 682	484 347	-103 822	380 525	-25 843	-7,3
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	338 641	438 090	-90 858	347 232	480 853	-98 599	382 254	-35 022	-10,1
P06 Hjemme-tjenester og institusjon	1 196 659	1 487 110	-330 177	1 156 933	1 489 830	-336 388	1 153 442	3 490	0,3
P07 Rus og psykisk helse	150 223	206 437	-43 719	162 718	213 568	-51 491	162 077	642	0,4
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	390 975	523 826	-81 319	442 506	523 746	-88 379	435 367	7 140	1,6
P09 Kultur, idrett og frivillighet	298 039	367 318	-68 400	298 917	379 319	-81 832	297 487	1 430	0,5
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	2 673	4 577	-757	3 820	4 111	-858	3 253	568	14,9
P11 Utbygging og samferdsel	123 314	213 216	-92 434	120 782	213 239	-93 697	119 542	1 240	1,0
P12 Vann, avløp og renovasjon	-165 353	215 484	-388 077	-172 593	211 443	-382 528	-171 085	-1 508	-0,9
P13 Arealplan, klima og miljø	46 655	111 009	-58 670	52 338	102 636	-58 975	43 661	8 677	16,6
P14 Ledelse, styring og administrasjon	342 808	460 474	-61 948	398 526	449 986	-68 745	381 241	17 284	4,3
P15 Samfunns-sikkerhet	86 760	92 672	-553	92 119	93 086	-1 278	91 808	311	0,3
P16 Nærings-utvikling	61 128	31 083	-858	30 225	29 457	-882	28 575	1 650	5,5
P18 Politisk styring	46 930	44 540	-1 202	43 338	40 631	-1 623	39 008	4 329	10,0
P19 Sentrale poster	-9 975	1 588	-1 098	490	1 471	-1 711	-240	730	149,0
Sum tjeneste-områder	5 583 889	7 480 820	-1 717 938	5 762 882	7 595 716	-1 833 282	5 762 434	448	0,0

Investeringsregnskapet

Som grunnlag for økonomiplanarbeidet for 2022 behandlet kommunestyret i juni 2021 «Rammer for arbeidet med handlings og økonomiplan 2022-25». I den forbindelse ble det vedtatt:

«Investeringsrammer og investeringsprosjekter fastsatt i forbindelse med økonomiplan videreføres. Det innarbeides ikke nye større prosjekter, men innarbeidede prosjekter kan korrigeres med endrede kostnader etter kvalitetssikring. Vann- og avløpsprosjekter vurderes separat.»

- Investeringsomfanget for 2022 er i hovedsak en videreføring av 2021 med enkelte økninger som skyldes:
- Nye prosjekter herunder Ryddinggangen
- Merkostnader på enkeltprosjekter
- Periodisering
- Rebevilgning av ubrukte investeringsmidler
- Tekniske justeringer

Investeringsbudsjettet ble justert i 1. tertial med rebevilgning av ubrukte midler fra 2021 til igangsatte prosjekter. Videre ble investeringsbudsjettet revidert i 2. tertial. For nærmere omtale henvises det til tidligere publiserte rapporter herunder; Handlings og økonomiplan, 1. tertialrapport og 2. tertialrapport.

Investeringer gjennomføres av kommunekassen og Drammen Eiendom KF. De enkelte investeringsprosjekter omtales under omtalen av hovedutvalg. Prosjekter i regi av Drammen Eiendom KF vil være nærmere omtalt i egen årsmelding fra Drammen Eiendom KF, som vedlegg til denne årsevalueringen.

Investeringsreglement

Investeringsstiltak følger kommunens vedtatte økonomireglement, hvor det kommer frem at investeringer angis som brutto investeringer, inkludert merverdiavgift og ikke fratrasket eventuelle tilskudd og annen finansiering. Finansiering vil komme frem i egne tabeller under kapittelet om finansiering.

For enkelte hovedutvalg der dette er relevant er årets budsjett og benyttede investeringsmidler også presentert netto i egen tabell (se nærmere forklaring i kapittel om netto investeringsutgifter).

Investeringer per programområde

Drammen kommunekasse

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P01 IKT Skole	30 000	27 662	lht. plan	2 338
KK P01 Inventar og utstyr Skole	19 746	16 604	lht. plan	3 143
KK P02 Inventar og utstyr Barnehage	3 800	3 633	lht. plan	167
KK P03 Inventar og utstyr Forebyggende tjenester	4 000	3 547	lht. plan	453
Sum	57 546	51 445		6 101

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P04 Inventar og utstyr Helse	1 585	1 886	lht. plan	-301
KK P05 Inventar og utstyr Mennesker med nedsatt funksjonsevne	1 000	758	lht. plan	242
KK P06 Inventar og utstyr Hjemmetjenester og institusjon	10 120	10 162	lht. plan	-43
KK P07 Inventar og utstyr Rus og psykisk helse	1 412	1 412	lht. plan	0
KK P08 Inventar og utstyr Sosialtj, etabl. og bolig	3 871	3 069	Forsinket	802
P06 Infrastruktur strøm og trådløst nettverk	5 000	5 836	lht. plan	-836
Øvrige investeringer	345	0	Ikke vurdert	345
Sum	23 332	23 123		209

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P09 "Rewilding" - etablering av biotoper i skog mv	1 000	56	Forsinket	944
KK P09 Kirken	7 500	7 500	Ferdig	0
KK P09 Maskiner, inventar og utstyr	16 945	7 067	lht. plan	9 878
KK P09 Oppgradering arena, anlegg og natur	15 464	19 908	lht. plan	-4 444
Sum	40 909	34 531		6 378

Hovedutvalg for tekniske tjenester**Status investeringsprosjekter**

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P11 Bybru	360 000	323 651	Iht. plan	36 349
KK P11 Flomsikring	16 000	8 142	Forsinket	7 858
KK P11 Kollektiv (Leskur mm.)	3 060	1 210	Iht. plan	1 850
KK P11 Maskiner, biler, utstyr og inventar	8 400	3 379	Iht. plan	5 021
KK P11 Merverdiavgift på anleggsbidrag finansiert av utbyggere	10 000	0	Forsinket	10 000
KK P11 Oppgradering av dammer	2 000	263	Forsinket	1 737
KK P11 Oppgradering lekeplasser	9 000	6 937	Iht. plan	2 063
KK P11 Oppgradering Parker og grøntområder	14 500	10 008	Iht. plan	4 492
KK P11 Samarbeid med andre utbyggere	43 044	41 587	Forsinket	1 457
KK P11 Spiralen Oppgradering	5 700	2 583	Iht. plan	3 117
KK P11 Sykkelplan	24 000	16 721	Iht. plan	7 279
KK P11 Trafikksikkerhetstiltak / trygge skoleveier	20 700	26 996	Iht. plan	-6 296
KK P11 Universell utforming	2 500	1 787	Iht. plan	713
KK P11 Vei	60 000	67 555	Iht. plan	-7 555
KK P12 Intercity/Flisebekken	43 000	62 763	Iht. plan	-19 763
KK P12 Vann/avløp	234 835	261 940	Iht. plan	-27 105
KK P13 Utstyrsbank Svelvik	306	306	Ferdig	0
Øvrige investeringer	0	15 977	Ikke vurdert	-15 977
Sum	857 044	851 803		5 241

Formannskap**Status investeringsprosjekter**

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
Aksjekapital i Å Energi AS	147 187	391 916	Ikke vurdert	-244 729
Egenkapitalinnskudd DKP	20 000	20 000	Ikke vurdert	0
Egenkapitalinnskudd KLP	2 500	2 470	Ikke vurdert	30
KK P14 Digitalisering	36 099	33 917	Forsinket	2 182
KK P14 Overgang til AVD	3 605	3 605	Ferdig	0
KK P14 Prosjekt Omstilling IKT og digitaliseringsstrategi	12 400	12 312	Forsinket	88
KK P14 Visuell Profil	7 000	5 591	Iht. plan	1 409
KK P15 Varslingssystem	550	769	Ferdig	-219
KK P18 Inventar og utstyr politisk styring	0	142	Ferdig	-142

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
Utlån Drammens ballklubb - forskuttering spillemidler	1 466	1 466	Ikke vurdert	0
Utlån Mjøndalen Idrettsforening - forskuttering spillemidler	978	978	Ikke vurdert	0
Øvrige investeringer	979	26 604	Ikke vurdert	-25 625
Sum	232 764	499 770		-267 007

Sammendrag investeringer per hovedutvalg

Investeringsregnskapet viser at det i alt er benyttet 1 190 millioner kroner av samlet investeringsramme på 1 212 millioner kroner i 2022 og dermed et avvik på 22 millioner kroner. Under er de største avvikene mellom budsjett og regnskap forklart per hovedutvalg.

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning

For 2022 har hovedutvalg for oppvekst og utdanning totalt sett ett mindreforbruk. Mindreforbruket er i all hovedsak knyttet til programområde 01 Skole. For hovedprosjekt Inventar og utstyr knytter mindreforbruket seg til forsinkede leveranser og anskaffelser. Mindreforbruket knyttet til hovedprosjekt IKT skyldes at behovet for innkjøp av digitalt utstyr varierer fra år til år basert på utstyrets levetid.

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg

For 2022 har hovedutvalg for helse, sosial og omsorg i alt benyttet tilnærmet hele investeringsbudsjettet, med noen uvesentlige mer/mindreforbruk innad i hovedutvalget.

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet

For 2022 har hovedutvalg kultur, idrett og frivillighet totalt sett et mindreforbruk. Mindreforbruket skyldes i all hovedsak forsinket leveranse av maskiner, samt forsinkelse knyttet til prosjekt «Rewilding».

Hovedutvalg for tekniske tjenester

For 2022 har hovedutvalg tekniske tjenester totalt sett et mindreforbruk. Mindreforbruket er i all hovedsak knyttet til prosjekt bybru og skyldes lavere prisstigning enn antatt. Gjennom 2022 var det en meget høy prisstigning for byggekostnader og budsjettet for prosjekt Bybru ble derfor oppjustert i forbindelse med 1. tertial og 2. tertial, med henholdsvis 160 og 65 millioner kroner for å være i tråd med markedsutviklingen. Prisstigningen i 4. kvartal 2022 endte med å være lavere enn lagt til grunn for budsjettjusteringene og resulterte i ett mindreforbruk for prosjekt Bybru.

Formannskap

For 2022 har formannskapet totalt sett et mindreforbruk som i hovedsak er knyttet til forsinkelse av prosjekt ene Digitalisering og Visuell profil.

Netto investeringsutgifter

For enkelte programområder er det bokført inntekter knyttet til investeringsprosjektet som gjør investeringsrammen høyere. I tabell Status investeringer ovenfor vises tallene brutto i henhold til kommunens investeringsreglement. Nedenfor presenteres netto investeringer for hovedutvalgene som har bokførte inntekter knyttet til sine investeringsprosjekter for å vise netto investeringer finansiert gjennom øvrige finansieringsposter.

Status investeringsprosjekter for P09 kultur, idrett og frivillighet (netto)

Programområde Beløp i 1000 kr	Hovedprosjekt	Rev. bud.	Regnskap	Avvik
P09 Kultur, idrett og frivillighet	KK P09 «Rewilding» - etablering av biotoper i skog mv	1 000	56	944
P09 Kultur, idrett og frivillighet	KK P09 Kirken	7 500	7 500	0
P09 Kultur, idrett og frivillighet	KK P09 Maskiner, inventar og utstyr	16 100	6 527	9 573
P09 Kultur, idrett og frivillighet	KK P09 Oppgradering arena, anlegg og natur	8 200	15 652	-7 452
Totalsum		32 800	29 735	3 065

Status investeringsprosjekter for kultur, idrett og frivillighet (netto)

For 2022 har hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet netto et mindreforbruk. Mindreforbruket skyldes i hovedsak sen leveranse av anleggsmidler og forsinkelse i prosjekt Rewilding.

Status investeringsprosjekter for P11 og P12 for tekniske tjenester (netto)

Programområde Beløp i 1000 kr	Hovedprosjekt	Rev. bud.	Regnskap	Avvik
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Bybru	360 000	323 651	36 349
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Flomsikring	16 000	8 142	7 858
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Kollektiv (Leskur mm.)	3 000	1 210	1 790
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Maskiner, biler, utstyr og inventar	8 400	3 299	5 101
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Merverdiavgift på anleggsbidrag finansiert av utbyggere	10 000	0	10 000
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Ny gang- og sykkelundergang Ryddinggangen	0	4 977	-4 977
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Oppgradering av dammer	2 000	263	1 737
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Oppgradering lekeplasser	9 000	6 937	2 063
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Oppgradering Parker og grøntområder	14 500	10 008	4 492
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Samarbeid med andre utbyggere	20 450	19 282	1 168
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Spiralen Oppgradering	2 700	2 583	117
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Sykkelplan	24 000	14 181	9 819
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Trafikksikkerhetstiltak / trygge skoleveier	18 000	23 074	-5 074
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Universell utforming	2 500	1 787	713
P11 Utbygging og samferdsel	KK P11 Vei	60 000	67 499	-7 499
Sum P11 Utbygging og samferdsel		550 550	486 893	63 657
P12 Vann, avløp og renovasjon	KK P12 Intercity/Flisebekken	43 000	62 763	-19 763
P12 Vann, avløp og renovasjon	KK P12 Vann/avløp	197 000	208 200	-11 200
Sum P12 Vann, avløp og renovasjon		240 000	270 963	-30 963
Totalsum		790 550	757 856	32 694

Status investeringsprosjekter netto for tekniske tjenester

For 2022 har hovedutvalg for tekniske tjenester netto et mindreforbruk. Mindreforbruket skyldes i hovedsak prosjekt bybru (se nærmere omtale over).

De enkelte investeringsprosjekter omtales ytterligere under omtalen for de respektive hovedutvalgene under kapittel «Status investeringsprosjekter».

Balanse (lån, fond mv.)

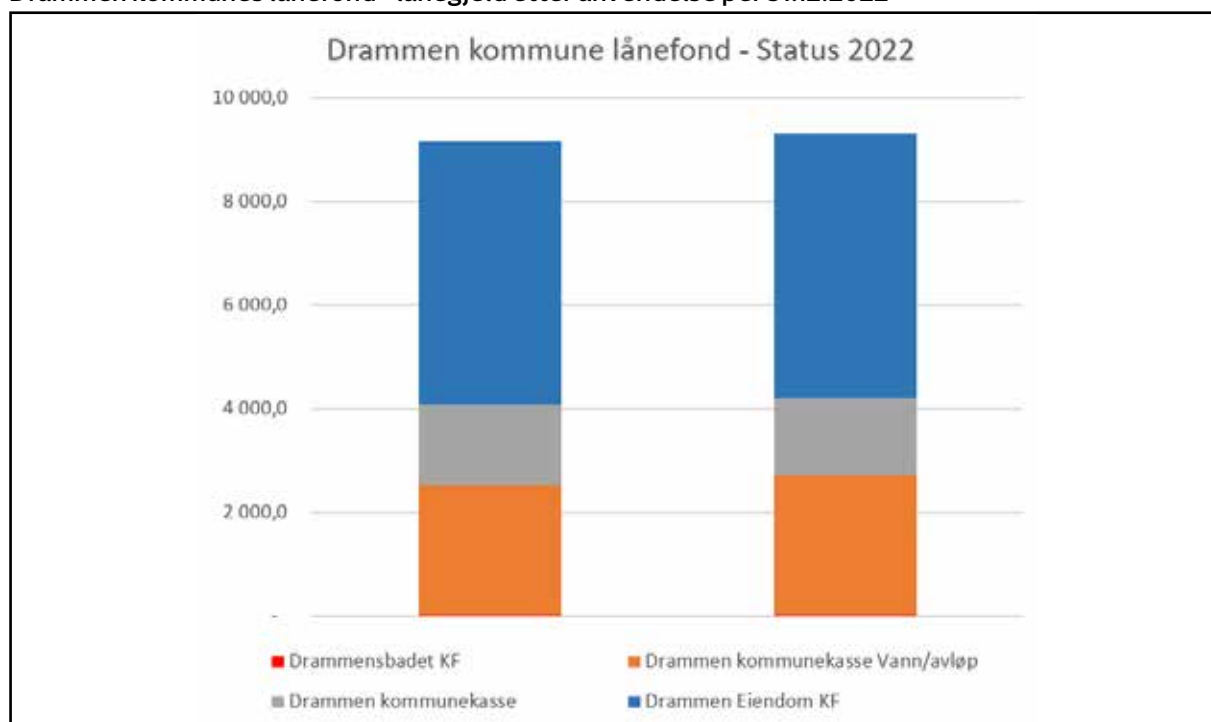
Utviklingen i lånegjelden

Ekstern finansiering av investeringer i kommunekassen og de kommunale foretakene ut over merverdiavgiftskompensasjon og tilskudd, finansieres ved låneopptak i Drammen kommunes lånefond. Figuren nedenfor viser kommunens samlede lånegjeld til investeringsformål, tatt opp gjennom lånefondet i 2022. I denne gjelden er formidlingslån for videre utlån fra Husbanken ikke inkludert, da disse ligger i kommunekassens balanse. Formidlingslånene utgjør 2 592 millioner kroner ved årets slutt.

Lånefondets gjeld økte med 149,5 millioner kroner i 2022, og var ved utgangen av året på 9 297,4 millioner kroner. Det ble betalt 398,4 millioner kroner i avdrag

Figuren viser anvendelse av gjelden, dvs. hvordan Drammen kommunes lånegjeld fordeler seg mellom kommunekassens vann- og avløpsrelaterte gjeld, kommunekassens øvrige gjeld til investeringer, Drammen Eiendom KF og Drammensbadet KF. Drammen Eiendom KFs lånegjeld finansieres i stor grad av kommunekassen gjennom virksomhetenes husleier, mens lånegjelden knyttet til investeringer innenfor vann- og avløpsområdet finansieres gjennom VA-gebyrene.

Drammen kommunes lånefond - lånegjeld etter anvendelse per 31.12.2022

	per. 01.01.2022	per. 31.12.2022
Drammensbadet KF	5,4	5,5
Drammen kommune Vann/avløp	2 506,8	2 724,3
Drammen kommune	1 574,8	1 472,6
Drammen Eiendom KF	5 073,4	5 114,0

Utbetaling av langsiktige lån fra lånefondet til finansiering av investeringer i Drammen Eiendom KF skjer i takt med endelig ferdigstillelse av prosjektene. Anlegg under oppføring finansieres i byggeperioden med ledig likviditet på kommunens konsernkonto. Ubrukte lånemidler i lånefondet utgjorde ved utgangen av året 2,7 millioner kroner.

Av kommunens låneportefølje per utgangen av 2022 er cirka 51 prosent knyttet til gjeld med flytende rente, mens de resterende 49 prosentene er sikret enten gjennom lån med faste renter eller ved bruk av rentebytteavtaler. Dette er innenfor sikringskravet i kommunens gjelds- og finansreglement om at minimum 1/3-del av lånegjelden skal være rentesikret. Det er i 2022 inngått to nye sikringsavtaler.

Finansmarkedene har i 2022 i stor grad vært preget av høy prisvekst og dermed økende rente. Ved inngangen til året var Norges bank sin styringsrente på 0,5 prosent. Det har vært 6 rentehevinger og styringsrenten var ved årsslutt 2,75 prosent. Året har dermed vært preget av økende rentekostnader. Til tross for usikkerhet om framtidig rentebane har finansmarkedene fungert godt. Likviditeten har vært god, og det har ikke vært problemer med å refinansiere lån. Nye låneopptak samt refinansiering av eksisterende lånegjeld i lånefondet har ved starten av året vært gjort til betingelser i store trekk i samsvar med renteforutsetningen i budsjettet. På slutten av året har betingelsene steget i takt med sentralbankens økninger i styringsrenten. Drammen kommune har god spredning i låneforfallene og kapitalrisikoen vurderes som lav.

Det vises for øvrig til finansrapport og årsberetning og regnskap for lånefondet.

Øvrig finansieringsbehov

I tillegg til investeringer i varige driftsmidler så viser vedlegg «Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd» at kommunekassen har hatt andre investeringsutgifter, samt utgifter til blant annet videreutlån.

Det er i 2022 lånt ut 953,4 millioner kroner i nye startlån, som er finansiert med tilsvarende lån i Husbanken samt mottatte avdrag på videreutlån.

Det har i kommunekassens investeringsregnskap for 2022 påløpt 195,3 millioner kroner til kjøp av aksjer og andeler. 147,2 millioner kroner av dette er knyttet til fusjonen mellom Glitre og Agder energi. 125,0 millioner kroner er omgjøring av tidligere ansvarlig lån til Energiselskapet Buskerud AS samt ansvarlig lån til Glitre Energi Nett med 22,2 millioner kroner.

25,5 millioner kroner gjelder økt egenkapital i Drammen kommune eiendomsutvikling AS (DKEU) etter kjøp av eiendom, del av gnr. 80/645 på Konnerud i Drammen, i henhold til tilleggsavtale av 12.12.2018. Oppgjøret skjer ved at Drammen kommune konverterer kjøpesummen til nye aksjer i DKEU.

For øvrig er egenkapitalinnskudd i Drammen kommunale pensjonskasse økt med 20,0 millioner kroner og KLP med 2,5 millioner kroner.

Av tilskudd til andres investeringer utgjør 5,4 millioner kroner overføring til Drammen Eiendom KF og 1,8 millioner kroner utbyggingsavtaler med momskompensasjon.

Utlån av egne midler med 3,4 millioner kroner gjelder forskuttering av fire spillemiddelsøknader.

Finansiering av investeringsregnskapet

Investeringsregnskapets utgifter finansieres i stor grad av eksterne lånemidler, tilskudd fra staten og andre bidragsytere, kompensasjon for merverdiavgift, mottatte avdrag og egenfinansiering.

Drammen kommunekasse har hatt 733,3 millioner kroner i investeringsinntekter i henhold til vedlegg «Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd». Revidert budsjett er 744,2 millioner kroner.

Bruk av lån utgjør 350,6 millioner kroner.

Momskompensasjon inngår som felles finansiering i investeringsregnskapet. Det er inntektsført momskompensasjon på totalt 113,6 millioner kroner i 2022.

Det er mottatt tilskudd fra andre med 109,5 millioner kroner. 55,9 millioner kroner er refusjon fra staten og 2,3 millioner kroner er forskuttede spillemidler. Resterende er refusjoner fra andre, som i stor grad er anleggsbidrag i henhold til inngåtte utbyggingsavtaler.

Mottatte avdrag på utlån av egne midler er i hovedsak inntekt som tilsvarer utgift i foregående avsnitt knyttet til omgjøring av ansvarlige lån i forhold til fusjonen mellom Glitre og Agder energi, samt konvertering av gjeld til egenkapital i Drammen kommune eiendomsutvikling AS. Drammen scener AS har innfridd lån på 5 millioner kroner. Resterende er i hovedsak mottatte avdrag på forskuttede spillemiddelsøknader utbetalt tidligere.

For finansiering av Drammen eiendom KF og Drammensbadet KF vises det til egne vedlegg.

Kommunens tjenestoområder

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning

P01 Skole

Drammen kommune har 32 skoler. Det er 21 barneskoler, ni ungdomsskoler, en kombinert barne- og ungdomsskole og en skole for elever på 1.- 10. trinn med nedsatt funksjonsevne. Det er høsten 2021 registrert 11 653 elever ved skolene i Drammen. Programområdet skole dekker også opplæring på grunnskolens område for voksne, norskopplæring etter introduksjonsloven, grunnskoleopplæring og spesialundervisning for elever fra Drammen som bor i fosterhjem i andre kommuner og skoleskyss.

P02 Barnehage

Drammen kommune har 85 barnehager, 36 kommunale og 49 private. Det er per 07.10.2021 gitt plass til 4713 barn i barnehagene i Drammen kommune. Programområdet dekker også spesialpedagogisk hjelp og hjelp til barn med nedsatt funksjonsevne for barn under opplæringspliktig alder, forvaltning av barnehagemyndighet for kommunale og private barnehager og tilskudd til private barnehager og saksbehandling av ulike moderasjonsordninger.

P03 Forebyggende tjenester

Programområdet dekker barnevern, pedagogisk-psykologisk tjeneste, helsefremmende tjenester 0-100, ulike lavterskel tilbud, samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) og folkehelseprogrammet.

Om hovedutvalget

Hovedutvalget for oppvekst og utdanning har det politiske ansvaret for programområdene P01 Skole, P02 Barnehage og P03 Forebyggende tjenester.

Tjenestene har siden 2020 vært stilt overfor mange utfordringer knyttet til håndtering av pandemien. Våren 2022 ble det mulig for tjenestene igjen å tilrettelegge for normal drift.

Ved utgangen av året viser regnskapet for hovedutvalget et samlet mindreforbruk på 15,3 millioner kroner. Mindreforbruket utgjør 0,6 prosent av det samlede budsjettet for hovedutvalget, som er om lag 2 430 millioner kroner.

Hovedutvalget ble kompensert for pandemirelaterte kostnader på totalt 30,7 millioner kroner i 2022.

Dette er vi stolte av

Barn og unge mottar bedre kvalitet i tjenestetilbudene når tjenestene klarer å koordinere sine ressurser. For å lykkes med dette har tjenestene samarbeidet tett både på individ- og systemnivå. Målet er at flere skal få raskere og bedre tilpasset hjelp, og dette arbeidet har hatt prioritet i 2022 og vil fortsatt ha det fremover.

For å sikre innbyggere kvalifisert veiledning når barn, unge og familier har behov for bistand eller flerfaglig støtte, har tjenestene etablert ulike tverrfaglige nettverk. Ved enkelte skoler har barn, unge og foresatte vært deltagere i det tverrfaglige samarbeidet. Familiene har gitt tilbakemelding på at det oppleves positivt og inkluderende.

Den digitale videreutviklingen har styrket tjenestenes muligheter til å øke tilgjengeligheten og tilpasse tjenestetilbudet til den enkelte bruker. Pandemien presset frem en rask utvikling av digitale møteplasser og plattformer for kontakt mellom tjenestene og brukerne. Tjenestene har beholdt mange av sine nye digitale verktøy og plattformer for brukerkontakt, og utviklet disse videre.

Temaplanens felles- og utvalgsvisse satsinger gir felles retning for kvalitetsutviklingen av tjenestene.

Lærings- og utviklingspunkter fra 2022

For å kunne gi innbyggere rett hjelp til rett tid, har kommunen ambisjoner om et bredt tverrfaglig samarbeid mellom tjenestene, og mellom tjenester og innbyggere. Det gjenstår fortsatt noe før samarbeidet har lik kvalitet ved alle barnehager og skoler. Der hvor arbeidet lykkes best prioriteres samarbeidet høyt og innbyggere har reell medvirkning. Gevinsten for innbyggerne er tjenester som kjenner hverandre og som samhandler bedre.

For å sikre at færre barn får behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehagen, eller spesialundervisning i skolen, pågår det et strategisk utviklingsarbeid mellom barnehage, skole og pedagogisk psykologisk tjeneste (PP-tjenesten). De siste årene har det vært en økning i antall barn i alderen 1-5 år som har tilbud om spesialpedagogisk hjelp, der mange av barna har et omfattende hjelpebehov. I grunnskolen har andelen barn med spesialundervisning gått litt ned. Ved å dreie innsatsen i barnehager og skoler fra reparasjon til forebyggende tiltak, vil flere barn og unge få støtte i det ordinære tilbudet og samtidig kunne være en del av det sosiale fellesskapet. En slik dreining tar litt tid, siden det krever både strukturelle-, pedagogiske- og kulturelle endringer.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
P01-P01 Skole	1 084 077	1 142 834	1 160 429	17 595	1,5 %
P02-P02 Barnehager	831 757	855 367	848 242	-7 125	-0,8 %
P03-P03 Forebyggende tjenester	358 947	417 316	422 176	4 860	1,2 %
Sum	2 274 781	2 415 518	2 430 847	15 329	0,6 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Hovedutvalgsområdet har i 2022 hatt en samlet ramme på 2,4 milliarder kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 15,3 millioner kroner, tilsvarende 0,6 prosent av total budsjettamme.

Kostnader knyttet til pandemien

Programområdene i hovedutvalgsområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 31 millioner kroner. Av dette er 30,7 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til vesentlige avvik

P01 Skole har et mindreforbruk på 17,6 millioner kroner i 2022. Dette er primært knyttet til økte tjenesteleveranser i voksenopplæringen og overførte midler fra 2021. P02 Barnehager har et merforbruk på 7,1 millioner kroner i 2022, som er knyttet til spesialpedagogiske tjenester. P03 Forebyggende tjenester har et mindreforbruk på 4,9 millioner kroner som er knyttet til rekrutteringsutfordringer og ubesatte stillinger.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P01 IKT Skole	30 000	27 662	Iht. plan	2 338
KK P01 Inventar og utstyr Skole	19 746	16 604	Iht. plan	3 143
KK P02 Inventar og utstyr Barnehage	3 800	3 633	Iht. plan	167
KK P03 Inventar og utstyr Forebyggende tjenester	4 000	3 547	Iht. plan	453
Sum	57 546	51 445		6 101

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Hovedutvalgsområdet har hatt en samlet investeringsramme på 51,8 millioner kroner i 2022. I tillegg til bevilget ramme er det overført 5,7 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Det er i alt benyttet 51,4 millioner kroner.

Prosjektene følger oppsatt fremdriftsplan, med unntak av enkelte leveranser som er forsinket.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

P01 Skole

Innledning

Hovedsatsingene i tjenestene dette året har vært arbeidet med temaplaner for oppvekst og læringsløp, arbeid med grunnleggende verdier for grunnskolen og arbeid med handlingsplanen for trygt og godt skolemiljø.

Etter to år med pandemi åpnet samfunnet opp igjen våren 2022. Restriksjonene ble avviklet, det ble slutt på avgrensede lekesoner i skolegården, og undervisning på Teams ble erstattet med oppmøte i klasserommene. Tiden med strenge smitteverntiltak har påvirket barn og unge på ulike måter, og det er fortsatt elever som trenger tid for å finne tilbake til slik de hadde det før nedstengningen.

Grunnskolen har fått mange nye elever som følge av krigen i Ukraina. Antall plasser i velkomsttilbudene har økt,

og tjenestene har jobbet tett sammen for å ivareta disse. På grunn av flyktningstrømmen har nedgangen i antall elever i grunnskolen blitt mindre enn forventet. Det var registrert 11 560 elever i grunnskolen i kommunen per oktober 2022.

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 1 160,4 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet for P01 Skole et mindreforbruk på 17,6 millioner kroner, tilsvarende 1,5 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 19,6 millioner kroner. Av dette er 19,3 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport. Programområdet hadde også merkostnader knyttet til opplæringstilbud og tolketjenester for fordrevne fra Ukraina på henholdsvis 3,4 millioner kroner og 1,6 millioner kroner. Kostnadene er i sin helhet kompensert i forbindelse med behandlingen av 1.- og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Programområdet omfatter:

- Grunnskoleopplæring for barn og unge i alderen 6-15 år
- Skolefritidsordningen (SFO)
- Ordinær skoleskyss og spesialskyss for elever i grunnskolen
- Spesialundervisning for elever med folkeregistrert adresse i Drammen kommune, og som er bosatt i andre kommuner (eksempelvis i fosterhjem)
- Spesialundervisning for elever i private skoler
- Undervisningstilbudet ved Ung11
- Grunnskoleopplæring for voksne
- Spesialundervisning for voksne på grunnskolens område
- Norskopplæring for ungdom i alderen 16-17 år som ikke har godkjent grunnskole fra hjemlandet, herunder også kombinasjonsprogrammet
- Norskopplæring for innbyggere over 18 år
- Kurs i samfunnskunnskap for innbyggere over 18 år
- Den kommunale tolke- og oversettelsestjenesten

Andre rapporteringspunkter

Arbeid med trygt og godt skolemiljø

Arbeid med trygt og godt skolemiljø, både på system- og individnivå, har vært et felles utviklingsområde for alle grunnskolene i Drammen dette året. Handlingsplanen for trygt og godt skolemiljø ble iverksatt, og nye rutiner og ressurser skal hjelpe ansatte på skolene til å jobbe systematisk med skolemiljøet. Intensjonen har vært å heve kompetansen for alle ansatte, og sikre likeverdig praksis ved skolene i dette arbeidet. Elever og foreldre skal oppleve at de blir godt ivaretatt når de melder fra om at barn og unge ikke har det trygt og godt. Trygt og godt skolemiljø er et kontinuerlig satsingsområde.

Sosialfaglig ansatte på barneskolene

Som et ledd i arbeidet med trygt og godt skolemiljø er det også en ambisjon om at alle barneskoler skal ha en sosialfaglig ansatt innen 2026. Programområdet satser på å nå dette målet tidligere, og har i løpet av 2022 besatt to nye årsverk med sosialfaglig ansatt. Det er behov for ytterligere seks årsverk før alle barneskolene har en sosialfaglig ansatt.

Opplæringstilbudet til minoritetsspråklige barn og unge

Det kom flere flyktninger til kommunen enn forventet i 2022. Dette skyldes i hovedsak krigen i Ukraina, men også et økt antall flyktninger og innvandrere fra andre land, samt familiegjennforeninger. Kommunen har derfor økt antall plasser i velkomstklassene, slik at de som har behov for det får tilbud om plass.

Økningen i antall flyktninger har synliggjort en utfordring knyttet til retten til opplæring for aldersgruppen 16-17 år, som har godkjent grunnskole fra hjemlandet. Fylkeskommunen har ansvaret for opplæringen til disse, men har praksis for inntak til videregående opplæring én gang per år (august). Fylkeskommunen har i tillegg hatt et begrenset antall plasser i kombinasjonprogrammet, og flere ungdommer har derfor stått uten opplæringstilbud. Voksenopplæringen har derfor økt sin kapasitet og har gitt tilbud om norskopplæring til disse ungdommene. Det er viktig at de kommer i gang med norskopplæringen, slik at de kan delta på fritidsaktiviteter og bli en del av lokalsamfunnet.

Økt behov for særskilt tilrettelagt opplæring

Det er en trend at andelen elever med sammensatte sårbarheter og behov for særskilt tilrettelagt opplæring øker. Dette er eksempelvis elever som vegrer seg for å gå på skolen, eller elever som har sosiale eller psykososiale utfordringer som på ulike måter stenger for læring av fag. Årsakene til denne utviklingen er trolig sammensatte, og programområdet samarbeider derfor tett med blant annet forebyggende tjenester for å kunne ivareta denne gruppen barn og unge best mulig.

Kommunen arbeider også kontinuerlig med å tilrettelegge for gode opplæringstilbud ved de forsterkede enhetene, for de elevene som har behov for dette.

Frydenhaug skole opplever en økning i søknader til sine plasser. Siden skolen har et begrenset antall plasser hvert år vil flere elever få avslag på sin søknad om plass. Dette medfører at nærskolene får flere elever enn tidligere med sammensatte behov. Programområdet arbeider kontinuerlig med tilrettelegging ved den enkelte nærscole, og et viktig ledd i arbeidet er å øke kompetansen om denne elevgruppa ved alle skolene. Arbeidet fortsetter i 2023.

Status økonomi

Rammeområde/enhet	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Beløp i 1000					
Sum	1 084 077	1 142 834	1 160 429	17 595	1,5 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 1 160,4 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 17,6 millioner kroner, tilsvarende 1,5 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 19,6 millioner kroner. Av dette er 19,4 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Resultatet er i tråd med meldt prognose per oktober på 14,0 millioner kroner. Avviket mot prognose kan henføres til en ekstra kompensasjon for økte kostnader til strøm på 3,7 millioner kroner, som kom i desember. Mindreforbruket i 2022 tilsvarer i stor grad overføringen av mindreforbruk fra 2021 på 13,5 millioner kroner, noe som indikerer at driften i 2022 balanserte mot budsjettet. Samtidig mottok programområdet engangsmidler som ikke nødvendigvis kan forventes i påfølgende år. Voksenopplæringen står for hele 5,9 millioner av mindreforbruket, som blant annet kan knyttes til økte leveranser av tolketjenester og miljøarbeideroppdrag. Programområdet ser at et stadig økende antall barn med store hjelpebehov utløser økende ressursbehov i skolene. De skoler som har synkende elevtall har utfordringer med å tilpasse driften til reduserte driftsrammer, da faste kostnader utgjør en stor del av kostnadsstrukturen i skolene.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble programområdet tilført 13,5 millioner kroner i 1. tertial. Dette gjelder mindreforbruk fra 2021. I tillegg mottok programområdet en ekstra ordinær støtte til økte strømkostnader på 3,7 millioner kroner.

Programområdet hadde også merkostnader knyttet til opplæringstilbud og tolketjenester for fordrevne fra Ukraina på henholdsvis 3,4 millioner kroner og 1,6 millioner kroner. Merkostnadene er i sin helhet kompensert i forbindelse med behandlingen av 1.- og 2. tertialrapport.

Status investeringsprosjekter

Investering Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P01 IKT Skole	30 000	27 662	Iht. plan	2 338
KK P01 Inventar og utstyr Skole	19 746	16 604	Iht. plan	3 143
Sum	49 746	44 266		5 481

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til inventar, utstyr, og IKT på til sammen 47,0 millioner kroner i 2022. I tillegg til bevilget ramme er det overført 2,7 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer.

Investeringene følger oppsatt plan, med unntak av enkelte anskaffelser der det har vært forsinkelser. Dette gjelder særlig anskaffelser knyttet til skolebibliotek, som har vært et prioritert formål i 2022. 4,9 millioner kroner har gått til inventar til nybygget på Brandengen skole, som sto ferdig til skolestart høsten 2022. Her gjenstår også enkelte leveranser i 2023.

Rebevilgninger

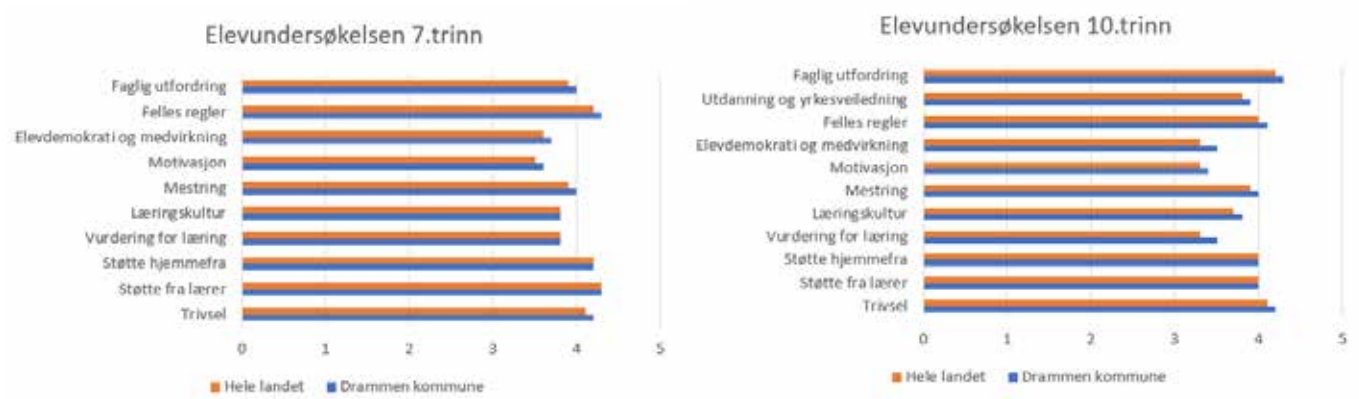
Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

Nøkkeltall for programområdet

Andre nøkkeltall viser resultater for de offentlige grunnskolene i kommunen.

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elever får si sin mening om læring og trivsel i skolen. Svarene brukes av skolen, kommunen og staten for å gjøre skolen bedre. Elevundersøkelsen gjennomføres hver høst for elever på 5.-10. trinn, men det er bare resultater fra 7.- og 10. trinn som er offentlige.

Resultatene for 2022 viser at elevene på 7. trinn og 10. trinn skårer likt gjennomsnittet for landet eller litt over på alle indikatorene. Dette er samme trenden som de to foregående årene også.

Elevundersøkelsen har i tillegg en indikator for mobbing på skolen. Resultater for denne indikatoren er at flere elever enn i forrige år opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt.

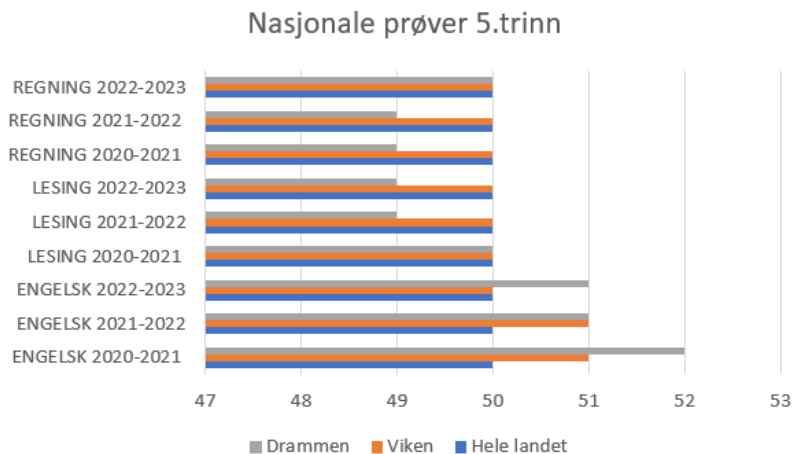
- 10,9 prosent av elevene på 7. trinn svarte i 2022 at de opplevde at skolemiljøet ikke var trygt og godt. I 2021 svarte 8,7 prosent det samme. Gjennomsnitt for landet i 2022 er 9,8 prosent.
- 7,7 prosent av elevene på 10. trinn svarte i 2022 at de opplevde at skolemiljøet ikke var trygt og godt. I 2021 svarte 5,3 prosent det samme. Gjennomsnitt for landet i 2022 er 7,4 prosent.

Cirka en av tre som melder fra om mobbing i grunnskolen i Drammen i 2022, sier at dette skjer digitalt (mobil, pc, lpad). Dette viser at mobbing kan være sammensatt, og at det krever bred mobilisering i arbeidet med å skape et trygt og godt skolemiljø for alle elevene. Alle skolene arbeider systematisk med dette.

Nasjonale prøver

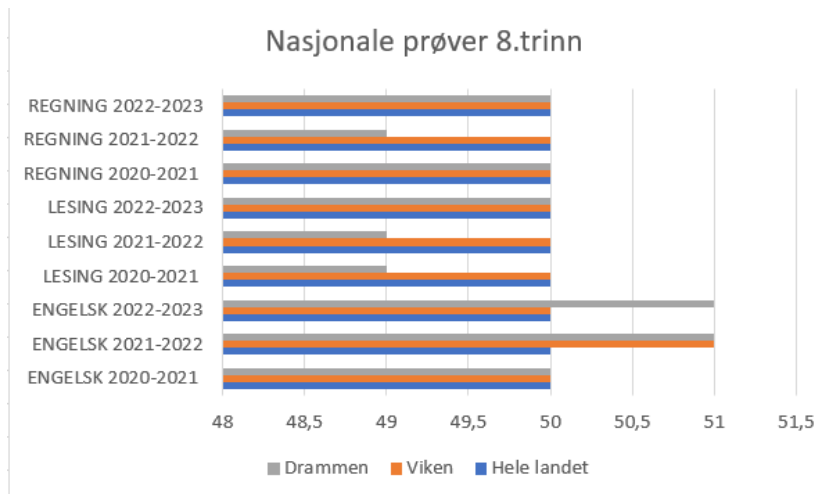
Nasjonale prøver er obligatoriske prøver som gir informasjon om ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Ferdighetene er viktige for læring i alle fag. Årets nasjonale prøver er laget etter den nye lærerplanen Kunnskapsløftet 2020 (KL20). Fra 2022 startet måling av utvikling over tid på nytt. Siden det måles i forhold til ny læreplan, vil resultatene fra 2022 ikke kunne sammenlignes med resultater fra tidligere år. Elevenes resultater publiseres på en skala med et gjennomsnitt på 50 skalapoeng, og et standardavvik på 10.

Resultatene for 5. trinn:

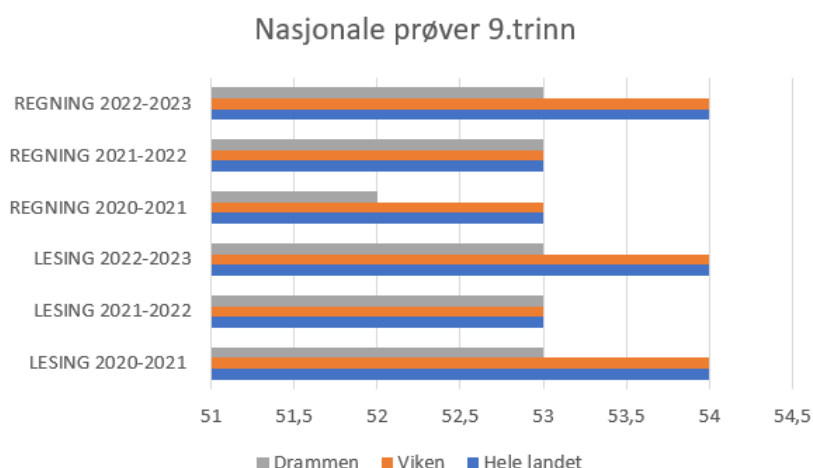

For elevene på 5. trinn er resultatene veldig gode i engelsk, og de har vært stabilt gode over tid. Resultatene i regning har bedret seg det siste året. Resultatene for lesing er på linje med resultatene fra i fjor, og ligger under både nasjonalt snitt og snitt for Viken.

Resultatene for 8. trinn:

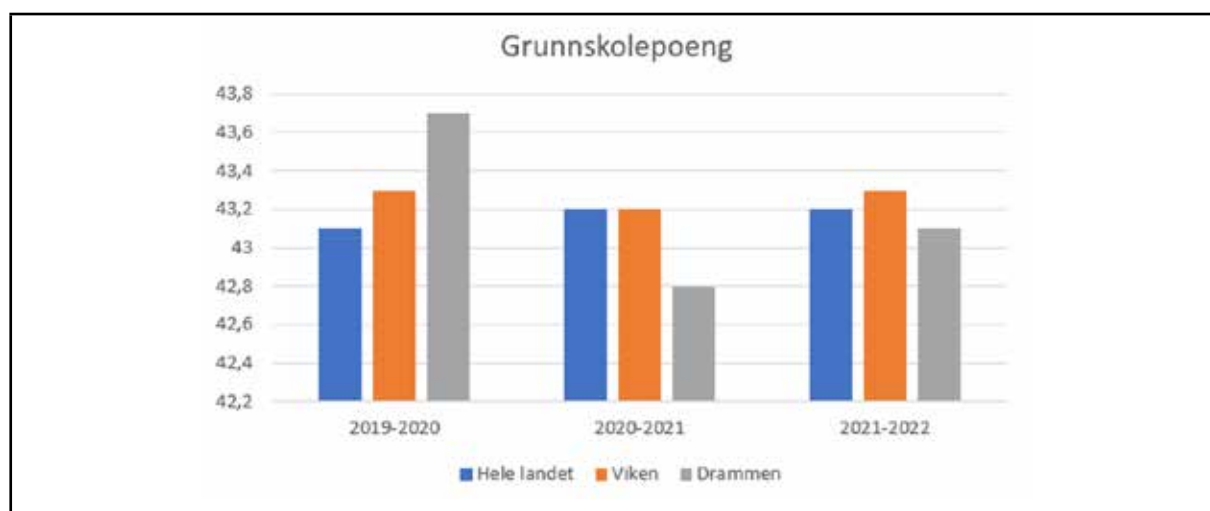
For elevene på 8. trinn er resultatene veldig gode i engelsk, og de har vært stabilt gode over tid. Resultatene i regning har to av de tre siste årene ligget på gjennomsnitt for landet. Resultatet i lesing har bedret seg i år, og ligger nå på gjennomsnitt for landet.

Resultatene for 9. trinn:

For elevene på 9. trinn har resultatene i regning utviklet seg positivt i løpet av de tre siste årene, men ligger i 2022 likevel under nasjonalt gjennomsnitt. I lesing er resultatene stabile, men ligger under nasjonalt snitt for to av de tre siste årene. Det er ikke nasjonale prøver i engelsk på 9. trinn.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet, og danner grunnlag for opptak til videregående skole. Det ble ikke gjennomført eksamen våren 2020 og 2021 på grunn av pandemien, så for disse to årene ligger standpunktkarakterer alene til grunn for gjennomsnittlig grunnskolepoeng.

I 2022 ligger resultatet for Drammen litt under snitt for landet og snitt i Viken.

Ser vi nærmere på standpunktkarakterer i fag, er resultatene for kommunen likt med snitt for landet i samfunnsfag og engelsk, og litt under snitt for landet i mange andre hovedfag. I noen av valgfagene har elevene fra grunnskolen i kommunen langt bedre resultat enn gjennomsnitt for landet. Dette gjelder eksempelvis for valgfagene «Sal og scene» og «Innsats for andre».

Spesialundervisning

Elever som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning. Andelen elever som får spesialundervisning har gått ned i Drammen de tre siste årene, fra 7,8 prosent i 2020 til 7,4 prosent i 2022. Gjennomsnittlig andel for kommunale grunnskoler i landet er 7,7 prosent i 2022.

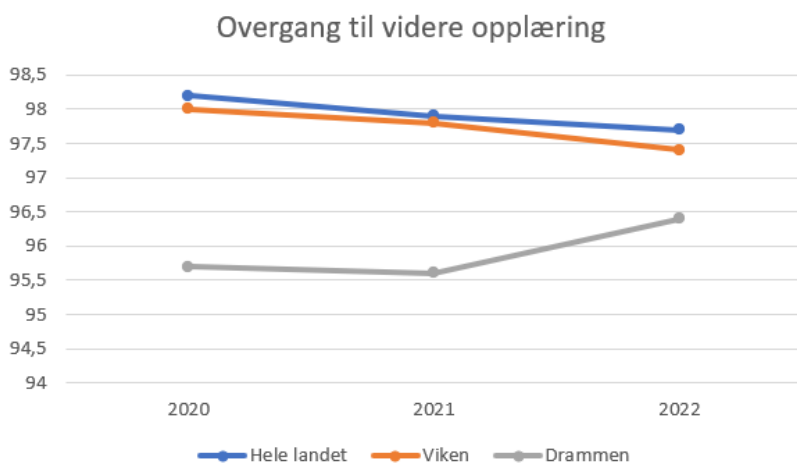
Skolene skal gi tilpasset opplæring til hver elev, og vil prioritere arbeidet med tidlig innsats slik at flest mulig kan få sin opplæring i det ordinære tilbudet. De elevene som ikke kan få et tilfredsstillende utbytte av dette, skal få tilbud om spesialundervisning.

Deltagelse på skolefritidsordning (SFO)

Andelen elever som benytter SFO har gått noe opp de tre siste årene, men ligger fortsatt under gjennomsnittet for landet. Andelen elever som går på kommunale skolefritidsordninger ser ut til å avta med økende alder. For å sikre at alle familier som ønsker det kan benytte tilbudet på SFO, har kommunen egne moderasjonsordninger, i tillegg til de nasjonale moderasjonsordningene. Samlet skulle dette tilsi at det burde vært flere som benytter seg av plass på SFO. En årsak til at andelen elever som benytter seg av kommunal SFO er lavere enn gjennomsnitt for landet, kan være at flere familier benytter de private fritidstilbudene i kommunen.

Overgangen fra grunnskole til videregående opplæring

Grafen viser andelen 16-åringer som går i videregående opplæring samme år som de avsluttet grunnskolen. Drammen kommune har et bedre resultat i 2022 enn de to tidligere årene. Resultatene for landet som helhet og i Viken går litt ned i samme periode, og dette bidrar til å tette gapet. En årsak til at Drammen kommune har lavere andel elever som er registrert i videregående opplæring første året etter grunnskolen, er at flere lokale ungdommer benytter tilbudet ved UngInvest og Ung11. Disse blir ikke registrert i videregående opplæring, og inngår derfor i andelen som ikke går i videregående opplæring samme år som de avsluttet grunnskolen.

Utgiftsnivå

Sammenlignet med landsgjennomsnittet hadde Drammen et vesentlig lavere utgiftsnivå i grunnskolesektoren i 2022. Dette har blant annet sammenheng med at noen av skolene er store og derav kan ha stordriftsfordeler. Avstanden mellom skolene er også i store deler av kommunen kort, og kostnader for skoleskyss ligger derfor under gjennomsnitt for landet. I tillegg er mange av kommunens skoler av eldre dato, og husleiekostnadene er derav lave. Samlet sett bidrar disse faktorene til et lavere utgiftsnivå i kommunen sammenlignet med gjennomsnitt for landet.

Når man ser samlet på kommunenes utgifter til grunnskole, skolelokaler, skoleskyss og skolefritidsordning per barn, har Drammen også lave kostnader sammenlignet med kommunene i KOSTRA-gruppe 12 (kommuner med fra 75 000 til 300 000 innbyggere). De tre siste årene har Drammen ligget henholdsvis 5 prosent (2020), 4 prosent (2021) og 7 prosent (2022) lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen.

Skolene må løse mange oppgaver innenfor egen ramme, og har relativt lite handlingsrom i møte med økte kostnader tilknyttet for eksempel sårbare barn med sammensatte hjelpebehov. Som en konsekvens av dette melder flere skoler om utfordringer med å oppfylle lærernormen.

P02 Barnehager

Innledning

Hovedsatsingene i 2022 har vært arbeidet med temaplanen for oppvekst og læringsløp og arbeid med hva som kjennetegner et godt pedagogisk tilbud

4 821 barn hadde barnehageplass i private og kommunale barnehager i 2022. Nedgangen i barnetall ser ut til å fortsette, men har dette året stagnert grunnet økt antall flyktninger. Alle barn med rett til plass har fått plass ved hovedopptaket.

Programområdet har fortsatt arbeidet med strukturendringer. Høsten 2022 ble tre kommunale og en privat barnehage lagt ned. Det ble opprettet to midlertidige barnehager for flyktninger grunnet krigen i Ukraina. Drammen kommune har dermed gitt barnehage tilbud til de nyankomne flyktningene som har ønsket det.

Ved utgangen av året viser regnskapet for P02 barnehage et merforbruk på 7,1 millioner kroner, tilsvarende 0,8 prosent av budsjettrammen. Merforbruket skyldes i hovedsak økning i behovet for spesialpedagogiske tjenester, som utløser et merforbruk på 21,5 millioner kroner.

Programområdet hadde i 2022 totale utgifter knyttet til pandemien på i alt 9,8 millioner kroner. Av dette er 9,7 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Programområdet omfatter:

- 33 kommunale barnehager
- 45 private barnehager
- 2 kommunale barnehager for nyankomne flyktninger
- Spesialpedagogiske tjenester til både kommunale og private barnehager
- Barnehagemyndighet

Andre rapporteringspunkter

Arbeid med hva som kjennetegner et godt pedagogisk tilbud har pågått gjennom hele året. Her settes standarden og det gis en tydelig retning for hva personalet skal strekke seg etter. Hovedvekten i grunnmuren er leken, og hvordan personalet skal tilrettelegge for god og utviklende lek.

Drammen har, som tidligere år, et tilstrekkelig antall barnehageplasser i forhold til barn med rett til plass. Samtidig har det i 2022 kommet flere søknader om plass etter søknadsfristen enn foregående år, slik at ventelisten gjennom året har økt. Ved hovedopptaket kom det inn 12 klager, og alle klagen fikk medhold i kommunen grunnet uklarheter i opptakskriteriene. Barnehagene har i etterkant fått veiledning i hvordan de kan utforme bedre etterprøvbare opptakskriterier.

Lokal ordning med gratisplasser i barnehage er videreført med innslagspunkt på 462 000 kroner. Ved årsslutt var det 600 barn som hadde gratis plass. Snittet for 2022 var 646 barn. Dette er en markant nedgang i forhold til tidligere år. I tillegg har i snitt 197 barn hatt redusert oppholdsbetaling etter nasjonal ordning gjennom året. Det er en fortsatt økning av familier i denne gruppen, noe som kan henge sammen med høyere innslagspunkt for nasjonal ordning enn tidligere og at innslagspunktet for den lokale gratis plassordningen ikke er endret de siste årene.

Brukerundersøkelsen

Foreldreundersøkelsen gjennomføres hver høst og viser en totalscore for kommunale barnehager på 4,3. Dette er en liten nedgang i forhold til de to siste årene. Områdene ute- og innemiljø, informasjon og medvirkning er fortsatt de områdene med lavest score. Det er også disse områdene som på landsbasis har lavest score.

Spesialpedagogiske tjenester

Antall barn med spesialpedagogisk hjelp økte fra 2021 til 2022 med 6,5 prosent. Samtidig økte forbruket fra 2021 til 2022 med 17,3 prosent.

I 2022 har det vært arbeidet med å lage et kunnskapsgrunnlag for å møte det økende behovet for spesialpedagogisk hjelp i barnehage, og for å kunne sette inn riktige tiltak de kommende årene. Antall barn med store hjelpebehov er økende, noe som utløser behov for flere ressurser. Samarbeidet på administrativt nivå i de kommunale barnehagene og PPT har foreløpig pekt på tre innsatsområdet for å møte det økende behovet:

- økt fokus på inkluderende praksis i barnehage
- tidlig innsats for de som har utfordringer med språk
- at spesialpedagogiske ressurser kan brukes til forebygging gjennom veiledning på systemnivå i barnehage.

Dette er langsiktige strategier som vil medføre mer ressurser til forebygging og tidlig innsats, slik at færre barn vil ha behov for omfattende vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens rapport etter tilsyn med spesialpedagogisk hjelp og barn med nedsatt funksjonsevne i Drammen kommune kom i 2022. Det ble funnet avvik og dette medførte et omfattende arbeid å sikre at sakkyndige vurderinger, enkeltvedtak og gjennomføring av vedtak heretter blir gjort i tråd med lovverket. Tilsynet er nå lukket.

Barnehagemyndighetens tilsyn

Barnehagemyndigheten er ansvarlig for tilsyn, rådgivning og veiledning av både private og kommunale barnehager i kommunen. Det er gjennomført tre stedlige og åtte skriftlige tilsyn gjennom året. To av de stedlige tilsynene er fortsatt åpne.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	831 757	855 367	848 242	-7 125	-0,8 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programrådet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 848,2 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et merforbruk på 7,1 millioner kroner, tilsvarende 0,8 prosent av budsjetttrammen.

Programrådet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 9,8 millioner kroner. Av dette er 9,7 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Merforbruket skyldes i hovedsak spesialpedagogiske tjenester med et merforbruk på 21,5 millioner kroner. Dette merforbruket ble til en viss grad dekket inn av overføringer av mindreforbruket i 2021, kompensasjon for utgifter til pandemien og mindre utgifter til moderasjonsordningene enn budsjettet i årets siste måneder.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte utgifter ble programrådet tilført 9,2 millioner kroner i 1. og 2. tertial. Budsjettendringene var knyttet til kompensasjon for økt prisvekst, flyktningssituasjonen samt tilbakeføring av mindreforbruket fra 2021.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000		Årets budsjett		
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P02 Inventar og utstyr Barnehage	3 800	3 633	Iht. plan	167
Sum	3 800	3 633		167

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til inventar og utstyr på til sammen 3,8 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 3,6 millioner kroner.

Investeringene har i stor grad fulgt planen, men grunnet forsinkelser gjenstår en mindre del av arbeidet.

Investeringer – Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF hadde i 2022 en total investeringsramme på 13,3 millioner kroner på programområdet. Det ble investert for til sammen 12,7 millioner kroner.

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

Nøkkeltall for programområdet

Foreldreundersøkelsen i barnehagene i Drammen

Kilde: Udir.no Foreldreundersøkelsen

Samtlige 33 kommunale barnehager og 22 av 45 av de private barnehagene deltok i denne undersøkelsen i 2022. Skjevheten i dette utvalget av barnehager kan ha vært med på å påvirke resultatet av undersøkelsen.

Det er små endringer fra år til år. De private barnehagene scorer noe høyere enn de kommunale barnehagene. Denne forskjellen mellom de private og kommunale barnehagene ser vi også på landsbasis.

Maksimal score er 5,0.

Drammen	2020	2020	2021	2021	2022	2022
	Kommunale	Private	Kommunale	Private	Kommunale	Private
Ute- og innemiljø	4,0	4,2	4,0	4,2	4,0	4,2
Relasjon mellom barn og voksen	4,5	4,5	4,4	4,5	4,4	4,5
Barnets trivsel	4,7	4,8	4,7	4,8	4,6	4,7
Informasjon	4,2	4,3	4,2	4,4	4,2	4,3
Barnets utvikling	4,6	4,6	4,6	4,7	4,5	4,6
Medvirkning	4,2	4,2	4,2	4,3	4,2	4,3
Henting og levering	4,4	4,4	4,4	4,5	4,3	4,4
Tilvenning og skolestart	4,3	4,5	4,4	4,5	4,4	4,5
Tilfredshet	4,4	4,5	4,4	4,5	4,3	4,5

P03 Forebyggende tjenester

Innledning

For raskt å gi rett hjelp til rett tid har virksomhetene samarbeidet tett i egne virksomheter, på tvers i programområdet og med andre programområder.

Arbeidet med å oppfylle lovkravet i ny barnevernlov er oppfylt og målsettingene i barnevernreformen relatert til det forebyggende perspektivet er under videre utvikling i arbeidet med oppvekstreformen. Nye måter å jobbe på i barnevernet har resultert i pilotering av barnevernfaglig kompetanse inn i skoler (BERT) på Åssiden og Solbergelva. De fire delprosjektene som ble etablert i arbeidet med oppvekstreformen er alle i avslutningsfasen av planlegging og skal over i gjennomføring. I tverrfaglig samhandling, spesielt mellom barnevern og familieteam, bidrar dette til at hjelpetiltak i større grad kan iverksettes på et forebyggende nivå. Dette arbeidet inkluderer nødvendig samhandling med skoler, barnehager og kultur.

Ved utgangen av året viser regnskapet for programområdet et mindreforbruk på 4,8 millioner kroner, tilsvarende 1,1 prosent av budsjettrammen. Mindreforbruket skyldes i hovedsak ubesatte stillinger.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,6 millioner kroner. Av dette er 1,6 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Programområdet leverer tjenester som både skal virke helsefremmende og forebyggende, samt avdekke behov og sikre at rett hjelp settes inn på riktig nivå til riktig tid. Gjennom systematisk arbeid og tverrfaglig innsats har tjenestene bidratt til at barn, unge og voksne ikke utvikler vansker som fører dem inn i et mer omfattende hjelpetilbud enn nødvendig.

Programområdet omfatter:

Barnevern

- Familieavdeling
- Ungdomsavdeling
- Fosterhjemsavdeling
- Mottak og barnevernsvakt
- Undersøkelsesavdelinger
- Tiltaksavdeling

Helsefremmende tjenester 0-100

- Lavterskel helsetilbud barn og unge (skolehelsesyskepleiere, helsestasjoner, jordmødre, fysio- og ergoterapeuter, helsestasjon for ungdom og Uteteam)
- Lavterskel familietjenester - familieteam
- Lavterskel tjenester for voksne og seniorer (Friskliv, Rask psykisk helsehjelp og Forebyggende helseteam)
 - Pedagogisk-psykologisk tjeneste
 - Kommunens overordnede ansvar for gjennomføring av Folkehelseprogrammet og SLT-arbeidet

Andre rapporteringspunkter

Mye av det programområdet har jobbet med i 2022 inngår i handlingsdelen i dokumentet. Programrådets fagområder har en naturlig plass i flere av teamene som er omtalt der. Utover dette er det enkelte områder som trekkes frem.

Barnevernstjenesten

Turnover

Barnevernstjenesten har hatt uønsket høy turnover i 2022. For å få mer kunnskap om årsakene til at medarbeidere slutter, er det gjennomført sluttsamtaler med medarbeidere, samt en evaluering av situasjonen. Det er iverksatt tiltak for å redusere risiko for at medarbeidere slutter, samt for å sikre kvalitet og likebehandling i tjenesten. Det vil bli arbeidet videre med disse utfordringene i 2023.

Ungdomsarbeid og ettervern

For å sikre rett og likeverdig hjelp til ungdom, har tjenesten i 2022 samlet ressurser og kompetanse knyttet til ungdomsgruppen i alderen 15-25 år i én avdeling. Ettervern er aktuelt for alle barn og unge som har vært under omsorg eller hatt hjelpetiltak fra barnevernstjenesten. Rett til ettervern er nå utvidet til fylte 25 år. Ettervern vurderes å være en stabiliserende faktor i overgangen fra barn til voksen og spesielt viktig for å øke sannsynligheten for å kunne gjennomføre videregående opplæring.

I 2022 var 168 ungdommer i ettervern. Dette er på nivå med 2021, hvor antallet var 163.

Utvikling på fosterhjemsområdet

Gjennom barnevernsreformen og ny barnevernslov er det kommunale barnevernet pålagt et mer helhetlig faglig og økonomisk ansvar for fosterhjemsarbeidet. For å øke kvaliteten og systematikken når det gjelder fosterhjems plassering i slekt og nettverk, har Drammen og Asker kommuner gjennomført et samarbeidsprosjekt. Det er utviklet og implementert verktøy til bruk i arbeidet. Et av verktøyene er nettverksmøter/familieråd, hvor barnet, barnets familie og nettverk aktivt involveres i å finne gode løsninger.

Helsefremmende tjenester 0-100

Økning i antall henvendelser

Flere av tjenestetilbudene under Helsefremmende tjenester 0-100 har hatt en økning i antall henvendelser i 2022.

Flere familier, barn og unge, som har behov for hjelp knyttet til psykisk helse og samspill, har fått raskt hjelp av familieteamene. Det var 805 nye henvendelser til familieteamene i 2022, noe som er en økning fra 2021 (773 henvendelser) og 2020 (640 henvendelser). En stor andel av henvendelsene har vært av moderat eller alvorlig grad. Det er gjennomført 12 foreldreveiledningskurs i regi av familieteam.

Rask psykisk helsehjelp mottok over 1 000 henvendelser i 2022, mot 840 i 2021. Siden oppstarten av tilbudet har antall innbyggere som får hjelp økt med om lag 10 prosent årlig.

Digitalisering

Det har vært fokus på digitalisering i virksomheten, og det er tatt i bruk nye løsninger som øker tilgjengeligheten for innbyggerne. Rask psykisk helsehjelp har tatt i bruk digitale verktøy som gir flere mulighet til å motta hjelp. For å sikre trygg og sikker digital samhandling med innbyggerne, er digital innbyggerdialog tatt i bruk ved helsestasjonene og i jordmortjenesten.

Fysio- og ergoterapitjenesten til barn og unge har vært først ute i kommunen med å teste ut sensitiv medielagring, hvor bilder og filmer fra tjenestemobiler lagres digitalt i en sikker mappe. Prosessen bidrar både til å effektivisere arbeidet, samtidig som tjenesten ivaretar behovet for trygg og sikker lagring av film og bilder.

Uteteamet driver oppsøkende sosialt arbeid i alle kommunedeler, både på skoler, ungdomsklubber og kjøpesentre, ved arrangementer og på andre arenaer hvor barn og unge oppholder seg. I 2022 ble også uteteamet synlig på flere sosiale medier, for å nå ut til ungdom på nye måter. Gjennom å bygge relasjon og tillit til ungdommene, ufarliggjør de hjelpetjenestene, og er veiviser for ungdommene i å søke hjelp.

Rekruttering helsesykepleiere

Virksomheten har for tiden flere sykepleiere konstituert i helsesykepleierstillinger.

Ingen av disse kan tilsettes fast før de har gjennomført videreutdanning som helsesykepleier.

Drammen kommune har vært i dialog med USN om muligheten for å reservere plasser på nettbaserte studier for å sikre kompetansen i tjenesten.

Veiledning til gravide og barselkvinner

Fra 2022 deltar jordmortjenesten i det nasjonale forskningsprosjektet som skal evaluere effekten av «Mamma Mia». «Mamma Mia» er et internettbasert program for gravide og barselkvinner, utviklet for å

forebygge fødselsdepresjon og fremme god psykisk helse for mor og barn. Forskningsprosjektet er både en intervensjons- og implementeringsstudie, og faggruppen får opplæring i hvordan veilede gravide kvinner og barselkvinner i bruken av programmet. Deltakelsen i prosjektet gjenspeiler et ønske om å sette fokus på og øke fagkompetansen på psykisk helse i kommunen og hvordan yrkesgruppen best kan bistå under graviditet og i barselperioden

Skolehelsetjenesten

I 2022 var målet at alle barn som gjennomførte skolestartundersøkelsene i 1. klasse skulle få dette med både helsesykepleier og lege, i tråd med retningslinjene. Høsten 2022 ble dette gjennomført for 1/3 av alle 1. klassinger, mens de resterende får dette i første halvdel av 2023.

PP- tjenesten

For å utvikle virksomhetens muligheter til å sikre barn og unge "rett innsats til rett tid" har PP-tjenesten særlig vektlagt utvikling av veilederrollen til PP-rådgiverne og logopedene, med systematisk kompetanseheving. Dette har blant annet ført til økt tilstedeværelse ved barnehager og skoler, særlig rundt tilrettelegging av gode og inkluderende læringsmiljøer og tidlig innsats.

PP-tjenesten har gitt veiledningskurset ICDP og brukt observasjonsverktøyet CLASS for pedagogisk personale i barnehager og skoler rettet mot å utvikle voksenrollen og forbedre relasjoner til barn for å skape trygge og gode barnehage- og skolemiljøer.

PP-tjenesten har sammen med prosjektbarnehagene og skolene vært med på å ferdigstille prosjektet "Inkluderende barnehage- og skolemiljø". Evalueringen viser at ansatte på barnehager og skoler har opplevd støtte fra PP-tjenesten i sine vurderinger av tiltak som virksomhetene setter i gang for å tilrettelegge best mulig for barn og unge.

Henvisninger fra skole og barnehage

Antall henvisninger til PP-tjenesten fra barnehagene har gått ned sammenlignet med 2021, mens antall henvisninger fra skolene er stabilt. Nedgangen i antall henvisninger fra barnehagene er en ønsket utvikling. Tjenesten har prøvd ut nye samhandlingsmodeller med barnehagene, for lettere å kunne bistå i spørsmål om det er grunnlag for å vurdere behovet for spesialpedagogisk hjelp for enkeltbarn og for å bidra til kvalitet og tidlig innsats innenfor det allmennpedagogiske tilbudet. I tillegg har PP-tjenesten et tettere samarbeid med pedagogisk fagteam for barnehagene. Nedgangen i antall henvisninger har frigjort tid fra sakkyndighetsarbeidet, og gjort at PP-tjenesten har brukt mer tid på forebyggende arbeid og effektivisert arbeidet med pågående saker.

I 2021 hadde Drammen kommune tilsyn fra Statsforvalteren vedrørende spesialpedagogisk hjelp og barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage. Rapporten kom i 2022 og for PP-tjenesten medførte det et kvalitetsutviklingsarbeid rundt de sakkyndige vurderingene og ekstra fokus på tiltak som øker gjennomstrømning. Tilsynet er nå lukket.

Status økonomi

Rammeområde/ enhet		Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Beløp i 1000						
Sum		358 947	417 316	422 176	4 860	1,2 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programrådet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 422,2 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 4,86 millioner kroner, tilsvarende 1,1 prosent av budsjetttrammen.

Programrådet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,6 millioner kroner. Av dette er 1,6 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Mindreforbruket i 2022 relateres til blant annet ubesatte stillinger i barnevernet og helsefremmede tjenester. Ubesatte stillinger utgjør cirka 2 prosent av lønnsrammen i programområdet. I tillegg fikk barnevernet refusjonsinntekter for fosterhjem som gjelder året 2021.

PP-tjenesten hadde et negativt resultat i 2022. Årsak til dette er blant annet oppbemanning i PP-tjenesten for å redusere ventelister, redusert tilskudd fra IMDi i forbindelse med sakkyndig vurdering og merforbruk i forbindelse med lisenser og andre driftsutgifter. Merforbruket i PP-tjenesten finansieres innenfor programområdet i 2022.

I 2022 har PP-tjenesten iverksatt tiltak med å styrke kapasiteten midlertidig med to stillinger for å redusere ventelistene i 2022. Oppdrag var rettet mot barnehageområdet for å lukke avvik i saksbehandlingstid.

Ansettelse av helsesykepleiere har vært en nasjonal utfordring over en lengre periode. Det er utfordrende å rekruttere helsesykepleiere og jordmødre både til vikariater og til faste stillinger. Det er stor etterspørsel etter helsesykepleiere og kommuner overbyr hverandre på lønn.

Som tiltak har virksomheten innplassert helsesykepleiere med ett års videreutdanning utover helsesykepleierutdanningen slik at de lønnes etter kompetanse.

Rådmannen er i dialog med USN om muligheter for at Drammen kommune kan disponere plasser på nettbaserte studier ved universitet som tilbyr dette.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader fikk programområdet i 1. tertial tilbakeført mindreforbruket fra 2022, på 5,4 millioner kroner.

Programområdet ble også tilført 2,2 millioner kroner til flyktninger fra Ukraina i 2022.

I forbindelse med flyktningstrømmen fra Ukraina fikk programområdet opprinnelig 2,2 millioner kroner i 1. tertial, hvorav 1,7 millioner kroner til helsefremmede tjenester (0-100) og 0,5 millioner kroner til PP-tjenesten.

Av total kompensasjon på 2,2 millioner kroner brukte programområdet 0,85 millioner kroner i 2022. Virksomheten har i 2022 brukt eksisterende stillinger for å utføre jobben i forbindelse med flyktningstrømmen. Programrådets rammer ble derfor nedjustert i 2. og 3. tertial med til sammen 1,35 millioner kroner.

Justeringer av investeringsrammen i 1. og/eller 2. tertialrapport

I forbindelse med flytting til Wergelandsgate overførte programområdet 3 millioner kroner fra drift til investering.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000		Årets budsjett		
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P03 Inventar og utstyr Forebyggende tjenester	4 000	3 547	Iht. plan	453
Sum	4 000	3 547		453

Sammendrag status investeringer**Investeringsbudsjettet****Investeringer – kommunekassen**

Programområdet hadde en opprinnelig investeringsramme på 1 million kroner, i forbindelse med flytting til Wergelandsgate ble det økt behov for inventar og utstyr. Det ble derfor overført 3 millioner kroner fra drift til investering, hvorav 3 millioner kroner av totalt 5,4 millioner kroner ble finansiert av mindreforbruket i 2021.

Det oppsto utfordringer knyttet til levering av varer som ble bestilt i 2022. Resultatet viser derfor et mindreforbruk på 0,45 millioner kroner. Varene som er bestilt leveres i 2023.

Justeringer av investeringsrammen

I forbindelse med flytting til Wergelandsgate overførte programområdet 3 millioner kroner fra drift til investering.

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg

P04 Helse

Tjenesteområdet har ansvar for primærhelsetjenester til alle kommunens innbyggere, inkludert legevakt, legetjenester, samfunnsmedisin, smittevern, miljørettet helsevern, fysioterapi og ergoterapitjenester. Drammen helsehus er en stor kommuneovergripende institusjon og ligger under programområdet som døgnakutte tjenester i institusjon.

P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne

Tjenesteområdet gir tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne i alle aldre. Det gis tilbud til brukere med behov for sammensatte og helhetlige tjenester i et livsløpsperspektiv. Tjenestene gis til brukere som bor i eget hjem/bolig med behov for heldøgns bemanning, som ambulante tjenester, avlastningstjenester og som dag- og aktivitetstilbud.

P06 Hjemmetjenester og institusjon

Omsorgstjenestene under hjemmetjenester og institusjon er fra nyttår organisert etter tjenestetype, og består av institusjoner, hjemmetjenesteavdelinger, omsorgsboliger med heldøgns bemanning og dagsenter. Omsorgstjenestene drifter også kafeer og ulike aktivitetstilbud som er åpne for alle innbyggere. Virksomhet Tjenestetildeling og koordinerende enhet fatter vedtak om tjenester og utfører annen saksbehandling. Koordinerende enhet er en lovpålagt tjeneste som skal sikre sammenhengende og helhetlige tjenester for den enkelte. Ernæring og kjøkkendrift er samlet i én virksomhet som består av Drammen kjøkken og Solberglia, Bråta og Svelvik kjøkken.

P07 Rus og psykisk helse

Tjenesteområdet har ansvaret for tjenester til innbyggere med rusproblemer og/eller psykiske lidelser. Tjenestetilbudet innebærer at innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer får råd og veiledning, helsetjenester, oppfølging i bolig og øvrige tjenestetilbud som de har behov for.

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

Tjenesteområdet understøtter kommunens arbeid for å styrke innbyggernes deltakelse i arbeid og fravær av utenforskap. Programrådets ansvar omfatter sosiale tjenester i NAV, råd og veiledning til vanskeligstilte på boligmarkedet, bosetting, etablering og kvalifisering av voksne flyktninger og deres barn, samt akutt bistand og råd, veiledning og oppfølging til innbyggere som har blitt utsatt for vold og/eller overgrep av noen de er i nær relasjon til. I tillegg er budsjettet for virksomheten Knutepunkt Strømsø også del av hovedutvalgets ansvarsområde.

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg

Om hovedutvalget

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg har det politiske ansvaret for P04 Helse, P05 Tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne, P06 Hjemmetjenester og institusjon, P07 Rus og psykisk helse og P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig.

Dette er vi stolte av

Innenfor tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne er brukermedvirkning satt i system. Brukerne gis i større grad mulighet til å være med på utforming av eget tjenestetilbud, gjennom livsfortellingsarbeidet (LFA). I tillegg er det etablert brukerråd og referansegrupper med brukere og pårørende, som deltar i tjenesteutviklingen.

Differensiering og bedre tilrettelegging av avlastningstilbudet for mennesker med nedsatt funksjonsevne gir brukerne bedre tilgang på riktig kompetanse og fleksibilitet for pårørende, samt fire nye boenheter for brukere. Suksessfaktoren i gjennomføringen var vektlegging av bruker- og pårørendemedvirkning i hele prosessen.

Aktivitetstilbudet for innbyggere som mottar helse- og omsorgstjenester er tilbake på samme nivå som før pandemien. Etter en nedgang under pandemien, er det nå flere som igjen benytter aktivitetstilbudene.

Innbyggere får i større grad rett tjeneste til rett tid. For eksempel har det i 2022 vært en stor nedgang i antall overliggere som har korttidsplass mens de venter på ledig enerom på langtids plass.

Personer med demens får et bedre tilrettelagt tilbud, ved at det er gjennomført differensiering av tjenestene.

Flere innbyggere har nytte av teknologiske løsninger. Særlig medisineringsstøtte har skapt økt mestringsevne og bedre styring over egen tid for brukeren.

Flyktninger får bedre oppfølging, ved etablering av tverrfaglig flyktningsteam.

Flere økonomisk vanskeligstilte innbyggere er blitt boligeiere ved bruk av startlån.

Innbyggere over 30 år som er i kontakt med NAV er godt fornøyd med tjenestene og informasjon de får. Dette går fram av personundersøkelse gjennomført i 2022.

Lærings- og utviklingspunkter fra 2022

Rekruttering av helsepersonell er en utfordring for alle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester i Drammen kommune. Det må arbeides videre både med hvordan kommunen kan tiltrekke seg faglært helsepersonell og hvordan skape arbeidsplasser som gjør at ansatte ønsker å bli i Drammen kommune. Arbeidet med å rekruttere og beholde helsepersonell kan ikke løses med et enkelt tiltak eller i en enkelt virksomhet, det må arbeides helhetlig og langsiktig. Tydeligere oppgavedeling, roller og ansvar er en del av dette arbeidet og kan gi både bedre arbeidsplasser og bedre tjenester til den enkelte innbygger. Rett bruk av kompetanse er en satsing for kommunen i den kommende perioden.

I 2022 ble det, som del av arbeidet med omstilling og økonomisk balanse i hjemmetjenester og institusjon, fremmet forslag om å avvikle tilbudet ved to sykehjem, Fredholt og Gulsbogen bo- og servicesenter. I arbeidet med å planlegge nedleggelsene ble det, i tillegg til å legge fram en politisk sak, planlagt hvordan brukere, pårørende og ansatte skulle informeres og ivaretas i prosessen. Som følge av at vedtaket ble påklaget til Statsforvalteren to ganger, har prosessen tatt lang tid og den siste lovlighetskontrollen ble først avklart av Statsforvalteren i Oslo og Viken i starten av 2023. Det er behov for å planlegge enda bedre hvordan brukere, pårørende og ansatte kan ivaretas, informeres og gis mulighet til medvirkning når slike krevende prosesser skal gjennomføres. Det innebærer blant annet å bruke mer tid på å forberede og kvalitetssikre alle sider ved slike omstillingsprosesser.

Hverdagsrehabilitering er tverrfaglig, tidsbegrenset rehabilitering, hvor opptrening i hverdagslivets gjøremål skjer hjemme hos brukeren. I 2022 har det vært relativt få brukere som har mottatt hverdagsrehabilitering. Dette skyldes, blant annet, at mange av brukerne av hjemmetjenesten vurderes som for dårlig fungerende til at de vil ha utbytte av hverdagsrehabilitering. Det er behov for å utvikle rehabiliteringstilbudet videre, i tråd med kommunens strategi for rehabilitering som ble vedtatt i 2022.

Det er lagt ned et omfattende arbeid med å få hjemmetjenester og institusjon i økonomisk balanse. Dette har gitt resultater, men det er nå utfordringer i andre tjenester i hovedutvalgsområdet. Arbeidet med å oppnå økonomiske balanse i hjemmetjenester og institusjon har gitt verdifulle erfaringer som har overføringsverdi til det videre arbeidet med å sikre faglig og økonomisk bærekraftig utvikling av alle tjenestene i hovedutvalgsområdet.

Innbyggerne i Drammen ønsker seg tilgjengelig og god informasjon på blant annet kommunens nettsider og i møte med tjenestene. Det har vært godt tverrfaglig samarbeid internt og på tvers av tjenestene for å levere gode tjenester til innbyggerne. Det oppleves positivt ikke bare for innbyggerne, men også for ledelse og ansatte når tjenestene blir bedre kjent og jobber tettere sammen. Det vil jobbes videre med tilgjengelighet digitalt og fysisk for innbyggere i 2023.

Personundersøkelse gjennomført i 2022 viser at innbyggere over 30 år som er i kontakt med NAV er godt fornøyd med informasjonen og tjenestene de får. For innbyggere under 30 år er det flere læringspunkter å jobbe videre med, som blant annet kommunikasjon og tilgjengelighet. Det kom frem i undersøkelsen at ungdom kan oppleve NAV som vage og utydelige. NAV har i dag Ungdomstorget som er for ungdom mellom 15-25 år, som blant annet kan bistå ungdom med støttesamtaler, hjelp til å søke skole/jobb, kommunisere med andre hjelpeinstanser eller hjelp til å slutte med rus. Fra 1.7.2023 inntrengs ungdomsgarantien som skal sikre at unge som trenger hjelp til å komme i arbeid, får tett oppfølging så lenge det er nødvendig.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
P04 Helse	399 630	380 525	354 682	-25 843	-7,3 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	338 641	382 254	347 232	-35 022	-10,1 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1 196 659	1 153 442	1 156 933	3 490	0,3 %
P07 Rus og psykisk helse	150 223	162 077	162 718	642	0,4 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	390 975	435 367	442 506	7 140	1,6 %
Sum	2 476 128	2 513 664	2 464 072	-49 592	-2,0 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Hovedutvalgsområdet har 2022 hatt en totalramme på i alt 2 464,1 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et merforbruk på 49,6 millioner kroner, tilsvarende 2,0 prosent av total budsjettamme.

Kostnader knyttet til pandemien

Programområdene i hovedutvalgsområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 81,8 millioner kroner. Av dette er 79,9 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til vesentlige avvik

Merforbruket er hovedsakelig knyttet til programområdet P04 Helse og P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Blant annet har det ved Drammen helsehus vært utfordringer med å få ansatt kvalifisert helsepersonell, og dette har medført innleie av dyre eksterne sykepleierressurser og utstrakt bruk av overtid.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Det har ikke vært budsjettjusteringer for hovedutvalgsområdet ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P04 Inventar og utstyr Helse	1 585	1 886	Iht. plan	-301
KK P05 Inventar og utstyr Mennesker med nedsatt funksjonsevne	1 000	758	Iht. plan	242
KK P06 Inventar og utstyr Hjemmetjenester og institusjon	10 120	10 162	Iht. plan	-43
KK P07 Inventar og utstyr Rus og psykisk helse	1 412	1 412	Iht. plan	0
KK P08 Inventar og utstyr Sosialtj, etabl. og bolig	3 871	3 069	Forsinket	802
P06 Infrastruktur strøm og trådløst nettverk	5 000	5 836	Iht. plan	-836
Sum øvrige prosjekter	345	0		345
Sum	23 332	23 123		209

Sammendrag status investeringer**Investeringsbudsjettet**

Hovedutvalgsområdet har hatt en samlet investeringsramme på 23,3 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 23,1 millioner kroner.

I P04 Helse ble flytting av hjelpemiddellageret fra Landfalløya til Evjegata gjennomført i siste del av 2022. Det gjenstår noe ombyggingsarbeider som skal slutføres i 2023. I P08 sosialtjeneste, etablering og bolig ble forberedelser til flytting av Flyktningtjenesten fra Telthusgata til Ilebergveien påbegynt i 2022. Det måtte utføres en del ombygging i lokalene og selve flyttingen skjedde i februar 2023.

Justeringer av investeringsrammen i 1. og/eller 2. tertialrapport

Det har ikke vært budsjettjusteringer i hovedutvalgets investeringsrammer i løpet av 2022.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

P04 Helse

Innledning

Programområdet har gjennom hele året klart å opprettholde normal drift og tjenesteproduksjon. Arbeidet med pandemihåndtering og vaksinasjon har pågått i hele 2022, med en nedtrapping og etter hvert avvikling av en del pandemirelaterte tilbud i løpet av året. Drammen legevakt, Helsehuset og Aktivitet og rehabilitering har alle i deler av året hatt høyt sykefravær, og det har vært vanskelig å få inn vikarer. Tilpasning til en mer normal situasjon med økt aktivitet i tjenestene, utfordringer med rekruttering av helsepersonell og en krevende økonomisk situasjon har preget programområdet i 2022.

Ved utgangen av året viser regnskapet for P04 Helse et merforbruk på 25,8 millioner kroner, tilsvarende 7,3 prosent av budsjettrammen. Merforbruket skyldes i hovedsak høyt fravær og ubesatte sykepleierstillinger som det har vært nødvendig å erstatte med ekstrahjelp, overtid og innleid helsepersonell fra vikarbyrå.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 33,8 millioner kroner. Av dette er 33,8 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Tjenesteområdet har ansvar for primærhelsetjenester til alle kommunens innbyggere, inkludert legevakt, legetjenester, samfunnsmedisin, smittevern, miljørettet helsevern, fysioterapi og ergoterapitjenester. Drammen helsehus er korttidsinstitusjon som er organisert under helsetjenester og har korttidsplasser for rehabilitering, kommunale akutte døgnopphold (KAD), lindrende opphold, ordinære korttidsplasser og isolasjonspost.

Andre rapporteringspunkter

Fastlegeordningen

I 2022 har man i økende grad merket den nasjonale fastlegekrisen, ved at det både har vært mer krevende å få rekruttert nye fastleger og at fastleger har sluttet. I tillegg erfarer både fastlegene og medisinsk faglig virksomhet at det er utfordrende å få tak i vikar ved sykdom.

For å avhjelpe manglende fastlegetilbud til innbyggerne i Drammen er det i 2022 ansatt fire fastleger på kommunale vilkår ved etablerte fastlegekontor. De øvrige fastlegene i kommunen er næringsdrivende.

Organisering av spesialistutdanningen for allmennleger, etablering og drift av kommunale fastlegehjemler, håndtering av utfordringene i fastlegeordningen har krevd mye oppfølging fra helsetjenesten i 2022.

Pandemihåndtering, og vaksinerings

Vaksinesenteret ble i 2022 flyttet til ledige lokaler i Thams gate i Drammen. Dette har vært drevet med ulik grad av aktivitet gjennom hele 2022. Koronavaksinasjonssenteret har fungert godt og har klart å tilpasse tilbudet etter hvert som forutsetningene har endret seg.

I september 2022, ble testsenteret på Sundland avviklet. Innbyggere og kommunale tjenester som ønsker selvtester kunne hente dette gratis på innbyggertorgene og ved Drammen legevakt.

Drammen legevakt og Medisinsk faglig virksomhet har gjennomført pandemihåndteringen med velfungerende tjenester gjennom hele pandemien. Det er gjennomført evaluering og revidering av planverk er i gang.

Hjelpemidler og teknologi

Mange år i uegnede lokaler og pandemi har ført til lange ventetider på utlevering av hjelpemidler. I 2022 ble avdeling hjelpemidler og teknologi samlokalisert i egnede lokaler i Mjøndalen. Hjelpemiddelsentralen har i 2022 startet arbeidet med å redusere etterslepet gjennom å forbedre rutiner, flyt og generell effektivitet, et arbeid som fortsetter inn i 2023.

Brukere som trenger hjelpemidler for å kunne komme hjem fra korttidsopphold eller sykehuset, får i hovedsak hjelpemidlene når de trenger det, mens det fremdeles er for lang ventetid for andre grupper.

Fysio- og ergoterapitjenester

Aktivitet og rehabilitering har i 2022 arbeidet med en vridning av tjenestene i mer forebyggende retning og prioritering av innbyggere som har effekt av opptrening og rehabilitering.

- Det er etablert grupper drevet av frivillige med veiledning av fysio- og ergoterapeuter.
- Det er etablert samarbeid med forebyggende helseteam for å fange opp eldre ved nyoppstått funksjonsfall.

Rekruttering til ledige hjemler innen avtalefysioterapi går i hovedsak greit, og det er svært godt kvalifiserte terapeuter som får tildelt hjemlene. Ventetiden hos disse har økt i 2022, men er likevel fortsatt akseptabel.

Migrasjonshelse

Som følge av økt mottak av flyktninger på grunn av krigen i Ukraina, er migrasjonshelsetilbudet for voksne tilpasset den nye situasjonen. Tilbudet er, i dialog med det nyetablerte Bragernes mottak, tilpasset behovene til flyktingene på mottaket. Det er god dialog med øvrige kommunale tjenester om helsetilbudet til denne målgruppen

Drammen legevakt

Mot slutten av 2022, var det behov for økt bemanning ved Drammen legevakt på grunn av svært høy pågang av pasienter, noe som både gav kostnadsøkning og var en belastning for legevakten. I 2022 ble det etablert en funksjon som medisinskfaglig ansvarlig lege ved Drammen legevakt.

Psykososial beredskap ble omorganisert per 15.2.2022. Dette har fungert etter hensikten og tjenesten drives per utgangen av 2022 i henhold til budsjett.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	399 630	380 525	354 682	-25 843	-7,3 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjettramme på 354,7 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et merforbruk på 25,8 millioner kroner, tilsvarende 7,3 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 33,8 millioner kroner. Av dette er 33,8 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Avviket skyldes blant høyt annet sykefravær ved Drammen legevakt og Drammen helsehus samt vakante sykepleierstillinger som det er krevende å rekruttere til. For å kunne ivareta pasientsikkerheten har det derfor vært nødvendig å leie inn personell fra kostnadskrevede bemanningsbyrå. I tillegg kommer store kostnader til vikarer, ekstrahjelp og overtid i forbindelse med det høye sykefraværet blant helsepersonell.

Mye av merforbruket i Medisinskfaglig virksomhet er knyttet til fire nye fastlegehjemler. Det har i oppstartsåret blant annet vært lavere inntekter enn forventet. I tillegg er det store netto kostnader knyttet til fravær i virksomheten, både sykefravær og fødselspermisjoner.

Programområdet fikk overført merforbruk fra 2021 på 4,0 millioner kroner som det ikke er funnet rom for å dekke inn i 2022-budsjettet.

Det har i 2022 vært satt inn tiltak for å drifte nøkternt, blant annet har det vært tilstrebet å begrense bruk av ikke-budsjettet overtid relatert til sykehjemslegetjenester ved KAD-plassene så langt det har vært vurdert forsvarlig. Ved Drammen helsehus har det blitt vurdert muligheter for oppgaveglidning og drøfting for omgjøring av sykepleierstillinger til helsefagarbeiderstillinger. Det vurderes alltid behov for innleie ved sykefravær, og vakante stillinger har blitt holdt midlertidig ledig så langt det har vært vurdert forsvarlig. Det er behov for flere tiltak for å tilpasse driften til de økonomiske rammene for programområdet, og det arbeides med å vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle å sette inn i 2023.

Det er initiert en ekstern gjennomgang av pleiefaktor og pleietyngde for helse- og omsorgstjenester i kommunen. Analysen skal gi kommunen et godt grunnlag for å kunne definere bemanning og pleiefaktor for ulike typer avdelinger og plasser, med grunnlag i utvikling av pleietyngde, oppgaver, kompetanse og fremtidig behov. I gjennomgangen vil det bli gjort sammenligninger med andre kommuner, for eksempel Kristiansand, Sandnes og Fredrikstad.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble programområdet i 2022 tilført til sammen 3,6 millioner kroner knyttet til behov i forbindelse med flyktningsituasjonen. Programområdets rammer ble i 1. tertial nedjustert med 4,0 millioner kroner knyttet til merforbruk i 2021. Det ble i samme tertial gitt kompensasjon for økt prisvekst med 0,97 millioner kroner. I tillegg er programområdet kompensert for økte priser på strøm og fjernvarme i 2022, med 1,5 millioner kroner.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P04 Inventar og utstyr Helse	1 585	1 886	Iht. plan	-301
Sum øvrige prosjekter	345	0		345
Sum	1 930	1 886		44

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til inventar, utstyr, IKT eller andre formål på til sammen 1,93 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 1,89 millioner kroner.

Gjenstående ombyggingsarbeider i Evjegata, hvor hjelpemiddellageret har flyttet inn i løpet av 2022, blir utført i 1. halvår 2023.

Justeringer av investeringsrammen i 1. og/eller 2. tertialrapport

I tillegg til bevilget ramme er det overført 0,47 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

Nøkkeltall for programområdet

Indikator	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Telefoniske henvendelser på legevakt (totalt antall pr. måned)	10476	10753	11098	11365	10039	10334	10222	9659	9749	9560	10119	13703
Responstid på telefon, Drammen legevakt (andel besvart innen 2 min. i prosent)	47	38	45	41	51	48	55	54	51	53	49	34
Sykebesøk med legevaktbil (antall i hele mnd.)	253	191	238	247	247	247	247	247	247	266	246	293

Indikator	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Beleggsprosent Drammen helsehus uten KAD	73,5	79,9	79,9	78,3	79,9	84,8	77	71,4	73,4	76,2	90,8	86,7
Hjemme- rehabilitering/ tverrfaglig vurdering (antall i hele mnd.)	33	24	32	29	31	32	26	28	27	27	27	18
Reservekapasitet fastlegedekning (under 100 er underkapasitet)	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99

Aktivitet og rehabilitering

I Aktivitet og rehabilitering er antall oppdrag på hjelpemiddelutlevering, tilbakelevering og reparasjoner relativt stabilt på rundt 700 oppdrag i måneden gjennom hele året, med unntak av sommeren.

Det var første halvdel av 2022 mellom rundt 1 200 og 1 300 innbyggere som fikk tjenester fra fysio- og ergoterapeuter. Etter sommeren har antall brukere økt. Det ser ut til å holde seg stabilt høyere enn før sommeren.

De tverrfaglige tjenestene er hovedsakelig hjemmerehabilitering og tverrfaglig kartlegging. Her er trenden synkende. Det arbeides med å finne årsaken til dette. Nesten alle avsluttede pasienter har hatt en betydelig forbedring i funksjon og de fleste har behov for færre timer hjemmesykepleie etter rehabiliteringstilbudet

Telefonisk henvendelse på legevakt

Antallet telefoner til legevakten, både inn- og utgående, har i perioden 1.1.2022 - 31.12.2022 vært stabilt høyt.

I henhold til Akuttmedisinforskriften skal 85 prosent av telefonhenvendelsene til legevakt besvares innen 2 minutter. De første 4 måneder av 2022 økte responstiden, det vil si at antall telefoner som ikke ble besvart innen 2 minutter økte. Dette har flere årsaker. Noen av årsakene er at pågangen til legevakt har økt etter og som følge av pandemien og innbyggere er oppfordret til å ringe i forkant av eventuelt besøk, eller for å få råd. I tillegg har legevakten fått økt pågang på grunn av manglende fastlegedekning. Etter første tertial 2022 har responstiden blitt kortere. Det jobbes kontinuerlig med dette.

Sykebesøk med legevaktbil

Utover høsten 2021, var det en økning i antall sykebesøk med legevaktbil, og denne trenden har fortsatt i 2022. Det gjennomføres nå i gjennomsnitt 247 besøk per måned, mellom 8 og 10 per vakt. Dette er det totale antall legevaktbil-oppdrag og ikke kun utrykninger (hvor det kjøres med blålys).

Legevaktbilen er i drift i tidsrommet 16:00–22:30 på hverdager og 11:00–19:00 på lørdager og søndager.

Brukere med langtidsvedtak som ligger på korttidsplass ved Drammen helsehus

Tallene for perioden oktober til desember 2022 viser at betydelig færre brukere med langtidsvedtak blir værende på Drammen helsehus på korttidsplass, i påvente av ledig langtidsplass på sykehjem.

Reservekapasitet – fastlegedekning

Dekningsgrad på fastleger har i 2022 vært stabil på 99 prosent, altså reelt sett en negativ reservekapasitet. For å gi god tilgang på fastlegetjenester og mulighet for innbyggerne til å kunne byttet fastlege, er det ideelt å ha om lag 105 prosent dekning, altså 5 prosent reservekapasitet. Det arbeides med å bedre fastlegedekningen.

P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne

Innledning

Året har vært preget av fortsatt vekst i behovet for tjenester. Veksten er hovedsakelig knyttet til brukere som får endret og økt behov for tjenester, når de fyller 18 år og flytter til egen bolig. Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg vedtok i november å igangsette et prosjekt for å utvikle mer fremtidsrettede tjenester, der brukere, pårørende og andre samarbeidspartnere medvirker i arbeidet. Målet er å legge til rette for å styrke den enkeltes mulighet til å gjøre egne valg og leve mest mulig selvstendig og trygt.

Det er oppnådd økt kontinuitet for brukerne, ved at flere ansatte med ufrivillig deltid har fått økt sin stillingsprosent.

Avlastningstilbudet er endret i løpet av 2022, slik at tilbudet er bedre tilpasset den enkelte brukers behov for kompetanse og pårørendes behov for fleksibilitet.

Programområdet hadde i 2022 en total budsjettramme på 347 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et merforbruk på 35 millioner kroner, tilsvarende 10,1 prosent av budsjetrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 4,9 millioner kroner. Av dette er 4,6 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne omfatter tilbud til innbyggere i alle aldersgrupper, med behov for sammensatte og helhetlige tjenester i et livsløpsperspektiv. Det er fokus på å yte tjenester med tidlig innsats, slik at den enkelte kan mestre mest mulig i eget liv.

Tjenestetilbudet omfatter også aktivitetstilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne og avlastningstjenester for pårørende.

Andre rapporteringspunkter

Brukervekst har medført økt aktivitet og behov for ressurser i tjenestene

I 2021 ble det gjennomført en kartlegging og analyse av utviklingen i behov for fremtidige tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Analysen viser at behovet for boliger med stedlig bemanning vil kunne øke med 30 prosent innen utgangen av 2030 (Rapport Agenda Kaupang 2021). For å utvikle mer bærekraftige tjenester av god kvalitet, er det derfor avgjørende at programområdet både øker kapasiteten i tjenestetilbudet og samtidig videreutvikler dagens tjenester, slik at det legges bedre til rette for individuell tilpasning og egen mestring.

Tjenesteutvikling – prosjekt

I november 2022 vedtok hovedutvalg for helse, sosial og omsorg å igangsette et tjenesteutviklingsprosjekt, der en av forutsetningene er sterk grad av medvirkning fra brukere, pårørende og samarbeidspartnere. Prosjektet er igangsatt og legger til grunn FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD), analysen av behov for tjenester fram mot år 2030 og kommuneplanens samfunnsdel i Drammen kommune, samt nasjonale føringer for oppfølging av CRPD i Norge. Prosjektet skal evalueres i juni 2024 og framdrift rapporteres i hver tertialrapport.

Foreldreveiledning

Foreldre som har barn med nedsatt funksjonsevne, møter ofte særskilte utfordringer og har behov for veiledning og støtte. For å gi best mulig veiledning i hele livsløpet, har det i 2022 vært særlig fokus på å etablere tidlig kontakt med foreldre og andre samarbeidspartnere. Fire ansatte har gjennomgått sertifisering i foreldreveiledning, i regi av Universitetet i Sørøst-Norge.

Mestrings- og trygghetsskapende tiltak

Mestring bidrar til trygghet og positivt selvbilde. I 2022 har programområdet arrangert kurs for å øke ferdigheter i dagliglivets gjøremål og brukernes kunnskap om helse. Målet med kursene er å styrke deltagerens muligheter til mestring. Kursene har vært svært populære, og deltagerne har gitt uttrykk for at de ønsker flere kurs. I 2022 har det vært gjennomført kurs i matlagning og aldring/helse.

Jobb- og aktivitetstilbud

Brukere ved Unik bedrift har fått flere meningsfulle arbeidsoppgaver, ved at Drammen kommune har økt bestillingene i 2022. Eksempler på slike arbeidsoppgaver er makuleringstjenester, flytte- og leveringstjenester og trykking av motiver på utstyr, kopier og tekstiler. På slutten av året ble det innledet samarbeid med Helt med, for å skape flere arbeidsplasser for mennesker med nedsatt funksjonsevne i ordinære bedrifter.

Brukermedvirkning

Livsfortelling som metode (LFA) har gitt brukerne mer innvirkning på eget tjenestetilbud. Programområdet har lagt mer vekt på medvirkning fra brukere og pårørende i 2022. Flere pårørende gir uttrykk for at de opplever god dialog som skaper tillit og trygghet ved overganger og endring av bo- og tjenestetilbud. Det etableres flere arenaer for brukermedvirkning i virksomhetene, for eksempel beboermøter, temakvelder om selvbestemmelse med pårørende og interesseorganisasjoner. Gjennomføring av medarbeider-/utviklingssamtaler med brukere i jobb-/aktivitetstilbud er også et godt eksempel på medvirkning.

Helseoppfølging

Mange personer med nedsatt funksjonsevne trenger bistand, kunnskap og veiledning for å ivareta egen helse. I 2022 har programområdet forbedret oppfølgingen av brukernes helse, gjennom kurs og opplæring av ansatte i pasientsikkerhet og klinisk observasjon/undersøkelse.

Nytt botilbud med heldøgns tjenester ble offisielt åpnet i mai 2022

Botilbudet har 6 samlokaliserte boenheter med felles personellbase. Flere brukere, som har kjøpt leiligheter i ordinære boliger i nærområdet, kan oppsøke personellbasen for råd og veiledning og deltar i fellesskapet der. Det nye botilbudet ga en økning på 1 boenhet, da resten er erstatning for avviklede eldre boliger som var dårlig tilrettelagt for brukergruppen.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	338 641	382 254	347 232	-35 022	-10,1 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 347 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et merforbruk på 35 millioner kroner, tilsvarende 10,1 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 4,9 millioner kroner. Av dette er 4,6 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

I 1. tertialrapport 2022 ble det varslet om økt behov for tjenester og fortsatt merforbruk i programområdet.

Årsaken til det økte behovet er beskrevet i rapporten fra ekstern analyse, gjennomført i 2021 (Agenda Kaupang). Som en oppfølging av rapporten, la rådmannen frem en sak for hovedutvalg for helse, sosial og omsorg i november, Videre utvikling av tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne, saksnr. 56/22, der ett av vedtakspunktene er igangsetting av et tjenesteutviklingsprosjekt. Prosjektet ble igangsatt i januar 2023. I forbindelse med behandling av handlings- og økonomiplan 2023-2026, vedtok kommunestyret å øke programrådets ramme med 47 millioner kroner i 2023.

Kommentar til avvik

Merforbruket ble 12 millioner høyere enn det som ble varslet i 2. tertial. Dette skyldes at det ble nødvendig å foreta flere nye kjøp av tjenester fra private leverandører, enn det som lå til grunn for prognosen i 2. tertial. Hovedårsaken til uforutsette kjøp av tjenester er flytting til kommunen, uforutsette endringer i brukerens funksjonsnivå eller uforutsette endringer i andre private forhold. Programområdet har også hatt et høyt sykefravær, som har medført ekstra overtid og innleie. Det er satt i gang egne tiltak for å få ned sykefraværet.

Det er etablert nye bofellesskap der det nå flytter inn tjenestemottakere som frigjør kapasitet hos avlastningsenhetene, fordi disse brukerne har mottatt avlastning som kompenserende tjeneste, i påvente av ledig kapasitet i bolig. Samtidig er oppfølgingen av kjøpte botilbud hos private leverandører styrket, der målet er å avvikle flere av kjøpene og gi brukerne tilbud om bolig og tjenester i Drammen kommune.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble programområdet tilført 4 millioner kroner i 2. tertial, på grunn av brukervekst og prognose om merforbruk. Tilførselen ble løst ved overføring mellom programområder i HSO. I 2. halvår 2022, ble det foretatt en ny analyse av kostnadsbildet i programområdet de nærmeste årene. Denne analysen og Agenda Kaupang-rapporten er lagt til grunn for økningen i budsjetttrammen for 2023.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P05 Inventar og utstyr	1 000	758	Iht. plan	242
Mennesker med nedsatt funksjonsevne				
Sum	1 000	758		242

Sammendrag status investeringer**Investeringsbudsjettet****Investeringer – kommunekassen**

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til (inventar, utstyr, IKT eller andre formål) på til sammen 1 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 0,758 millioner kroner.

Investeringene følger oppsatt plan, endel Ikt utstyr ligger i bestilling, men ble ikke levert i regnskapsåret.

Nøkkeltall for programområdet

	jan.22	feb.22	mar.22
Antall brukere i langtids botilbud hos private leverandører	11	11	11
Antall brukere avlastningsopphold hos private leverandører	23	23	23
Antall tjenestemottakere som har behov for dagaktivitet, har vedtak men står på venteliste	2	1	1
Antall tjenestemottakere med dagaktivitets tilbud 18+	104	105	103
Antall tjenestemottakere 18 år og eldre som bor i bolig med fast tilknyttet personell deler av døgnet (ambulante tjenester til personer over 18 år som eier/leier egen bolig utenfor bofellesskap, eller bor hos pårørende)	124	121	124
Antall tjenestemottakere 18 år og eldre som bor i bolig med fast tilknyttet personell hele døgnet	158	158	158
Antall personer som mottar avlastningstjenester i form av privatavlastning	110	110	110
Antall avlastningsdøgn i kommunal regi	393	379	423
Antall timesavlastning i kommunal regi	697	689	634
antall avlastningsbrukere	60	62	62
Kostnad private kjøp langtids botilbud	4 432 431	4 130 414	4 520 234
Kostnad privat kjøp avlastning i institusjon	985 040	972 578	1 024 801

Tjenestedataene innenfor tjenesteområdet er lagt opp slik at det også vil være mulig å kunne sammenligne tallene med andre kommuner en gang i året.

Antall tjenestemottakere i langtids botilbud hos private leverandører (siste dag i mnd)

Det ble inngått 3 nye kontrakter i 2021 og enda 3 i 2022. Ingen kjøp er tatt tilbake i egen regi da ledige boliger måtte tildeles andre som har hatt behov. Årsaken til økningen er mangel på botilbud med stedlige tjenester i kommunen og behov for spesifikk kompetanse, blant annet når det gjelder adferdproblematikk. De nye kontraktene medfører en økning i årskostnader for kjøpte tjenester fra 24 millioner kroner i 2021 til 58 millioner kroner i 2022. Nettoøkningen, når tilskudd for ressurskrevende brukere er beregnet, er på 9,3 millioner kroner i 2022.

Antall tjenestemottakere på avlastning hos private leverandører (siste dag i mnd)

Omorganisering internt i 2022, ser ut til å ha gitt en stordriftsfordel og at man nå i stor grad klarer å gi egenproduserte tjenester til nye tjenestemottakere. Kjøpte avlastningstjenester har gått noe ned, fra 23 til 19 kjøp per desember, totalkostnad 13,1 millioner kroner i 2022. De har da blitt tatt inn i egen regi da egne avlastningsbrukere har 1. prioritet til ledig bolig. Det er nå ikke mulig å gi flere tilbud i egenregi og dette vil medføre økte kjøp frem til boligkapasiteten er økt. Det ble gitt døgnavlastning til 62 tjenestemottakere i egen regi med til sammen 5 302 døgn i 2022, i tillegg til timesavlastning med 10 276 timer. Det vil komme en økning i behov for å kjøpe tilpassede døgnstjenester med bolig fremover. Etter hvert som boligtilbudet økes, forventes også at kapasiteten i avlastningsboligene vil øke.

Antall personer som mottar avlastningstjenester i form av privatavlastning

Dette er avlastning som gis i hjemmet og utføres av blant annet familiemedlemmer som lønnes av kommunen. Antall personer med privatavlastning svinger fra måned til måned, men antallet har vært ganske stabilt på 110 til 115 brukere gjennom året, til en årskostnad på cirka 8,5 millioner kroner. Hvis tilbudet ikke gis på denne måten, må tilbudet kjøpes av profesjonelle aktører eller ytes i kommunal regi.

Antall tjenestemottakere som har behov for dagaktivitet, men står på venteliste

Det forventes at det vil oppstå venteliste på høsten i forbindelse med elever som er ferdig med skole. Hvis dette er personer som pårørende har en særlig tyngende omsorg for, vil disse personene ha krav på avlastning hvis det ikke er plass på dag- og aktivitetssenteret.

Aktivitetsentrene tok i mot 6 nye brukere i 2021 og 14 nye brukere i 2022 som er i behov av dagsenterplass fra 1.8.2022. Det ble gitt 1 993 timer per uke 2021 og 2 143 timer per uke i 2022.

apr.22	mai.22	jun.22	jul.22	aug.22	sep.22	okt.22	nov.22	des.22
13	13	13	13	13	14	14	14	14
23	23	23	23	22	21	20	20	19
1	1	2	2	2	2			
96	96	106			106	104	104	104
123	122	126	129	128	130	133	131	130
156	156	156	156	156	156	154	154	155
116	114	114	114	110	110	115	115	115
433	435	435	488	460	440	462	474	480
530	775	1271,5	761	992	953	1158	910	906
62	63	65	65	67	67	63	64	62
4 686 100	3 774 040	4 954 600	4 947 358	4 947 358	4 947 358	5 973 679	5 829 111	5 837 718
1 000 610	1 336 912	1 042 098	1 425 933	1 425 933	1 425 933	816 120	802 032	845 035

Det er flere brukere, som har behov for aktivitetssenter, men som midlertidig må gis kompensierende tjenester, i påvente av ledig kapasitet. Kompenserende tjenester kan for eksempel være avlastningsopphold, privatavlastning, fritidskontakt og omsorgsstønning. Det arbeides derfor med flere tiltak for å få tilpasset kapasiteten i aktivitetstilbudet til brukerbehovet.

Antall tjenestemottakere med dagaktivitets tilbud 18+

Det er per i dag liten eller ingen kapasitet til å ta imot nye brukere. Bakgrunnen for dette er at brukerne er mer bemanningskrevende og store personalressurser er knyttet opp til få brukere.

Antall tjenestemottakere 18 år og

eldre som bor i bolig med fast tilknyttet personell deler av døgnet

Nytt nøkkeltall for å følge utvikling i ambulante tjenester da dreiningen for programområdet i denne retningen fra fast heldøgnsbemanning til satelittbemanning er målet for spisse tjenestene mot enkelttjenestemottakere og at de skal ha større valgmuligheter med hensyn til egen bolig. Tallene svinger da det er mange små vedtak som bare gis enkelte måneder. I tillegg gis det også veiledning og tjenester til mindreårige og deres foresatte.

AMBULANTE TJENESTER

Antall tjenestemottakere 18 år og eldre som bor i bolig med fast tilknyttet personell hele døgnet

Det er per desember 155 tjenestemottakere i hjem/leiligheter tilknyttet heldøgnsbemanning. Det er 5 boenheter ledig per desember, men flere av disse er kun hybler eller venter på rehabilitering og er derfor lite egnet til de som har størst behov. Det er lite utskiftning cirka 5 prosent årlig, og det kommer 10-20 nye søknader fra tjenestemottakere som er passert 18 år og som trenger bolig. Dette skaper boligutfordringer og medfører økt kjøp av tjenester med tilknyttet bolig.

Tilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

Kommuner kan søke statstilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltbrukere. Tilskuddsordningen er i hovedsak innrettet slik at kommunen dekker alle kostnader opp til et innslagpunkt, som i 2022 var på 1,47 millioner kroner per bruker. Over innslagpunktet dekker staten inntil 80 prosent av kostnader til lønnsutgifter. Ved utgangen av året er det cirka 160 tjenestetilbud til tjenestemottakere i programområdet, som kan komme inn under ordningen og utløse statstilskudd.

P06 Hjemmetjenester og institusjon

Innledning

Året 2022 har vært preget av arbeidet med å tilpasse virksomheten til de økonomiske rammene, gjennomføring av en ny organisering av tjenestene og dreiningen til at folk skal kunne bo lengre hjemme. Kommunens målsettinger om at det skal tilbys helse- og omsorgstjenester, sykehjemsplasser og omsorgsboliger nærmest mulig der folk bor ligger fast, samtidig som tjenestene må være faglig og økonomisk bærekraftige.

Drammen skal være en foregangskommune i bruk av velferdsteknologi for at mennesker som har behov for tjenester skal oppleve trygghet og mestring. Det gjøres et stort arbeid med å få bedre teknisk infrastruktur på sykehjemmene, starte opp med digitale tilsyn og å få flere innbyggere til å ta i bruk mestrings- og trygghetsskapende teknologi.

Programområdet hadde i 2022 en budsjetttramme på 1 156,9 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet for P06 Hjemmetjenester og institusjon et mindreforbruk på 3,5 millioner kroner, tilsvarende 0,3 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 41 millioner kroner. Av disse ble totalt 39,3 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Omsorgstjenestene under hjemmetjenester og institusjon består av institusjoner, hjemmetjenesteavdelinger, omsorgsboliger med heldøgns bemanning og dagsenter. Omsorgstjenestene drifter også kafeer og ulike aktivitetstilbud som er åpne for alle innbyggere. Virksomhet Tjenestetildeling og koordinerende enhet fatter vedtak om tjenester og utfører annen saksbehandling. Koordinerende enhet er en lovpålagt tjeneste som skal sikre sammenhengende og helhetlige tjenester for den enkelte. Ernæring og kjøkkendrift er samlet i én virksomhet som består av Drammen kjøkken og Solberglia, Bråta og Svelvik kjøkken.

Andre rapporteringspunkter

Pasientvarslingsanlegg

Arbeidet med å få på plass nye helhetlige løsninger for institusjoner og boliger har vært et prioritert område i 2022. Ny løsning er tatt i bruk på Bråta bo- og aktivitetssenter. Arbeidet med nye løsninger på Solberglia sykehjem pågår, og det er gjennomført nødvendig utbedring av strøm- og nettilgang og planlagt nye løsninger for Åskollen og Svelvik sykehjem.

Barnekoordinator

Barnekoordinator er en ny lovpålagt funksjon fra 2022. Koordinatorfunksjonen arbeider med barn og familier som har tjenester fra alle programområdene i helse, sosial og omsorg og er organisatorisk plassert ved Tjenestetildeling og koordinerende enhet. Det er 14 helse- og velferdslover som er endret og som gir familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og behov for tjenester, rett til barnekoordinator. Tjenestene får også en større plikt til å samarbeide om tjenestene til disse familiene.

Drammen kommune har tre barnekoordinatorer ved utgangen av 2022. Kommunen ønsker å utvikle denne funksjonen i tråd med innbyggernes behov. Barnekoordinatorene har hatt samtaler med aktuelle familier og brukerorganisasjoner om hva som er viktig for dem.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	1 196 659	1 153 442	1 156 933	3 490	0,3 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 1 156,9 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 3,5 millioner kroner, tilsvarende 0,3 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 41 millioner kroner. Av disse ble totalt 39,3 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

I 2021 ble det skissert flere tiltak i prosjekt Balanse 2021. Effekten av disse har ikke vært som antatt. Derfor har rådmannen gjennom 2022 iverksatt flere større og mer kraftfulle tiltak, som blant annet:

1. Like prinsipper og harmonisering for finansiering av ulike tjenester
2. Total gjennomgang av alle tjenester
3. Lik produksjon i alle hjemmetjenesteavdelinger
4. Nedleggelse av 33 sykehjemsplasser
5. Tett oppfølging og stram styring

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble programområdet tilført en varig rammestyrking på 30 millioner kroner i 1. tertial for å lette presset på driftsøkonomien i programområdet. I tillegg ble det gitt en engangsbevilgning på 34 millioner kroner i påvente av effekten av nedleggelse av to sykehjem. Ved årsavslutning ble det kompensert for økte priser på strøm og fjernvarme med 2,2 millioner kroner.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000		Årets budsjett		
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P06 Inventar og utstyr				
Hjemmetjenester og institusjon	10 120	10 162	Iht. plan	-43
P06 Infrastruktur				
strøm og trådløst nettverk	5 000	5 836	Iht. plan	-836
Sum	15 120	15 999		-879

Sammendrag status investeringer**Investeringsbudsjettet****Investeringer – kommunekassen**

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til inventar, utstyr og oppgradering av trådløst nettverk på til sammen 15 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 16,0 millioner kroner. Alle investeringer følger oppsatt plan.

Investeringer – Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF hadde i 2022 en total investeringsramme på 43,9 millioner kroner på programområdet. Det ble investert for til sammen 38,6 millioner kroner.

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

Nøkkeltall for programområdet

Indikator	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Beleggs-prosent sykehjem (snitt per mnd)	95	95	94	96	95	95	95	94	93	90	92	90
Ant beboere på langtids-opphold i kommunale sykehjem (siste dag i mnd)	477	479	472	468	462	463	448	464	441	439	447	437
Ant beboere på korttids-opphold i kommunale sykehjem (siste dag i mnd)	54	53	51	51	46	52	50	53	47	54	53	53
Botilbud hos privat leverandør (ant brukere siste dag i mnd)	10	10	9	9	8	7	7	7	6	6	6	5
Brukere som mottar hjemme-sykepleie (ant unike brukere i hele mnd)	2426	2425	2358	2305	2322	2378	2395	2434	2440	2477	2498	2569
Vedtakter hjem-sykepleie (ant i hele mnd)	36467	31691	34330	32208	33414	32824	32954	33166	32280	33402	32672	33498
Vedtakter hjem-sykepleie (gjsnitt per bruker)	15	13	15	14	14	14	14	14	13	13	13	13
Brukere som mottar praktisk bistand, rengjøring (ant med kommunal leverandør)	1102	1090	1110	1103	1101	1112	1101	1104	1128	1130	1117	1120
Brukere som mottar praktisk bistand, rengjøring (ant med privat leverandør)	246	243	244	242	249	252	255	264	272	274	278	284
Meldte utskrivnings-klare pasienter fra somatisk sykehus (ant i hele mnd)	266	263	306	315	318	329	285	306	293	303	331	366
Betalings-døgn for utskrivnings-klare pasienter i somatisk sykehus (ant i hele mnd)	29	37	0	27	5	5	9	1	2	2	5	4

Belegg

Forholdet mellom korttids- og langtidsbeboere endret seg noe i 2022. Andel langtidsbeboere var gjennomsnittlig 89 prosent (90 prosent i 2021), mens andel korttidsbeboere var gjennomsnittlig 10 prosent (8 prosent i 2021). I tråd med Balanse 2022, der ett av tiltakene er spesialisering av sykehjems plasser, er antall korttids plasser økt slik at flere hjemmeboende skal få tilbud om korttidsopphold i perioder når de har behov for det.

Andel beboere i botilbud hos private leverandører har vært 1 prosent siden juni.

Gjennomsnittlig beleggsprosent på sykehjemmene har samlet sett vært 94 prosent, men er redusert i løpet av høsten, og var i desember på 90 prosent. Noe av nedgangen på slutten av året kan skyldes avviklingen av plasser på Gulslogen og Fredholt. I en overgangsperiode eksisterte plassene fortsatt i systemet, og er derfor med i statistikken, men man hadde startet flytting av pasienter til andre sykehjem.

Utskrivningsklare pasienter

Gjennomsnittlig antall meldte utskrivningsklare pasienter fra somatiske sykehus per måned for 2022 er 7 prosent høyere enn i 2021. Forholdet mellom betalingsdøgn og meldte utskrivningsklare pasienter var for hele 2022 på 4,14 prosent. Siste halvår var det en nedgang i antall betalingsdøgn og kommunen hadde ved utgangen av året kapasitet til å ta imot de fleste som er klare til å skrives ut fra sykehuset.

Det er sammensatte årsaker til at antall utskrivningsklare pasienter og antall betalingsdøgn varierer. Blant annet er det av betydning hva slags tilbud pasienten har behov for. Det er også forhold utenfor programområdet P06 som påvirker situasjonen, samtidig som kostnadene for betalingsdøgn føres på programområdet Institusjon og Hjemmetjenester.

Hjemmesykepleie

For hjemmesykepleie viser antall vedtakstimer en nedadgående trend, mens antall brukere viser en oppadgående trend. Variasjonene fra måned til måned er, med noen unntak, innenfor ± 3 prosent, noe som er håndterbart og ikke uvanlig.

Gjennomsnittlig antall vedtakstimer per bruker er redusert fra 15 på begynnelsen av året til 13 på slutten av året.

Praktisk bistand rengjøring (hjemmehjelp)

For praktisk bistand har andelen som velger privat leverandør økt fra 18 prosent til 20 prosent i løpet av året. Gjennomsnittlig antall vedtakstimer per bruker har vært stabilt i 2022 for brukere med kommunal leverandør, men har økt noe for brukere med privat leverandør. Brukere med kommunal leverandør hadde i 2022 gjennomsnittlig 2,7 timer praktisk bistand per måned, mens brukere med privat leverandør hadde i 2022 gjennomsnittlig 3,3 timer praktisk bistand per måned.

P07 Rus og psykisk helse

Innledning

I 2022 har tjenesteutvikling med recoveryorientert tilnærming hatt fokus. I recoveryorientert praksis vektlegges brukerens egne mål, prioriteringer og valg. Det har vært tatt i bruk nye verktøy og ny kunnskap for at brukere skal kunne medvirke i utvikling av eget tjenestetilbud. Det er for eksempel utviklet nye aktivitetstilbud i botiltakene, slik at brukerne i større grad er delaktig i det som skjer i deres nærmiljø.

Samarbeidet med den enkelte bruker, andre kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten er styrket gjennom 2022. Det er i løpet av perioden etablert flere møtearenaer for å sikre bedre samhandling og bedre brukerforløp.

Programområdet hadde i 2022 en total budsjettamme på 162,7 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 0,6 millioner kroner, tilsvarende 0,4 prosent av budsjettammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,5 millioner kroner. Av dette er 1,5 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Programområdet har ansvaret for tjenester til innbyggere med rusproblemer, psykiske helseplager eller en kombinasjon av disse.

De fleste som trenger tjenester, får i den første fasen hjelp av Lavterskel mottak. Sammen med brukeren finner man mål og gode løsninger som kan bidra til å nå disse. Det kan være ulike mestringskurs, arbeidsrettet veiledning, selvhjelpskurs (e-læring) og/eller individuelle samtaler. Ved mer alvorlige og sammensatte problemer gis tjenesten der brukeren bor eller i brukerens nærmiljø, enten av kommunens oppsøkende team eller av stedlig bemanning hele eller i deler av døgnet.

Tjenesten vektlegger at brukeren skal kunne leve et deltakende og meningsfullt liv, til tross for de helseutfordringene og begrensningene som lidelsen forårsaker. Brukeren er en sentral ressurs og nødvendig deltaker slik at oppfølgingen tilpasses hver enkeltes situasjon, ønsker og behov.

Andre rapporteringspunkter

Kommunen er bedre rustet til å ta imot utskrivningsklare pasienter

Samarbeid med den enkelte bruker, spesialisthelsetjenesten og kommunen er styrket gjennom 2022. Planleggingen av bo- og tjenestebehov etter utskrivningen startes tidlig. Det er viktig at den enkelte så raskt som mulig blir trygg på at han/hun får den hjelpen det er behov for etter utskrivning, og at spesialisthelsetjenesten jobber med dette som et mål for behandlingen. Tidlig planlegging er også vesentlig for å lykkes med å redusere betaling for overliggersdøgn i spesialisthelsetjenesten.

Ett av kommunens botiltak for målgruppen er omgjort til en avklaringbolig hvor pasienter som skrives ut fra spesialisthelsetjenesten kan bo for en kortere periode, mens det gjøres avklaringer om bo- og tjenestebehov, sammen med brukeren. Nedgang på betalte overliggersdøgn fortsetter, fra 474 i 2020 til 274 i 2022.

Nytt boligtiltak for brukere som har varig nedsatt funksjonsnivå

Tjenestemottakere som har varig nedsatt funksjonsnivå som følge av sykdom trenger rammene en kommunal bolig med heldøgnsbemanning kan gi. Kommunen har mottatt pasienter fra lengre opphold i spesialisthelsetjenesten og flere brukere skal tilbake til kommunen fra omsorgstilbud hos private leverandører. Et nytt botiltak med personalbase for 6 brukere i denne kategorien ble etablert i 2022.

Rådgivende enhet for rus-saker

I statsbudsjett for 2022 ble det vedtatt å styrke kommunenes rammetilskudd for etablering av rådgivende enhet for rus-saker. Drammen kommunes ramme ble styrket med 2,4 millioner kroner. Enheten ble etablert 1. juli 2022 og har ansvar for å møte personer ved mindre narkotikaovertridelser i samarbeid med politimyndigheten i Drammen. Samarbeid med andre kommuner er etablert for å høste og drøfte erfaringer. Det har ikke kommet saker til håndtering i enheten i løpet av denne perioden, noe som sammenfaller med erfaringene i andre kommuner. Det pågår fortsatt arbeid for å få på plass en samarbeidsramme mellom enheten og politimyndigheten.

Nedre Eik gård - rehabilitering og kompetanseheving for rusavhengige

Nedre Eik gård har sitt første fulle driftsår i 2022. Det har vært fokus på næringsutvikling. Verkstedet har blitt godt etablert med maskiner og fleksible løsninger. Det produseres blant annet benker, bord og skjærefjøl. Gården har også etablert et eget grafisk verksted.

Det er utfordrende å tilrettelegge for gode arbeidsdager. Det er i hovedsak størrelsen på tiltaket med 5 beboere, som setter begrensningen. I 2022 startet omregulering av gården som kan bidra til videreutvikling og flere beboere på sikt.

Videre nedgang på kjøp av tjenester fra private leverandører

Det er jobbet målrettet med å reetablere tjenestetilbud i kommunen til brukere som tidligere fikk tilbud av private leverandører. 22 brukere fikk privat tjenestetilbud i oppstarten av 2020, mens 14 brukere fikk privat tilbud på slutten av 2022.

Tettere samhandling med Drammen DPS

Programområdet har i løpet av 2022 fått 3 millioner kroner fra Statsforvalteren for å forbedre samhandlingen om brukere som har samtidige tjenester fra Drammen distriktpsykiatriske senter (DPS) og kommunen. Det har resultert i etablering av et tverrfaglig behandlingsteam som tar seg av hjemmeboende brukere med psykose og de utfordringene det kan medføre for den enkelte og deres nettverk.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	150 223	162 077	162 718	642	0,4 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 162,7 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 0,6 millioner kroner, tilsvarende 0,4 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,5 millioner kroner. Av dette er 1,5 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Det positive avviket har sin årsak i lavere lønnskostnader enn budsjettet.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Programområdets rammer ble nedjustert med 4,0 millioner kroner i 1. tertial. Beløpet ble overført til P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne, for å redusere merforbruket der.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P07 Inventar og utstyr Rus og psykisk helse	1 412	1 412	Iht. plan	0
Sum	1 412	1 412		0

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til inventar, utstyr, og IKT på til sammen 1,0 millioner kroner i 2022. I tillegg til bevilget ramme er det overført 0,4 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer.

Investeringene følger oppsatt plan.

Investeringer – Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF hadde i 2022 en total investeringsramme på 6,8 millioner kroner på programområdet. Det ble investert for til sammen 1,2 millioner kroner.

Investeringene gjelder i all hovedsak Nedre Eik gård i Svelvik. Prosjektet går nå inn i fase 2, som innebærer omregulering av eiendommen for videre utvikling.

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

Nøkkeltall for programområdet

Nøkkeltall/indikator	2020	2021	2022
Antall henvendelser i mottaket for rus- og psykisk helsetjeneste i snitt	73	68	73
Antall meldte utskrivningsklare pasienter fra sykehus i snitt	0	47	44
Antall kjøpte aktive kontrakter med langtids botilbud for personer med rus/psykisk helseproblematikk, hos private leverandører ved årets slutt	22	16	14
Antall betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter (rus- og psykisk helse) i sykehus (totalt for året)	474	298	169
Antall nye søknader om tilbud (totalt for året)			166
Antall nye vedtak om tilbud (totalt for året)			188

Analyse

- Antall henvendelser i mottaket for rus- og psykisk helsetjeneste er stabilt for de tre årene tilbudet har vært tilgjengelig. En svak nedgang i 2021 kan muligens knyttes til pandemien, men erfaringene er for øvrig at tilbudet i mottaket med mulighet for samtale over en kort periode og/eller deltakelse i kurs eller grupper treffer målgruppen.
- Antall meldte utskrivningsklare pasienter fra sykehus har kun erfaringstall fra de to siste årene. Følgelig er det vanskelig å si noe om utviklingen kan indikere en trend.
- Antall kjøpte langtids botilbud har en synkende trend siden 2020. Utviklingen av botilbud i egen regi har gjort det mulig ta hjem 8 brukere over tre år.
- Antall betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter (rus- og psykisk helse) i sykehus (totalt for året). Disse tallene viser en markant nedgang og tydeliggjør at den satsingen som er gjort i tjenesten fungerer. Det har vært jobbet godt i dialog med spesialisthelsetjenesten for å holde oversikt over utskrivningsklare og forberede med bolig og passende nivå på tjenester. I den forbindelse har bruk av avklaringsbolig vært et viktig virkemiddel for å kunne kartlegge og finne riktig kombinasjon av bolig og tjenester.
- Antall nye søknader om tilbud (totalt for året).
Her foreligger det kun tall fra 2022 og dermed ikke noe sammenlikningsgrunnlag
- Antall nye vedtak om tilbud (totalt for året)
Her foreligger det kun tall fra 2022 og dermed ikke noe sammenlikningsgrunnlag. At dette antallet avviker fra søknader skyldes saksbehandlingstiden og at vedtakene dermed kommer forskjøvet.

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

Innledning

Året 2022 har vært preget av ulike kriser. Som følge av brannen på Fjell var det flere innbyggere som var i behov av bolig. Det var også stort behov for å fremskaffe boliger til flyktninger. Flere tjenester har jobbet på tvers for å fremskaffe nøkterne, gode boliger. Det vil fortsatt være behov for å fremskaffe nye egnede boliger, da kommunen skal bosette et høyt antall flyktninger også i 2023.

Arbeidet med å hjelpe innbyggere til arbeid og aktivitet er godt forankret i NAV Drammen. Arbeidsledigheten har vært jevnt synkende gjennom hele 2022. Samtidig var det en økning i permitteringer og oppsigelser på slutten av året. Det er flere innbyggere som opplever trangere økonomi. NAV har økt fokus på økonomisk veiledning og gjeldsrådgivning.

I 2022 formidlet Drammen kommune 955,9 millioner kroner i startlån til i alt 358 innbyggere som er vanskeligstilt på boligmarkedet. Av disse var 65,6 prosent barnefamilier. 40 husstander som bodde i kommunal bolig fikk kjøpt bolig ved hjelp av startlån i 2022. Av disse var 48,4 prosent barnefamilier.

Brannen på Fjell og økningen i antall flyktninger, i hovedsak fra Ukraina, har gjort tjenestene bedre rustet i krisehåndtering. Det er i løpet av året lagt stor vekt på samhandling internt og på tvers av tjenestene i kommunen for å levere gode tjenester til innbyggerne.

I handlingsdelen er flere av tjenestene under programområdet beskrevet mer utfyllende.

Ved utgangen av året viser regnskapet for programområdet et mindreforbruk på 7,1 millioner kroner, tilsvarende 1,6 prosent av budsjettrammen. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakanser og fravær som ikke er erstattet med vikar.

Programrådet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 0,6 millioner kroner. Av dette er 0,6 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programrådet

NAV består av både kommunale og statlige tjenester i et partnerskap. Kommunen har ansvar for sosiale tjenester i NAV, som økonomisk sosialhjelp, økonomisk rådgivning eller gjeldsrådgivning og kvalifiseringsprogram for de som trenger ekstra oppfølging for å kunne komme i arbeid. Innbyggere som har behov for det skal få informasjon, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer.

Boligtjenesten har ansvar for å gi råd og veiledning til vanskeligstilte på boligmarkedet, tildeling av kommunale utleieboliger og omsorgsboliger, samt husbankens økonomiske virkemidler: statlig bostøtte, startlån, tilskudd til etablering og tilskudd til tilpasning.

Flyktningtjenesten har ansvar for bosetting, etablering og kvalifisering av voksne flyktninger og deres barn. Ansvar for enslige mindreårige flyktninger er organisert i barnevernet.

Drammen krisesenter er et tilbud for personer som er utsatt for vold i nære relasjoner. Alle tjenestene er gratis og består av døgnbemannet krisetelefon, samtaletilbud samt et trygt og midlertidig botilbud.

Nok Drammen er et senter mot incest og seksuelle overgrep. Her kan den som har vært utsatt for seksuelle overgrep få støtte til å bearbeide opplevelsene sine. Senteret er et selvhjelpstilbud til personer som har vært utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende.

Andre rapporteringspunkter

Økonomisk sosialhjelp

1.9.2022 ble det lovbestemt at barnetrygden skal holdes utenfor beregning og utmåling av sosialhjelp. Ved utmåling av sosialhjelp hvor barnetrygden ikke er holdt utenfor, var snittet på mottakere med forsørgeransvar 348 per måned, mens det i snitt var 788 barn hvor foreldre mottok sosialhjelp per måned. Etter lovendringen økte snittet på antall forsørgere med sosialhjelp til 417 per måned og snittet på antall barn var 935 per måned.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet er for innbyggere mellom 18 og 67 år som ønsker å komme i jobb, men trenger ekstra oppfølging for å klare det. NAV har hatt besøk fra flere storkommuner i løpet av 2022, som har kommet for å lære og høre om hvordan NAV i Drammen jobber med kvalifiseringsprogrammet.

Kommunal bolig

Det har vært stor etterspørsel etter kommunal bolig på grunn av brannen på Fjell og økt bosetting. Søknader om kommunal bolig er på samme nivå som tidligere år og er stabilt, måned for måned, og på samme nivå som i sammenlignbare kommuner.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	390 975	435 367	442 506	7 140	1,6 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 442,5 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 7,1 millioner kroner, tilsvarende 1,6 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 0,6 millioner kroner. Av dette er 0,6 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Det har vært vakanser og fravær som følge av til tider høyt og langvarig sykefravær i alle tre virksomheter, uten at stillinger er erstattet med vikar. Dette har gitt innsparing i lønnskostnader og store merinntekter fra sykelønnsrefusjoner. Det har også vært økte statlige overføringer til NAV i forhold til budsjett.

Integreringsloven pålegger kommunen å tilby introduksjonsprogram for alle flyktninger i alder 18-55 år og det er fastsatt at disse skal ha en stønad som tilsvarer to ganger folketrygdens grunnbeløp (G). I 2022 var 1G tilsvarende 111 477 kroner. Det var opprinnelig budsjettetert med et lavt antall deltagere, men på bakgrunn av krigen i Ukraina steg dette antallet betraktelig. Den økte kostnaden til introduksjonsstønad på 2,9 millioner kroner er kompensert med integreringstilskudd som kommunen har mottatt i forbindelse med flyktningssituasjonen.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble programområdet i 2022 tilført til sammen 52,26 millioner kroner knyttet til behov i forbindelse med flyktningssituasjonen, mindreforbruk i 2021, kompensasjon for økt prisvekst generelt og økte priser på strøm og fjernvarme spesielt. Av dette ble NAV tilført til sammen 16,26 millioner kroner til følgende konkrete tiltak: fjerne avkorting av barnetrygd i beregningen av sosialhjelp, kompensasjon for økt sosialhjelp på grunn av høye strømpriser, prisjustering for sosialsatser og ekstra sosialhjelp til jul.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P08 Inventar og utstyr Sosialtj, etabl. og bolig	3 871	3 069	Forsinket	802
Sum	3 871	3 069		802

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til inventar, utstyr, IKT eller andre formål på til sammen 3,871 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 3,069 millioner kroner.

Forberedelser til flytting av Flyktningtjenesten fra Telthusgata til Ilebergveien ble påbegynt i 2022. Det var behov for ombygging i lokalene. Selve flyttingen skjer i februar 2023. Flytting av Nok Drammen (tidligere BRIS/ Buskerud-regionens Incestsenter) ble gjennomført i 2022 i henhold til oppsatt plan.

Justeringer av investeringsrammen i 1. og/eller 2. tertialrapport

I tillegg til bevilget ramme er det overført 2,871 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

Nøkkeltall for programområdet

Arbeidsledighet

Andelen helt arbeidsledige i Drammen kommune (målt i prosent av arbeidsstyrken) har gått ned fra 2,7 prosent i desember 2021 til 2,1 prosent i desember 2022. På slutten av året økte permitteringer og oppsigelser noe. Drammen kommunen har høyest ledighet i Vest-Viken i desember 2022. Totalt i Vest-Viken var 1,5 prosent av arbeidsstyrken registrert som helt ledige og 2,6 prosent delvis ledige.

Økonomisk sosialhjelp

Det har vært en positiv utvikling i utbetaling av sosialhjelp i 2022 på tross av utenforliggende årsaker som storbrann på Fjell og krigen i Ukraina. Samtidig er det på slutten av året flere innbyggere med behov for økonomisk bistand på grunn av sterk prisvekst generelt i samfunnet. I snitt var det en økning på 68 mottakere per måned sammenliknet med 2021. Det har sammenheng med flyktninger fra Ukraina som er over 55 år og som ikke har rett på introduksjonsprogram etter 6 måneder.

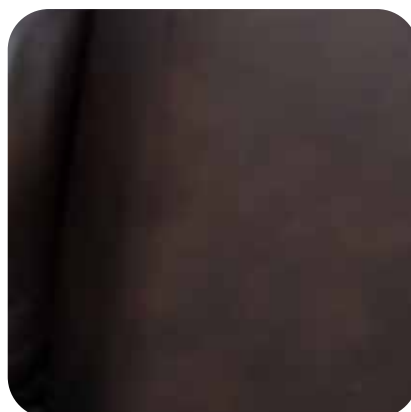
Kvalifiseringsprogrammet

NAV hadde 271 deltakere i kvalifiseringsprogram i 2022. 60 prosent av deltakerne gikk ut i arbeid eller utdanning. NAV vurderer dette som et godt resultat.

Kommunal bolig

I gjennomsnitt for 2022 er det 58 søknader hver måned. Dette er nye søknader, søknader om bytte av bolig og søknader om fornyelse av husleiekontrakt.

Når det gjelder tildeling av kommunal bolig, er det i gjennomsnitt 20 som får tildelt bolig hver måned. Til enhver tid er det flere som har fått positivt vedtak på kommunal bolig, som venter på tildeling. Noen søkere må vente lenge på tildeling, da de har et spesielt boligbehov, og det ikke finnes ledige boliger som er egnet for søker.

Kommunens tjenestoområder

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet

P09 Kultur, idrett og frivillighet

Programområdet er tilrettelegger og bidragsyter for Drammen Scener, Drammensbadet, museer, kirke, lokal kunst, kulturaktiviteter og arrangement, idrett og friluftsliv samt kulturminnevern. Det driftes bibliotek, samfunnshus, idrettsanlegg, ungdomshus og kulturskole. Det ytes tilskudd til andres idrettsanlegg, kulturhus, scener, museum, teater og fritidstilbud til barn og unge. Området omfatter også skogsdrift i kommunal skog og tilrettelegging for allmennhetens friluftsliv. Programområdet har i tillegg ansvar for innbyggertorgene med møteplassene og frivilligsentralene som skal ivareta informasjon til og dialog med innbyggerne i kommunedelene i kommunen.

P10 Medvirkning og lokaldemokrati

Drammen satser på et aktivt lokaldemokrati. Det skal være enkelt å medvirke og interessant å delta. Programområdet er en del av Drammen kommunes satsing på å bygge sterkere lokaldemokrati, yte og utvikle nære tjenester og skape aktive lokalsamfunn sammen med innbyggere. Programområdet omfatter etablering og videreutvikling av nærutvalg og lokaldemokratisk verktøykasse, samt opplæringsaktiviteter knyttet til innbyggerinvolvering og medvirkning.

Om hovedutvalget

Hovedutvalget for kultur, idrett og frivillighet har det politiske ansvaret for P09 Kultur, idrett, frivillighet og P10 Medvirkning og lokaldemokrati.

Innenfor P09 har det vært spesielt fokus på temaplaner for kunst- og kulturliv og idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Hovedutvalget har behandlet mange saker av betydning for aktivitet, deltagelse og trivsel for innbyggerne.

Innenfor programområde P10 har det for hovedutvalget i første rekke vært fokusert på drift og videreutvikling av nærutvalgsordningen.

Hovedutvalgsområdet har i 2022 hatt en samlet ramme på 302,7 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 2 millioner kroner, tilsvarende 0,7 prosent av total budsjettamme.

Dette er vi stolte av

Mye av det P09 og P10 har jobbet med i 2022 inngår i handlingsdelen i dokumentet. Hovedutvalgets fagområder har en naturlig plass i flere av teamene som er omtalt der. Utover dette er det særlig tre områder som trekkes frem:

Vi tester og utvikler nye arbeidsformer

Kommuneplanen har mål om deltakende innbyggere, noe som innebærer å være mer i dialog og samarbeide med lokalsamfunnene om felles utfordringer og muligheter. For å være en innbyggernær kommune erfares viktigheten av økt kompetanse på fasilitering, som er en ny/annen måte å jobbe på som administrasjon. Innbyggerne vil eksempelvis merke dette gjennom økt tilrettelegging for dialog og involvering i prosesser. Kommunen vil i større grad være brobygger mellom innbyggere, politikere og administrasjon, samt gi råd og veiledning i arbeidet med lokaldemokratiske prosesser. Drammen kommune har gjennom 2022 tilrettelagt for kompetanseheving, kursing og nettverksbygging der man lærer, reflekterer og deler praksis rundt det å jobbe på nye måter.

Vi skaper gode liv for og sammen med andre

Gjennom å ha styrket dialogen med innbyggere og andre ytterligere, tilrettelagt og samarbeidet mer med flere, har tilbudene til innbyggere blitt enda bedre, og flere har deltatt og vært i aktivitet. Som eksempler kan nevnes:

Utkikkstårnet på Nordbykollen har blitt et populært turmål og en møteplass for innbyggerne. Utkikkstårnet har gitt grobunn for samarbeid mellom ulike lag og foreninger, noe som kommer innbyggerne til gode.

Det har vært arrangert 200 konserter for eldre gjennom "Den kulturelle spaserstokken".

Drammenbibliotekene har tilbud til hele befolkningen, inkludert grupper som ofte faller utenfor. Biblioteket har hatt flere målrettede satsinger i 2022, som leseprosjekter og frøbibliotek. Bibliotekene har en rekke utviklingsprosjekter med ekstern finansiering som kommer innbyggerne til gode.

Tilbudet i den kulturelle skolesekken har blitt utvidet med besøk på Nøstehallen skatepark. Dette sikrer at alle barn på 7. og 10. trinn får ett besøk og blir kjent med dette egenorganiserte tilbudet i løpet av grunnskolen. I 2022 var det 2 400 elever som besøkte Nøstehallen gjennom skolesekken.

Interkultur har levert konserter og arrangementer til et stort, flerkulturelt publikum. 14 800 publikummere har deltatt på 45 arrangementer, inkludert to festivaler. Dette viser at arrangementene treffer godt og samler på tvers.

BUA er en utstyrssentral hvor man kan låne sports- og fritidsutstyr gratis. BUA har bidratt til økt aktivitet ved å tilgjengeliggjøre aktivitetsutstyr for alle. Det er BUA med kommunal drift i Mjøndalen og Svelvik (ny i 2022), og frivillig drevet utstyrssentral på Strømsø.

Vi setter Drammen på kartet

Drammen settes på kartet gjennom attraktive aktiviteter og arrangementer som når publikum utover kommunens grenser, gjennom å være nyskapende og gjøre ting på nye måter. Dette viser også virksomhetenes evne til å samarbeide med et mangfold av lokale og eksterne aktører:

Kulturytring

Kulturytring har som målsetting å være Norges største nasjonale arena for kulturpolitikk, og vil løfte kunst og kultur gjennom kunnskapsbaserte og relevante ytringer, debatter og diskusjoner. Drammen kommune er vertskap og samarbeidspartner med Kulturytring (Norsk kulturforum), og bidrar med økonomisk støtte og samarbeid gjennom aktiviteter og arrangement, samt bruk av kommunens kulturarenaer. Kulturytring ble arrangert i Drammen første gang i 2021, og det planlegges for neste Kulturytring som arrangeres i 2023.

Drammen som idrettsby

World Cup Drammen på Bragernes torg har direktesendinger på NRK og er av nasjonal og internasjonal interesse. Vibeke Skofterud barneskirenn arrangeres også, og det er folkefest i byen den dagen. I 2022 ble Sprintforum arrangert for første gang, en konferanse med mål å bli en årlig nasjonal arena for debatter innen idrett.

Drammen kommune huser to av kommunens toppidrettslag, Strømsgodset fotballklubb og Drammen Håndballklubb. Klubbenes anlegg tar imot mange tusen besøkende hvert år.

Det profesjonelle kunstfeltet

Det har blitt gjennomført en rekke aktiviteter og tiltak som har styrket Drammen som regionsenter for kultur, for eksempel Kulturytring, Kunst Rett Vest og Årsutstillingen for Norske Kunsthåndverkere. Drammen kommune har ulike roller i dette arbeidet, fra å være initiativtaker og prosjekteier, til å være vertskap og/eller samarbeidspartner. I 2022 ble Drammen kommune med i det regionale nettverket for kunst i offentlige rom, og dialogen med de profesjonelle aktørene på kunstfeltet er styrket, blant annet i arbeidet med kunstneropphold (AIR Union) og atelierfellesskapet på Strømsø (SAF). Kunst i kommunalt eie ble i 2022 ferdigregistret og det ble utviklet en egen håndbok for eierskap og ansvar.

Festivaler og større arrangement

Elvefestivalen er en regional folkefest som har fylt Drammen med musikk og aktiviteter for store og små siden 1995. Drammen kommune er samarbeidspartner og bidrar med økonomisk støtte og et gratis og rusfritt arrangement, Elvevill, for ungdom under festivalen.

Globusfestivalen har bidratt til å styrke Drammens omdømme som flerkulturell by. Festivalen er en feiring av det internasjonale Drammen, med fokus på mat og kultur. Arrangementet ønsker å nå alle befolkningsgrupper og aldre, men har et ekstra fokus på familier og de internasjonale befolkningsgruppene i byen. Globusfestivalen hadde i 2022 cirka 10 000 besøkende.

Drammen litteraturfestival ble gjennomført for første gang i 2022. Festivalen foregår på biblioteket og flere andre arenaer i byen.

Drammen som poesiby

Triztan Vindtorn poesipris ble etablert i 2013 av Drammen kommune i samarbeid med Aschehoug Forlag og Den norske Forfatterforening. Formålet er å hedre lyriske forfatterskap av høy litterær kvalitet og skape økt interesse for norsk poesi. Prisen deles ut årlig og skal gå til en nålevende forfatter med stor betydning for norsk poesi.

Fossekleiva kultursenter

Fossekleiva kultursenter bidrar til å løfte historien og kulturmiljøet på Berger, og er av regional og nasjonal interesse. Fossekleiva kultursenter er i stadig utvikling, og kan vise til et år med svært høy aktivitet og ny besøksrekord. I 2022 var det 14 363 besøkende på Fossekleiva kultursenter ved en rekke arrangementer og aktiviteter.

Interkultur

Interkultur formidler internasjonale kulturopplevelser for store og små i Drammen og Viken, og er et nasjonalt kompetansesenter for flerkulturell formidling. Arrangører i hele Norge tar kontakt med Interkultur for å lære mer om å jobbe med internasjonal kunst, kultur og publikumsutvikling.

Beste praksis

Prosjektet Beste praksis undersøker hva det betyr at bibliotek og innbyggertorg samorganiseres, og hvordan tjenestene kan utvikles. Det er et samarbeidsprosjekt med Indre Østfold kommune. Prosjektet har fått nasjonal oppmerksomhet og har vært omtalt i riksdekkende aviser og fagmagasiner.

Samarbeid mellom forskning og praksis

Upscale er et forskningsprosjekt om bærekraft og delingskultur, hvor det ses på hvordan bibliotekene kan stimulere til bærekraft gjennom deling og formidling av kunnskap. Drammen kommune samarbeider med Universitetet i Tromsø (UIT), CICERO, INSAM og andre bibliotek, samt OBOS og Jernia om prosjektet, som avsluttes i 2024.

Drammen kommune har høye ambisjoner knyttet til deltakende innbyggere, noe som har vakt interesse i forskningsmiljøene. Det at forskningsmiljøer og kommunen kan samarbeide om å utforske demokratisk innovasjon er av stor verdi. Eksempelvis kan nevnes to forskningsprosjekter der Drammen er med som samarbeidspartner:

«Demokratiske innovasjoner og responsive politikere» (DEMRE) undersøker hva slags typer innbyggerkontakt og innbyggermedvirkning lokalpolitikere opplever som nyttig (eller unyttig) og hvordan ordninger for medvirkning bør designes for å kunne hjelpe lokalpolitikere i rollen som folkevalgt. Prosjektet skal gå over fire år med oppstart 15. mars 2023. Hovedaktiviteten i 2022 har handlet om å få på plass avtaleverk for samarbeidet.

«Conflict in Transformation» (CONTRA) undersøker hvordan eventuelle interessenmotsetninger håndteres i by- og stedsutvikling, hvordan teaterbaserte metoder kan tilby nye måter å håndtere interessenmotsetninger på og hvordan disse nye metodene kan brukes i norsk planarbeid. Dette er et europeisk forskningsprosjekt der Drammen kommune er med som eneste norske by.

Lærings- og utviklingspunkter fra 2022

Nyskaping

Drammen kommune står overfor en rekke utfordringer som ikke kan løses med standardløsninger eller kun gjennom økte budsjetter. Dette utfordrer kommunen til å tenke nytt om egen rolle og se på om noen oppgaver kan løses på nye måter. Dette kan være både spennende og utfordrende, fordi nyskaping innebærer stor grad av tillit og handlingsrom for å prøve, feile og teste over tid. Erfaringer viser viktigheten av å sette av tid til å utvikle felles kunnskap om nye arbeidsformer. Det krever mot og tålmodighet både hos innbyggere, folkevalgte og administrasjon for å bli trygg i nye arbeidsformer.

Å skape gode liv for og sammen med andre

Å samhandle med innbyggere, frivillighet og næringsliv om samfunnsutfordringer er helt nødvendig om vi skal lykkes. Erfaring tilsier at kommunen da ikke kan ha full styring over prosesser eller kan definere løsningene. Det er behov for tilstrekkelig handlingsrom for andre perspektiver og veier til mål. Kommunen får i større grad en fasiliterende rolle som tilrettelegger for dialog og prosesser mellom lokale aktører. Ved å fremme deltagelse, eierskap og kreativitet kan lokalsamfunnet jobbe sammen om å løse lokale utfordringer.

Erfaringsmessig tar det tid å oppnå god samhandling med andre, fordi det forutsetter at man blir kjent med hverandre, opparbeider relasjoner, bygger tillit og forståelse for hverandres ståsted. Dette kan være utfordrende i en hverdag med mange driftsoppgaver og prosjekter, men bør likevel prioriteres videre.

Å sette Drammen på kartet

Å sette Drammen på kartet forutsetter at man er synlig, attraktiv og interessant utover kommunens grenser. Mye av det vi har lyktes med kjennetegnes av at det er et resultat av samarbeid utover kommuneorganisasjonen, i til dels utradisjonelle samarbeidsformer.

Å satse innebærer ofte å prioritere bort noe annet. Det kan se ut til at tydeligere prioriteringer er nødvendig for å strekke seg utover kommunens grenser.

Det er verdifull læring i å få respons fra andre. Det gir mulighet for å se Drammen i et større perspektiv, noe som legger grunnlag for videre utvikling.

Samtidig erfares det at Drammen snakkes opp utenfor kommunen, noe som gir positive ringvirkninger.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
P09-P09 Kultur, idrett og frivillighet	298 039	297 487	298 917	1 430	0,5 %
P10-P10 Medvirkning og lokaldemokrati	2 673	3 253	3 820	568	14,9 %
Sum	300 712	300 740	302 738	1 998	0,7 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Hovedutvalgsområdet har i 2022 hatt en samlet ramme på 302,7 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 2 millioner kroner, tilsvarende 0,7 prosent av total budsjettamme. Strømstøtte til kirken ble i 2. tertial vedtatt utbetalt fra P09 Kultur, idrett og frivillighet og ble dekket av mindreforbruk på P10 Medvirkning og lokaldemokrati.

Kostnader knyttet til pandemien

Korona test- og vaksine telefon og kontaktsenter brukte 0,5 millioner kroner mindre enn prognosen som ble kompensert per 2. tertial. Merkostnadene knyttet til pandemien var på i alt 8,6 millioner kroner i 2022.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P09 "Rewilding" - etablering av biotoper i skog mv	1 000	56	Forsinket	944
KK P09 Kirken	7 500	7 500	Ferdig	0
KK P09 Maskiner, inventar og utstyr	16 945	7 067	Iht. plan	9 878
KK P09 Oppgradering arena, anlegg og natur	15 464	19 908	Iht. plan	-4 444
Sum	40 909	34 531		6 378

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Hovedutvalgsområdet har hatt en revidert investeringsramme på 32,8 millioner kroner i 2022. Budsjett på 40,9 millioner kroner inkluderer tippemidler og andel til prosjekter fra hovedutvalg for tekniske tjenester. Ubrukte midler er 6,4 millioner kroner.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

P09 Kultur, idrett og frivillighet

Innledning

I Drammen kommune skal alle innbyggere ha mulighet til å delta på kulturarrangementer, drive med idrett eller bidra som frivillig. Dette er viktig for mestring, aktivitet, inkludering og integrering. Programområdet spiller en vesentlig rolle både i kommuneorganisasjonen og i drammenssamfunnet. Tjenestenes rolle er av betydning på tvers av ulike sektorer og fagområder i kommunen.

Ved utgangen av året viser regnskapet for P09 Kultur, idrett og frivillighet et mindreforbruk på 1,4 millioner kroner, tilsvarende 0,5 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 8,6 millioner kroner, 9,2 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Programområde P09 har ansvar for kultur, idrett og frivillighet.

Kultur, idrett og frivillighet har en stor egenverdi, men har samtidig en stor virkning på samfunnet som helhet og på menneskers livskvalitet. Programområdet har ansvar for Drammen kommunes satsing på å bygge sterkere lokaldemokrati, yte og utvikle nære tjenester og skape gode lokalsamfunn sammen med innbyggere.

Tjenestene samarbeider med barn og unge, lokalmiljøene og frivillig sektor om tilbud og aktiviteter som fremmer deltakelse, mestring, glede og sosial tilhørighet for hele befolkningen, uavhengig av etnisk, sosial og eller økonomisk bakgrunn.

Byantikvaren gir faglige råd vedrørende bevaring av kulturhistoriske og verdifulle bygninger og miljøer i plan- og byggesaker, samt arkeologiske kulturminner.

P09 inneholder følgende tjenester og tilbud:

Bibliotek og møteplass drifter bibliotek og innbyggertorg og har lokasjoner i flere av kommunedelene.

Bibliotekene er demokratiske og aktive møteplasser som tilbyr litteratur- og kunnskapsformidling til hele befolkningen i kommunen. Bibliotekene består av Drammensbiblioteket, Mjøndalen bibliotek, Fjell bibliotek, Svelvik bibliotek og Fængselsbiblioteket.

Innbyggertorgene vil være innbyggernes første kontakt med kommunen, på telefon, chat eller ved oppmøte. Innbyggertorgene skaper møteplasser mellom kommunale tjenester og innbyggere. Programområdet drifter innbyggertorg på Fjell, Mjøndalen, Bragernes og i Svelvik.

Kulturskole og Ung kultur gir et bredt tilbud til barn og unge gjennom kulturskolen og åpne tilbud til barn og unge. Kulturskolen underviser i kjernefagene musikk, teater, visuell kunst og dans. Det er kulturskoletilbud på Folkets Hus i Krokstadelva, Union Scene i Drammen sentrum, Knutepunkt Svelvik og danseundervisning Attic på Gulskogen. Det er Kulturskolesatellitter på Brandengen, Konnerud, Fjell og Solberg skoler.

Ung kultur tilbyr fritids- og ferieaktiviteter, samt arrangementer og festivaler for barn og unge. Medvirkning er vesentlig i utformingen av tilbudene. Tilbudene er lokalisert på Ungdomskulturhusene G60 i Drammen sentrum, Down Under i Mjøndalen og Undergrunnen i Svelvik, samt Neon fritidsklubb på Fjell og Nøstehallen skatepark.

Arrangement og aktiv fritid drifter frivilligsentralene, Interkultur og tilrettelagt fritid. Virksomheten skal være en dør inn i kommunen for alle som ønsker å skape arrangementer og bruke byrommet. Arrangement og aktiv fritid tilrettelegger for frivilligheten og kulturlivet lokalt gjennom tilskuddsordninger utvikling av møteplasser, bistand til arrangementer, utlån av lokaler og markedsføringshjelp.

Arena, kultur, idrett og frivillighet

Kunst og kulturarv omfatter tilskudd til drift, utvikling og forvaltning av større kunst- og kulturinstitusjoner, og rådgivning og tilskudd til både det profesjonelle kunstfeltet og til allmennkulturfeltet. Videre gis rådgivning og tilskudd til formidling av kulturarv. Det utføres formidling, tilrettelegging og forvaltning av kulturminner og kulturmiljøer i kommunen.

Anlegg, idrett og natur tilrettelegger arenaer og drifter anlegg for egenorganisert og organisert idretts- og friluftaktivitet. Tildeling av treningstid i kommunens idrettsbygg, behandling av tilskudd og spillemiddelsøknader, samt tilrettelegging for idrettsarrangement er noen av tjenestene som leveres. Tilrettelegging av turveier, skiløyper og friområder for allmennheten, skogsdrift og skjøtsel inngår også i programområdet.

Andre rapporteringspunkter

Programområdets virksomhet i 2022 er i hovedsak beskrevet i handlingsdelen og under hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet. I det videre belyses andre forhold av betydning i 2022.

Digitalisering

Kommunens plattform for henvendelser fra innbyggere har blitt oppgradert med nytt system som innebærer store muligheter for videre tjenesteutvikling. Videre er det startet arbeid med to nye konsepter: Løsning for digital søknadsprosess for tilskuddsordninger og Digital inkludering av innbyggere. Sistnevnte omhandler kommunens arbeid mot digitalt utenforskap. Programområdets tiltak i tiltaksplan for implementering av digitaliseringsstrategien har vært fulgt opp og prioritert.

Telefoni

Det er etablert en robust forvaltning av kommunens telefoniløsninger, med fokus på kommunens innbyggere og effektiv bruk for alle aktører. De gamle telefoniløsningene er erstattet med nye robuste og kostnadseffektive løsninger. Det jobbes strategisk for å ha løsninger som gjør det enklere for innbyggere å komme i kontakt. Innbyggerne kan nå forholde seg til ett telefonnummer for helsetjenestene, uavhengig av tidspunkt på døgnet. For beredskap er det satt i system prioritetsnummer som får forrang hvis det ikke er plass på nettet.

Strømstøtteordning for frivillige organisasjoner

I 2022 vedtok Stortinget en tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av de ekstraordinære strømprisene. I første tilskuddsperiode desember 2021–mars 2022 ble tilskuddsordningen forvaltet av kommunene. For resten av 2022 ble tilskuddsordningen forvaltet av Lotteri- og stiftelsestilsynet. Drammen kommune mottok 90 søknader og ubetalte 4 millioner kroner i strømstøtte til frivillige organisasjoner.

Miljøsikring av kunstgressanlegg og vedlikeholdsetterslep

Konsekvenser for egne og andres anlegg, knyttet til drift og investeringer.

Det er gjennomført miljøsikring på 7 kommunale kunstgressbaner, til en kostnad av 1,7 millioner kroner. Det er i tillegg utbetalt 1,9 millioner kroner for oppgradering av 8 lagseide anlegg.

Eksterne midler

Programområdet har en rekke tjenester og prosjekter med ekstern finansiering. Noen av prosjektene går over flere år. Det er tilført 32,4 millioner i 2022, av dette er 9,0 millioner for bruk i 2023.

Det er stor bredde i satsingene, fra prosjekter for å fremme leselyst, fritidsaktiviteter til barn og unge, inkluderings- og integreringsprosjekter, friluftsliv og digitalisering, til store kunst- og kulturminneprosjekter. Felles for prosjektene er at de baserer seg på samarbeid, internt og eksternt og at igangsetting muliggjøres av ekstern finansiering.

Prosjekter kan være viktig prioriteringer for utvikling av gode tjenester til innbyggerne. Samtidig er prosjektarbeid ressurskrevende og kan ta fokuset vekk fra daglig drift. Et annet aspekt ved prosjektarbeid er en kontinuerlig vurdering av om kommune kan drifte aktiviteten videre uten ekstern finansiering. Spesielt for tilbud til barn, unge og sårbare grupper er det viktig med kontinuitet og langsiktighet i tjenestetilbudet. Det er derfor viktig å finne balansen for hvor mange prosjekter programområdet er i stand til å håndtere og videreføre om eller når ekstern finansiering bortfaller.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	298 039	297 487	298 917	1 430	0,5 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 298,9 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 1,4 millioner kroner, mindre enn 0,5 prosent av budsjetttrammen, etter tilførsel av 1,6 millioner kroner for økte energikostnader.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 8,6 millioner kroner. Av dette er 4,4 millioner kroner overført til Drammensbadet og 163 000 kroner til Drammen kirkelige fellesråd. Programområdet er etter prognosen per 2. tertial kompensert med 9,2 millioner kroner. Korona test- og vaksine telefon og kontaktsenter brukte 0,5 millioner kroner mindre enn prognosen per 2. tertial.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for konsekvensjustering og pandemirelaterte kostnader ble programområdet tilført 1,65 millioner kroner 1. tertial for kapitalkostnader til Drammen kirkelige fellesråd og Drammensbadet årlig. 1,3 millioner kroner ble tilført som engangsbeløp vedrørende kjøp av inventar til Attic, strømkostnader ved kirker og gravplasser og tilskudd til frivillige organisasjoner. I 2. tertial ble programområdet tilført 1,0 millioner kroner til dekning av garantibeløp knyttet til WC skisprint.

Ekstra strømkostnader til kirken med 0,3 millioner kroner ble finansiert fra prognostisert mindreforbruk i 2. tertial hos P10 Medvirkning og lokaldemokrati (som er innenfor samme hovedutvalg).

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investerings				
KK P09 "Rewilding" - etablering av biotoper i skog mv	1 000	56	Forsinket	944
KK P09 Kirken	7 500	7 500	Ferdig	0
KK P09 Maskiner, inventar og utstyr	16 945	7 067	Iht. plan	9 878
KK P09 Oppgradering arena, anlegg og natur	15 464	19 908	Iht. plan	-4 444
Sum	40 909	34 531		6 378

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Opprinnelig ramme for investeringer innen programområdet var 25,5 millioner kroner. Det ble overført 7,3 millioner kroner fra 2021 for å ferdigstille påbegynte prosjekt. Ramme for investeringer var 32,8 millioner kroner i 2022 for programområdet. Det er søkt om 2,2 millioner kroner i tippemidler, og 5,9 millioner kroner er tilført fra P11 utbygning og samferdsel, slik at revidert ramme er 40,9 millioner kroner. Det er i alt benyttet 29,7 millioner kroner fra rammen i P09, 2,2 millioner kroner i tippemidler og 2,8 millioner kroner av ramme fra P11. Revidert brutto ramme gir ett merforbruk som er 3,3 millioner kroner for høyt som følge av at inntekter har vært overbudsjettet.

Det er bevilget 1 million kroner til rewilding. Det er iverksatt flere prosjekt som har utløst statlig finansiering. Arbeid som er startet er restaurering av myr ved Hvalsdammen, restaurering av edelløvskog samt bekjempelse av fremmede arter. Større prosjekter som videreføres i 2023 er Miletjern og Verkselva på Konnerud, heving av veien ved Hvalsdammen og steinmasser og tilrettelegging av Kjøsterudbekken for ørret.

Programområdet har 8,8 millioner kroner til maskiner, inventar og utstyr, samt 8,2 millioner til oppgradering av arena, anlegg og natur. Det ble overført 7,3 millioner kroner til ferdigstillelse fra 2021.

Det er byttet kunstgress på Konnerud og Gulsbogen arena, og miljøtiltak på kunstgressbaner er oppgradert for 9,8 millioner kroner. Utsiktstårn på Nordbykollen er ferdigstilt for 3,0 millioner kroner. Det er oppgradert på bibliotek for 2,6 millioner kroner og gjennomført branntiltak og oppgradering i Svelvik for 2,4 millioner kroner. Attic har kjøpt inventar og utstyr samt oppgradert for 2,2 millioner kroner. Marienlyst stadion har fått ny storskjerm til 1,3 millioner kroner. Det er utført grunnarbeid på cricketbanen for 0,75 millioner kroner og kjøpt ny flåte på dammen i Fossekleiva.

Det er utbetalt 7,5 millioner kroner til Drammen kirkelige fellesråd for deres investeringer.

Det ble bestilt ny løpemaskin, men denne ble ikke levert før i januar 2023. Som følge av anordningsprinsippet skal denne bokføres det året den blir levert. Programområdet har ubrukte investeringsmidler for 6,4 millioner kroner, (3,3 millioner kroner kan henføres til overbudsjetterte inntekter). Reelt mindreforbruk er på 3,1 millioner kroner, relatert til rewilding og løypemaskin.

Investeringer – Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF hadde i 2022 en opprinnelig ramme på 11 millioner kroner fordelt 3 millioner kroner til oppkjøp av friluft-/naturområder og 8 millioner kroner til inventar og utstyr. Det ble overført 11,7 millioner kroner i ubrukte investeringsmidler fra 2021. Det ble investert for 11,3 millioner kroner og 11,4 millioner er ubrukt.

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

Nøkkeltall for programområdet

Drammen kommune var i 2022 nummer 191 på kommunebarometeret. Av de tre tyngste indikatorene som brukes i kommunebarometeret er det kun «netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg» som er KOSTRA, de øvrige kulturindeksene er fra Telemarskforskning. Framsikt har omtrent samme tall i sine tabeller. Drammen bruker mindre egne penger til kultursektoren og drift av kommunale idrettsbygg enn Kristiansand, kostragruppe 12 og landet uten Oslo, men mer penger enn Lillestrøm og Fredrikstad (foreløpige tall per 15. mars). Den siste indikatoren som er «antall kulturarbeidere i kommune» er ikke laget for 2022.

Dette er det første hele normalåret etter pandemien, og derfor er det høyere tall enn i 2021. Økningen i besøk på bibliotekene skyldes også høyere aktivitet og besøk på lokalbibliotekene.

Besøkstall i bibliotek er høyere enn sammenliknbare kommuner og på nivå med kostragruppe 12 og landet uten Oslo. Kommunen har i 2022 kjøpt Attic sitt dansetilbud i Drammen med 980 elever og 1 577 kursplasser. Disse tallene er ikke inkludert i tallmaterialet. Av Drammens 11 975 innbyggere i alderen 6-15 år var 1 295 elever på 1 609 kursplasser. Av disse var 175 elever på gradert betaling for 208 kursplasser.

P10 Medvirkning og lokaldemokrati

Innledning

Drammen har som mål å styrke lokaldemokratiet og innbyggerne skal ha gode muligheter til å være med å forme utviklingen i egen kommune. Det skal være enkelt å medvirke og interessant å delta.

Programområdet er en del av Drammen kommunes satsing på å bygge sterkere lokaldemokrati, yte og utvikle nære tjenester og skape lokalsamfunn sammen med innbyggere.

Ved utgangen av året viser regnskapet for P10 Medvirkning og lokaldemokrati et mindreforbruk på 0,6 millioner kroner, tilsvarende 14,9 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 ingen merkostnader knyttet til pandemien.

Fakta om programområdet

Programområdets hovedaktiviteter er drift og utvikling av nærutvalgsordningen, etablere og videreutvikle lokaldemokratisk verktøykasse, opplæringsaktiviteter knyttet til innbyggerinvolvering og medvirkning samt etablere overordnet struktur i arbeidet med involvering og medvirkning.

Andre rapporteringspunkter

Alt av det P10 har jobbet med i 2022 inngår i handlingsdelen tidligere i dokumentet fordi programområdet har en naturlig plass innen mange temaer.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	2 673	3 253	3 820	568	14,9 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjettamme på 3,8 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 0,6 millioner kroner, tilsvarende 14,9 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 ingen merkostnader knyttet til pandemien.

Kommentar til avvik

Mindreforbruket er 0,3 millioner kroner større enn tidligere prognoser og skyldes at driftsutgifter til nærutvalgene har vært lavere enn forventet.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Programområdet ble tilført tilført 0,5 millioner kroner i 1. tertial. Midlene ble fordelt på alle nærutvalgene som tildelte disse videre til lokale tiltak basert på søknader. Rammeøkningen var finansiert av programområdets ubrukte midler fra 2021, samt gjennom overføring fra P18 Politisk styring

Sammendrag status investeringer

Programområdet hadde ingen investeringer i 2022.

Ikke kast plast i sjøen!

Kommunens tjenesteområder

Hovedutvalg for tekniske tjenester

P11 Utbygging og samferdsel

Utbygging og samferdsel omfatter utbygging, forvaltning og drift av veier, gater, parker og plasser i Drammen kommune, samt myndighetsutøvelse innen disse fagområdene. Dette inkluderer byggherre-ansvaret for utbygging av kommunal infrastruktur, i tillegg til prosjektutvikling, forhandling og oppfølging av utbyggingsavtaler med eksterne utbyggere, i tilknytning til kommunal infrastruktur. Kommunal forvaltning, myndighetsutøvelse og håndheving av parkering ligger også til programområdet.

P12 Vann, avløp og renovasjon

Vann, avløp og renovasjon omfatter utbygging, vedlikehold og drift av kommunens vann- og avløpstjenester. Kommunal renovasjon omfattes også av programområdet, men ivaretas av Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RfD). Drammen kommune eier det interkommunale selskapet sammen med kommunene Lier, Øvre Eiker, Modum og Sigdal.

P13 Arealplan, klima og miljø

Arealplan, klima og miljø omfatter arealplanlegging, byggesaksbehandling, geodata/karttjenester, landbruks- og miljøforvaltning, bevillingssaker, samt koordinering av kommunens klimaarbeid.

Hovedutvalg for tekniske tjenester

Om hovedutvalget

Hovedutvalget har det politiske ansvaret for programområdene P11 Utbygging og samferdsel, P12 Vann, avløp og renovasjon og P13 Arealplan, klima og miljø.

Dette er vi stolte av

Trafikksikkerhet og parkering

Trafikksikkerhet er et gjennomgående tema i alle relevante prosjekter kommunen bestiller og gir uttalelser til, enten det er nybygging eller endringer i eksisterende forhold. Av prosjekter i egen regi blir Trafikksikkerhetsplanens strategier og mål, prioriteringskriterier og handlingsprogram brukt som grunnlag. Det er bygget nye fortau eller gang- og sykkelveier langs Holmens gate, Hotvetveien, Juveveien, Maria Feghts gate, og Skomakergata. Det er i tillegg gjennomført et trafikksikkerhetsprosjekt ved snuplassen for buss på Berger, belysning av gangfelt er forbedret, og det ble laget ny kiss-and-ride-løsning ved Krokstad skole.

For å bedre eksisterende forhold, ble det gjort en kartlegging av eksisterende snarveier i Drammen kommune. I rapporten er 50 utvalgte snarveier beskrevet, med planstatus, status for eiendomsforhold og tilstanden på de utvalgte snarveiene. I rapporten er det også forslag til tiltak, med kostnadsoverslag for på de ulike tiltakene. To snarveier ble rustet opp i 2022, én ved Åsen skole og én mellom Tårnveien og Strømliveien.

Med mål om økt trafikksikkerhet og bedre fremkommelighet, er det gjennomført et høyt antall parkeringsreguleringer og skiltoppsett. Slike reguleringer gjøres enten på eget initiativ eller etter innbyggerhenvendelser, og i samarbeid med politiet og andre avdelinger i kommunen.

Parkering engasjerer innbyggerne, og antall henvendelser om biler som står til ulikt hinder, og ønsker om oppfølging fra trafikkbetjenter eller nye skiltreguleringer er økende. Virksomhet parkering følger daglig opp henvendelser fra publikum.

Sykkel og elsparkesykkel

I tråd med sykkelplanens visjon om at Drammen skal bli Norges beste sykkelkommune, har tilrettelegging for syklende vært gjennomgående i innspill til nye plan- og byggesaker med tilhørende utbyggingsavtaler. Tilrettelegging for syklende går hånd i hånd med trafikksikkerhetsarbeidet. Flere prosjekter er gjennomført og planlagt både i egen regi og i samarbeid med fylkeskommunen. Blant annet er det lagt rød asfalt på flere strekninger for å synliggjøre sykkelnettet, sykkelveivisning for hele kommunen er kartlagt, det er utarbeidet skiltplan og det er bygget ny gang- og sykkelvei ved Sverstadveien i Svelvik.

Gjennom 2022 har en privat aktør hatt avtale med kommunen om utleie av elektriske bysykler. Aktøren driver også utleie av elsparkesykler. Det er utarbeidet vilkår for bruk av kommunalt areal til utleie av elektriske sykler basert på erfaringer med vilkår for utleie av elsparkesykler. Ordningen er et prøveprosjekt og skal evalueres i 2023.

Som et mikromobilitetstilbud har kommunen åpnet for utplassering av elsparkesykler. Dette tiltaket er positivt mottatt hos mange brukerne. Samtidig er det til irritasjon for mange innbyggere som opplever dårlig fremkommelighet på grunn av feilparkering. For å rette opp i disse forholdene ble det våren 2022 innført gebyrileggelse for feilparkerte elsparkesykler i Drammen. Kommunens trafikkbetjenter har aldri før opplevd så mange positive tilbakemeldinger for jobben de utfører, som ved gebyrileggelser og opprydning rundt elsparkesykler.

Effektiv saksbehandling

Servicevennlig og effektiv saksbehandling er et viktig mål, og det er gjort mye i 2022:

- Effektivisert byggesaksbehandling slik at gebyrtapet er redusert med 2,6 millioner kroner. Det har vært færre restanser og færre purringer på saker fra publikum.
- Innenfor juridisk klagebehandling er restansene for klagesaker betydelig redusert, på grunn av kortere saksbehandlingstid. Dette er blant annet en effekt av at flere klagesaker uten prinsipiell betydning er delegert til administrativ behandling.

- Det er påbegynt et arbeid for å effektivisere kontroll av skjenkebevillinger.
- Det er utviklet flere digitale kartsystemer som er tatt i bruk og dette har effektivisert driften. Innholdet i Webkartet er utviklet og får gode tilbakemeldinger for økt brukervennlighet i saksbehandlingen.
- Bedret oversikt og rutiner for utleie og bruk av kommunal grunn til uteservering/salg. Man unngår «dobbelbooking» og får mer forutsigbarhet for alle parter.
- Det er utarbeidet og vedtatt en oppdatert vei- og gatenorm og en helt ny parknorm som gir harmonisering av normer og retningslinjer fra de tidligere kommunene og beskrivelse av gjeldende/ideell praksis

Forurensing

En svært vellykket kampanje for utskifting av gamle vedovner/oljebrennere med rentbrennende ovner ble fullført i 2022. Tråling av indre havn for plastsøppel ble også gjennomført sommeren 2022. I løpet av 2022 har grunnforurensningsdatabasen blitt oppdatert, og etterslepet fra 2021 er kraftig redusert. Dette arbeidet vil fortsette i første halvdel av 2023.

Tidligere Drammen og Nedre Eikers 5 211 slukkummer er registrert i kartverk. Svelvik er ennå ikke registrert. Tilstand er dokumentert og det er etablert tømmeplan for alle sluk. Det ble i 2022 tømt 103 tonn fra byens sandfang.

Gjennom generell rydding er det innsamlet annet avfall så som betong, armering, plast, trevirke, farlig avfall osv. Dette utgjorde til sammen cirka 395 tonn i 2022.

Vannkvalitet

I 2022 ble det tatt 7 900 prøver av drikkevannet i kommunen. Drikkevannet er analysert for ulike parametre slik det stilles krav om i drikkevannsforskriften. 98,7 prosent av alle prøvene tilfredsstiller drikkevannsforskriftens krav. Av de prøvene som ikke tilfredsstiller kravene, er ingen relatert til helsefare eller utrygt drikkevann. Det er gjennomført en risikovurdering, godkjent av Mattilsynet, for å kunne utelukke testparametre som ikke er relevante for vannforsyningen i Drammen kommune.

Avløpstjenesten

Systematisk spyling og rengjøring av avløpsledningsnettets samt rask håndtering av akutte hendelser gjør at svært få eiendommer opplever tilbakeslag av kloakk fra offentlig ledningsnett. Antall erkjente regressaker i året er få. Kommunen har fire renseanlegg som alle oppnår krav for rensing av fosfor.

Det er gjennomført kontinuerlig overvåking av totalt 21 vassdrag, med til sammen 26 prøvepunkter. Resultatene følges over tid for å vurdere behov for tiltak. Tiltakene er ofte ytterligere sporingsarbeid for å avdekke feilkoblinger, utlekking og andre feil på avløpsledningsnettets.

Lærings- og utviklingspunkter fra 2022

- I romjulen 2022 og ukene etter var det svært utfordrende værforhold som gikk ut over sikkerhet og framkommelighet. Frem mot neste vinter jobbes det med å sikre bedre vinterdrift.
- Det er behov for å forbedre samhandlingen mellom ulike fagområder og virksomheter. Det er fortsatt flere områder hvor det er uklarhet rundt roller og ansvar. Det er også behov for bedre koordinering av det virksomhetsovergrepene temaet klima og miljø, og dette må forankres bedre.
- For å nå målsettingen om mer digitale tjenester er erfaringene at det må brukes mer tid på å sikre at eksterne konsulenter prioriterer utviklingsarbeidet med digital tidslinje i planbehandlingen.
- Det er behov for et tettere samarbeid på tvers av programområder og fagområder for å nyttiggjøre seg eksisterende erfaring og kunnskap om digital utvikling. Det skal utvikles ett nytt digitalt nettverk innenfor tekniske tjenester der Geodata får koordinatorsansvar for å styrke innsatsen innenfor digitalisering av tjenester og saksbehandlerverket.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
P11 Utbygging og samferdsel	123 314	119 542	120 782	1 240	1,0 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	-165 353	-171 085	-172 593	-1 508	-0,9 %
P13 Arealplan, klima og miljø	46 655	43 661	52 338	8 677	16,6 %
Sum	4 617	-7 881	528	8 409	1592,5 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Hovedutvalgsområdet har i 2022 hatt en samlet ramme på 0,5 millioner kroner. Mindreforbruk på totalt 8,4 millioner kroner. Programområde 11 hadde et avvik mot budsjett 1,0 prosent. Programområde 12 sitt avvik mot budsjett var på 0,9 prosent. Programområde 13 hadde et avvik mot budsjett på 16,6 prosent

På grunn av inntektsrammen til programområde 12 er den totale rammen til hovedutvalget på 0,5 millioner kroner. Programområde 12 Vann, avløp og renovasjon er avgiftsfinansiert. I tillegg til driftsutgiftene skal gebyrene også dekke avdrag og renter på investeringer samt indirekte kostnader. Inntektene føres på P12 mens kostnadene føres på sentrale områder. P12 har derfor en samlet ramme med inntekt 171,1 millioner kroner.

Kostnader knyttet til pandemien

Programområdene i hovedutvalgsområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,2 millioner kroner. Av dette er 1 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. tertialrapport.

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble hovedutvalgsområdet tilført 0,7 millioner kroner i 1. tertial på grunn av mindreforbruk i 2021.

Kommentar til avvik

Fordi det ikke alltid er mulig å hente inn vikarer ved fravær er det et mindreforbruk på lønn. Hovedårsaken til mindreforbruket er vakante stillinger, der det tar lengre tid å rekruttere kompetent arbeidskraft og der konkurransen er stor. I tillegg er det et mindreforbruk på grunn av fødsels- og sykepengerefusjon.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P11 Bybru	360 000	323 651	Iht. plan	36 349
KK P11 Flomsikring	16 000	8 142	Forsinket	7 858
KK P11 Kollektiv (Leskur mm.)	3 060	1 210	Iht. plan	1 850
KK P11 Maskiner, biler, utstyr og inventar	8 400	3 379	Iht. plan	5 021
KK P11 Merverdiavgift på anleggsbidrag finansiert av utbyggere	10 000	0	Forsinket	10 000
KK P11 Oppgradering av dammer	2 000	263	Forsinket	1 737
KK P11 Oppgradering lekeplasser	9 000	6 937	Iht. plan	2 063
KK P11 Oppgradering Parker og grøntområder	14 500	10 008	Iht. plan	4 492
KK P11 Samarbeid med andre utbyggere	43 044	41 587	Forsinket	1 457
KK P11 Spiralen Oppgradering	5 700	2 583	Iht. plan	3 117
KK P11 Sykkelplan	24 000	16 721	Iht. plan	7 279

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P11 Trafikksikkerhetstiltak / trygge skoleveier	20 700	26 996	Iht. plan	-6 296
KK P11 Universell utforming	2 500	1 787	Iht. plan	713
KK P11 Vei	60 000	67 555	Iht. plan	-7 555
KK P12 Intercity/Flisebekken	43 000	62 763	Iht. plan	-19 763
KK P12 Vann/avløp	234 835	261 940	Iht. plan	-27 105
KK P13 Utstyrskasse Svelvik	306	306	Ferdig	0
Sum øvrige prosjekter	0	15 977		-15 977
Sum	857 044	851 803		5 241

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Hovedutvalgsområdet har hatt en samlet investeringsramme på 857 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 851,8 millioner kroner.

For 2022 har hovedutvalget for tekniske tjenester total sett et mindreforbruk. Mindreforbruket er i all hovedsak knyttet til prosjekt bybru og skyldes lavere prisstigning enn antatt. Gjennom 2022 var det en meget høy prisstigning for byggekostnader og budsjettet for prosjekt Bybru ble derfor oppjustert i forbindelse med 1. tertial og 2. tertial, med henholdsvis 160 og 65 millioner kroner, for å være i tråd med markedsutviklingen. Prisstigningen i 4. kvartal 2022 ble lavere enn lagt til grunn for budsjettjusteringene, og dette har gitt et mindreforbruk for prosjekt Bybru.

Justeringer av investeringsrammen i 1. og 2. tertialrapport

Totalt ble investeringsrammen økt med 218,3 millioner kroner. I tillegg til økningene i prosjekt bybru ble det i 1. tertial rebudsjettert ubrukte midler fra året før på 21,6 millioner kroner, mens det i 2. tertial ble foretatt reduksjon i rammen på 28,3 millioner kroner på grunn av ubrukte rammer til prosjekt Merverdiavgift på anleggsbidrag finansiert av utbyggere.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

P11 Utbygging og samferdsel

Innledning

Programområdet leverer tjenester og infrastruktur som er grunnleggende for et velfungerende og bærekraftig lokalsamfunn. I dette ligger også et betydelig bidrag til at de fysiske omgivelsene våre er helsefremmende og trygge.

Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 1,2 millioner kroner, tilsvarende 1,0 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,1 millioner kroner. Av dette er 1,0 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Programområdet omfatter:

- Planarbeid, forvaltning, drift og vedlikehold av veier, gater, parker, torg, lekeplasser og badeplasser. I samferdsels- og trafikksikkerhetsforvaltningen inngår også koordinering med statlige og fylkeskommunale etater som har transportansvar, samt Buskerudbyen.
- Utleie av gategrunn til rigg, salg og aktivitet.
- Utarbeide normer/overordnede planer og strategier som vedgår de ulike trafikantgruppene og bygger opp under overordnede mål om redusert vekst i personbiltrafikken og økt bruk av andre transportformer, inkludert gode universelle løsninger.
- Parkeringsforvaltning og håndheving av parkeringsbestemmelser.
- Kommunalteknisk drift, inkludert tilknyttet maskinforvaltning, verksted og lager.
- Planlegge, styre og gjennomføre kommunale infrastrukturprosjekter som profesjonell byggherre.
- Koordinere planlegging og utbygging i samarbeid med andre aktører, gjennom planutarbeidelse, utbyggingsavtaler og gjennomføringsavtaler.
- Virksomhetene har myndighetsutøvelse innenfor fagområdene.

Andre rapporteringspunkter

Parkering

Etter en start på året der pandemien påvirket parkeringsbelegget har det vært en gradvis økning, og belegget normaliserte seg høsten 2022. Andelen elbiler på kommunale parkeringsplasser i sentrum utgjorde i desember 29 prosent av parkeringsbelegget. En hendelse i november, der utkjøringsrampen i Grev Wedel parkeringshus falt ned, medførte umiddelbar stengning av parkeringshuset og gav et økt trykk på øvrige parkeringshus og gateparkeringen på Bragernes. Det var likevel ledig korttidsparkering å finne.

Mobilbetaling av avgiftsparkering er godt mottatt av publikum og bruken er økende. Gjennom året var det hele 74 prosent som benyttet mobil som foretrukket betalingsmetode, mot 23 prosent andel kortbetaling og kun 3 prosent andel mynt.

Samferdsel, vei og park

Det er økende bruk av kommunens feilmeldingstjeneste Driftweb (appen Meld inn feil – Drammen). I 2022 mottok Driftweb 7 909 meldinger mot 7 612 meldinger i 2021.

Drammen kommune deltar i et prosjekt med Viken fylkeskommune om bedre samhandling knyttet til vinterdrift av fortau. Det er også gjort et arbeid med omklassifisering av gater i området Tollbugata for å gi en mer hensiktsmessig fordeling av veinettet mellom kommunen og fylkeskommunen. Sak om omklassifisering ble behandlet av kommunestyret 14.2.2023.

Det er gjennomført vårfeiling av alle kommunens gater, fortau og gang-/sykkelveier. I tillegg er det gjennomført nødvendig vedlikeholdsfeiling gjennom hele året. Totalt ble det feiet opp cirka 2 310 tonn grus fra byens gater.

Kommunen har 571 offentlige avfallsbeholdere i kommunens gater, torg, parker, grøntområder og badeplasser. Totalt ble det samlet inn cirka 133 tonn avfall fra disse i 2022, som er en nedgang fra 150 tonn i 2021.

2022 var siste året med rammeavtaler på skjøtsel av park- og landskapsanlegg for Drammen sør og Drammen nord. Nye rammeavtaler ble utarbeidet og lyst ut på slutten av året. Nytt i rammeavtalene var at det blant annet ble stilt krav til at leverandøren skal ha en miljøvennlig kjøretøypark.

Det har blitt jobbet målrettet med å avklare, kartlegge og dokumentere ansvar og tilstand på kommunens ulike anlegg igjennom 2022. Spesielt parker, lekeplasser, broer og gråsoneveier er gjennomgått. Sak om gråsoneveier «Harmonisering av kommunalt veinett» ble fremmet for politisk behandling, men saken ble utsatt. Det er kartlagt et økende og betydelig etterslep på vedlikehold av vei, noe som vil gi kommunen utfordringer i årene som kommer.

20 prosent av veinettet er tilstandsvurdert. Det er ikke gjort nye etterslepsberegninger siden forrige årsevaluering. Kommunen har asfaltert halvparten av sine grusveier og har nå rundt tre km grusveier.

Det pågår et kontinuerlig arbeid med å lappe hull og skader som oppstår i asfaltdekkene. I 2022 ble det brukt totalt 448 tonn asfalt til lapping av slaghull i byens gater, gang-/sykkelveier og fortau.

Det er gjennomført flere prosjekter i 2022 i egenregi, for eksempel ved Munkhaughjørnet/Drammensveien og Sandvollen/Gamle Riksvei.

Kommunens parker og grøntanlegg driftes og vedlikeholdes av både internt og eksternt mannskap. Vår-, sommer-, og høstflor er plantet ut og vedlikeholdt i sentrum i Drammen, Svelvik og Mjøndalen. Totalt ble det plantet ut cirka 10 000 planter.

I 2022 har det vært fokus på bytrær og gatetrær. Mange trær har fått omfattende kontroll av arborist og det er utført større arbeider med beskjæring for å gi trærne gode vilkår for et langt livsløp. Arbeid med bekjempelse av fremmede arter med fokus på Parkslirekne, Kjempepirekne, Kjempebjørnekjeks, Kjempepringfrø og Lupin fortsatte gjennom sesongen 2022. Mange av bestandene som har hatt kontinuerlig bekjempelse over flere år, ser ut til å være borte og det er synlig reduksjon i mange av de registrerte bestandene.

Utbygging og infrastruktur

Det har i 2022 pågått arbeid med mange og store utbyggings- og planprosjekter i Drammen kommune i ulike faser, i regi av statlige og private utbyggere. I tillegg er det flere prosjekter, både i plan-, prosjekterings- og utførelsesfase som gjøres i kommunal regi. Omfang, kostnads- og arbeidsfordeling for infrastruktur avtales gjennom utbyggingsavtaler mellom kommunen og utbyggere.

Utbygging av ny Vestfoldbane, nytt sykehus i Drammen og ny bybru er de tre største pågående prosjekter som har krevd og fortsatt krever tett oppfølging fra kommunen. Alle de tre prosjektene skal ferdigstilles i 2025.

Ny bybru i Drammen er et stort kommunalt prosjekt som koordineres tett med Bane NORs utbygging av ny Vestfoldbane og tilhørende behov for bygging av ny bru over sporområdet. I 2022 har ny midlertidig gang- og sykkelbru blitt bygget, og gammel bybru har blitt revet.

Det har blitt utført flere flomsikringsprosjekter i Krokstadelva og i Mjøndalen. Flere er under utførelse og ytterligere flere er under planlegging. Dette er samfunnsnyttige prosjekter som vil bidra til større trygghet mot flomskader i fremtiden for innbyggere og næringsliv. Prosjektet bygges i nært samarbeid med NVE.

Viktige pågående planarbeid og områdeutviklingsprosjekter hvor det må bygges ny infrastruktur er, blant andre:

- Konnerud sentrum – bolig og næringsutbygging
- Åsen - boligutbygging
- Bragerne vest (sykehustomta) – transformasjonsprosjekt når sykehuset flytter
- Travbanen/Berskaug
- Gulskogen nord
- Tangen
- Nybyen (godsterminalområdet)
- Strømsø

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	123 314	119 542	120 782	1 240	1,0 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 120,8 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 1,2 millioner kroner, tilsvarende 1,0 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,1 millioner kroner. Av dette er 1,0 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Virksomhet «Samferdsel, vei og park» har et merforbruk på til sammen 1,6 millioner kroner som hovedsakelig skyldes utfordringer med å tilpasse aktivitetsnivå til eksisterende budsjetttrammer. Virksomheten hadde lavere utgifter til vinterdriften enn normalt i perioden januar til april, noe som bidrar sterkt til at merforbruket ikke er høyere, selv om utgiftene til vinterdrift for desember var betydelig høyere enn budsjett. Virksomhet «Parkering» har et mindreforbruk på 2,0 millioner kroner som skyldes lavere drifts- og lønnsutgifter enn budsjettet. Programrådets øvrige virksomheter hadde mindreforbruk på cirka 0,8 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak lavere lønnsutgifter enn budsjettet.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Programrådets rammer ble nedjustert med 1,3 millioner kroner i 1. tertial. Dette gjelder merforbruk 2021.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P11 Bybru	360 000	323 651	Iht. plan	36 349
KK P11 Flomsikring	16 000	8 142	Forsinket	7 858
KK P11 Kollektiv (Leskur mm.)	3 060	1 210	Iht. plan	1 850
KK P11 Maskiner, biler, utstyr og inventar	8 400	3 379	Iht. plan	5 021
KK P11 Merverdiavgift på anleggsbidrag finansiert av utbyggere	10 000	0	Forsinket	10 000
KK P11 Oppgradering av dammer	2 000	263	Forsinket	1 737
KK P11 Oppgradering lekeplasser	9 000	6 937	Iht. plan	2 063
KK P11 Oppgradering Parker og grøntområder	14 500	10 008	Iht. plan	4 492
KK P11 Samarbeid med andre utbyggere	43 044	41 587	Forsinket	1 457
KK P11 Spiralen Oppgradering	5 700	2 583	Iht. plan	3 117
KK P11 Sykkelplan	24 000	16 721	Iht. plan	7 279
KK P11 Trafikksikkerhetstiltak / trygge skoleveier	20 700	26 996	Iht. plan	-6 296
KK P11 Universell utforming	2 500	1 787	Iht. plan	713
KK P11 Vei	60 000	67 555	Iht. plan	-7 555
Sum øvrige prosjekter	0	15 977		-15 977
Sum	578 904	526 795		52 108

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til veier, plasser, torg og flomsikring på til sammen 550,6 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 526,8 millioner kroner.

Mindreforbruket er i all hovedsak knyttet til prosjekt bybru og skyldes lavere prisstigning enn antatt. Gjennom året var det en meget høy prisstigning for byggekostnader og budsjettet for prosjekt bybru ble derfor oppjustert i forbindelse med 1. tertial og 2. tertial med henholdsvis 160 millioner og 65 millioner kroner, for å være i tråd med markedsutviklingen. Prisstigningen i 4. kvartal ble lavere enn lagt til grunn for budsjettjusteringene, noe som resulterte i ett mindreforbruk for prosjekt bybru.

Justeringer av investeringsrammen i 1. og 2. tertialrapport

I tillegg til med justeringene for Bybrua ble programområdet i 1. tertial tilført ubrukte midler fra året før på 21,6 millioner kroner, mens det i 2. tertial ble foretatt reduksjon i rammen på 28,3 millioner kroner på grunn av ubrukt ramme til prosjekt Merverdiavgift på anleggsbidrag finansiert av utbyggere.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

Investeringsprosjekter

Ny gang- og sykkelundergang Ryddinggangen

Gjennomføringen av Ryddinggangen foregår i flere etapper tilpasset Bane Nor sin gjennomføring av nytt jernbane-prosjekt. Prosjektet har bevilgninger fra og med 2023. Det har påløpt cirka 5 millioner kroner på dette prosjektet i 2022, fordi det startet tidligere enn forutsatt. Dette vil ikke påvirke prosjektets totalramme. Grunnarbeidene med kulverten er i gang. Kulverten skal deretter rulles på plass under jernbanesporene i sommerbruddet 2023 og bygges ferdig høsten 2023.

Bybru

Prosjektet er godt i gang med grunnarbeider og hadde produksjon tilnærmet som budsjettet i 2022. Prosjektet er i all hovedsak i rute til tross for krevende grunnforhold i arbeidet med fundamentering. Avvik i kostnader i 2022 er i all hovedsak knyttet til lavere prisstigning enn antatt. Bransjen opplevde meget høy prisstigning i store deler av 2022 og budsjetterte i tråd med forventet utvikling.

Byggekostnadsindeks for 4. kvartal 2022 kom først 23. januar 2023. Denne viste at prisindeksen totalt sett for 2022 ble lavere enn antatt.

Flomsikring

Flomsikringsprosjektet har i 2022 hatt to pågående prosjekter: Kapasitetsutvidelse av Mjøndalsbekken/Vassenga som ble ferdigstilt høsten 2022. Delprosjekt Vrangbekk ble påbegynt høsten 2022 og ferdigstilles sommeren 2023.

Prosjektering av kvikkleiresikring av Vika kvikkleireområde er ferdig og prosjektering av Sadolin pumpestasjon pågår.

Reguleringsplan av Wigenjordet er førstegangsbehandlet og endelig vedtak forventes våren 2023.

Mangel på ressurser og forsinkede planprosesser gjør at flomsikringsarbeidene ligger noe etter planlagt fremdrift. Framdriften i prosjektene styres av NVE.

Kollektiv (leskur m.m)

Som følge av bybruprojektet måtte krysset ved Vinjes gate Rosenkrantzgata legges om for å sikre bedre fremkommelighet for buss. Videre ble det brukt midler på mindre tiltak på bussholdeplasser, som å legge til rette med ledelinjer, endringer av asfalt og stein for å unngå vannansamlinger på vei til bussholdeplassene og endring av høyde på kantstein. Det var opprinnelig satt av en budsjettsum til oppgradering av bussholdeplassene ved Brudeberget, men ny informasjon som fremkom i løpet av prosessen, gjorde at prosjektet likevel ikke ble fullført.

Maskiner, biler, utstyr og inventar

Avsatte budsjettmidler for 2022 ble ikke benyttet fullt ut. Det ble investert i en ny redskapsbærer for bruk i vinterberedskap og klipping av store arealer. I tillegg ble det skiftet ut en del brøyteutstyr til lastebiler.

Merverdiavgift på anleggsbidrag finansiert av utbyggere

Fremdriften styres av private utbyggere. Merverdi-kostnadene er bokført på det enkelte prosjekt. Det har vært en god del forsinkelser i oppstart og gjennomføring av disse prosjektene

Oppgradering av dammer

Det er et underforbruk på denne budsjettposten fordi det i 2022 kun har vært utført prosjektering av tiltak. Bygging vil skje i de påfølgende år.

Oppgradering lekeplasser

Rehabilitering av lekeplassene i Nedre Brentås vei, Veslebakken, Ryhggata og Stillerud ble ferdigstilt våren 2022. Det ble utført rehabilitering av lekeplassen på Marcus Thranes plass og Lønnerudveien lekeplass. Det ble også utført større opprusting av lekeplassen på Tusenårsstedet i Krokstadelva for å få anlegget driftbart og sikkert. Arbeidet med rehabilitering av lekeplassene på Møllenhof og Uranusveien ble påbegynt. Prosjekteringen ble ferdigstilt og dialog med entreprenør igangsatt før årsskiftet 2022/2023.

Oppgradering av parker og grøntområder

Arbeidene med bergsikring i Bragernesåsen ble ferdigstilt før sommeren 2022. Knemstranda stod også ferdig opparbeidet med ny volleyballbane og Tuftepark. Det ble også foretatt noe vegetasjonsrydding og terrengforming her. Det ble utført sikkerhetskontroll og forprosjekt av murene langs Sigurd Christiansens promenade og i Gropa. Bygging av en ny bru ved Vannverksdammen ble igangsatt. Forprosjekt på rehabilitering av fontenen i Drammen park ble utført. Arbeidet med å bygge ny Storgaten brygge i Svelvik ble også igangsatt.

Samarbeid med andre utbyggere

Det pågår flere store utbyggerprosjekter som Vestfoldbanen og nytt sykehus, som er samarbeidsprosjekter generert av tidligere inngåtte utbyggingsavtaler. Eksempler på andre avtaler som følges opp i ulike faser (planlegging, prosjektering og bygging) i samarbeid med andre utbyggere, er Sundlandveien, Gulsbogen nord, infrastruktur på Holmen, infrastruktur på Konnerud, Åsen og turvei på Nøsted.

I tillegg gjennomføres et stort planarbeid på det eksisterende sykehusområdet, Bragernes Vest, og det arbeides med en områdestrategi som skal være grunnlag for samarbeid om utvikling av Strømsø.

Spiralen oppgradering

Oppgradering av øvre portal ble ferdigstilt i 2022 innenfor budsjett.

Sykkelplass

Detaljregulering av sykkelvei med fortau i Hermanstorffs gate ble så å si fullført, slik at det er klart til bygging i 2023. Resten av den bestilte røde asfalten på sykkelveiene kom også på plass slik at vi har fått mange godt synlige sykkelveier og sykkelfelt. Kartlegging av sykkelveivisningen for hele kommunen ble gjennomført. I samarbeid med Viken fylkeskommune er det laget skiltplan i henhold til denne for første pilotprosjekt på ny og forbedret sykkelveivisning i Viken, for eksempel prosjekt Øvre Storgate-Landfalløya. Oppstarten på prosjektet ble forsinket, så skiltingen kommer først på plass i 2023. Som en forlengelse av Vikens prosjekt og helhetlig linje til Drammen park, ble det gjennomført flere trafiksikkerhetstiltak spesielt rettet mot syklende og gående mellom Landfalløya og Vårveien. I Svelvik ble det bygget gang- og sykkelvei på manglende strekning i Sverstadveien, hvor det tidligere kun var et smalt fortau. Nå henger derfor gang- og sykkelssystemet sammen der. I forbindelse med ny flerbrukshall på Brandengen kommer ny sykkelvei med fortau. Detaljprosjektering av videreføring av denne frem til Iver Holters gate (i tråd med reguleringsplan) har blitt gjennomført og står klar til bygging i 2023. Videre ble det brukt noen midler på slutføring av prosjekter fra tidligere år, skilting og oppmerking på/langs sykkelnettet og gang- og sykkelvei som snarvei mellom Strømliveien og Tårnveien.

Trafiksikkerhetstiltak/trygge skoleveier

Det ble utarbeidet rapport for kartlegging av snarveier i Drammen kommune. To av disse er rustet opp, én i Åsen og én i Tårnfaret. Det ble bygget fortau langs Holmens gate og i Bergeråsen ble det fullført et prosjekt for å bedre trafiksikkerhetsforholdene rundt snuplassen for buss. Langs Hotvetveien ble det bygget fortau og gang- og sykkelvei. Det ble forbedret belysning av gangfelt, satt opp en rekke nye skilter og noen bommer.

Videre ble det laget en ny kiss and ride-løsning ved Krokstad skole og fullført prosjekter fra tidligere år, inkl. blant annet fortau langs Juveveien og Maria Feghts gate, og startet på fortau i Skomakergata.

Universell utforming

I 2022 ble det fokusert på bedre tilrettelegging for universell utforming primært i Mjøndalen og Krokstadelva. Videre ble det også gjennomført en informasjonskampanje om bedre universell utforming i byrommet med fokus på frie gangpassasjer i sentrumsområdene. Utbedringstiltak som har blitt gjennomført har vært i AJ Horgens vei, Sandsgate og krysset mellom Stasjonsgata og Gamle Rådhusgata.

Vei

Investeringsbudsjettet på Vei innrettes i stor grad på forbedring av trafiksikkerhet og nødvendig oppgradering av veiinfrastruktur, og gjennomføres i stor grad som samarbeidsprosjekter med VA, andre kabelaktører og som interne fellesprosjekter sammen med midler fra investeringspostene Trafiksikkerhet, Sykkelplan, Kollektiv og Universell utforming. Det er i 2022 gjennomført en rekke tiltak som har gitt økt trafiksikkerhet og bedret standard spesielt for gående og syklister. Det er til sammen oppgradert 4 km med fortau, 6,6 km gang- og sykkelveier og 23 km med veier/gater. Det er gjennomført oppgradering og utskifting av 600 meter autovern på rundt 18 delstrekninger. Det er skiftet ut cirka 1500 gatelysarmaturer og montert omtrent 5 000 meter nye luftledninger. Det er gjennomført et samarbeidsprosjekt med Glitre om måling av strømforbruk for gatelys.

P12 Vann, avløp og renovasjon

Innledning

Programområdet er ansvarlige for å sikre godt drikkevann og trygg vannforsyning og avløpstjeneste til hele Drammen. Vannforsyningstjenesten og avløpstjenesten er samfunnskritiske tjenester som er helt nødvendige for et trygt og godt liv.

Ved utgangen av året viser regnskapet et merforbruk på 1,5 millioner kroner, tilsvarende 0,9 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 ingen merkostnader knyttet til pandemien.

Fakta om programområdet

Det leveres vann- og avløpstjenester til mer enn 98 prosent av befolkningen i Drammen. Vannet kjøpes fra Glitrevannverket IKS og Blindevannverket IKS, og fraktes deretter til forbrukerne i et kommunalt ledningsnett på 530 km.

Husholdninger og bedrifter sender deretter avløpsvannet ut i et kommunalt ledningsnett på 536 km via blant annet 149 pumpestasjoner til renseanleggene Mjøndalen, Muusøya, Solumstrand og Bokerøya. I tillegg kommer 333 km ledninger som samler opp grunnvann og regnvann og slipper dette ut i vassdragene.

Renovasjonstjenester ivaretas av Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS.

Andre rapporteringspunkter

Konseptvalgsutredningen for fremtidig avløpsrenseløsning ble ferdigstilt i 2022 og var oppe til politisk behandling på første formannskapsmøte og første kommunestyremøte i 2023. Der ble det vedtatt igangsetting av forprosjekt for nytt regionalt avløpsrenseanlegg i Nordbykollen, i samarbeid med Lier og Asker kommune.

Vann- og avløpsområdet i kommunen jobber aktivt med å redusere sitt klimafotavtrykk og det er opprettet et klimastyringssystem som er i en oppstartsfase. Virksomheten er i gang med å kartlegge egne utslipp, identifisere de vesentligste utslippsområdene og å iverksette tiltak som sørger for at utslippene kuttes i tråd med kommunens klimastrategi.

Vannforsyningstjenesten

Drammen mottok i 2022 10,1 millioner m³ vann fra Glitrevannverket IKS og 0,6 millioner m³ vann fra Blindevannverket IKS. Med det er vannmengden inn på Drammen kommunes nett tilbake på 2020-nivå etter

det ekstraordinært høye forbruket i 2021, som skyldtes lekkasjer på grunn av vinterkulde over en uvanlig lang periode. Lekkasjeprosenten i vannforsyningen for 2022 er beregnet til 40 prosent, og dette er ned fra 44 prosent i 2021.

I november øvde virksomhet Vann og avløp, sammen med blant andre Drammen helsehus, på hvordan man løser en situasjon på helsehuset dersom vannet skulle bli borte. Det var en nyttig øvelse hvor virksomheten fikk testet sin kompetanse på utdeling og levering av nødvann i poser, samt tilkobling og bruk av en nødvannstank på 10 000 liter. Denne tanken ble koblet direkte til helsehusets vannrør, slik at vannkraner kunne brukes tilnærmet som normalt. Øvelsen ga viktig innsikt i hva som bør jobbes videre med for å sikre god beredskap.

Det ble utført 67 reparasjoner av vannlekkasjer på det kommunale nettet i 2022, og dette er på samme nivå som i 2021. Drammen kommune arbeider systematisk med å lokalisere og tette lekkasjer. Kommunene i regionen samarbeider systematisk og godt for lekkasjereduksjon gjennom programmet «Godt vann Drammensregionen».

I 2022 var det kun 1,2 timer avbrudd i vannforsyningen per person tilknyttet kommunal vannforsyning. Av dette var omtrent 30 prosent ikke planlagte avbrudd og 70 prosent planlagte (varslede) avbrudd. Dette nivået på avbrudd i den kommunale vannforsyningen betyr at hver tilknyttet innbygger i gjennomsnitt opplever et avbrudd en gang hvert 7-8 år. De varslede avbruddene er noe høyere enn i 2021. En av årsakene til dette er spyling og rengjøring av vannledningsnettet på Bragernes.

Avløpstjenesten

- Alle renseanleggene oppnår krav for rensing av fosfor
- Muusøya renseanlegg oppnår sekundærrensekravet for BOF og KOF (organisk materiale)
- Solumstrand renseanlegg oppnår krav for KOF-utslipp. Det var ett avvik for BOF-kravet i 2022 og anlegget oppfyller derfor ikke kravene til sekundærrensing. Avviket ble meldt til Statsforvalteren.
- Mjøndalen renseanlegg oppnår ikke sekundærrensekravet for BOF og KOF
- Bokerøya renseanlegg har ikke krav om sekundærrensing

Nedenstående tabell viser den samlede vannbalansen for alle avløpsanlegg for 2021 og 2022. Vi ser at både mengden fremmedvann og mengden vann i overløp har gått ned siden i fjor. Dette er et resultat av lave nedbørsmengder og saneringstiltak på nettet. De to første radene viser total vannmengde som kommer inn på avløpsnettet og hvor vannet kommer fra, og de tre nederste viser vannmengde ut fra avløpsnettet og hvor det går ut.

	2021	2022
Avløpsvann fra abonnenter	5 212 353,3 m ³ (25,1 %)	5 266 621,5 m ³ (30,1 %)
Fremmedvann	15 582 647,1 m ³ (74,9 %)	11 725 817,9 m ³ (69,0 %)
Vannmengde lekkasjer	2 871 508,4 m ³ (13,8 %)	2 506 712,5 m ³ (14,7 %)
Vannmengde overløp	1 440 562 m ³ (6,9 %)	1 053 511,9 m ³ (6,2 %)
Vannmengde utløp på renseanlegg	16 482 930,0 m ³ (79,3 %)	13 442 215,0 m ³ (79,1 %)

I 2022 ble det gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse for avløpssystemet i Drammen kommune. I arbeidet har man sett på hvilke farer og sårbarheter som påvirker hele avløpskjeden fra sluk til det rensede avløpsvannet slippes tilbake til fjorden, og hvordan dette kan påvirke mennesker, miljø, omdømme og økonomi. I tillegg har man startet arbeidet med risikovurdering av ledninger som er spesielt viktig for å sikre en trygg drikkevannsforsyning og transport av avløpsvann. Dette arbeidet vil fortsette i 2023.

Dammer

I henhold til Damsikkerhetsforskriften, ble det i 2022 gjennomført periodisk tilsyn på alle dammer i Drammen

kommune. Ingen dammer ble rehabilitert i 2022. Vasshella var planlagt rehabilitert i 2022, og teknisk plan for rehabilitering av dammen ble godkjent av NVE i mai. Forsinkelser i saksgangen hos NVE førte til at gjennomføring av rehabilitering ble utsatt til 2023.

Damsikkerhetsforskriften stiller krav til at alle dammer i konsekvensklasse 2-4 har måler for overvåking av vannstand. Prosjekt «Vannmålere til dammer» ble startet opp i 2022. Høsten 2022 ble det gjennomført befaringer og det er montert skap til måleutstyr på alle dammene, slik at dammene nå er klargjort for installering av vannstandsmålere våren 2023.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	-165 353	-171 085	-172 593	-1 508	-0,9 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på -172,6 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et merforbruk på 1,5 millioner kroner, tilsvarende 0,9 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 ingen merkostnader knyttet til pandemien.

Kommentar til avvik

Vann og avløp hadde et merforbruk i forhold til budsjett for 2022 på 5,7 millioner kroner. Etter bruk av fond fra tidligere års overskudd rapporterer programområdet et merforbruk på 1,5 millioner kroner.

Lønnsutgiftene var 4 millioner kroner lavere enn budsjettet. Årsaken til dette skyldes primært ubesatte stillinger. Det er meget krevende å rekruttere, både fagarbeidere, ingeniører og ledere.

Andre driftsutgifter var omtrent i balanse med et mindreforbruk på 0,3 millioner kroner.

Inntektene var 5,8 millioner kroner lavere enn budsjettet. Innbyggere og næringsliv brukte i 2022 mindre vann enn i 2021, og mindre vann enn forutsetningene for budsjettet. Det er regnskapsført en mindreinntekt på rundt 9,3 millioner kroner på de mengdeavhengige gebyrene. Bruk av fond fra tidligere års overskudd reduserer mindreinntekten.

Selvkostresultat

Selvkostresultatet for 2022 for vannforsyning er et underskudd på 13,1 millioner kroner. Ved inngangen av året var det et oppsamlet overskudd fra tidligere år på 4,2 millioner kroner. Etter at overskuddet har dekket opp deler av merforbruket i driften er det fremførbare underskuddet for vann på 9 millioner kroner.

Selvkostresultatet for 2022 på avløp er et underskudd på 19,3 millioner kroner. Ved inngangen av året var det et oppsamlet underskudd fra tidligere år på 3,3 millioner kroner. Ved utgangen av året er underskuddet dermed økt til 23,1 millioner kroner.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Det har ikke vært budsjettjusteringer for programområdet i 2022.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P12 Intercity/Flisebekken	43 000	62 763	Iht. plan	-19 763
KK P12 Vann/avløp	234 835	261 940	Iht. plan	-27 105
Sum	277 835	324 702		-46 868

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til vann og avløp på til sammen 277,8 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 324,7 millioner kroner.

Investeringsprosjektet vann -og avløp brukte 261,9 millioner kroner av et revidert budsjett på 324,7 millioner kroner. Erfaringsmessig blir enkelte prosjekter noe forskjøvet i forhold til oppsatt fremdriftsplan, og dette blir tatt hensyn til ved igangsetting av prosjekter. Merforbruket skyldes at framdriften i prosjektene har vært større enn det som ble lagt til grunn.

Investeringsprosjekter

Intercity/Flisebekken

Nytt stort overvannsrør, Flisebekken2, har blitt bygget i forbindelse med Bane Nor sitt Intercity-prosjekt. Tiltaket sikrer at overvann fra store deler av Strømsø ledes ut til Drammenselva. Det ble vedtatt en ekstraordinær bevilgning på henholdsvis 40 millioner kroner i 2022 og 20 millioner kroner i 2023 til dette prosjektet. Oppstart av prosjektet var allerede i 2021, og 31,8 millioner kroner av kostnadene ble derfor belastet rammen til vann/avløp i 2021. Prosjektet ferdigstilles i 2023.

Prosjektet har et merforbruk på 19,8 millioner kroner i 2022. Dette skyldes at beløpet Bane Nor har fakturert kommunen er inkludert moms. Det er uenighet mellom Drammen kommune og Bane Nor om forståelse av avtaleverket og valg av mva-modell. For å overholde sine forpliktelser har Drammen kommune utgiftsført faktura fra Bane Nor inkludert moms i 2022, men det forventes en løsning der prosjektet belastes med et betydelig mindre mva-beløp.

Vann og avløp

Prosjektet «digitale fjernavleste vannmålere» har fra oppstarten høsten 2021 og gjennom 2022, jobbet med utvikling av den skybaserte plattformen for flåtestyring og bygging av et kommunikasjonsnettverk for innsamling av vannmålerdata. I 2022 ble det etablert 36 gatewayer i kommunikasjonsnettverket fra Steinberg i vest til Berger i sør. Samtlige av disse er montert på kommunale bygg. Dette sikrer kontroll over infrastrukturen. Ved utgangen av 2022 mottar plattformen avlesinger fra cirka 3 000 vannmålere.

Planleggingen av utskiftning av 35 000 vannmålere er i slutfasen. Det er inngått kontrakt med entreprenørfirma som skal gjennomføre selve utskiftningen. Utskiftningen starter første kvartal 2023.

Totalt ble henholdsvis 0,8 prosent av vannledningsnettet og 1,53 prosent av avløpsnettet fornyet i 2022. Det ble strømpereoverert (gravefri rehabilitering) rett i overkant av 6 km med avløpsledninger og overvannledninger. I 2022 ble det gjennomført mindre gravefrie vannprosjekter enn planlagt og dette er hovedårsaken til at fornyelsen av vannledningsnettet er noe lavt.

Det ble i 2022 gjennomført store og kostbare separeringsprosjekter i Skomakergata og Holmens gate på Åskollen, i Løvligata og Industrigata i Mjøndalen og langs Svelvikveien. I tillegg til investeringer knyttet til oppgradering av ledningsnettet, er det benyttet betydelige investeringsmidler til prosjektering av fremtidige investeringsprosjekter, oppgradering av infrastruktur på renseanleggene og samarbeidsprosjekter med Viken fylkeskommune.

P13 Arealplan, klima og miljø

Innledning

Programområdet har ansvar for å redusere menneskeskapte klimagassutslipp og å sikre attraktiv by- og stedsutvikling for alle gjennom både planlegging og håndheving. Det er fokus på effektiv og servicevennlig saksbehandling, spesielt for plan- og byggesaksbehandling.

Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 8,7 millioner kroner, tilsvarende 16,6 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 0,1 millioner kroner. Det ble ikke kompensert for dette.

Fakta om programområdet

Arealplan har ansvar for kommunens arealplanlegging etter plan- og bygningsloven, på alle plannivåer, fra utarbeidelse av kommuneplanens arealdel til behandling av reguleringsaker fra utbyggere og tiltakshavere. Arealplan samarbeider tett med flere andre tjenesteområder om by- og stedsutvikling.

Byggesak er ansvarlig for byggesaksbehandling, ulovlighetsoppfølging og tilsyn etter plan- og bygningsloven. Saksbehandlingen er i stor grad styrt av gjeldende lovverk og plangrunnlag, men innebærer også en viss grad av skjønn på enkelte områder.

Virksomhet Geodata har ansvaret for forvaltning av eiendomsinformasjon (matrikkeldata), basiskart, flybilder og temakart. Oppmåling av eiendommer, eierseksjonering og delesaksbehandling er sentrale lovpålagte oppgaver. Geografiske analyser basert på stedfestede data, saksbehandling av veinavn og adressering ligger også til virksomheten.

Landbruk og miljø har ansvar for myndighets- og forvaltningsoppgaver innen landbruk, skog, jakt og fiske, biologisk mangfold, vannmiljø og andre naturgitte ressurser. I tillegg kommer myndighetsoppgaver knyttet til forurensing, avfall og ytre miljø.

Klima utarbeider og følger opp klimastrategi, klimabudsjett og klimaregnskap. De fungerer som pådriver, tilrettelegger, strategisk planlegger, kompetanseenhet innen klima, og er i dialog om klimarelaterte saker i nært samarbeid med kommunens øvrige linje- og stabsenheter, eksterne kompetansemiljøer og andre aktører.

Juridisk klagebehandling saksbehandler klagesaker på de nevnte fagfeltene i programområdet, og har ansvar for bevilling (alkohol og servering) og tilsyn etter tobakksskadeloven.

Andre rapporteringspunkter

Kommuneplanens arealplan ble vedtatt sendt på høring, og flere planprosesser er ferdigstilt, som for eksempel områdeplan for Knive og Lolland. Programområdet bidrar i stor grad med kommunens klimaarbeid og satsingen Norges grønneste kommune. Disse to, samt arealplanen, har egne kapitler i årsevalueringen.

Drammen kommune har høye ambisjoner innen klima. Kommunen ble nominert til årets lokale klimatiltak 2022 av Zerokonferansen av KS, Miljøstiftelsen ZERO og Kommunalbanken, der Drammen sammen med Tønsberg kommune kunne motta pris for andreplass. Om prosjektet ble det sagt at «Drammen og Tønsberg har utmerket seg på et tiltaksområde som nå blir viktigere og viktigere. Ved å lage et «klimakart» over egne arealressurser har de fått på plass et helt nytt verktøy for kommunal arealplanlegging».

Handlingsplan for plast er utarbeidet og vedtatt etter en bred høring. Det er etablert en politisk styringsgruppe for å sikre god vannkvalitet i Vannområde Drammenselva. Sedimenter er overvåket gjennom Ren Drammensfjord-prosjektet sammen med Lier kommune, og resultatene viser at mengden miljøgifter er redusert i sedimentene.

Det er behandlet flere saker om motorferdsel i utmark og det er laget ny forskrift om fartsbegrensning til sjøs for fritidsbåter.

Innenfor jordbruket er det en positiv utvikling for dyrking av frukt og bær. Vekst innenfor fruktproduksjon er en trend som har pågått noen år i kommunen, og som ser ut til å fortsette. Antall gårdsbruk holder seg stabilt. Skogbruket har noe redusert avvirking, mens det er et kraftig oppsving i skogskjøtsel.

Andre forhold av betydning:

- Klimastrategi er vedtatt sendt på høring etter bred medvirkning i Drammenssamfunnet.
- Det er gjennomført brukerundersøkelse om plan- og byggesaksbehandling med mål om å levere mer effektive og servicevennlige tjenester framover.
- Delesaker, seksjoneringsaker og matrikkelsaker er produsert innenfor de lovpålagte fristene.
- Handlingsplan for plast er utarbeidet etter en bred høring.
- Det ble i 2022 etablert en politisk styringsgruppe med åtte ordførere for å sikre god vannkvalitet i Vannområde Drammenselva.
- Registrering i Grunnforurensningsdatabasen har økt, og det er iverksatt forebyggende tiltak mot forsøpling, bekjempelse av fremmede arter, utslipp og forurensning.

Servicevennlig kommune i plan- og byggesaker

P13 Arealplan, klima og miljø har et overordnet mål om å levere mer servicevennlige tjenester til brukere og innbyggere. Det er i 2022 gjennomført flere tiltak og aktiviteter for å utvikle tjenestene:

- Det er etablert og gjennomført tre planforum med cirka 100 deltakere per forum der målet er bedre dialog med utbyggere og tiltakshavere om en mer bærekraftig byutvikling i Drammen.
- Sommeren 2022 ble byggesaksforum etablert i Mjøndalen for å veilede innbyggerne om enklere byggesøknader.
- Byggesak har utvidet fysisk veiledningstjeneste ute på knutepunktene
- Arbeidet med å oppheve eldre reguleringsplaner som vil gi tydeligere føringer for brukerne er påbegynt, og det gis tidlige tilbakemeldinger i plansaker.
- Det er brukt mer tid på å kvalitetssikre riktig innrapporterte KOSTRA-tall for 2022 for arealplanlegging, hvilket sannsynligvis er en årsakene til at kommunen klatrer på boligvennlighetskåringen.
- Klageforløp i eByggesak er effektivisert med bruk av klart språk i utgående brev og maler, og riktige vedtak er sikret gjennom tydelig og rask nok informasjon i saken for parter og politikere.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	46 655	43 661	52 338	8 677	16,6 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 52,3 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 8,7 millioner kroner, tilsvarende 16,6 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 0,1 millioner kroner. Det ble ikke kompensert for dette.

Kommentar til avvik

Hovedårsaken til mindreforbruket er vakante stillinger, der det tar lengre tid å rekruttere kompetent arbeidskraft og der konkurransen er stor. I tillegg er det et mindreforbruk på programområdet samlet på grunn av fødsels- og sykepengerefusjon. Fordi det ikke alltid er mulig å hente inn vikarer ved fravær, er det et mindreforbruk på lønn. I tillegg er stillinger holdt vakante.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Programområdet ble tilført 2,0 millioner kroner i 1. tertial. Dette gjelder mindreforbruk fra 2021.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
KK P13 Utstyrsbank Svelvik	306	306	Ferdig	0
Sum	306	306		0

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet**Investeringer – kommunekassen**

Programområdet har overført investeringsmidler fra driftsbudsjettet knyttet til kjøp av utstyr på til sammen 0,3 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 0,3 millioner kroner.

Nøkkeltall for programområdet

Arealplan – tall for reguleringsplaner:

	Antall 2022	Antall 2021		Antall 2022	Antall 2021
Planprogram lagt til høring	1	3	Fastsatte planprogram	1	4
Planforslag 1.gangsbehandlet	9	21	Vedtatte planer (2. gangs beh.)	6	11
Mottatte planinitiativ	16	25	Planendringer etter enkel prosess	2	2
Pågående detaljreguleringsplaner pr utgangen av 2020	82	96	Pågående overordnede planer pr utgangen av 2020	10	10

Byggesak – tall for byggesaker:

Oversikt over søknader om byggetillatelse og vedtak:

	Antall saker 2022	Antall saker 2021
Mottatte søknader	1141	1148
Mottatte søknader med vedtak	1081	1049
Søknader om dispensasjon	72	114
Antall byggesøknader vedtatt*	2349	2287

*Antallet omfatter vedtak i mottatte søknader inneværende og tidligere år, og nye søknader i pågående byggesaker, slik som søknad om endring av gitt tillatelse, igangsetting, midlertid brukstillatelse og ferdigattester.

Erfaringene viser at det er stabil inngang med nye søknader i 2021 og 2022, og at det er en økning i antall ferdig behandlede søknader med vedtak i 2022. Det var en nedgang i antall nye søknader med dispensasjoner i 2022.

Fordelingen av vedtak etter søknader:

	Antall saker 2022	Antall saker 2021
Vedtak med 12 ukers frist	324	371
Vedtak med 3 ukers frist	757	678
Hvorav vedtak om dispensasjon	89*	111

*Tallet omfatter også søknader om dispensasjoner som er mottatt i foregående år, men ferdigbehandlet i 2022, og sammenfaller derfor ikke med antallet mottatte dispensasjonssøknader.

Det var en nedgang i antall nye søknader og vedtak med dispensasjoner i 2022.

Saksbehandlingstid for søknadstypene:

	2022	2021
Saksbehandlingstid 12 uker	67,96	67,57
Saksbehandlingstid 3 uker	39,49	38,83
Hvorav rammetillatelser	68,12	76,58
Hvorav ett-trinn 3 uker	33,08	36,41
Saksbehandlingstid dispensasjoner	55,21	69,88

Saksbehandlingstiden for 12 og 3 ukers saker totalt sett er stabil, men saksbehandlingen er effektivisert for søknadstypene rammetillatelser og dispensasjoner. Det er positivt at effektiviseringstiltakene allerede gir resultater, og det er forventet at ytterlige virkninger av iverksatte tiltak kommer i 2023.

Formannskap

Formannskapetets kompetanseområde følger av kommunelovens bestemmelser og kommunens reglement for kompetanse og delegering i Drammen kommune. Formannskapet er kommunens økonomiutvalg og er også fast planutvalg etter plan- og bygningsloven. Formannskapet skal behandle saker relatert til kommuneplan, områdeplaner, kommunedelplaner og områderegulering. Løpende oppfølging av kommunens eierpolitikk og forvaltning av kommunens eierposisjoner er formannskapetets ansvar. Formannskapet har tilsvarende ansvar for oppfølging av regionale spørsmål.

P14 Ledelse, styring og administrasjon

Programområdet omfatter Drammen kommune som administrativ organisasjon og styringssystemene som benyttes for kunne levere de tjenester som er vedtatt. Programområdet består i hovedsak av rådmannen og administrativ ledelse, sentrale fagstaber, utvikling og digitalisering, fellestjenester, kommuneadvokaten og hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet.

P15 Samfunnssikkerhet

Programområdet omfatter tilskudd til Drammensregionens Brannvesen (DRBV) IKS, Sør-Øst 110 IKS sentral i Buskerud og Vestfold (Viken), samt tilskudd til Sivilforsvaret og interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA), der 22 kommuner i Viken og Vestfold og Telemark fylkeskommuner samarbeider for å håndtere forurensning fra olje og andre kjemikalier. Programområdet er ansvarlig for etablering og drift av kommunens beredskapsorganisasjon og vil bistå med samordningsoppgaver. Dette gjelder også rapportering til Statsforvalteren som øver og fører tilsyn med kommunenes beredskap.

P16 Næring

Kommunen har en viktig rolle som vertskap og tilrettelegger for vekst og omstilling i det lokale og regionale næringslivet. Dette innebærer blant annet å legge til rette for gode rammebetingelser for eksisterende næringsliv, virksomheter som ønsker å etablere seg i kommunen, og gründere og nystartede virksomheter. Programområdet har også ansvaret for samhandlingen med næringsaktører, academia og andre samarbeidspartnere og påser at kommunen etablerer gode møteplasser og bidrar til dialog mellom partene.

P17 Arbeid og inkludering

Det følger ikke budsjettmidler til programområdet, og det er ingen aktivitet innen programområdet som ikke er ivarettatt av andre programområder.

P18 Politisk styring

Programområdet omfatter all politisk virksomhet og politisk sekretariat.

Formannskap

Om hovedutvalget

Formannskapet har rollen som overordnet plan-, økonomi- og eierskapsutvalg samt utvalg for næring, arbeid og inkludering. I 2022 har formannskapet i tillegg ivaretatt politisk oppfølging av pandemien.

Formannskapet har ansvar for programområdene:

P 14 Ledelse, styring og administrasjon

P 15 Samfunnssikkerhet

P 16 Næring

P 17 Arbeid og inkludering

P 18 Politisk styring

P 19 "Sentrale poster" omtales under innledende kapittel.

Når det gjelder omtale av eierskap og selskaper, vises det til eget kapittel i årsevalueringen.

Dette er vi stolte av

God økonomisk styring

Programområdene under formannskapet har hatt en stram økonomistyring, og dette har bidratt til at programområdene samlet sett har holdt seg innenfor budsjetttrammene, selv om enkelte områder har hatt et merforbruk. Til tross for en forsiktig pengebruk har stabs- og støttemiljøene levert god kvalitet på sine tjenester overfor de øvrige tjenesteområdene.

Digitalisering og utvikling av tjenestene

Stabene har jobbet målrettet med å bistå tjenesteområdene med å utvikle nye digitale løsninger. I egen organisasjon er det lagt stor vekt på å løfte kunnskapen om hvordan digitalisering kan være et virkemiddel for både samfunns- og tjenesteutvikling, slik at flere kan bidra til at mulighetene utnyttes på en god måte i tiden som kommer. Det jobbes også kontinuerlig for å effektivisere kommunens egen drift, slik at vedtatt innsparing innenfor administrasjon lar seg gjennomføre, kommunen har blant annet effektivisert ansettelsesprosessen og jobber med å automatisere og tilgjengeliggjøre kommunens arkiver.

Informasjonssikkerhet.

Det er i løpet av året gjennomført en stor satsing på kompetanseheving innenfor personvern. Ukentlige utsendelser av opplæring til både politikere, ansatte og ledere har ført til økt bevissthet om dette viktige området.

Spesielt god gjennomføring finner vi hos ledere, rådgivere, konsulenter og andre med pc som arbeidsverktøy, hvor cirka 70 prosent gjennomførte all opplæring. Dette er en dobling i forhold til 2021. En god sikkerhetskultur er viktig for å kunne stå imot villedede handlinger mot kommunens informasjonssystemer.

Arbeidet med opplæring og bevisstgjøring vil fortsette også i 2023, samtidig som alle virksomhetene skal utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyser. Dette vil være en del av kommunens internkontroll. Prosjektet Drammen til sky er også et sentralt prosjekt for økt informasjonssikkerhet.

Alle disse tiltakene innen informasjonssikkerhet bidrar til en robust kommune. og sikrer tjenesteproduksjonen i en hverdag med stadig flere sikkerhetsutfordringer på det digitale området.

Lærings- og utviklingspunkter fra 2022

Drammen kommune er med sine robuste fagmiljøer, og eksterne samarbeidspartnere, godt rustet til å møte utfordringer og kriser. Brannen på Fjell og ankomsten av flyktninger fra Ukraina var samtidige hendelser, som satte boligmarkedet under press. Hendelsene viste at samarbeid på tvers av offentlig og privat sektor er avgjørende for å finne gode løsninger. Dette kom for eksempel til syne når næringslivet stilte opp med jobbmulighe-

ter for flyktninger, og frivillige organisasjoner stilte med bistand til brannofre. Større grad av forutsigbarhet for hva de ulike aktørene kan bidra med, er en fordel for alle.

Erfaringer viser også at samarbeidsprosjekter på tvers av offentlig og privat sektor øker muligheten for å oppnå vekst og nå klimamålene. Dette gjelder både i forhold til tilgang på kompetanse, ressurser som kan bidra og god utnyttelse av økonomiske rammer som er tilgjengelige. I 2022 ble samarbeidsprosjektet Grønn Vekst i Drammen etablert, der Drammen kommune, USN og næringslivet samarbeider om å finne muligheter for verdiskapning og nye arbeidsplasser, samtidig som det jobbes for å nå klimamålene.

IKT- sikkerhet i endring.

Prosjektet Drammen til Sky blir gjennomført blant annet for å øke sikkerheten på kommunens IKT- løsninger. Dette fagområdet og trusselsituasjonen rundt det, er i stadig endring. Drammen kommune tar dette på alvor, nyttiggjør seg erfaringer og tilpasser seg en kontinuerlig ny trusselsituasjon. Utfordringen fremover er å samhandle godt med våre eksterne samarbeidspartnere og nasjonale myndigheter. Det er gjennomført en omfattende IKT- øvelse i samarbeid med Statsforvalteren.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
P14 Ledelse, styring og administrasjon	342 808	381 241	398 526	17 284	4,3 %
P15 Samfunnssikkerhet	86 760	91 808	92 119	311	0,3 %
P16 Næringsutvikling	61 128	28 575	30 225	1 650	5,5 %
P18 Politisk styring	46 930	39 008	43 338	4 329	10,0 %
P19 Sentrale poster	-9 975	-240	490	730	149,0 %
Sum	527 651	540 393	564 698	24 304	4,3 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Formannskapet har ansvar for programområdene 14 til 19. Programområdet 19 Sentrale poster omtales under innledende kapittel. De øvrige programområdene har i 2022 hatt en samlet ramme på 564,2 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 23,6 millioner kroner, tilsvarende 4,2 prosent av total budsjettamme.

Kostnader knyttet til pandemien

Programområdene i hovedutvalgsområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,2 millioner kroner. Av dette er 1,2 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til vesentlige avvik

Det samlede mindreforbruket i programområdene under formannskapet er økt med 1,1 millioner kroner i forhold til tidligere prognoser. Både P16 Næringsutvikling og P18 Politisk styring har hatt lavere utgifter enn tidligere anslått. Dette skyldes færre overføringer til næringslivet som følge av forsinkelser i samarbeidsprosjekt, samt feilvurdering av kommunens revisjonskostnader. Som motpost til disse økte innsparingene har P14 Ledelse, styring og administrasjon hatt større utgifter enn tidligere anslått. Merutgiftene er knyttet til utskifting av teknisk utstyr.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble hovedutvalgsområdet tilført 33,5 millioner kroner i 1. og 2. tertial. Av dette utgjør 16,7 millioner kroner støtte til lokalt næringsliv, 10,3 millioner kroner som tilbakeføring av mindreforbruk i 2021, 4,0 millioner kroner som kompensasjon for økt prisvekst, og 2,5 millioner kroner i støtte til matutdeling via Frelsesarméen og Evas matkasse.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investering				
Aksjekapital i Å Energi AS	147 187	391 916	Ikke vurdert	-244 729
Egenkapitalinnskudd DKP	20 000	20 000	Ikke vurdert	0
Egenkapitalinnskudd KLP	2 500	2 470	Ikke vurdert	30
KK P14 Digitalisering	36 099	33 917	Forsinket	2 182
KK P14 Overgang til AVD	3 605	3 605	Ferdig	0
KK P14 Prosjekt Omstilling IKT og digitaliseringsstrategi	12 400	12 312	Forsinket	88
KK P14 Visuell Profil	7 000	5 591	Iht. plan	1 409
KK P15 Varslingssystem	550	769	Ferdig	-219
KK P18 Inventar og utstyr politisk styring	0	142	Ferdig	-142
Utlån Drammens ballklubb – forskuttering spillemidler	1 466	1 466	Ikke vurdert	0
Utlån Mjøndalen Idrettsforening – forskuttering spillemidler	978	978	Ikke vurdert	0
Sum øvrige prosjekter	979	26 604		-25 625
Sum	232 764	499 770		-267 007

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Formannskapet har ansvar for programområdene 14 til 19. Programområdet 19 Sentrale poster omtales under innledende kapittel. De øvrige programområdene har i 2022 hatt en samlet investeringsramme på 59,7 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 56,3 millioner kroner.

Investeringene er forsinket i forhold til opprinnelig plan. Omstillingsprosjektet Drammen til sky og tilhørende investeringer i kjernestruktur og nettverksutbygging er forskjøvet som følge av kvalitetssikring og endring av prosjektinnholdet. Prosjekt Visuell Profil er også noe på etterskudd.

Justeringer av investeringsrammen

Formannskapets investeringsrammer er redusert med 7,2 millioner kroner i løpet av 2022. Rammene ble økt ved rebevilgning av midler i 1. tertial, og deretter redusert i 2. tertial i samsvar med meldte tidsforskyvninger av enkelte prosjekters slutføring til 2023.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

P14 Ledelse, styring og administrasjon

Innledning

P14 Ledelse, administrasjon og styring skal sørge for nødvendig lederstøtte og styringssystemer for hele kommuneorganisasjonen. Det har også i 2022 vært fokus på etablering av ny kommune, med utvikling av felles styringssystemer, kultur og retningslinjer for hele kommuneorganisasjonen. Felles staber og støttetjenester gir muligheter for å ta ut stordriftsfordeler og etablere gode kompetansemiljøer. Dette har også gjort det mulig å redusere antall ansatte i administrative stillinger. Stabene har levert sine tjenester godt innenfor vedtatte økonomiske rammer. Dette har gitt mulighet for å styrke andre programområder. I programområdet er det flere stillinger med krav til spesialistkompetanse. Særlig for disse stillingene merkes konsekvensene av et stramt arbeidsmarked.

Ved utgangen av året viser regnskapet for programområdet et mindreforbruk på 17,3 millioner kroner, tilsvarende 4,3 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,2 millioner kroner. Av dette er 1,2 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Fakta om programområdet

Programområde 14 Ledelse, styring og administrasjon omfatter Drammen kommune som administrativ organisasjon og styringssystemene som benyttes for å kunne levere de tjenester som er vedtatt.

Programområdet omfatter i hovedsak:

- rådmannen med lederteam og nærstab
- fellestjenester med virksomhetene IKT, Regnskap og lønn, Personal, 1. linje internservice, Anskaffelser og Byarkiv.
- stabsenhetene Oppfølging og analyse, Plan og strategi, samt Utvikling og digitalisering
- kommunikasjonsenheten
- kommuneadvokat
- hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

Programområdet har samlet 276 ansatte og 266 årsverk.

Andre rapporteringspunkter

Drammen til sky

En akselererende utvikling innen digitalisering og et trusselbilde i stadig endring, medfører at det stilles store krav til kompetanse og endringskultur for ledere og ansatte i kommunen.

I 2022 har prosjekt Drammen til sky jobbet med å bygge et «virtuelt» datarom i skyen», som skal erstatte det fysiske datarommet som i dag er i kommunens egne lokaler. Dette gjøres i samarbeid med Microsoft Norge, som er en strategisk partner for kommunen.

En stor del av prosjektet er også å avvikle drift fra egne servere, og ved å kjøpe IKT-drift som en tjeneste vil kommunen få standardiserte tjenester, høyere sikkerhetsnivå og bedre kontroll på kostnadene. Prosjektet har i januar 2023 nådd en viktig milepæl da en sky-løsning er IKT-teknisk ferdig bygget. Det er nå klart for flytting og testing av de første fagsystemene fra dagens datarom. Prosjektet går som planlagt og implementeringen vil foregå i hele 2023.

Informasjonssikkerhet

Drammen Kommune adresserer trusselbildet og de digitale truslene gjennom å fokusere på informasjonssikkerhet. Dette gjøres blant annet gjennom bevisstgjøring av kommunens ansatte. Workshoper og kurs er avholdt for systemeiere og systemforvaltere. Det har vært fokus på kulturbygging og bevisstgjøring av alle kommunens ansatte. Ved bruk av "nanolearning" har opplæring blitt distribuert ukentlig gjennom hele året til alle ansatte. Det har også blitt gjennomført opplæring og kompetanseheving av avdelings- og virksomhetsledere innen ulike risikoområder.

Kommunen legger Nasjonal sikkerhetsmyndighet grunnprinsipper for informasjonssikkerhet til grunn, og i tillegg til organisatoriske tiltak er flere tekniske tiltak implementert. Dette arbeidet er organisert gjennom prosjektet 10+10, som ble startet i 2021 og videreført i 2022.

Åpenhet og innsyn

Gjennom 2022 har rådmannen fortsatt arbeidet med å legge til rette for en åpen og gjennomskiktig kommune. Det er påbegynt et arbeid for å tilgjengeliggjøre historisk eiendomsinformasjon fra alle de tre gamle kommunene i én felles innsynsløsning. Tilsvarende arbeid er også påbegynt for politiske møtedokumenter for de tre gamle kommunene. Disse aktivitetene vil gjøre det enklere for innbyggerne å finne all informasjon ett sted, dvs. i én innsynsløsning. Parallelt med dette er det også startet et arbeid for å se på hvordan bruken av kunstig intelligens kan benyttes i sakarkivsystemet. Målsettingen er økt effektivitet i informasjonsinnhenting og behandling av data fra arkivene, samt å øke sikkerheten ved personsensitive data.

Anskaffelser og samfunnsansvar

Anskaffelser er et strategisk viktig område for Drammen kommune. Arbeidet for et seriøst arbeidsliv og ivaretagelse av samfunnsansvar er et uttalt mål i kommunens anskaffelsesstrategi, som ble vedtatt i 2021. Som et ledd i oppfølgingen av strategien gjennomføres det en rekke tiltak, med ekstra fokus på kommunens kontrakter der risikoen for brudd på seriositetsbestemmelsene er vurdert som særlig store.

Kommunen har implementert HMSREG, som er et elektronisk registreringssystem på byggeplasser utviklet for å motvirke arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

Det gjennomføres også årlig en rekke stedlige kontroller i flere bygg- og anleggsprosjekter for å følge opp at leverandører overholder kontraktskravene de har forpliktet seg til.

Det er videre et pågående arbeid med å utarbeide en politisk sak om innføring av en egen Drammensmodell, der kommunen vil innskjerpe kravene i kommunens kontrakter for å ytterligere legge til rette for et seriøst arbeidsliv. Drammensmodellen utarbeides i et tett samarbeid med partene i arbeidslivet, politikere og administrasjon.

Anskaffelser deltar i prosjekt «Effektiv og fremtidsrettet varelogistikk i E18 vestkorridoren» med mål å bidra til en bærekraftig varelogistikk på strekningen Oslo-Drammen. Det ble ansatt en prosjektrådgiver hos Anskaffelser høsten 2022, som jobber tett med Asker, Bærum og Oslo om mulighetsrommet innen varelogistikk og transportkjeden i kommunenes innkjøp.

Visuell profil

I løpet av 2022 har de fleste kommunale bygninger i tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommuner fått riktig navn og kommunevåpen montert. Noen gjenstår fortsatt, og disse blir riktig profilert i løpet av første halvår 2023. Mange kommunale bygninger i tidligere Drammen kommune som hadde feil navn eller ødelagte kommunevåpen, har fått disse byttet eller reparert. Tjenestebiler som kommunen eier, er omprofilert i tråd med kommunens vedtatte profil, mens leasingbiler får ny profil ved utskifting av bilene. Prosjektet følger oppsatt tidsplan, holder seg innenfor gitte økonomiske rammer og fullføres i 2023.

Ny nettside

Tidlig i 2022 ble Drammen kommunes nye nettside lansert i ny profil. Strukturen på nettsiden er den samme som tidligere, med fokus på hvilke tjenester brukerne er opptatt av å få utført eller løst når de besøker siden. I forbindelse med nylanseringen er det gjort endringer som skal gjøre det enklere for brukerne å finne fram i det kommunale tjenestetilbudet og benytte seg av dette. Det jobbes videre med å utvikle flere sentrale brukerreiser.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	342 808	381 241	398 526	17 284	4,3 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 398,5 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 17,3 millioner kroner, tilsvarende 4,3 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet hadde i 2022 merkostnader knyttet til pandemien på i alt 1,2 millioner kroner. Av dette er 1,2 millioner kroner kompensert i forbindelse med behandlingen av 1. og 2. tertialrapport.

Kommentar til avvik

Programrådets mindreforbruk er 1,7 millioner kroner lavere enn tidligere prognoser. Endringen skyldes hovedsakelig avgjørelse om å bruke 2,8 millioner kroner av fjorårets overskudd på utfasing av utdatert datautstyr i P06 Hjemmetjenester og institusjon.

Utfasingen vil gi et bedre og mer helhetlig IT-tjenestetilbud til de berørte avdelingene, samtidig som det forventes en årlig lisensbesparelse i størrelsesorden 2,0 millioner kroner for P14 Ledelse, styring og administrasjon fra 2024. Gevinstrealiseringen kommer som følge av Drammen til sky prosjektet og er en forutsetning for å møte de kommende rammereduksjonene.

Programområdet er tilført 1,1 millioner kroner som kompensasjon for økte kostnader til strøm og fjernvarme.

Det er et mindreforbruk på lønn på 13,8 millioner kroner som følge av vakanser og syke- og fødselspengerefusjoner. Jobben med å fylle stillingene har tatt lengre tid enn forventet.

Det er et merforbruk på driftsutgifter på 1,6 millioner kroner. Konsulentbruk i forbindelse med Glitre-fusjon, eierstrategier samt evaluering av bybru-prosjektet og pandemihåndtering har bidratt til merforbruket.

Merinntektene stammer fra opprydding av regnskapsavsetninger ved kommunesammenslåingen.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Ut over kompensasjon for pandemirelaterte kostnader ble programområdet tilført 12,2 millioner kroner i 1. tertial. Tilbakeføring av mindreforbruk fra 2021 var 8,5 millioner kroner og kompensasjon for økt prisvekst utgjorde 3,7 millioner kroner.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P14 Digitalisering	36 099	33 917	Forsinket	2 182
KK P14 Overgang til AVD	3 605	3 605	Ferdig	0
KK P14 Prosjekt Omstilling IKT og digitaliseringsstrategi	12 400	12 312	Forsinket	88
KK P14 Visuell Profil	7 000	5 591	Iht. plan	1 409
Sum	59 104	55 425		3 679

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til (inventar, utstyr, IKT eller andre formål) på til sammen 59,1 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 55,4 millioner kroner.

Investeringene er forsinket i forhold til opprinnelig plan. Omstillingsprosjektet Drammen til sky er forskjøvet som følge av kvalitetssikring og endring av prosjekttinnholdet. Dette påvirker igjen kjerneinvesteringer og nettverksutbygging. Oppgradering av eiendomsskilting i regi av Visuell Profil er utsatt blant annet som følge av teleutfordringer.

Endringene i investeringenes tidsplaner ble meldt i 2. tertial og dannet grunnlaget for rådmannens forslag til rammeforskyvning til 2023.

Investeringer – Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF hadde i 2022 en total investeringsramme på 2,5 millioner kroner på programområdet. Det ble investert for til sammen 9,1 millioner kroner.

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

Justeringer av investeringsrammen i 1. og/eller 2. tertialrapport

Programrådets investeringsrammer ble i 1. tertial tilført 12,8 millioner kroner i form av rebevilgninger fra 2021.

Rammen ble redusert med 20,0 millioner kroner i 2. tertial da omstillingsprosjektet Drammen til sky og flere tilhørende delprosjekter meldte utsettelse i fremdriftsplanen. Prosjektet Visuell Profil var ikke i rute mens midlene til Digitaliseringsstrategien kunne fristilles. Rammereduksjonen bestod av forskyvning av 19,0 millioner kroner til 2023 og fristilling av 1,0 millioner kroner.

I tillegg til bevilget ramme er det overført 6,7 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer i utskifting av datautstyr hos P06 Hjemmetjenester og institusjon, samt samlokalisering av fellesstjenester.

Rebevilgninger

Rådmannen vil komme tilbake til forslag om rebevilgninger av ubrukte investeringsmidler i 1. tertialrapport 2023.

P15 Samfunnssikkerhet

Innledning

Året har til dels vært preget av større hendelser, med eksempelvis pandemien og brannen på Fjell. Dette har utfordret beredskapsplanverket og kommunens robusthet. I tillegg har det vært arbeidet videre med overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), som ble vedtatt av formannskapet 5. mai 2020.

Ved utgangen av året viser regnskapet for P15 Samfunnssikkerhet et mindreforbruk på 0,3 millioner kroner, tilsvarende 0,3 prosent av budsjettrammen.

Programområdet har ikke hatt pandemirelaterte kostnader i 2022.

Fakta om programområdet

Programområdet omfatter tilskudd til Drammensregionens Brannvesen (DRBV) IKS, Sør-Øst 110 IKS sentral i Buskerud og Vestfold (Viken), samt tilskudd til Siviltforsvaret og interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA), der 22 kommuner i Viken og Vestfold og Telemark fylkeskommuner samarbeider for å håndtere forurensning fra olje og andre kjemikalier.

Programområdet er ansvarlig for etablering og drift av kommunens beredskapsorganisasjon og vil bistå med samordningsoppgaver, som for eksempel under pandemien. Dette gjelder også rapportering til Statsforvalteren.

Andre rapportering punkter

Drammen kommune har sammen med NVE satt opp nye målere for vannstand i Drammenselva og har nå vannstandsmålinger på tre punkter. Målere viser vannstand ved Mjøndalen bru, Landfalløybrua og Øvre Sund bru. Disse målingene kan også følges av publikum, for eksempel gjennom nettsiden: <https://sildre.nve.no/>

Det har vært gjennomført flere øvelser. Statsforvalteren har øvet kommunen i informasjonssikkerhet. Drammen kommune har også hatt en øvelse på Drammensbadet sammen med sykehuset, politi og forsvar, som gikk på en situasjon med masseskade. Dette er en årlig øvelse som gir viktig trening for samvirkeaktører.

Ny kommunelov har gjort at de formelle rammene for samarbeidet om Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensning (IUA) er endret slik at det er i samsvar med ny kommunelov. Gebyrer for feiing og tilsyn med fyringsanlegg er også blitt forskriftsfestet.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	86 760	91 808	92 119	311	0,3 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 92,1 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 0,3 millioner kroner, tilsvarende 0,3 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet har ikke hatt pandemirelaterte kostnader.

Kommentar til avvik

Mindreforbruket er 0,3 millioner kroner lavere enn tidligere prognoser, som følge av bruk og avsetning av øremerkede midler til klimasårbarhetsanalyse. Programområdet er i balanse selv om tidligere prognose tilsa at brannen på Fjell ville gi økonomiske utfordringer. Øvelsen på Drammensbadet medførte skade på parketten i treningssalen, og forsikringen dekker ikke dette.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Programområdet ble tilført 1,6 millioner kroner i 1. tertial. Tilførselen gjaldt kompensasjon for økt prisvekst og ubrukte midler fra 2021, og disse har bidratt til finansiering av kommunens utgifter tilknyttet brannen på Fjell i mars.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
KK P15 Varslingssystem	550	769	Ferdig	-219
Sum	550	769		-219

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investeringer – kommunekassen

Programområdet har hatt investeringsmidler knyttet til anskaffelse av tjenestebil for Sivilforsvaret på til sammen 0,6 millioner kroner i 2022. Det er i alt benyttet 0,8 millioner kroner.

Investeringene er ferdigstilt og merforbruk skal dekkes av driftsmidler.

Investeringer – Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF hadde i 2022 ingen investeringsmidler på programområdet.

P16 Næringsutvikling

Innledning

Kommunen har en viktig rolle som vertskap og tilrettelegger for vekst og omstilling i det lokale og regionale næringslivet. Dette innebærer blant annet å legge til rette for gode rammebetingelser for eksisterende næringsliv, virksomheter som ønsker å etablere seg i kommunen, gründere og nystartede virksomheter. Programområdet har også ansvaret for samhandlingen med næringsaktører, akademia og andre samarbeidspartnere og påser at kommunen etablerer gode møteplasser og bidrar til dialog mellom partene.

Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 1,7 millioner kroner, tilsvarende 5,5 prosent av budsjettrammen.

Programområdet hadde i 2022 ingen egne merkostnader knyttet til pandemien, men har videreformidlet 16,7 millioner kroner i statlige midler til næringslivet.

Fakta om programområdet

«Omstillingsdyktig næringsliv» er i kommuneplanens samfunnsdel valgt som ett av seks prioriterte satsingsområder, og angir en tydelig retning for det langsiktige arbeidet med næringsutvikling. Det er også klare forankringspunkter i mål og strategier fra andre politiske satsingsområder, særlig «klima- og miljøvennlig utvikling» og «attraktive byer og tettsteder». Kommunestyret forsterket dette gjennom et verbalkpunkt knyttet til budsjettvedtaket i desember 2021, der det ble pekt på at næringsutvikling er et av de viktigste satsingsområdene for Drammen kommune. I samme vedtak ble det besluttet at formannskapet og gruppeledere tar en rolle som styringsgruppe for næringsutvikling. Næringsutvalget ble lagt ned.

Hovedmålet for det politiske satsingsområdet «omstillingsdyktig næringsliv» er:

«Drammen er et næringssentrum.»

I denne sammenheng er det særlig lagt vekt på behovet for å legge til rette for;

- vekst i folketallet
- større skatteinntekter
- god velferd

For å oppnå dette er det pekt på mulighetsrommet for Drammen, som har et geografisk fortrinn som knutepunkt vest for Oslo, et robust næringsliv, og et mangfold i befolkningen som kan benyttes som en ressurs.

Andre rapporteringspunkter

Det er gjennom året arbeidet spesielt med kartlegging og vurdering av næringsarealer, knyttet opp mot arbeidet med kommuneplanens arealdel.

I løpet av 2022 er det, i nært samarbeid med næringslivet og andre samfunnsaktører, utarbeidet forslag til en strategisk næringsplan for Drammen 2023-2027. Det har i tillegg vært bred politisk involvering og forankring gjennom en egen politisk styringsgruppe. Forslaget til strategisk næringsplan bygger på de fortrinn Drammen har, samt de muligheter som ligger i samfunnsutviklingen, så som det grønne skiftet og den raske digitale utviklingen. Samarbeid mellom det offentlige og privat sektor er lagt til grunn som den viktigste faktoren for å lykkes med vekst og utvikling av næringslivet i Drammen.

Det ligger et stort potensial for næringsutvikling i omstillingen mot det grønne skiftet. Drammen kommunes klimastrategi har derfor også tydelige tangeringspunkter mot næringsplanen, og det er jobbet med planprosessene på en helhetlig måte for å sikre god sammenheng.

Utviklingsarbeidet for å gjøre Drammen kommune til en mer næringsvennlig kommune har gjort fremskritt. Saksbehandlingstiden på byggesaker er redusert, og dialogen mellom saksbehandlere og eksterne initiativtakere er forenklet og forbedret. Interne rutinger og den digitale informasjonsflyten er også forbedret, for å forenkle arbeidet for begge parter.

Næringsutvikling gjennom by- og stedsutvikling

I tråd med vedtak i formannskapet i april 2021, har rådmannen gjennomført en prosess knyttet til Byen Vår Drammens (BVD) rolle, eierskap og finansiering. Prosessen er gjennomført i samråd med ledelse og styre i BVD, og har blant annet omfattet dialog med eiere og andre relevante aktører. Som en del av prosessen er det gjennomført en helhetlig vurdering av Drammen kommunes tilrettelegging og finansiering av aktiviteter som fremmer sentrums- og næringsutvikling i alle kommunens by- og sentrumsområder. Prosessen har resultert i en helhetlig modell for samarbeid med og finansiering av sentrumsorganisasjonene i Drammen, Mjøndalen og Svelvik. Det er vedtatt at det skal inngås en 4-årig samarbeidsavtale med de respektive sentrumsorganisasjonene som gir forutsigbarhet for alle parter.

Gratis parkering i sentrum

Gratis parkering i sentrum er videreført i 2022, og finansiert innenfor programområdets budsjett. Drammen bystyre vedtok i sak198/18 ny parkeringsstrategi som innebar gratis parkering i de kommunale parkeringshusene i Thamsgaten, Grev Wedel og Blichsgate etter kl. 16 på hverdager og på lørdager. Formålet var å tilrettelegge for økt handel og aktivitet i sentrum. Rådmannen har som en del av arbeidet med ny parkeringsstrategi, vurdert tiltaket. Parkeringsstrategien ligger ute til høring, og vil bli endelig vedtatt i 2023.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	61 128	28 575	30 225	1 650	5,5 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 30,2 millioner kroner, av dette er 16,7 millioner kroner formidlet som korona-tiltak til næringslivet, finansiert av staten.

Ved utgangen av året viser regnskapet ett mindreforbruk på 1,7 millioner kroner.

Kommentar til avvik

Mindreforbruk kan tilskrives ledige stillinger på begynnelsen av året og at et samarbeidsprosjekt med næringslivet fikk senere oppstart enn planlagt.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Programområdet har ingen egne pandemirelaterte kostnader. Utover konsekvensjusteringer har fått tilbakeført 236 000 kroner fra mindreforbruk 2021.

Sammendrag status investeringer

Programområdet hadde ikke investeringsmidler i 2022.

P18 Politisk styring

Innledning

Et godt og levende lokaldemokrati, der flest mulig deltar i valg og andre former for medvirkning, er en forutsetning for legitime beslutninger.

Drammen kommune er politisk styrt etter formannskapsmodellen. Kommunestyret har 57 medlemmer og er kommunens øverste politiske organ. I tillegg til formannskapet har kommunen fire hovedutvalg som alle er delegert beslutningsmyndighet. I tillegg kommer blant annet lovpålagte råd etter kommunelovens § 5-12 og øvrige utvalg etter kommunelovens § 5-7.

Tilbudet om vielser på rådhuset er populært. I 2022 gjennomførte Drammen kommune 190 vielser.

Programområdet hadde i 2022 et samlet mindreforbruk på 4,3 millioner kroner.

Fakta om programområdet

Kommunestyret, formannskapet og de fire hovedutvalgene har i 2022 gjennomført 71 møter og behandlet 712 saker. Møtevirsomhet og saksbehandling har vært fordelt som følger:

Folkevalgt organ	Møter	Saker
Kommunestyret	9	154
Formannskapet	19	150
Hovedutvalg for tekniske tjenester	16	204
Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg	9	56
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	9	86
Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet	9	62

Andre rapporteringspunkter

I 2022 har programområdet hatt et mindreforbruk. De folkevalgte har bevilget deler av det økonomiske overskuddet til gode formål.

Situasjonen i Ukraina er utfordrende. I sak 35/22 bevilget formannskapet en økonomisk støtte på én krone per innbygger. Støtten, tilsvarende 103 007 kroner, ble utbetalt til Røde Kors.

I sak 126/22 (2. tertialrapport) bevilget kommunestyret 0,4 millioner kroner i støtte til matutdeling. Beløpet ble utbetalt med 0,2 millioner kroner hver til Frelsesarméen og Evas matkasse.

I sammenheng med behandlingen av sak 154/22 (Handlings- og økonomiplan) bevilget kommunestyret 2,5 millioner kroner i støttetiltak til utsatte grupper. Støtten ble utbetalt med 0,5 millioner kroner hver til Frelsesarméen, Kirkens bymisjon, Rett fram opplevelser, Blå Kors og Røde kors.

Til TV-aksjonen er det også utbetalt én krone per innbygger, jf. prinsippvedtak i sak 113/20. 102 714 kroner er utbetalt til Leger uten grenser.

Status økonomi

Rammeområde/enhet Beløp i 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	46 930	39 008	43 338	4 329	10,0 %

Kommentar til status økonomi

Driftsbudsjettet

Regnskapsavslutningen

Programområdet hadde i 2022 en total budsjetttramme på 43,3 millioner kroner. Ved utgangen av året viser regnskapet et mindreforbruk på 4,3 millioner kroner, tilsvarende 10 prosent av budsjetttrammen.

Programområdet har ikke hatt pandemirelaterte kostnader.

Kommentar til avvik

Mindreforbruket er 1,5 millioner kroner høyere enn tidligere prognoser. Det har vært utbetalt rundt 0,4 millioner kroner lavere godtgjøring enn tidligere prognoser la til grunn. Hovedgrunnen til avvik fra tidligere prognoser er allikevel feilperiodisering av revisjonskostnadene. Kostnadene er ført tidligere enn budsjettperiodiseringen uten at dette ble fanget opp i oktoberrapporten.

Lønnsbesparelsene er knyttet til vakante stillinger på politisk sekretariat og kommuneombud, samt lavere politikergodtgjørelse enn budsjettet.

Budsjettjusteringer i løpet av året

Programområdet er tilført i alt 2,7 millioner kroner i 1. tertial og 2. tertial.

Tilførsel på 1,0 million kroner gjaldt ubrukte midler fra 2021, Disse midlene ble viderefordelt til P09 Kultur, idrett og frivillighet og P10 medvirkning og lokaldemokrati. Viderefordelingen finansierte drift av Portåsen og tilskuddsmidler fra nærutvalgene.

Tilførselen på 2,5 millioner kroner gjaldt støtte til vanskeligstilte, ref. K-sak 154/22, mens 0,2 millioner kroner er kompensasjon for økt prisvekst.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Avvik i kr
Investerings				
KK P18 Inventar og utstyr politisk styring	0	142	Ferdig	-142
Sum	0	142		-142

Sammendrag status investeringer

Investeringsbudsjettet

Investerings – kommunekassen

Programområdet har ikke hatt investeringsmidler i 2022. Det er allikevel benyttet 0,1 millioner kroner. Utgiftene knytter seg til utstyr til lyd og bilde i formannskap- og kommunestyresal, og vil bli dekket av driftsmidler.

Medarbeidere

Som den nest største arbeidsgiveren i Drammen har kommunen arbeidsgiveransvar for nesten 8 000 fast ansatte medarbeidere, i tillegg til timeansatte, vikarer og lærlinger. I tillegg er det også om lag 600 elever fra videregående skole, høyskoler/universiteter, Nav med flere som er i praksis i Drammen kommune hvert år.

Hvert år slutter det i underkant av 500 ansatte, og det rekrutteres omtrent like mange. De største medarbeidergruppene jobber innen oppvekst (skole og barnehage) og helse og omsorg (institusjoner, boliger, hjemmetjeneste). Det er krevende å rekruttere tilstrekkelig nye medarbeidere. Dette gjelder særlig til stillinger hvor det er behov for utdanning på bachelor-/ mastergradsnivå.

Arbeidsgiverpolitikken "Vi i Drammen" har satt opp målsettinger for kunnskapsdeling, kompetansebygging, rekruttering, heltid, lærlinger, arbeidsmiljø og kultur. Utvikling av mer konkrete planer og strategier er under arbeid. Arbeid med å implementere handlingsplaner som er relevante for det enkelte programområde vil pågå i planperioden. Spesifikt gjelder det plan for etablering av heltidskultur, plan for oppskalering av antall lærlinger og fagbrev på jobb. Kompetansestrategi og rekrutteringsstrategi skal, sammen med analyser av hvorfor medarbeidere velger å slutte i kommunen, bidra til at vi tiltrekker, utvikler og beholder medarbeidere og deres kompetanse i kommunen.

Medarbeidere

Utvikling i antall årsverk/antall ansatte

Ved utgangen av 2022 hadde Drammen kommune 6 244 årsverk, fordelt på 7 570 ansatte. Den største andelen ansatte jobbet innenfor:

- Hjemmetjenester og institusjon
- Skole
- Mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Barnehager

I 2022 pågikk det et arbeid med datakvalitet i kommunen, i forkant av lønnsoppgjøret og i forbindelse med et større digitaliseringsprosjekt. Det var også en del omstillingsprosesser i programområdene. Dette ryddearbeidet har påvirket tallgrunnlaget og det er derfor ikke fullstendig sammenlignbare statistikker fra tidligere år. Datakvaliteten påvirkes også av at det er noen flere manuelle prosesser i enkelte programområder for innregistrering av fravær og lønnsdata, der de mangler systemstøtte/ forsystem.

Arbeidet med å forbedre datakvaliteten vil bli prioritert i 2023.

	Januar 2022		Desember 2022		Prosentvis endring	
	Antall ansatte	Årsverk	Antall ansatte	Årsverk	Antall ansatte	Årsverk
P01 Skole	1 948	1 562	1 882	1 619	-3,4 %	3,7 %
P02 Barnehage	808	668,4	787	704	-2,6 %	5,4 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	399	323,19	375	341	-6,0 %	5,5 %
P04 Helse	468	276,27	386	309	-17,5 %	11,9 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	805	435,86	812	552	0,9 %	26,7 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	2 121	1 260,55	2 037	1 504	-4,0 %	19,3 %
P07 Rus og psykisk helse	260	179,9	272	214	4,6 %	18,7 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	259	217,47	255	236	-1,5 %	8,7 %
P09 Kultur, fritid og idrett	261	154,92	253	168	-3,1 %	8,5 %
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	3	3	3	3	0,0 %	0,0 %
P11 Utbygging og samferdsel	127	119,55	128	129	0,8 %	7,5 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	79	74,3	80	83	1,3 %	11,1 %
P13 Arealplan, klima og miljø	104	99,4	101	101	-2,9 %	1,2 %
P14-P19 Sentrale enheter	276	260,8	291	282	5,4 %	8,2 %
Totalsum	7 821	5 635,61	7 570	6 244	-3,2 %	10,8 %

Pandemi-avdelingene, for eksempel vaksinasjon, teststasjoner mv. nedskalerte/avviklet aktiviteten i 2022, og det kan forklare noe av endringen i P04 Helse. Det har også vært et stort endrings- og omstillingsarbeid innenfor helsetjenestene over tid, som kan forklare endringen i årsverk/ansatte innenfor P04 helse. Badene ble samorganisert med Drammensbadet i 2022, hvilket også medførte endring i antall ansatte/årsverk.

Alders- og kjønnssammensetning i 2022

Aldersgruppe	Kvinne		Mann		Total	
	Kvinner antall	Kvinner %	Menn antall	Menn %	Totalt antall	Total %
Under 20	91	1,16 %	30	0,38 %	121	1,54 %
20 -29	1 083	13,76 %	331	4,20 %	1 414	17,96 %
30-39	1 361	17,29 %	383	4,87 %	1 744	22,15 %
40 -49	1 581	20,08 %	391	4,97 %	1 972	25,05 %
50-59	1 410	17,91 %	373	4,74 %	1 783	22,65 %
60-69	673	8,55 %	161	2,05 %	834	10,59 %
70 +	4	0,05 %	0	0,00 %	4	0,05 %
Totalsum	6203	78,80 %	1669	21,20 %	7872	100,00 %

For å øke mangfoldet i kommunen, vil det være hensiktsmessig å ansette flere menn i alle aldre innenfor alle stillingskategorier.

Sykefravær

Sykefraværet har økt betydelig i 2022, både i Drammen og nasjonalt. Nasjonalt har det ikke vært så høyt sykefravær på 14 år. Alle programområder hadde økning i sykefraværet. Størst økning var det i P01 Skole og P06 Hjemmetjenester og institusjon. Det var størst økning i korttidssykefraværet.

	Sykefravær		Måltall 2022
	2021	2022	
P01 Skole	8,5 %	11,0 %	9,5 %
P02 Barnehage	13,8 %	16,0 %	9,5 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	8,0 %	12,3 %	
P04 Helse	8,0 %	8,3 %	
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	13,2 %	13,2 %	
P06 Hjemmetjenester og institusjon	12,2 %	13,3 %	9,5 %
P07 Rus og psykisk helse	9,9 %	11,6 %	
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	7,8 %	9,9 %	
P09 Kultur, fritid og idrett	6,3 %	7,9 %	
P11 Utbygging og samferdsel	7,9 %	6,9 %	
P12 Vann, avløp og renovasjon	5,8 %	5,8 %	
P13 Arealplan, klima og miljø	6,3 %	7,1 %	
P14-P19 Sentrale enheter	4,4 %	5,1 %	
Gj.snitt	9,8 %	11,0 %	8,0 %
* P10 er utelatt på grunn av svært få ansatte.			

Evaluering:

Det har vært stort arbeidspress og mye overtidsarbeid på enkeltansatte i programområdene over tid, knyttet til pandemien, men også som følge av vakanser i kjølvannet av turnover. Ved starten av året var det fortsatt stort sykefravær knyttet til covid. I tillegg er det kjent at en del ansatte har fått langvarig svekket helse etter koronainfeksjon (long- covid).

I Drammen kommune blir det viktig å satse videre på tillitsbasert ledelse, medarbeiderskap og gode arbeidsmiljøer i 2023. Nærværarbeid og inkluderende arbeidsliv er en sentral del av dette.

Nærværarbeid og satsing på inkluderende arbeidsliv

P06 Hjemmetjenester og institusjon igangsatte i 2022 et nærværprosjekt, «Alle til stede for arbeidsglede», der «en bra dag på jobb» benyttes som verktøy. Prosjektet skal gå over to år, med egen prosjektleder i 2022. Læring fra arbeidet med heltid viser at det er svært viktig med en dedikert ressurs som koordinerer innsatsen.

Det har vært tett samarbeid med NAV arbeidslivssenter, som deltar i enkeltsamtaler og som har bistått kommunens tjenester med opplæringstiltak «sykefraværsoppfølging 1-2-3».

Kommunens kontaktpersoner fra NAV arbeidslivssenter deltok aktivt i barnehagene i 2022 på en årlig HMS-dag, på planleggingsdager og på personalmøter.

Kommunens ledere har benyttet tilskuddsordningen «eksperttilskudd» fra NAV i 2022, som virkemiddel for å få langtidssykmeldte tilbake på jobb. Ledere har benyttet tilskuddet til å gi enkeltansatte coaching og veiledning, fra blant annet bedriftshelsetjenesten.

Evaluering:

Ansatte som er avklart etter sykdom, og som jobber i redusert stilling, kan i noen tilfeller oppleve å ikke føle seg likeverdige med ansatte som jobber heltid. Det kan handle om manglende tilrettelegging på arbeidsplassen, reduserte muligheter for karriereutvikling, eller at de har mindre ansvarsfulle arbeidsoppgaver enn tidligere. I 2023 vil det være fokus på å arbeide godt med inkludering, parallelt med at kommunen satser på heltidskultur. Det skal være plass til mangfold, variasjon og ulikheter i Drammen kommune.

Partene i arbeidslivet (hovedtillitsvalgte, verneombudstjenesten og arbeidsgiver), er svært fornøyd med samarbeidet med NAV arbeidslivssenter i 2022, og intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv er videreført for en ny periode på to år.

HMS

I løpet av 2022 er HMS-håndboka digitalisert, og er nå en del av kommunens kvalitetssystem. Det samme gjelder HMS-årshjulet og skjema for vernerunder og risikovurderinger. Dette letter arbeidet med HMS i virksomhetene.

Det ble gjennomført lovpålagt 40-timers kurs for verneombud, HMS-utvalg, AMU-medlemmer og ledere i 2022. Det ble også gitt tilbud om kurs i håndtering av vold og trusler til alle virksomheter. I skole og barnehage har det vært etablert et eget prosjekt som skulle arbeide med avvikskultur i 2022. Dette har ført til økt bevissthet og en mer systematisk innrapportering av HMS-avvik fra skoler og barnehager. Det fremkommer flere HMS-avvik i systemet EQS, men det er ikke anslått å være noen stor endring i antall avvik i 2022, sammenlignet med 2021.

Evaluering:

Det har vært høy turnover på nasjonalt nivå, og også i Drammen kommune i 2022 (turnover er nærmere omtalt i et eget punkt). Høy turnover gjør at det er viktig å fortsatt ha fokus på god opplæring, introduksjon og HMS i alle tjenester, for å unngå ulykker og uønskede hendelser, samt at feil skjer i tjenestene. Rådmannen ser derfor behov for å ha stor oppmerksomhet rundt HMS-arbeidet også i 2023.

Turnover

Rådmannen har startet et arbeid med å innhente et kunnskapsgrunnlag bak tallene for turnover, og spesielt uønsket turnover (medarbeidere som velger å avslutte sitt arbeidsforhold ved egen oppsigelse). Ved å finne ut av og forstå hovedårsakene til at så mange medarbeidere velger å avslutte sitt arbeidsforhold i Drammen kommune, har vi muligheten til å kunne lære, endre og utvikle oss. Målet med dette arbeidet er å beholde medarbeidere med ønsket kompetanse lengre, og dessuten minimere redusert produktivitet som følge av at folk slutter, samt redusere kostnadene knyttet til nyrekruttering.

	Turnover % (antall personer)* 2022	Turnover % (antall personer)* 2021
P01 Skole	7,6 %	7,2 %
P02 Barnehage	10,9 %	7,1 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	9,9 %	14,6 %
P04 Helse	15,8 %	12,1 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	11,8 %	14,0 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	13,9 %	13,3 %
P07 Rus og psykisk helse	9,8 %	8,5 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	11,0 %	14,7 %
P09 Kultur, fritid og idrett	11,2 %	6,6 %
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	0,0 %	0,0 %
P11 Utbygging og samferdsel	4,8 %	6,0 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	6,7 %	5,7 %
P13 Arealplan, klima og miljø	16,6 %	13,7 %
P14–P19 Sentrale enheter	10,4 %	7,3 %
Totalsum	11,0 %	10,4 %

Inkludering, mangfold og likestilling

Positiv særbehandling

Kommunen hadde 10 lærlinger i Menn i helse i 2022. Disse vil være ferdig med læretiden 31.7.23. Menn i barnehage har ikke vært videreført som et eget tiltak i 2022.

Kjønnsbalanse i kommunen

I Drammen kommune er 22 prosent av alle ansatte menn og 78 prosent kvinner.

Kjønnsbalanse i ledende stillinger

	Kjønnsbalanse i ledelsen			Kjønnsbalanse i % ledelsen	
	Stillingsgruppe	Kvinne	Mann	Totalsum	
Rådmann		1		1	100 % 0 %
Direktør			3	3	0 % 100 %
Kommunalsjef-stabsleder		8	7	15	53 % 47 %
Virksomhetsleder		56	28	84	67 % 33 %
Avdelingsleder		203	52	255	80 % 20 %
Totalsum		268	91	359	75 % 25 %

Deltidsarbeid og midlertidige arbeidsforhold

Av de faste ansatte som jobbet deltid i 2022, var andelen 60 prosent kvinner og 40 prosent menn.

2 433 ansatte jobbet på midlertidig arbeidskontrakt i Drammen kommune i 2022. 75 prosent av disse var kvinner og 25 prosent var menn.

Foreldrepermisjon

314 kvinner og 56 menn tok ut foreldrepermisjon i Drammen kommune i 2022. I gjennomsnitt tok menn ut 15 uker foreldrepermisjon, mens kvinner i snitt tok ut 18 uker i 2022. Foreldrepermisjon tas ut som uker, og uttaket av foreldrepermisjon kan fordele seg over uker mellom kalenderår; det vil si at hvis man tar ut uker i 2022, er det sannsynlig at det også er tatt ut uker i 2021, eller i 2023 sammen med ukene i 2022.

Evaluering:

Mangfold har ikke blitt rapportert på tidligere i Drammen kommune, og det er behov for å jobbe mer systematisk med mangfold og likestilling fremover for å jobbe godt med målene i samfunnsdelen. Arbeidsgiverpolitikken "Vi i Drammen" er under revidering i 2023, og der tas det sikte på å innarbeide områder som mangfold, likestilling og inkludering i arbeidsgiverpolitikken, som følge av mål og satsinger i kommunplanens samfunnsdel. I august 2022 ble Pride-flagget for første gang heist fra Drammen rådhus. Flagget var sydd av ukrainske flyktninger, og det markerte at Drammen skal være et godt sted å leve og jobbe for alle, uavhengig av kjønn, legning og bakgrunn.

Rekruttere og beholde

Det har vært gjennomført en kartlegging i tjenestene med hensyn til rekrutteringsutfordringer i 2022.

Flere ledere fra ulike programområder har hatt utfordringer med å rekruttere nyansatte i 2022. Det gjelder særlig sykepleiere og vernepleiere. Men det har også vært utfordrende å rekruttere lærere, førskolelærere, støttepedagoger, spesialpedagoger og pedagogiske ledere, ingeniører og fagarbeidere, leger og rådgivere/konsulenter.

I de tjenestene hvor det har vært rekrutteringsutfordringer, oppgir flere ledere at de har løst utfordringen ved å organisere arbeidet på nye måter fordi tjenesten har manglet kompetanse.

Evaluering:

Rekrutteringsprosesser tar mye tid og ledere har behov for bedre systemstøtte, med automatisering og forenkling av de merkantile prosessene. Dette vil komme på plass i 2023. Med digitalisering av administrative arbeidsprosesser, vil ledere få frigjort tid som de i stedet kan bruke på ledelse i det daglige.

Overtidsbruk, brudd på arbeidstidsbestemmelser og hviletidsbestemmelser og bruk av midlertidige ansettelser

Noen programområder har i 2022 benyttet mye pålagt overtid, kombinert med midlertidige ansettelser, for å dekke opp vakter og bemanningsbehov i tjenesten. Spesielt gjelder dette turnustjenester.

Flere tjenester som har mangler i grunnbemanningen, som følge av vakanser, rekrutteringsutfordringer, sykefravær med mer, har også brudd på arbeidstids- og hviletidsbestemmelsene. Noen ansatte jobber veldig mye ekstra, og utløser med det brudd på bestemmelsene.

Overtidsbruk i 2022

Overtidstimer 2022 Faste		Overtidstimer 2022 Faste og midlertidige	
Programområde	Antall timer	Programområde	Antall timer
P01 Skole	7 949	P01 Skole	9 202
P02 Barnehage	1 819	P02 Barnehage	2 329
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	2 465	P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	2 995
P04 Helse	7 008	P04 Helse	9 990
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	13 550	P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	20 584
P06 Hjemmetjenester og institusjon	30 230	P06 Hjemmetjenester og institusjon	49 238
P07 Rus og psykisk helse	1 599	P07 Rus og psykisk helse	2 401
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	1 332	P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	1 616
P09 Kultur, fritid og idrett	2 898	P09 Kultur, fritid og idrett	3 615
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	-	-	-
P11 Utbygging og samferdsel	1 604	P11 Utbygging og samferdsel	1 726
P12 Vann, avløp og renovasjon	5 799	P12 Vann, avløp og renovasjon	5 813
P13 Arealplan, klima og miljø	272	P13 Arealplan, klima og miljø	274
P14-P19 Sentrale enheter	2 754	P14-P19 Sentrale enheter	2 805
Totalsum	79 279	Totalsum	112 588

Overtidsbruken knytter seg i hovedsak til ferieavvikling i tjenesten, bemanningsutfordringer knyttet til vakanser og sykefravær.

Evaluering:

Overtidsbruken i kommunen er fortsatt ganske omfattende, men overtidsbruken i 2022 var lavere enn i pandemi-året 2021. Det er grunn til å tro at overtidsbruken vil bli redusert i takt med reduksjon i sykefraværet og nedgang i turnover.

Brudd på arbeidsmiljøloven

Ansatte som jobber mer enn det arbeidsmiljøloven har satt som øvre rammer for arbeidstid per dag, og per uke vil utløse brudd på arbeidsmiljøloven. De som jobber mye, vil også ha for lite hviletid per dag, og per uke, og overtidsarbeid medfører derfor flere typer brudd per oppståtte tilfelle.

Den ordinære arbeidstiden skal ikke overstige 9 timer i løpet av 24 timer, og 40 timer i løpet av 7 dager. Arbeid utover det vil utløse brudd på arbeidstidsbestemmelsene.

Det er mulig å gjøre avtaler om dispensasjon fra bestemmelsene i arbeidsmiljøloven om kortere hviletid med arbeidstakerorganisasjonene, og det kan også avtales utvidede grenser for arbeidstid, på individ eller gruppenivå.

AML-brudd 2022

Type AML-brudd	Antall
AML timer per 4 uker	277
AML timer per uke	1 054
AML timer per år	234
Arbeidsfri før vakt	865
Planlagt tid per uke	159
Samlet tid per dag	1 698
Samlet tid per uke	103
Søndager på rad	2 671
Søndager på rad (snitt)	1 048
Ukentlig arbeidsfri	3 313
Totalsum	11 422

Programområde	Antall
P01 Skole	1
P02 Barnehage	0
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	239
P04 Helse	1 470
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	1 633
P06 Hjemmetjenester og institusjon	6 960
P07 Rus og psykisk helse	163
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	113
P09 Kultur, fritid og idrett	236
P11 Utbygging og samferdsel	104
P12 Vann, avløp og renovasjon	392
P13 Arealplan, klima og miljø	2
P14-P19 Sentrale enheter	109
Totalsum	11 422

Det er flest brudd på Arbeidsmiljøloven i turnustjenestene, der vi også vet at det har vært krevende bemanningssituasjoner flere steder.

Oppståtte beredskapssituasjoner kan forklare bruddene vi hadde i sentrale enheter i 2022, med brannen på Fjell som et eksempel.

Det er laget avtaler om utvidede grenseverdier på overordnet nivå. Avtaler om utvidet søndagsarbeid avtales med den enkelte ansatte. Arbeidsgiver har tatt initiativ til å få på plass en overordnet avtale også for utvidede grenseverdier for søndagsarbeid, men hovedtillitsvalgte har ikke ønsket å utvide grenseverdiene for søndagsarbeid på generelt grunnlag i kommunen. Arbeidsgiver kan likevel inngå avtaler om utvidet grense for søndagsarbeid, med gjennomsnittsberegning direkte med enkeltansatte. I 2023 må ledere jobbe mer systematisk med å lage avtaler med enkeltansatte der det er ønske om og behov for å jobbe flere søndager på rad. Det videre arbeidet med heltidskultur og forsøk med langvakter i tjenestene kan også føre til at man på sikt får en nedgang i brudd på Arbeidsmiljøloven.

Evaluering:

Det vil bli gitt opplæring i lov og avtaleverk i 2023. I tillegg skal berørte tjenestesteder utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyser, med aktuelle tiltak.

Der det blir avdekket alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven, må man identifisere årsakene til dette og forsøke å fordele arbeidsbelastningen best mulig.

I 2023 vil det bli innført digitalt tidsregistrerings- og arbeidsplansystem i to barnehager som en prøveordning. Dette vil gjøre det lettere å hente ut oversikter over arbeidstid, hviletid og overtid med digitalt system.

Medbestemmelse

Det har vært gjennomført systematiske møter i samarbeidsfora med hovedtillitsvalgte og hovedverneombud.

Partene har hatt jevnlig møter i rådmannens drøftingsmøter, rådmannens kontaktmøter, arbeidsmiljøutvalg og i partssammensatt samarbeidsutvalg. I 2022 har partene hatt flere fysiske møter, men digitale møteplasser er også opprettholdt.

Hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet har etablert et tettere samarbeid seg imellom gjennom det siste året og melder tilbake at de opplever å bli tatt på alvor og at det er god takhøyde i diskusjonene, med rom for uenighet.

Rapportering på lønnsstatistikk som del av kommunens årsevaluering

Kommunen skal rapportere på lønnsstatistikk i forbindelse med årsevalueringen. Lønnsstatistikken er lagt ved som vedlegg til årsevalueringen.

Menn har i gjennomsnitt en noe høyere årslønn enn kvinner i Drammen kommune innenfor samtlige stillinger.

Beskrivelse av lønnspolitikken i kommunen

Stillingskodene (beskrevet nærmere i vedlegget) har sitt utspring fra Hovedtariffavtalen, med noen lokale tilpasninger.

Lønnstabellene for kapittel 4 (de store stillingsgruppene) baserer seg på Hovedtariffavtalens kapittel 4.1. Det er opprettet noen lokale stiger for å imøtekomme utfordringer med å rekruttere og beholde arbeidstakere innenfor enkelte stillingsgrupper.

Lønnsregulering i kapittel 4 bestemmes sentralt, og enkelte år gjennomføres det også lokale forhandlinger for dette kapittelet dersom dette er bestemt sentralt. Kapittel 4 har en ansiennitetsordning som sikrer en ytterligere lønnsutvikling for ansatte i dette kapittelet når de har oppnådd et gitt antall års ansiennitet.

Kriterier for lønnsfastsettelse i Kapittel 5 (rådgivere og akademiske profesjoner) bygger på hovedtariffavtalens kapittel 5.3 og lokal lønnspolitikk. Disse kriteriene kan være eksempelvis kompleksitet, erfaring, behov for å rekruttere og beholde, samt forhold i kommunen og virksomheten som helhet for å hindre utilsiktede skjevheter.

Fastsetting av lønn til ledere bygger på Hovedtariffavtalens kapittel 3, samt lokal lønnspolitikk som for eksempel kan være kompleksitet, kompetanse, behov for å rekruttere og beholde. Rådmannen har siden kommunesammenslåingen hatt fokus på harmonisering og utjevning av utilsiktede skjevheter.

Lønnsregulering skjer gjennom årlige lokale forhandlinger for ledere og rådgivere (kapittel 3 og 5).

Eierstyring og eierskap

Drammen kommunes eierpolitikk for perioden 2020–2024 ble vedtatt av kommunestyret 28.4.2020. Eierpolitikken er et redskap for kommunestyret for utøvelse av målrettet, forutsigbar og langsiktig eierstyring i Drammen kommune. Den skal bidra til god politisk styring og kontroll samt gi rammene for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap. Forventningene som kommer til uttrykk i kommunens eierpolitikk gjelder for alle selskaper kommunen har eierinteresser i, uavhengig om det er kommunale foretak eller selskaper som Drammen kommune eier alene eller sammen med andre.

Gjennom eierpolitikken etablerer kommunestyret overordnede prinsipper for kommunens forvaltning av sine eierposisjoner. Eierpolitikken omhandler blant annet eiers forventninger til samfunnsansvar, premisser for valg av selskapsstyrer og forventninger om utbytte og avkastning. Formannskapet er kommunens eierutvalg. Eierpolitikken legger rammeverket for rådmannens oppfølging av selskapene.

Kommunens eierpolitikk og oversikt over eierposisjoner finnes på kommunens nettside. Kommunens eierposisjoner oppdateres jevnlig med nøkkeltall, styresammensetning og ved behov for endringer i mål med eierskapet og formålet med selskapet. Oppdateringer rapporteres årlig til kommunestyret i 2. tertialrapport. Der hvor det skjer endringsprosesser som forutsetter politiske avklaringer og/eller at rådmannen holder kommunestyret godt orientert, vil dette skje gjennom egne saker eller nærmere omtale i det løpende plan- og rapporteringsarbeidet.

Eierstyring

Eierstyring

I 2022 har arbeidet med eierstyring fortsatt vært rettet inn mot å strukturere eieroppfølgingen i nye Drammen kommune etter kommunesammenslåingen. Det har vært gjennomført eierstrategisk arbeid for flere selskaper, hvor de mest omfattende har omhandlet Drammensregionens Interkommunale Havnevesen, Lindum AS, Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA) og arbeidet med fusjon Glitre Energi – Agder Energi AS. Flere prosesser vil videreføres i 2023.

I 2022 mottok Drammen kommunekasse 450 millioner kroner i aksjeutbytte og eieruttak. Av dette utgjorde utbytte fra aksjeselskap 147,6 millioner kroner, mens 302,4 millioner kroner var eieruttak fra Drammen Eiendom KF. Dette inkluderer ekstraordinært eieruttak på 200 millioner kroner finansiert fra foretakets disposisjonsfond til økt egenfinansiering av investeringene. Drammen Eiendom KF hadde i 2022 et positivt netto driftsresultat på 4,3 millioner kroner, mens Drammensbadet KF hadde et underskudd på 2,7 millioner kroner.

Drammen kommune forvalter betydelige verdier som eier i mer enn 30 ulike virksomheter fordelt på aksjeselskaper, kommunale foretak, interkommunale selskap og interkommunalt samarbeid.

Eierstrategisk arbeid

Kommunens eierpolitikk forutsetter etablering av selskapsvise eierstrategier som grunnlag for aktiv eieroppfølging. Eierstrategiene angir målet med eierskapet, definerer styringsdialog og eiers forventninger til selskapet hva gjelder kvalitet, effektivitet, finansielle føringer og rapportering. Etter forankring i HØP 2022–2025 er det i 2022 videreført og iverksatt eierstrategiske prosesser for flere selskap:

- Glitre Energi AS
- Drammensregionens interkommunale havnevesen
- Lindum AS
- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA)

Det er i tillegg forutsatt igangsatt et arbeid med ny eierstrategi for Vardar AS. Arbeidet er satt på vent til etter fusjon mellom Agder Energi AS og Glitre Energi AS og etablering av Å Energi AS. Oppnevnt arbeidsgruppe blant rådmennene vil komme nærmere tilbake til organisering og gjennomføring av et eierstrategisk arbeid.

Glitre Energi AS

I 2022 har eierne og styrene i selskapene Glitre Energi AS og Agder Energi arbeidet med å legge grunnlaget for en fusjon av de to selskapene. Glitre Energi AS var eid av Drammen kommune (50 prosent) og Vardar AS (50 prosent). Agder Energi AS var eid av 25 kommuner i Agder (cirka 55 prosent) og Statkraft (cirka 45 prosent). Arbeidet har vært omfattende og har blant annet omhandlet bytteforhold og utvikling av avtaleverk. Drammen kommunestyre stemte for en fusjon mellom Glitre Energi og Agder Energi i møte 20.6.22. Generalforsamlingene i henholdsvis Glitre Energi AS og Agder Energi AS vedtok 20.9.22 å fusjonere selskapene. Nytt, fusjonert selskap heter Å Energi AS og ble etablert med virkning fra 30.11.22. Å Energi AS er Norges største kraftkonsern med virksomhet i hele verdikjeden fra kraftproduksjon til kraftnett og strømmarked. Å Energi eies av Statkraft, Vardar AS og 26 kommuner. Statkraft er største eier i selskapet (33,30 prosent). Drammen kommune er nest største eier med en eierandel på 13,66 prosent, verdsatt i fusjonsprosessen til cirka 7,7 milliarder kroner. Øvrige eiere er 25 Agderkommuner. Drammen kommune er også største eier i Vardar. Drammen kommune og Vardar (Glitreierne) får en samlet eierandel i Å Energi AS på 26,85 prosent og er i avtaleverket sikret samme rettigheter som om de eide mer enn 1/3 av aksjene i selskapet (negativ kontroll), jfr. aksjeloven.

Drammensregionens interkommunale havnevesen

Drammen kommune har, sammen med øvrige eiere Asker og Lier kommuner, videreført arbeidet med en eierstrategisk utredning for Drammensregionens interkommunale havnevesen (Drammen Havn) i 2022. Alle faser i prosessen innebærer omforent politisk behandling i de tre kommunestyrene, med påfølgende behandling i havnerådet. Se eget avsnitt om Drammen Havn.

Lindum AS

Lindum AS eies 100 prosent av Drammen kommune. Konsernet består av Lindum AS og fire datterselskaper, og driver virksomhet innen en rekke områder innenfor avfallshåndtering, ressursutnyttelse og reduksjon av utslipp av klimaskadelige gasser og miljøgifter. I 2022 har rådmannen arbeidet med ny eierstrategi for Lindum AS. Rådmannen fremmet politisk sak for formannskapet om ny eierstrategi høsten 2022, som ble vedtatt utsatt i påvente av gjennomføring av arbeidsverksted med formannskapet. Arbeidsverksted blir gjennomført våren 2023.

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA)

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning region 4 (IUA Region 4) har vært organisert som et §27-samarbeid etter gammel kommunelov. Deltakere i samarbeidet er de 18 kommunene i Buskerud samt Jevnaker kommune. For at samarbeidet skal være organisert i tråd med ny kommunelov, ble det i 2022 gjennomført et utredningsarbeid for å etablere IUA Region 4 som kommunalt oppgavefelleskap (KO) i tråd med bestemmelser i kapittel 19 i ny kommunelov. Felles sak ble fremmet i alle eierkommunene høsten 2022. Drammen kommunestyre behandlet saken i møte 1.11.22. Fra 1.1.23 er «Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning – region 4 – Kommunalt oppgavefelleskap» («IUA Region 4 KO») etablert.

Eierskapskontroll

På oppdrag fra kontrollutvalget gjennomførte Viken Kommunerevisjon IKS i 2021 eierskapskontroll med problemstillinger som omhandlet internkontroll, etikk- og antikorrupsjonsarbeid og styregodtgjøring i Glitre Energi og Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS. I tillegg til nevnte problemstillinger omtalte kommunerevisjonen i sin rapport også enkelte øvrige sider ved kommunens eierstyring. Dette omhandlet fremleggelse av eiermelding, KS styrevervregister, innkalling til generalforsamlinger, valgkomiteer og rapportering. Rådmannen gjennomførte i 2022 et oppfølgende utredningsarbeid med bistand fra BDO. Sak ble lagt frem til kommunestyrets møte 24.5.22. Som en oppfølging av kommunestyrets vedtak, er det kommunisert en forventning til selskapene kommunen har eierposisjon i om at disse er tilknyttet KS styrevervregister. I selskaper hvor Drammen kommune er eneeier (100 prosent eierskap), vil det på generalforsamlinger våren 2023 bli lagt til rette for etablering av valgkomiteer bestående av ordfører og direktør med ansvar for eierstyring.

Eiermøtedager

Drammen kommunes eierpolitikk legger opp til at det gjennomføres eiermøter i formannskapet. Det avholdes særskilte møter for å gjennomføre eiermøter med utvalgte selskaper, ett møte om våren og ett møte om høsten. I 2022 ble det gjennomført eiermøtedager 29.3. og 11.10. Eiermøtedagen 29.3.22 var avsatt til pensjonsseminar med ledelsen i Drammen kommunale pensjonskasse (DKP). Eiermøtedagen 11.10.22 ble gjennomført med Drammensbadet KF, Glitrevannverket IKS, Byen Vår Drammen AS og Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS.

Generalforsamlinger og representantskapsmøter

Drammen kommune har i 2022 forberedt og gjennomført sin deltakelse i ulike representantskapsmøter (IKS) og generalforsamlinger (AS). Ordfører er kommunens representant i disse organene. Det er i den sammenheng blant annet gjennomført styrevalg. Styrevalg til kommunale foretak (KF) og Drammen Kommunale Pensjonskasse (DKP) ble våren 2022 gjennomført av kommunestyret.

Kommunale foretak

Regnskapsresultat 2022 for kommunale foretak

Hovedstørrelser i de kommunale foretakenes regnskap for 2022 fremgår av tabellen nedenfor. Drammen Eiendom KF hadde i fjor et netto driftsunderskudd på 195,7 millioner kroner etter utgiftsføring av eieruttak til kommunekassen på 302,4 millioner kroner. Det negative netto driftsresultatet skyldes ekstraordinært eieruttak på 200 millioner kroner som er finansiert med foretakets disposisjonsfond. Korrigert for dette ville Drammen Eiendom KF hatt et positivt netto driftsresultat på 4,3 millioner kroner. Regnskapet for Drammensbadet KF viser et negativt årsresultat på 2,7 millioner kroner etter at foretaket har mottatt 26,8 millioner kroner i tilskudd fra kommunekassen. Av dette var 4,1 millioner kroner kompensasjon for tapte inntekter mv. i forbindelse med koronapandemien.

Hovedstørrelser i de kommunale foretakenes resultatregnskap for 2022

Tusen kroner	Drifts- inntekter	Drifts- kostnader	Nto. finans	Netto drifts- resultat	Årsoppgj. disposi- sjoner	Års- resultat	Over- føring til/fra kommune- kassen
Drammen Eiendom KF ¹⁾	-938 791	890 737	243 751	195 698	-195 698	0	302 435
Drammensbadet KF ²⁾	-64 488	67 176	12	2 700	0	2 700	-26 830
Sum kommunale foretak	-1 003 279	957 914	243 763	198 398	-195 698	2 700	275 605

1. Drammen Eiendom KF fører regnskap etter kommunelovens regler. Foretaket har i 2022 overført 302,4 millioner kroner i eieruttak til kommunekassen, herav 200 millioner kroner i ekstraordinært eieruttak finansiert ved bruk av disposisjonsfond. Dette er forklaringen på det negative netto driftsresultatet.

2. Drammensbadet KF fører regnskap etter regnskapslovens regler. Foretaket har mottatt tilskudd fra kommunekassen på 26,8 millioner kroner, herav 4,1 millioner kroner i kompensasjon for koronapandemien.

Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF (DEKF) har ansvar for forvaltning, drift, renhold, verdibevarende vedlikehold og utvikling av kommunens egne eiendommer, samt å sørge for å leie inn bygg. DEKF utvikler og leder prosjekter, og har rollen som byggherre i alle nye byggeprosjekter av formålsbygg.

Bygningsmassen består av formålsbygg, det vil si skoler, barnehager, helsehus, kultur- og idrettsbygg, administrasjonsbygg, samt kommunale utleieboliger på til sammen 542 621 kvadratmeter. Drammen Eiendom leier bygg på til sammen 98 433 kvadratmeter.

Økonomisk resultat

Driftsregnskap for 2022 viser et negativt netto driftsresultat på 195,7 millioner kroner. Det store negative driftsresultatet skyldes utbetaling av ekstraordinært eieruttak til Drammen kommune på 200 millioner kroner i 2022. Eieruttaket ble finansiert fra disposisjonsfond, etter styrevedtatt budsjettregulering i 3. tertial. Status per 31.12.2022 viser etter dette et overskudd på 4,3 millioner kroner, som er avsatt til disposisjonsfond. Overskuddet tilsvarer 0,5 prosent av sum driftsinntekter.

Investeringsregnskapet

Brutto investeringsutgifter viser totalt 299,8 millioner kroner. Dette utgjør 104,4 millioner kroner i mindreforbruk i forhold til revidert budsjett. Generelt gjelder dette investeringsprosjekter som ikke har hatt den fremdriften som var lagt til grunn ved fastsettelsen av budsjettet.

Av større byggeprosjekter som er ferdigstilt i 2022 kan følgende nevnes:

- Brandengen skole – utvidet med 3 000 kvadratmeter, bygget ble overtatt august 2022
- Nedre Eik gård – omregulering av hovedhus (fase 1).
- EPC prosjektet - energiøkonomiseringsprosjekt bestående av cirka 120 tiltak fordelt på 30 bygg i tidligere Nedre Eiker kommune. Tiltakene (fase 2) er overtatt.

For nærmere omtale av Drammen Eiendoms økonomiske resultat og investeringsregnskap vises til foretakets årsmelding og årsregnskap som vil bli forelagt kommunestyret ved behandling av årsregnskapet for 2022.

Drammensbadet KF

Drammensbadet KF hadde i 2022 en omsetning på 37,6 millioner kroner, noe som er 7,2 millioner kroner lavere enn budsjett. Lavere inntekter enn budsjettet fordeler seg på badebilletter og årskort (4,7 millioner kroner), salg i kafé/badebutikken (1,8 millioner kroner) og kurs og utleie av basseng (0,7 millioner kroner). Foretaket forklarer manglende inntektsoppgjør med lavere besøkstall enn budsjettet grunnet stengt anlegg i starten på året og deretter generell "tregghet" i samfunnet med å komme tilbake til normal drift slik det var før pandemien. Tilskuddet fra Drammen kommune i 2022 har vært på totalt 26,83 millioner kroner, inkludert ekstra tilskudd på 4,1 millioner kroner i koronakompensasjon for å dekke tap av inntekt grunnet stengt anlegg i 1. tertial.

Foretaket rapporterer at driftskostnadene er 2,5 millioner kroner høyere enn budsjettet, noe som i hovedsak skyldes høye energikostnader og da særlig knyttet til fjernvarme.

Årsresultatet for Drammensbadet KF for 2022 viser et underskudd på 2,7 millioner kroner som føres mot egenkapital. Underskuddet forklares med inntektstap og høye energikostnader. Foretaket har likevel arbeidet med og klart å redusere kostnader på andre områder. Regnskapet viser en negativ egenkapital på 2,3 millioner kroner. Dette må dekkes inn i henhold til gjeldene regelverk.

Drammensbadet KF har i 2022 hatt om lag 269 000 besøkende, hvilket er om lag 70 000 færre enn budsjettet, men en økning på om lag 100 000 besøkende sammenlignet med 2021. Dette gir et gjennomsnittlig besøkstall på om lag 843 personer per dag for hver av de 320 dagene hvor badeanlegget har vært åpent for publikum. Foretaket rapporterer at pandemi og lange perioder med et stengt anlegg de siste årene har ført til et lavt besøkstall og et høyt frafall av medlemmer i starten av året. Medlemstallene for trening, velvære og bad er nå i vekst og i løpet av året har foretaket sett en utvikling mot normal drift.

Foretaket fremhever at det er viktig med fortsatt søkelys på vedlikeholdet på anlegget, både inne og ute. Arbeid for oppgradering og modernisering av utebadet ble påbegynt sommer 2022 og videre prosess er i gang. Det er løpende behov for vedlikehold av bygget etter 14 års drift. Flere vedlikeholdsoppgaver er gjennomført i 2022, men det gjenstår fortsatt vedlikeholdsarbeider på anlegget inne. Styret forventer videre høye driftsrelaterte kostnader som følge av slitasje på teknisk utstyr i tiden fremover.

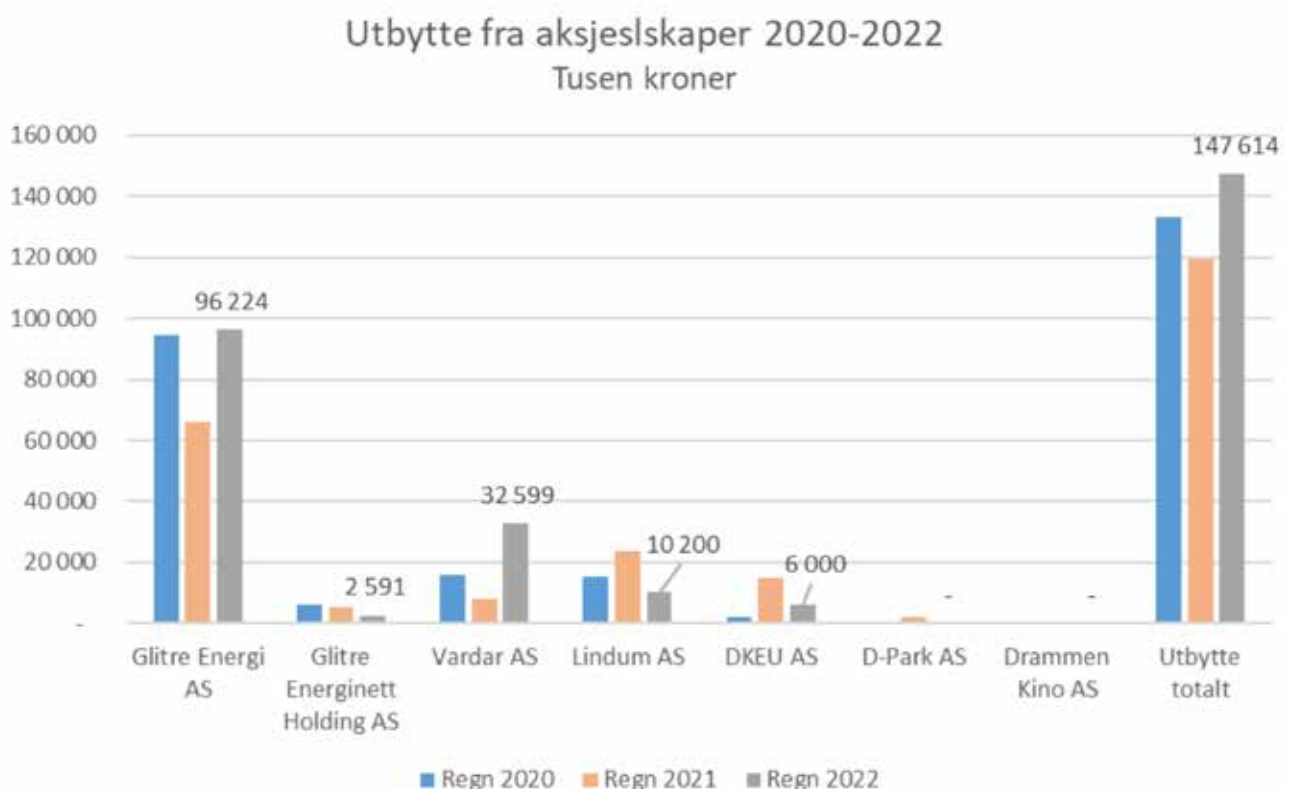
Kommunestyret vedtok i møte 1. november 2022 å organisere Eknes Svømmehall og Svelvik Svømmehall i Drammensbadet KF. Foretaket rapporterer at arbeidet med å gjennomføre kommunestyrets vedtak ble startet i november og fortsetter i 2023.

Aksjeselskaper

Utbytte fra aksjeselskap

Drammen kommune mottok 147,6 millioner kroner i utbytte fra aksjeselskaper i 2022. Dette er 28,3 millioner kroner mer enn i 2021. Økningen skyldes betydelig høyere utbytte fra kommunens eierskap i kraftbransjen som i 2022 utgjorde 131,4 millioner kroner. I forhold til budsjett er inntektene fra utbytte nesten 50 millioner kroner lavere enn forutsatt. Dette skyldes at forventet utbytte fra Dpark AS på 2 millioner kroner er utbetalt i 2023, mens forventet ekstraordinært utbytte fra Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS på 48 millioner kroner i forbindelse med salg av Miletomta ikke ble vedtatt av generalforsamlingen i fjor. Det forventes at utbyttet vil bli vedtatt utbetalt under selskapets generalforsamling våren 2023.

Mottatt utbytte fra aksjeselskaper i 2022

Å Energi AS / Glitre Energi AS

Beregninger som ble foretatt i fusjonsprosessen mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS viste at Drammen kommune i et 10-årsperspektiv vil motta i gjennomsnitt 35-40 millioner kroner mer i årlige utbetalinger fra et fusjonert selskap enn samlede årlige utbetalinger fra kommunens eierskap i konsernet Glitre Energi. Å Energi fikk et underliggende resultat etter skatt i 2022 på 1 515 millioner kroner. Resultatet er godt i et historisk perspektiv, men preges av en høy skattesats (76 prosent effektiv skatt) og lav produksjon gjennom året. Det nye konsernets utbyttepolicy er at 70 prosent av majoritetens andel av underliggende resultat etter skatt betales som utbytte med to års forsinkelse. Samlet hadde de to konsernene et resultat i 2021 på 1 938 millioner kroner. Basert på gjeldende utbyttepolitikk kan Drammen kommune forvente å motta et estimert utbytte i størrelsesorden 210 millioner kroner i løpet av 2023. Endelig størrelse på utbytte er ikke fastsatt og vil kommuniseres i forbindelse med årsregnskapet som legges frem 27.4.23.

Som et ledd i transaksjonsprosessen ble eierskapet på 8,2 prosent i tidligere Glitre Energi Nett Holding AS omgjort til aksjer i Å Energi. I tillegg ble de ansvarlige lån som Drammen kommune hadde til Glitre-selskapene omgjort til aksjer i det fusjonerte selskapet. Etter disse transaksjonene eier Drammen kommune 13,66 prosent i Å Energi.

Lindum AS

Lindum AS eies 100 prosent av Drammen kommune. Konsernet består av Lindum AS og flere datterselskaper, og driver virksomhet innen en rekke områder innenfor avfallshåndtering og ressursutnyttelse.

Konsernet har gjennom flere år hatt høy aktivitet og god lønnsomhet, men har i 2022 hatt en betydelig økning i energikostnader, ekstra nedskrivning av et anlegg, kapasitetsutfordringer på deponisiden og en betydelig økning av forsikringspremier og pensjonsforpliktelser. Resultatet for 2022 blir dermed svakere enn budsjettet og tidligere antatt. Regnskapet for 2022 viser en omsetning på konsernnivå på 668 millioner kroner og et driftsresultat på 15 millioner kroner. Selskapet har et underskudd (etter skatt) på om lag 13 millioner kroner i 2022, ned fra et positivt resultat på 21 millioner kroner i 2021. Egenkapitalandelen i Lindum AS er god og utgjorde cirka 48 prosent per 31.12.22. Drammen kommune har i 2022 mottatt 10,2 millioner kroner i utbytte fra selskapet for regnskapsåret 2021. Resultatet for Lindum AS for 2022 gir ikke grunnlag for utbetaling av utbytte. Lindum har i 2022 dessuten søkt om og mottatt strømsøtte. Strømsøtteordningen har som premis at selskaper som benytter ordningen ikke kan betale utbytte til eierne.

I desember 2022 inngikk Lindum avtale om å investere 100 millioner kroner i Den Magiske Fabrikken AS, en av Norges ledende produsenter av biogass og biogjødsel. Lindum drifter fra før av fabrikken. Etter transaksjonen vil Den Magiske Fabrikken eies av Greve Biogass AS (66 prosent) og Lindum AS (34 prosent). Greve Biogass eies av en rekke kommuner i Vestfold - Telemark. Målet er å styrke Den Magiske Fabrikkens rolle i den sirkulære økonomien og selskapets posisjon som biogass- og biogjødselprodusent. Lindum redegjorde for sine investeringsplaner i formannskapetets møte 14.6.22.

Vardar AS

Vardar AS er et energikonsern som er organisert i ulike datterselskaper og tilknyttede selskaper, og omfattet i 2022 virksomhetsområdene: vannkraft, Glitre Energi AS, bioenergi og vindkraft.

Kommunene i tidligere Buskerud fylke overtok eierskapet i Vardar AS fra tidligere Buskerud fylkeskommune med virkning fra 1.1.20. Selskapet har i dag 19 eierkommuner. Rådmennene i Buskerud oppnevnte i 2019 en administrativ arbeidsgruppe ledet av Drammen kommune. Arbeidsgruppen er gitt en saksforberedende rolle og har til oppgave å legge til rette for kommunenes nye eierrolle gjennom koordinert politisk behandling av prosesser og saker som knytter seg til overtakelsen av eierskapet i Vardar AS.

Vardar meddelte i brev til eierkommunene datert 5.9.22 at det er grunnlag for et samlet utbytte for regnskapsåret 2022 på 160 millioner kroner. Drammen kommunes andel vil være om lag 41,7 millioner kroner og vil komme til utbetaling i 2023. I etterkant har selskapet i brev av 3.10.22 varslet at utbyttelnivået må revurderes med bakgrunn i nye skatter for energiselskapene. Endelig utbytte fra Vardar AS for regnskapsåret 2022 avklares på selskapets generalforsamling våren 2023.

Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS

Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS (DKEU AS) eies 100 prosent av Drammen kommune og ble vedtatt opprettet av Drammen bystyre i møte 23.2.16. Selskapet skal ivareta kommunens utviklerrolle for eiendommer som ikke er knyttet opp til kommunens tjenesteproduksjon. Rådmannen har i den løpende rapporteringen til politisk nivå redegjort for selskapets utvikling og arbeidet med å overføre eiendommer fra Drammen kommune til Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS og de økonomiske konsekvensene av dette.

Selskapet hadde ved utgangen av 2022 en egenkapital på om lag 768 millioner kroner, noe som skyldes overføringer av aksjer og eiendommer fra Drammen kommune til selskapet over tid, samt virksomhetens drift og utvikling siden etableringen i 2016. DKEU AS ivaretar også kommunens eierskap i Papirbredden Eiendom AS. I generalforsamling 13.6.22 ble det for regnskapsåret 2021 vedtatt et utbytte til Drammen kommune på 6 millioner kroner.

Drammen kommune (Drammen Eiendom KF) eier eiendom som løpende vurderes overført til DKEU for videre eiendomsutvikling. I 2022 har det særlig vært arbeidet med overføring av Rådhuskvartalet i Mjøndalen. Det har vist seg krevende å utvikle enkelte eiendommer slik selskapet har sett for seg. Selskapet har i 2022 rapportert at nedskrivninger av verdier må forventes, jfr. blant annet Skanstadskogen, Rød Øst, Rød Vest og Hollenderkollen. Dette vil kunne få konsekvenser for utbytte for regnskapsåret 2022.

Dpark AS

I generalforsamling 31.5.22 ble det for regnskapsåret 2021 vedtatt et utbytte fra Dpark AS til Drammen kommune på 2 millioner kroner.

Den 23.11.22 falt underdekket/betongelementet på utkjøringsrampen på Grev Wedel p-hus ned i underetasjen/kjellerparkeringsen. Det var ingen personskader, eller skader på annet materiell, men parkeringshuset ble

av sikkerhetsgrunner stengt umiddelbart. Parkeringshuset var stengt ut året 2022 og utredning av årsak og nødvendige tiltak og gjennomføring av utbedringer medfører trolig at gjenåpning først kan finne sted sommeren 2023. Månedlig tap relatert til hendelsen er for desember 2022 estimert til 290 000 kroner. Estimerer tilsier at månedlige inntekter vil bli redusert med tilsvarende månedsbeløp inntil huset gjenåpner.

Drammen Kino AS

Drammen Kino endte opp med 221 000 gjester i 2022, som er en økning fra 126 000 i 2021. Omsetningen i 2022 var på 41,7 millioner kroner, med et forventet resultat på +/- 0 kroner. Det har vært en meget stram kostnadskontroll i selskapet i lys av det lave besøket, og det er ikke mottatt støtte for pandemirelaterte kostnader i 2022.

Besøket er fortsatt langt under nivået før pandemien, noe som gjelder for hele den norske kinobransjen. Det var besøksrestriksjoner i perioden desember 2021 til februar 2022. Med virkning fra 12.2.22 ble alle restriksjoner i forbindelse med pandemien opphevet for Drammen Kino. Det vil si at det ikke lenger var noen begrensninger på hvor mange gjester som kunne være tilstede, og heller ikke krav om ledig sete mellom hver gjest. Det har imidlertid tatt lengre tid enn forventet å få gjestene tilbake på kino.

De norske filmene Krigsseileren, Olsenbanden – siste stikk og Kampen om Narvik har alle markert seg veldig godt med høyt besøk. Allikevel er det Spider-man: No way home og Top Gun: Maveric som topper besøkslisten med godt over 14 000 gjester hver. Det har vært en helt klar trend at de aller største filmene har hatt godt besøk, mens filmene i mellomsjiktet, samt de smalere kvalitetsfilmene, sliter veldig med å få gjestene tilbake. Her er nok konkurransen fra strømmetjenestene også sterkere.

Det har vært fokus på skape en trygg opplevelse for gjestene når de kommer tilbake, noe publikum har gitt gode tilbakemeldinger på. Erfaringen er at gjestenes ikke lenger er like skeptiske til å gå på kino, og at det nå i større grad er filmtilbudet som styrer besøket.

Drammen Scener AS

Drammen Scener AS opererte med tilnærmet full drift uten smittevernrestriksjoner fra og med 12.2.22. Våren 2022 ble driftsmessig omtrent like utfordrende som hele 2021. Drammen Scener har vanligvis en planleggingshorisont opp mot ett år. Gjennom våren 2022 var driften preget av uforutsigbarhet og korte frister. Det var også store utfordringer forbundet med flytting av arrangement og utøvernes tilgjengelighet grunnet opphopning av oppdrag. Kulturlivet opplevde ikke at krisen var over til tross for at smitteverntiltakene ble opphevet 12. februar. Våren 2022 medførte en drastisk nedgang i billettsalg grunnet publikums vedvarende usikkerhet og endrede vaner/prioriteringer. Salgstall for høsten var lenge lavere enn i et normalår.

Drammen Scener har, til tross for et krevende første halvår, gjennomført over 667 arrangement i Drammens Teater og på Union Scene. Totalt antall publikum er 113 037. Selskapet avsluttet høstsesongen og året med rekordbesøk på familieforestillingen «Jakten på Juleskurken» og fulle saler på mange av de tradisjonelle førjulsarrangementene.

Bortfall av omsøkte stimuleringsmidler, avlysninger/flytting av arrangement og et lavere besøkstall har fått betydning for bedriftens økonomiske resultat. Det har vært svært utfordrende å sørge for lønnsom drift. Drammen Scener mottok i 2022 662 000 kroner i arrangørstøtte og om lag 3,3 millioner kroner i tilskudd gjennom regjeringens stimulerings- og støtteordninger.

Inntektsøkningen i 2022 var 24,64 prosent høyere enn i 2021. Omsetningen var allikevel betraktelig lavere enn i siste normalår (2019).

Byen Vår Drammen AS

Drammen kommune har en eierandel i Byen Vår Drammen på 32,9 prosent, og er selskapets største eier. Formålet med eierskapet og samarbeidet er å legge til rette for at Drammen har et attraktivt og levende sentrum til det beste for innbyggere, besøkende og næringsliv.

I forbindelse med kommunesammenslåing og etablering av en ny strategi internt i Byen Vår Drammen har kommunen i løpet av 2021 og 2022 vurdert sitt eierskap og sin rolle i selskapet. Basert på dette har rådmannen lagt frem tre saker for formannskapet.

I april 2021 (sak 58/21) presenterte rådmannen Byen Vår Drammen sin rolle, mandat og formål. Det ble også redegjort for Drammen kommunes eierskap, inkludert informasjon om inngåelsen av årlige samarbeidsavtaler og tilskuddsordninger. Rådmannen så et behov for fornyelse av selskapets mandat, særlig på grunn av kommunesammenslåingen, og det lokale næringslivets behov i de ulike sentrumsområdene.

Formannskapet vedtok at det skulle igangsettes en prosess der eierne i Byen Vår Drammen, og øvrige interessenter, skulle inviteres til dialog. Hensikten med dette var å vurdere selskapets mandat, rammer og

organisering, tilpasset den nye sentrumsstrukturen og næringslivets endrede behov.

I juni 2022 (sak 77/22) orienterte rådmannen formannskapet om erfaringer og funn fra gjennomførte prosesser. Det ble spesielt fremhevet at det var avdekket behov for å utforme en mer helhetlig modell for samarbeid.

I februar 2023 (sak 0009/23) vedtok formannskapet at kommunens eierandel i Byen Vår Drammen videreføres og at det skal inngås en fireårig samarbeidsavtale for perioden 2023-2026. Avtalen skal angi tydelig mål for samarbeidet i tråd med overordnede mål for Drammen kommune.

Drammen interkommunale havnevesen (Drammen Havn)

I mai behandlet kommunestyret sak 55/22 om omorganisering av Drammen Havn. Likelydende saker ble behandlet i kommunestyrene i Lier og i Asker i juni. De tre kommunestyrene fattet da vedtak, som innebærer at dagens havneselskap oppløses og omdannes til et aksjeselskap, med kommunene Drammen, Lier og Asker som aksjonærer. Det ble videre vedtatt å videreføre dagens eierbrøk i aksjeselskapet (64/18/18).

For å tilfredsstille krav i Havne- og farvannsloven besluttet kommunestyrene i Lier og Drammen i samme sak å organisere kommunale myndighetsoppgaver etter Havne- og farvannsloven i et eget, interkommunalt selskap (IKS). I Asker kommune beholdes denne myndighetsutøvelsen i basis.

Det ble videre vedtatt at eiernes verdier i selskapet i sin helhet følger med over i de to nye selskapene, og administrasjonen fikk i oppdrag å utarbeide forslag til eierstrategiske dokumenter for de to selskapene, med formål å etablere selskapene per 1. juli 2023. Administrasjonen i de tre kommunene har videreført samarbeidet om utviklingen av Drammen Havn, med utgangspunkt i mandatet fra de tre kommunestyrene.

Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS

Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS eies 100 prosent av Drammen kommune. Selskapets verdier ligger i det heleide datterselskapet Mile Utvikling AS, som eier Miletomten i Mjøndalen. Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS har i 2022 gjennomført salgsprosess som innebærer at Mile Utvikling AS selges. Salgssum er om lag 38 millioner kroner. I tillegg ligger om lag 10 millioner kroner i balansen til Mile Utvikling AS, totalt om lag 48 millioner kroner som overføres til morselskapet Nedre Eiker Utvikling AS og som Drammen kommune mottar som ekstraordinært utbytte. Nedre Eiker Utvikling AS vil etter dette være et tomt selskap uten verdier og det legges opp til at selskapet avvikles i 2023.

Norsk Rørsenter AS

Forhandlinger er ført med selskapet vedr et salg av Drammen kommunes aksjepost i selskapet. Salget forventes gjennomført i 1. tertial 2023.

Vedlegg

[Vedlegg 1](#)
[Årsregnskap](#)

[Vedlegg 2](#)
[Innbygger- og brukerundersøkelsen 2022](#)

[Vedlegg 3](#)
[Status politiske vedtak](#)
[- verbalvedtak](#)

[Vedlegg 4](#)
[Status klimatiltak](#)

[Vedlegg 5](#)
[Drammen eiendom KF](#)
[- årsberetning og årsregnskap 2022](#)

[Vedlegg 6](#)
[Drammensbadet KF](#)
[- årsberetning og årsregnskap 2022](#)

DRAMMEN
KOMMUNE